AGATOS KRISTI kolekcija

AGATHA CHRISTIE

TIRIA PARKERIS PAINAS

AGATA KRISTI

TIRIA PARKERIS PAINAS

LEIDYKLA

VILNIUS

UDK 820-3
CH 525

AGATHA CHRISTIE

PARKER PYNE INVESTIGATES

Iš anglų kalbos vertė
Praurimė Lidija BUDINIENĖ

ISBN 9986-833-22-1

Tiria Parkeris Painas

TOS PAČIOS AUTORĖS:

ABC žudikai
Bertramo viešbutyje
Blogis po saule
Didysis ketvertas
Drambliai gali prisiminti
Dilema Polensos kurorte
Drevė
Erkiulio Puaro darbai
Erkiulio Puaro Kalėdos
Helouvyno vakarėlis
Hikori Dikori Dok
Ir tada ten nieko nebuvo
Įdūrimas į nykštį
Jie atvyko į Bagdadą
Jie daro tai su veidrodžiais
Judantis pirštas
Kalėdų pudingas
Kaminų paslaptis
Karibų paslaptis
Katė tarp balandžių
Kelionė į Frankfurtą
4.50 iš Pedingtono
Kibirkščiuojantis cianidas
Kodėl jie nepaklausė Evans
Kol dar šviesu
Kortos ant stalo
Kreivasis namas
Kvailasis liudininkas
Laikrodžiai
Lavonas bibliotekoje
Likimo vartai
Link nulio
Listerdeilo paslaptis
Miegantis žudikas
Miršta lordas Edžveras
Mirtį nešantis šuo
Mirtis debesyse
Mirtis prie Nilo
N ar M?
Nekaltojo kankinimas
Nemezidė
Nesibaigianti naktis
Nežinomas tikslas
Numirėlio pokštas
Nusikaltimo bendrininkai
Palšas žirgas
Paskelbta žmogžudystė
Paskui ateina mirtis
Paskutinės ponios Marpl bylos
Paslaptinga afera Stailse
Paslaptingasis misteris Kvinas
Pavojus Endhauze
Penki maži paršiukai
Perskilęs veidrodis
Pilna kišenė rugių
Pirmosios Puaro bylos
Po laidotuvių
Ponios Maginti mirtis
Potvynio nunešti
Rodžerio Ekroido nužudymas
Septynių diskų paslaptis
Sitafordo paslaptis
Slaptasis priešininkas
Susitikimas su mirtimi
Tamsusis kiparisas
Tiria Parkeris Painas
Tiria Erkiulis Puaro
Trečioji mergina
Trijų veiksmų tragedija
Trylika uždavinių
Užuolaidos: paskutinė Puaro byla
Viens, du, užsek man batus
Vyras rudu kostiumu
Žydrojo traukinio paslaptis
Žmogžudysčių grandis
Žmogžudystė golfo lauke
Žmogžudystė klebonijoje
Žmogžudystė Mesopotamijoje
Žmogžudystė Miūjyje
Žmogžudystė Rytų ekspresе
Žudyti lengva

Mary Westmacott slapyvardžiu:
Dukters duktė
Nebuvęs pavasarį
Našta
Milžino duona
Rožė ir medis
Nebaigtas portretas

Agatha Christie Mallowan:
Ateik, pasakyk man, kaip tu gyveni
Betliejaus žvaigždė

Autobiografija
Agata Kristi: autobiografija

TURINYS

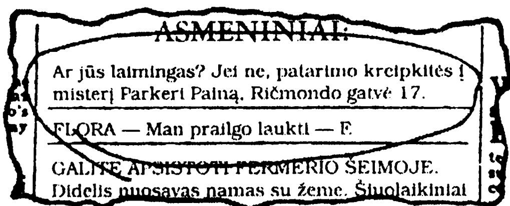
Pasikeitusi žmona

Keletas frazių, reiškiančių pasipiktinimą, irzlus balsas, klausiantis, kodėl nepaliekama ramybėje jo skrybėlė, uždaromų durų trenksmas, — visa tai tarsi praplaukia pro misterį Pekingtoną, skubantį į traukinį, kuris aštuntą keturiasdešimt penkios išvažiuoja į miestą. Misis Pekington lieka sėdėti už stalo, kur jie ką tik pusryčiavo. Jos veidas nutviekstas raudonio, lūpos kietai sučiauptos. Moteris nepravirksta tik todėl, kad ją užliejusį sielvartą pakeičia staigus pykčio priepuolis.

— Aš šito nepakęsiu, — tarė sau moteriškė, — jokiu būdu nepakęsiu! — Kurį laiką ji sėdėjo susimąsčiusi, paskui suniurnėjo: — Ta koketė. Šlykšti, klastinga katė. Nemaniau, jog Džordžas gali būti toks kvailas!

Pykčiui užgesus, ją vėl apėmė sielvartas. Akys prisipildė ašarų, ir jos lėtai nuriedėjo ne pirmos jaunystės skruostais. „Lengva pasakyti „aš to nepakęsiu", bet ką aš galiu padaryti?" — mąstė misis Pekington, staiga pasijutusi bejėgė ir visų pamiršta.

Kad prablaškytų ją apėmusias liūdnas mintis, ji pamažu dar kartą paėmė rytinį laikraštį ir jau nebe pirmą kartą perskaitė skelbimus, išspausdintus pirmame puslapyje.

ASMENINIAI:

Ar jūs laimingas? Jei ne, patarimo kreipkitės į misterį Parkerį Painą. Ričmondo gatvė 17.

FLORA — Man prailgo laukti — F.

GALITE APSISTOTI FERMERIO ŠEIMOJE. Didelis nuosavas namas su žeme. Šiuolaikiniai

— Nesąmonė! — pasipiktino misis Pekington. — Gryniausia nesąmonė. — Vėliau kiek pamąsčiusi pridūrė: — Galų gale galėčiau bent pasidomėti...

Štai kodėl vienuoliktą valandą šiek tiek susinervinusi ji peržengė misterio Parkerio Paino privačios kontoros slenkstį.

Kaip jau minėta, misis Pekington buvo susinervinusi, bet vos tik pamačiusi Parkerį Painą ji nurimo ir įgavo pasitikėjimo. Prieš ją sėdėjo stambus vyriškis, tiesa, negalėtum sakyti, kad jis buvo storas. Plika idealių proporcijų galva, už storų akinių stiklų blykčiojo žvitrios mažytės akys.

— Maldauju, sėskitės, — tarė šeimininkas. — Jūs atėjote pas mane, perskaičiusi skelbimą laikraštyje? — paklausė jis, norėdamas paskatinti viešnią pradėti kalbą.

— Taip, — sutiko misis Pekington ir iškart nutilo.

— Taigi jūs jaučiatės nelaiminga, — tarė misteris Parkeris Painas guviai, beveik linksmai, neklausdamas, o tiesiog konstatuodamas faktą. — Na, jūs tikrai nustebtumėte sužinojusi, kiek mažai žmonių jaučiasi laimingi.

— Nejaugi? — paklausė misis Pekington, tačiau

neatrodė, kad jai būtų išties įdomu, ar kiti laimingi, ar ne.

— Suprantu, jog tai jūsų visiškai nedomina, — pasakė vyriškis, — bet man tai labai smalsu. Matote, dirbdamas valdišką darbą net trisdešimt penkerius savo gyvenimo metus aš atidaviau statistinių duomenų rinkimui. Dabar jau esu pensininkas ir galėčiau mėgautis užtarnautu poilsiu, tačiau man į galvą atėjo mintis panaudoti savo patirtį kitaip. Juk tai visiškai paprasta. Tikėkite manim, priežastis, dėl kurių žmonės jaučiasi nelaimingi, galima suskirstyti į penkias pagrindines kategorijas, ne daugiau. Žinant negalavimo priežastį, visuomet galima rasti nuo jo vaistą. Taigi aš esu tarsi gydytojas: iš pradžių nustatau diagnozę, paskui rekomenduoju tinkamą gydymą. Tiesa, kartais nepadeda joks gydymas. Tokiu atveju aš atvirai pasakau, jog niekuo negaliu padėti. Tačiau aš jus, misis Pekington, galiu užtikrinti, kad jei jau imsiuosi šio reikalo, tai sėkmė garantuota.

„Nejaugi taip gali būti? Gal tai tik gryniausia nesąmonė, o gal jis išties gali man padėti?" Misis Pekington žvelgė į pašnekovą vilties kupinomis akimis.

— Taigi, ar bandysime nustatyti jūsų negalavimo priežastį? — paklausė misteris Parkeris Painas šypsodamasis. Jis atsilošė krėsle ir suglaudė pirštų galiukus. — Turite bėdos su savo vyru... Atvirai šnekant, jūsų vedybinis gyvenimas buvo laimingas. Manau, jūsų vyras turtingas. Visa bėda dėl moters... Tai tikriausiai jauna vyro bendradarbė.

— Mašininkė, — įsiterpė misis Pekington. — Tai šlykšti, išsidažiusi koketė. Veidas — vien chemija. Šilkinės kojinės, dirbtinės garbanėlės — nieko daugiau... — Žodžiai pasipylė iš viešnios kaip iš gausybės rago. Parkeris Painas pritariamai linkčiojo.

— Neabejoju, jums vyras sako, esą tai nieko rimto, ar

ne taip? Juk jis taip teisinasi?

— Būtent taip.

— Tad kodėl jam nepasidžiaugus tyra draugyste su šia jauna ledi? Ir kodėl gi jis negalėtų jos monotoniškam gyvenimui suteikti šiek tiek malonumų ir įvairovės. Jai, vargšelei, viso to taip trūksta. Juk, manau, tokie jo argumentai?

Misis Pekington energingai linktelėjo galva.

— Melas, visa tai gryniausias melas! Jis ją net ima paplaukioti upe. Aš ir pati mėgstu tokias iškylas, bet prieš kokius šešerius metus vyras man pareiškė, kad geriau jis tobulės žaisdamas golfą. Bet dėl *jos* jam nusispjauti į golfą. Aš dievinu teatrą, tačiau Džordžas visuomet tvirtindavo esąs per daug išvargęs, kad dar kur nors eitų vakarais. O dabar jis ją vedasi pašokti, įsivaizduojate — *šokti*! Ir į namus grįžta trečią valandą ryto. Aš... aš...

— Ir jis, be abejo, piktinasi, kad moterys yra labai pavydžios — kvailai pavyduliauja, net jei tam visiškai nėra jokios priežasties?

Misis Pedington vėl pritariamai linktelėjo galva.

— Būtent taip, — patvirtino moteriškė. Staiga ji griežtai paklausė: — Iš kur jūs visa tai žinote?

— Statistika, — kukliai atsakė misteris Parkeris Painas.

— Aš tokia nelaiminga, — pasiguodė misis Pekington. — Džordžui visuomet buvau gera žmona. Mūsų bendro gyvenimo pradžioje aš dirbau nesudėdama rankų, kad padėčiau jam prasimušti į žmones. Ir niekuomet net nežvilgtelėjau į jokį kitą vyriškį... Visuomet juo rūpinausi, skaniai jį valgydinau. Buitį tvarkiau taupiai ir nepriekaištingai. Ir štai dabar, kai mes tvirtai stovime ant kojų ir galime mėgautis gyvenimu, pasižmonėti bei daryti tai, apie ką anksčiau galėjau tik pasvajoti — še tau! — Ji sunkiai nurijo kartėlį, susikaupusį

gerklėje.

Misteris Parkeris Painas oriai linktelėjo.

— Patikėkite, aš jus puikiai suprantu.

— Ir... ar jūs galite man kuo nors padėti? — paklausė ji beveik pašnibždom.

— Žinoma, taip, mano brangioji ledi. Išeitis, pavadinkime tai vaistu, yra, aš tuo neabejoju.

— Kas gi tai? — jos akys iš nekantrumo ir vilties net suapvalėjo.

— Jūs turite visiškai pasikliauti manimi, o užmokestis bus du šimtai ginėjų.

— Du šimtai ginėjų!

— Būtent tiek! Juk jūs išgalite tiek sumokėti už mano paslaugas, misis Pekington. Įsivaizduokite, jog mokate už operaciją. Žmogui jo laimė tiek pat svarbi, kaip ir sveikata.

— Manau, galėsiu sumokėti po visko?

— Priešingai, — tvirtai ištarė misteris Parkeris Painas, — jūs sumokėsite iš anksto.

Misis Pekington pakilo iš vietos.

— Deja, aš negaliu sau leisti...

— ... pirkti katę maiše? — užbaigė vyriškis linksmai. — Na, gal jūs ir teisi. Tai per dideli pinigai, kad jais rizikuotum. Bet, supraskite, jūs turite manimi pasitikėti... Turite sumokėti tuos pinigus ir išbandyti savo laimę. Tokios mano sąlygos.

— Du šimtai ginėjų!

— Taigi — du šimtai ginėjų. Tai dideli pinigai. Viso labo, misis Pekington. Duokite man žinią, jei persigalvosite. — Nerūpestingai šypsodamasis jis atsisveikino paspaudęs viešniai ranką.

Lankytojai išėjus, nuspaudė mygtuką, esantį ant jo rašomojo stalo. Į kambarį įėjo gana nemalonios išvaizdos

akiniuota jauna moteris.

— Paduokite man segtuvą, mis Lemon. Ir galite pranešti Klodui, kad tikriausiai man greitai reikės jo paslaugų.

— Naujas klientas?

— Nauja klientė. Kol kas ji dar spyriojasi, bet sugrįš. Tikriausiai dar šiandien, ne vėliau kaip ketvirtą. Priimsite ją.

— Schema „A"?

— Žinoma, schema „A". Įdomu stebėti, kaip kiekvienas klientas savo atvejį mano esant ypatingą, tiesiog unikalų. Taigi susisiekite su Klodu. Tiktai perspėkite jį, kad jokios egzotikos... Jokių kvepalų, ir tegu trumpiau pasikerpa plaukus.

Buvo be penkiolikos keturios, kai misis Pekington vėl peržengė misterio Parkerio Paino kontoros slenkstį. Ji tylėdama išsitraukė iš rankinės čekių knygelę, išrašė čekį ir padavė jį šeimininkui, tas savo ruožtu išrašė jai kvitą.

— O kas dabar? — paklausė moteriškė, žiūrėdama vilties kupinomis akimis.

— O dabar, — atsakė jis su šypsena, — jūs grįšite į namus. Rytoj su pirmu paštu gausite smulkius nurodymus, kurių, tikiuosi, tiksliai laikysitės.

Misis Pekington grįžo į namus apimta malonaus jaudulio ir vilties. Misteris Pekingtonas parėjo karingai nusiteikęs. Jis buvo pasiryžęs atkakliai ginti savo pozicijas, jei scena, įvykusi per pusryčius, pasikartotų. Tačiau jam smarkiai palengvėjo pamačius, kad jo žmona nebuvo nusiteikusi kovai. Atvirkščiai, ji buvo neįprastai rami ir susimąsčiusi.

Kurį laiką Džordžas klausėsi radijo. Jis svarstė, ar ta miela mergytė Nensi priims jo dovanotą kailinį apsiaustą. Juk ji tokia išdidi. Jis jokiu būdu nenorėtų jos įžeisti. Tačiau Nensi pasiskundė visą laiką šąlanti. Nieko nuostabaus, argi tas jos

pigus tvido apsiaustas gali šildyti! Na, jis pasistengs įteikti jai savo dovaną labai delikačiai... Kurį vakarą jie vėl kur nors eis. Tikras malonumas nusivesti tokią merginą, kaip ji, į prabangų restoraną. Jis pastebėjo, kad jauni vyrai jam jos pavydi. Nieko keista — juk ji tokia graži! Jis jai taip pat patinka. Pasak jos, jis jai nė kiek ne per senas, bent jau toks neatrodo...

Džordžas pakėlė akis. Jo ir žmonos žvilgsniai susitiko. Staiga jį apėmė kaltės jausmas, o tai jam toli gražu nepatiko. Kokia gi įtari ir riboto proto moteris ta Marija! Ji pavydi jam net to mažyčio trupinėlio laimės! Jis išjungė radiją ir nuėjo gulti.

Kitą rytą misis Pekington gavo tris netikėtus laiškus. Viename — kvietimas į grožio saloną pas garsų specialistą, antrame — pas madingą siuvėją. Trečias buvo nuo misterio Parkerio Paino. Jis kvietė ją priešpiečių į „Ricą" tą pačią dieną.

Misteris Pekingtonas perspėjo žmoną, jog pietų šį vakarą negrįš, nes turįs svarbų susitikimą. Misis Pekington į tai tik nereikšmingai linktelėjo galva, o jos vyras, išeidamas iš namų, pasveikino save, kad pavyko išvengti audros.

Kosmetologas buvo labai nepatenkintas misis Pekington.

— Taip savimi nesirūpinti! Kaip jūs *galėjote*, madam? Jums derėjo pradėt prisižiūrėti kur kas anksčiau. Tačiau geriau vėliau, negu niekad.

Daug dėmesio sulaukė jos veidas. Jį spaudė, masažavo, garino. Paskui uždėjo jūrų dumblo kaukę. Ją nuvalęs, veidą ištepė kremu ir rūpestingai nupudravo. Dar keletas baigiamųjų štrichų, ir jai pagaliau padavė veidrodį. „Aš išties atrodau jaunesnė", — pagalvojo moteriškė.

Pas siuvėją jos laukė toks pat jaudinantis seansas. Kai viskas pagaliau buvo baigta, misis Pekington pasijuto esanti

daili, madinga ir atjaunėjusi.

Pusę dviejų, kaip buvo nurodyta laiške, moters atvyko į „Ricą". Misteris Parkeris Painas jos jau laukė. Nepriekaištingai apsirengęs, tiesiog spinduliuojantis jam būdingu pasitikėjimu, kuris taip raminančiai veikė aplinkinius.

— Žavu, — tarė jis, žinovo akimis nužvelgdamas ją nuo galvos ligi kojų. — Išdrįsau jums užsakyti „Baltąją ledi".

Misis Pekington, kuriai nedažnai teko gerti kokteilių, neprieštaravo. Mažais gurkšneliais siurbčiodama tą jaudinantį gėrimą, ji įdėmiai klausėsi savo geranorio mokytojo žodžių.

— Suprantate, jūsų vyrą būtina priblokšti, — pradėjo misteris Parkeris Painas. — Taip, priblokšti. Norėdamas padėti jums tai pasiekti, aš jus supažindinsiu su savo jaunu draugu. Būtent su juo jūs šiandien valgysite priešpiečius.

Kaip tik tuo metu į restoraną įėjo jaunas vyras. Tarsi kažko ieškodamas, jis žvalgėsi į šalis. Pamatęs Parkerį Painą grakščiai priėjo.

— Misteris Klodas Latrelis. Misis Pekington.

Misteris Klodas Latrelis buvo arti trisdešimties. Gražiai nuaugęs ir malonus, o drabužiai — tarsi iš madų žurnalo, ir apskritai jis buvo labai išvaizdus jaunuolis.

— Malonu su jumis susipažinti, — ištarė jis negarsiai.

Po trijų minučių misis Pekington jau sėdėjo priešais savo naująjį mokytoją už mažo stalelio, skirto dviem. Iš pradžių ji varžėsi, bet misteris Latrelis elgėsi taip natūraliai ir laisvai, kad greitai ir ji nustojo drovėtis. Jis gerai pažino Paryžių ir daug laiko praleisdavo Rivjeroje. Misteris Latrelis paklausė, ar jai patinka šokti. Ji atsakė, kad taip, tačiau pastaruoju metu retai pasitaikė proga pašokti, nes misteris Pekingtonas nenusiteikęs vakarais kur nors eiti.

— Bet kaip jis drįsta laikyti jus tarp keturių sienų! —

pasipiktino jaunuolis ir nusišypsojo, parodydamas savo gražius nepaprastai baltus dantis. — Argi kuri nors šiuolaikinė moteris gali pakęsti vyro pavyduliavimą?

Misis Pekington vos susilaikė nepasakiusi, kad apie pavyduliavimą čia nė kalbos negali būti, tačiau žodžiai taip ir sustingo jos lūpose. Galų gale tegul jis ir toliau apie ją taip mano...

Vėliau Klodas Latrelis perėjo prie naktinių klubų temos ir kalbėjo apie juos lengvai bei nerūpestingai. Buvo nutarta, kad kitą vakarą jie aplankys populiarų „Mažąjį arkangelą".

Misis Pekington nervinosi pagalvojusi, kaip ji šią naujieną praneš vyrui. Džordžas, aišku, pagalvos, jog tai yra per daug ekstravagantiška, gal net absurdiška. Bet aplinkybės susiklostė taip, kad jai išvis neteko jam apie tai sakyti. Misis Pekington pernelyg nervinosi, kad būtų galėjusi pranešti naujieną per pusryčius. Laimei, antrą valandą vyras pats paskambino pasakyti, jog pietaus mieste.

Vakarą ji su misteriu Latreliu praleido išties šauniai. Misis Pekington nuotaika buvo pakili. Jauna ji puikiai šoko, tad dabar, vedžiojama tokio patyrusio partnerio, kaip Klodas Latrelis, ji labai greitai perprato šiuolaikinių šokių žingsnelius. Jis neužmiršo pagirti jos suknelės ir šukuosenos (misteris Parkeris Painas buvo susitaręs su geriausiu kirpėju dėl jos vizito iš pat ankstyvo ryto). Vėlai vakare atsisveikindamas jaunuolis galantiškai pabučiavo jai ranką. Jau seniai misis Pekington nebuvo taip nuostabiai vakarojusi.

Greitai prabėgo tos dešimt jaudinančių dienų. Moteris susitikdavo su Klodu Latreliu per priešpiečius, paskui jie gerdavo arbatą, vėliau šokdavo svaiginantį tango, pietaudavo, vėl šokdavo ir vakarieniaudavo... Jis jai papasakojo apie savo liūdną vaikystę ir tai, kaip jo tėvas

prarado visus turtus. Su nuoširdžia užuojauta ji klausėsi jo nelaimingų meilės istorijų ir pasakojimų apie nusivylimo moterimis kartėlį. Vienuoliktą dieną, kai juodu šoko „Raudonajame admirole", misis Pekington staiga išvydo savo vyrą, dar jam nepastebėjus jos. Džordžas buvo su ta mergina iš savo darbo. Abi poros sukosi šokio ritmu.

— Sveikas, Džordžai, — nerūpestingai pasisveikino misis Pekington, kai jie šokdami beveik susidūrė.

Moteriškė vos neužsikvatojo pamačiusi, kaip jos vyras nuraudo iš nuostabos, o vėliau jo veidą iškreipė kaltės grimasa. Misis Pekington pasijuto esanti padėties šeimininkė, ir tai ją net pralinksmino. Vargšelis senasis Džordžas! Sugrįžusi prie savo stalelio, ji iš tolo stebėjo tą porelę. Koks jis vis dėlto storas. Ir plikas. Ir šokdamas taip juokingai šokčioja. Jis šoka taip, kaip žmonės šokdavo prieš dvi dešimtis metų. Vargšelis Džordžas! Kaip jis stengiasi atrodyti jaunesnis! O ta nelaimėlė, šokanti su juo, turi vaidinti, jog tai jai patinka. Bet štai dabar jos veidas sustingo virš jo peties. Jausdama, kad tasai jos nemato, Džordžo partnerė neslėpė nuobodulio, kurį jautė šokdama su juo.

„Mano padėtis dabar tikrai geresnė", — patenkinta pagalvojo misis Pekington ir pažvelgė į nepriekaištingai atrodantį Klodą, kuris šią akimirką taktiškai tylėjo. Kaip puikiai jis ją supranta. Ir niekada neniurzga, o štai savi vyrai po kelių bendro gyvenimo metų tampa tikri bambekliai...

Ji vėl pažvelgė į savo palydovą, ir jų žvilgsniai susitiko. Jis nusišypsojo. Nuostabios tamsios akys, kupinos melancholijos ir romantikos, švelniai žiūrėjo į ją.

— Gal dar pašokime? — tyliai paklausė jis.

Jie šoko dar ne kartą, tad moteris jautėsi tarsi devintame danguje. Tačiau visą laiką juto ją sekiojantį kupiną kaltės

Džordžo žvilgsnį. Atrodo, taip ir buvo sumanyta — priversti Džordžą pavyduliauti... Ak, kaip seniai tai buvo! Dabar ji to visiškai nenorėjo. Juk Džordžą tai turėtų taip skaudinti. Mano vargšelis Džordžas... Bet ko gi jam sielotis? Juk pasaulis toks gražus, ir visi jame tokie laimingi...

Misteris Pekingtonas buvo namie jau kokią valandą, kai jo žmona pagaliau grįžo. Atrodė sunerimęs ir suglumęs.

— Hm, — ištarė jis reikšmingai, — taigi tu jau grįžai.

Misis Pekington nerūpestingai nusimetė nuo pečių vakarinį apsiaustą, kurį ji nusipirko tik šį rytą nei mažiau, nei daugiau kaip už keturiasdešimt ginėjų.

— Taip, — atsakė ji linksmai, — aš jau pargrįžau.

Džordžas reikšmingai nusikosėjo.

— Ėėė... Kažkaip buvo keista tave ten sutikti.

— Nejaugi? — paklausė moteris nerūpestingu tonu.

— Na, supranti, aš pagalvojau... kad padaryčiau gerą darbą, nusivesdamas kur nors tą merginą. Namie vargšelė dabar turi labai daug bėdų... Aš tik pagalvojau... na, suprask mane, aš tik iš gailesčio...

Misis Pekington supratingai linktelėjo galvą. „Vargšelis senasis Džordžas, — pagalvojo ji, — šokdamas taip juokingai stypčioja net suprakaitavęs, o įsivaizduoja atrodąs labai šauniai!"

— Kas tas vyrukas, kuris buvo su tavimi? Aš, atrodo, jo nepažįstu.

— Tai Latrelis. Klodas Latrelis.

— Kaip tu su juo susipažinai?

— Ak, kažkas mus supažindino, — abejingai atsakė misis Pekington.

— Labai keista, kad tu eini vakare pašokti, ir tai tavo amžiuje... Nereikia, kad iš tavęs šaipytųsi, brangioji.

Misis Pekington tik nusišypsojo. Jai dabar gyvenimas buvo per daug mielas, kad leistųsi į smulkmeniškus ginčus.

— Visuomet malonu paįvairinti gyvenimą, — teištarė ji taikiai.

— Be to, turėtum būti atsargesnė, brangioji. Aplinkui šlaistosi daugybė restoranų lankytojų profesionalų, kurie tik ir siekia pasismaginti su kokia nors pagyvenusia dama. Tokio amžiaus moterys dažnai užkimba ant jų kabliuko. Aš tik noriu tave perspėti, brangioji. Labai nenorėčiau, jog tu apsijuoktum.

— Man tai tik gera proga šiek tiek pasimankštinti, — pasakė misis Pekington.

— Hm, taip, brangioji, žinoma.

— Manau, kad ir tu pastaruoju metu tuo užimtas, — geranoriškai pridūrė ji. — Juk nuostabu, kai žmogus jaučiasi laimingas, ar ne tiesa? Atsimenu, jog tu man kažką panašaus esi sakęs kartą per pusryčius, prieš kokias dešimt dienų.

Vyras įtariamai į ją žvilgtelėjo, tačiau žmonos veide nebuvo nė krislelio sarkazmo. Tai sakydama, ji net nusižiovavo.

— Na, einu gulti. Beje, Džordžai, paskutiniu metu buvau siaubingai išlaidi. Turi atsiųsti sąskaitas, tiesiog pasibaisėtinas, bet, manau, tu nieko prieš, ar ne?

— Sąskaitas? — paklausė misteris Pekingtonas netikėdamas savo ausimis.

— Na, taip. Už drabužius. Paskui už masažą. Ir iš kirpėjo... Taip, paskutiniu metu aš išties nedovanotinai išlaidauju, bet žinau, kad tu už tai manęs nebarsi.

Ji užlipo laiptais į miegamąjį, o misteris Pekingtonas liko sėdėti iš nuostabos prasižiojęs. Puiku, kad Marija jam nepriekaištavo dėl vakaro restorane, taip, išties puiku... Atrodė, kad jai tai visiškai nesvarbu. Bet labai nemalonu, kad

ji staiga pradėjo švaistyti pinigus. Įsivaizduokit, Marija — tas taupumo pavyzdys!

Ak, tos moterys! Džordžas Pekingtonas energingai papurtė galvą. Ir vėl Nensės brolis pateko į bėdą. Na, jis jam mielai padėtų. Tačiau, nepaisant visko... po perkūnais! Viskas klostosi ne taip gerai, kaip jis norėtų... Misteris Pekingtonas giliai atsiduso ir lėtai užlipo į miegamąjį.

Kartais kieno nors pasakyti žodžiai nesukelia reikiamo efekto iš karto. Tik vėliau juos prisimeni ir sureaguoji. Kitą rytą misterio Pekingtono žmona suprato tikrąją savo vyro žodžių prasmę. Iš esmės misis Pekington buvo iš tų moterų, kurioms kritiškais momentais drąsos nestinga. Ji patogiai atsisėdo ir pasistengė blaiviai įvertinti situaciją. *Gigolo!** Apie juos ir kvaišas pagyvenusias moteris, besinaudojančias jų paslaugomis, teko skaityti laikraščiuose. Bet argi Klodas buvo *gigolo*?! Gal ir taip, betgi jiems už paslaugas mokama, o Klodas pats visuomet apmokėdavo jųdviejų sąskaitas. Taigi, ko gero, mokėjo Parkeris Painas, o ne Klodas, o jei taip, tai iš jos pačios dviejų šimtų ginėjų... Vadinasi, ir ji yra viena iš tų pagyvenusių kvaišų? Vadinasi, Klodas Latrelis jai nematant šaipėsi iš jos? Apie tai pagalvojusią misis Pekington net karštis išmušė. Na, ir ką gi? Jei Klodas — *gigolo*, o ji — pagyvenusi kvaiša, tai jai pridera jam ką nors padovanoti. Kad ir auksinį portsigarą... Arba ką nors panašaus.

Apimta keisto entuziazmo, ji nuvažiavo į „Espi" juvelyrinę parduotuvę, išrinko gražų portsigarą ir iškart už jį sumokėjo. Su Klodu turėjo susitikti pas Klaridžą per priešpiečius.

Begurkšnodama kavą su Klodu misis Pekington

---

* — Meilužis! (*pranc.*), — *vert. past.*

ištraukė savo pirkinį iš rankinės.

— Čia tau mažytė dovanėlė, — sušnibždėjo ji.

Jis pažvelgė į ją ir susiraukė.

— Ar tai man?

— Taip. Tikiuosi, kad tau patiks.

Jis ištiesė ranką ir piktai pastūmė portsigarą į kitą stalo kraštą.

— Kodėl tu man jį duodi? Aš jo vis vien nepaimsiu. Pasiimk jį! Pasiimk jį atgal, sakau gi tau!

Buvo matyti, kad jis išties supyko. Jo juodos akys net sužaibavo iš pasipiktinimo.

— Atleisk man, — sumurmėjo ji ir vėl įkišo daikčiuką į rankinę.

Tą dieną jų santykiai nebuvo tokie laisvi kaip paprastai.

Kitą rytą jis jai paskambino.

— Privalau su tavimi susitikti. Ar galiu užeiti pas tave šiandien po pietų?

Jie susitarė trečiai valandai. Klodas atėjo laiku ir atrodė labai išblyškęs bei įsitempęs. Kai juodu pasisveikino, ta įtampa dar išaugo. Staiga jis pašoko iš vietos ir atsistojo priešais ją.

— Įdomu, kuo tu mane laikai? Štai ko aš atėjau sužinoti iš tavęs. Juk mes esame draugai, ar ne tiesa? Taip, draugai. Bet tu vis tiek manai, jog esu... na, *gigolo*. Menkysta, pragyvenantis iš moterų. Profesionalus restoranų lankytojas, apmokamas šokių partneris... Juk tu taip apie mane galvoji, ar ne?

— Ne, ne!

Jis nekantriai nutildė ją. Klodo veidas dar labiau išbalo.

— Ne, tu būtent *taip* mane vertini! Ką gi, esi teisi! Gavau užsakymą vežioti tave į restoranus, linksminti, tau meilintis ir priversti tave užmiršti nedėkingą vyrą. Toks mano darbas...

Žema, ar ne?

— Kodėl tu man visa tai sakai? — paklausė ji.

— Todėl, kad nusprendžiau visa tai baigti. Ilgiau negaliu to pakęsti. Tik ne su *tavimi*. Tu - ypatinga. Esi moteris, kuria galėčiau tikėti, pasitikėti... kurią galėčiau tiesiog dievinti. Aišku, gali pagalvoti, kad tai tik tušti žodžiai, kad tai tik žaidimo dalis... — Staiga jis priėjo arčiau. — Aš noriu tau įrodyti, jog taip nėra, ir būtent todėl išeinu. Išeinu dėl tavęs. Tu pažadinai mano norą tapti žmogumi, tad nežadu būti tas pasibjaurėtinas sutvėrimas, koks buvau prieš sutikdamas tave.

Staiga jis ją apkabino. Jo lūpos priartėjo prie jos lūpų, bet netikėtai paleido ir žengė atgal.

— Taigi lik sveika. Aš visuomet buvau vertas paniekos, bet, prisiekiu, dabar bus viskas kitaip. Prisimeni, kartą sakei mėgstanti skaityti vietinio laikraščio skelbimų skyrelį apie dingusius artimuosius? Atsimink, kasmet tą pačią dieną kaip ši tu rasi ten mano žinutę apie tai, kad man sekasi gerai ir kad tave prisimenu. Perskaičiusi suprasi, kokia man esi svarbi. Dar vienas dalykas. Iš tavęs aš neimsiu nieko, bet noriu, kad atminimui šį bei tą iš manęs paimtum. — Nusimovė nuo piršto kuklų auksinį žiedą su antspaudu. — Jis buvo mano motinos. Norėčiau, kad tu jį paimtum. O dabar — viso geriausio.

Džordžas Pekingtonas grįžo į namus neįprastai anksti. Žmoną jis rado svetainėje. Ji sėdėjo krėsle ir nieko nematančiu žvilgsniu žiūrėjo į ugnį židinyje. Vyro kalbinama atsakinėjo maloniai, tačiau padrikai, tarsi jos mintys klajotų kažkur kitur.

— Paklausyk, Marija, — staiga prakalbo jis. — Aš noriu tau pasakyti šį tą apie tą merginą, ar tu klausai manęs?

— Taip, na, kas, brangusis? Žinau. Nebuvau labai protinga... Gali su ja matytis kiek tik širdis geidžia, jei tai tau

suteikia laimės.

Tokie žodžiai, be abejo, turėjo nudžiuginti Džordžą Pekingtoną, tačiau, kad ir kaip keista, tik suerzino. Argi gali džiaugtis susitikinėdamas su mergina, jei tavo žmona net pati skatina tai daryti?! Po galais, juk tai tiesiog nepadoru! Visas tas žavesys, kai jautiesi linksmuolis, tikras vyras, žaidžiantis su ugnimi, staiga kažkur išgaravo ir žymės nepaliko... Netikėtai Džordžas Pekingtonas pasijuto pavargęs ir senas, o ir jo piniginė pastaruoju metu gerokai palengvėjo... Mergina pasirodė esanti apsukri laputė...

— Mes galėtume abu kur nors nueiti, jei, aišku, tu to norėtum, Marija, — nedrąsiai pasiūlė jis.

— Ak, manimi nesirūpink, aš visiškai laiminga.

— Bet aš norėčiau vakare tave kur nors nusivesti, be to, mes galėtume nuvykti pailsėti į Rivjerą.

Misis Pekington tik nusišypsojo. Jos šypsena buvo kažkokia abejinga ir liūdna. Vargšelis senasis Džordžas! Ji visuomet jį mylėjo. Jis, vargšelis, visada toks patetiškas. Bet jo gyvenimas be to paslaptingo žavesio. Ir ponia Pekington jam nusišypsojo dar švelniau.

— Tai būtų labai miela, brangusis, — tepasakė ji.

Tuo metu misteris Parkeris Painas kalbėjo su mis Lemon.

— Sąskaita už pasilinksminimus?

— Šimtas du svarai, keturiolika šilingų ir šeši pensai, — atsakė sekretorė.

Durys staiga prasidarė ir į kambarį įsiveržė Klodas Latrelis. Matėsi, kad jis prastai nusiteikęs.

— Sveikas, Klodai, — pasveikino jį misteris Parkeris Painas. — Ar viskas gerai?

— Manau, kad taip.

— O kaip žiedas? Tarp kitko, kokį vardą tu ant jo

išgraviravai?

— Matilda, — niūriai atsakė Klodas. — 1899.

— Puiku. Kokius žodžius pasirinksime skelbimui?

— „Man sekasi gerai. Menu tave. Klodas."

— Mis Lemon, prašau tai užrašyti. Skyrelis apie dingusius žmones. Data — lapkričio trečia, sakykim, maždaug dešimčiai metų. Išlaidos — šimtas du svarai, keturiolika šilingų ir šeši pensai. Taigi pelno mums lieka devyniasdešimt du svarai, du šilingai ir keturi pensai. Ką gi, visai neblogai.

Mis Lemon išėjo iš kambario.

— Paklausykite, — pratrūko Klodas. — Man visa tai nepatinka. Tai nešvarus žaidimas.

— Mano brangusis berniuk!

— Taip, nešvarus žaidimas. Ji buvo dora moteris, ne tokia kaip kitos. O aš buvau priverstas jai meluoti, pasakoti visas tas melagingas sentimentalias nesąmones apie savo vaikystę ir visa kita... Po galais, mane nuo viso to pykina!

Misteris Parkeris Painas pasitaisė akinius ir pažiūrėjo į jaunuolį taip, kaip mokslininkas žiūri į jam nepažįstamą egzempliorių.

— O Viešpatie! — pasakė jis pagaliau. Jo balsas nuskambėjo sausai. — Kažkodėl aš neprisimenu, kad nors vieną kartą per tavo... ėėė... liūdnai pagarsėjusią karjerą tave būtų kankinusi sąžinė. Tavo nuotykiai Rivjeroje pasižymėjo ypatingu begėdiškumu, o tai, kaip tu išnaudojai misis Heti Vest, agurkų karaliaus iš Kalifornijos žmoną, buvo išties beširdiška, būtent tada iki galo atsiskleidė tavo polinkis į gobšumą.

— Na, gal taip ir buvo, bet dabar kai kas pasikeitė, ir aš nusiteikęs visiškai kitaip. Man nepatinka tas nesąžiningas žaidimas.

Dabar misteris Parkeris Painas prabilo kaip mokytojas, norintis įtikinti mylimą mokinį.

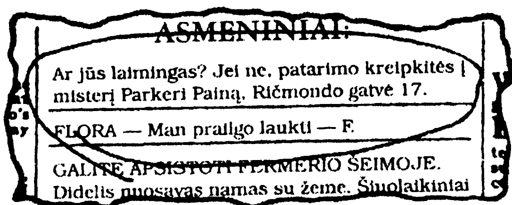
— Tu, brangusis Klodai, pagirtinai atlikai savo darbą. Tu suteikei tai nelaimingai moteriai tai, ko reikia kiekvienai moteriai — šiek tiek romantikos jos pilkam gyvenimui. Aistra moterį žlugdo, verčia ją kentėti, o „meilės istoriją" galima padėti į komodą, prikaišioti džiovintos levandos žiedlapių ir retkarčiais vartyti ją atmintyje dar ilgus metus. — Čia jis nusikosėjo. — Savo pareigą misis Pekington mes atlikome daugiau nei patenkinamai.

— Na, bet man vis vien tai nepatinka, — sumurmėjo Klodas ir su šiais žodžiais paliko kambarį.

Misteris Parkeris Painas išsiėmė iš stalčiaus segtuvą ir įrašė tokius žodžius: „Įdomus sąžinės priepuolis ištiko šokių partnerį profesionalą. Toliau stebėti jo vystymąsi".

Nutikimas su kariškiu

Majoras Vilbrehemas stovėjo prieš misterio Parkerio Paino kabineto duris nedrįsdamas įeiti į vidų ir jau nebe pirmą kartą skaitydamas skelbimą, kurį jis aptiko rytiniame laikraštyje ir kuris jį čia atvedė. Jo turinys buvo gana paprastas:

ASMENINIAI:

Ar jūs laimingas? Jei ne, patarimo kreipkitės į misterį Parkerį Painą, Ričmondo gatvė 17.

FLORA — Man prailgo laukti — F.

GALITE APSISTOTI FERMERIO ŠEIMOJE. Didelis nuosavas namas su žeme. Šiuolaikiniai

Majoras, tarsi ruošdamasis šuoliui į vandenį, giliai įkvėpė oro ir ryžtingai truktelėjo priimamojo duris. Nepatraukli jauna moteris pakėlė akis nuo rašomosios mašinėlės ir klausiamai pažvelgė į jį.

— Norėčiau matyti misterį Parkerį Painą, — rausdamas ištarė majoras Vilbrehemas.

— Prašom.

Jis nusekė paskui ją į kabinetą, kuriame sėdėjo simpatiškas vyriškis, šios kontoros šeimininkas misteris Parkeris Painas.

— Labas rytas, — pasakė pastarasis, — prašom sėstis. O dabar papasakokite man, kuo galiu būti naudingas.

— Mano pavardė Vilbrehemas, — pradėjo svečias.

— Majoras ar pulkininkas? — paklausė misteris Painas.

— Majoras.

— Aa... Jūs neseniai grįžote iš užsienio? Indija? Rytų Afrika?

— Rytų Afrika.

— Graži šalis... Taigi jūs vėl namie. Ir jums čia nepatinka. Ar tai jūsų problema?

— Jūs visiškai teisus. Bet iš kur jūs tai žinote?

Misteris Parkeris Painas reikšmingai mostelėjo ranka.

— Toks mano darbas — viską žinoti. Suprantate, net trisdešimt penkerius savo gyvenimo metus, dirbdamas valdišką darbą, atidaviau statistinių duomenų rinkimui. Dabar jau esu pensininkas, bet man į galvą atėjo mintis panaudoti savo patirtį kitaip. Juk tai visiškai paprasta. Tikėkite manimi, priežastis, dėl kurių žmonės jaučiasi nelaimingi, galima suskirstyti į penkias pagrindines kategorijas, ne daugiau. Žinant negalavimo priežastį, visuomet galima surasti nuo jo vaistą. Taigi aš esu tarsi gydytojas: iš pradžių nustatau diagnozę, paskui rekomenduoju tinkamą gydymą. Tiesa, kartais nepadeda joks gydymas. Tokiu atveju aš atvirai pasakau, kad niekuo negaliu padėti. Bet jei imsiuosi šio reikalo — sėkmė garantuota. Galiu jus, majore Vilbrehemai, užtikrinti, kad devyniasdešimt šeši procentai imperijos kūrėjų — taip aš vadinu mūsų šalies piliečius, pasitraukusius iš aktyvios tarnybos, — jaučiasi nelaimingi. Į ką jie paprastai iškeičia savo aktyvų, kupiną atsakomybės, net pavojų gyvenimą?! Nepakankamos pajamos, slogi nuotaika ir apskritai jausmas,

tarsi būtum žuvis, išmesta į krantą...

— Taip, — sutiko majoras, — visa tai, ką pasakėte, — gryniausia tiesa. Labiausiai aš nekenčiu nuobodulio. Taip, nuobodulio ir tų nesibaigiančių tuščių kalbų apie nereikšmingus kaimo reikalus. Bet ką galiu pakeisti? Be pensijos, dar turiu šiek tiek pajamų. Turiu ir mažą gražų kotedžą netoli Kobhemo. Bet aš ne tiek turtingas, kad galėčiau medžioti, šaudyti ar meškerioti. Be to, esu nevedęs. Mano kaimynai — visi jie labai malonūs žmonės, bet neturi nė menkiausio supratimo, kas vyksta pasaulyje.

— Taigi, trumpai kalbant, dabar gyvenimas jums yra neįdomus, — pertraukė jį misteris Parkeris Painas.

— Velnioniškai neįdomus!

— Jums trūksta jaudulio, gal net pavojaus? — paklausė misteris Painas.

Senasis karys gūžtelėjo pečiais.

— Šioje nuobodžioje šalyje apie tokius dalykus negali nė svajot.

— Jūs man atleiskite, — rimtai užprotestavo šeimininkas. — Čia aš su jumis negaliu sutikti. Pavojų pilna ir čia, Londone, jei žinai, kur jų ieškoti. Jūs pažįstate tiktai išorinę Anglijos gyvenimo pusę, kur viskas ramu ir miela. Bet yra ir kita jo pusė. Jei norite, aš jums galiu ją parodyti.

Majoras Vilbrehemas susimąstęs žiūrėjo į pašnekovą. Misteriui Painui buvo būdinga kažkas tokio, kas skatino aplinkinių pasitikėjimą juo. Stambus, nepasakytum, kad storas. Plika idealių proporcijų galva, o už storų akinių stiklų blykčiojo žvitrios mažos akutės. Ir apskritai jį supo patikimumo atmosfera.

— Tačiau turiu jus perspėti, — tęsė misteris Painas, —

kad šis reikalas sisijęs su rizika.

Kariškio akys iš susijaudinimo net sublizgėjo.

— Kaip tik tai, ko man reikia, — pasakė jis. Ir staiga paklausė: — Kiek jūs imate už paslaugas?

— Man moka, — išdidžiai atsakė misteris Painas, — penkiasdešimt svarų, be to, moka iš anksto.

Vilbrehemas pagalvojęs tarė:

— Ką gi, manau tai teisinga. Aš sutinku. Tuojau išrašysiu jums čekį.

Sandėris įvyko, ir misteris Parkeris Painas paspaudė mygtuką, esantį ant jo rašomojo stalo.

— Dabar pirma valanda, — pasakė jis. — Norėčiau, kad pakviestumėte jaunąją ledi priešpiečių.

Atsidarė durys.

— Madlen, brangioji, leisk man supažindinti tave su majoru Vilbrehemu. Jis kviečia tave priešpiečių.

Sutrikęs kariškis sumirksėjo, ir nieko nuostabaus, kadangi į kambarį įėjusi mergina buvo tamsiaplaukė gražuolė nuostabiomis akimis ir ilgomis juodomis blakstienomis. Nepriekaištinga veido oda, lūpos — skaisčiai raudonos ir jausmingos. Puikūs drabužiai išryškino įgimtą kūno grakštumą. Nuo galvos iki kojų pirštelių ji buvo tobula.

— Ė... man malonu... — suvebleno majoras Vilbrehemas.

— Mis de Sara, — pristatė merginą misteris Parkeris Painas.

— Malonu, kad kviečiate mane priešpiečių, — suburkavo Madlena de Sara.

— Aš turiu užsirašęs jūsų adresą, — pasakė misteris Painas. — Rytoj ryte gausite tolesnes instrukcijas.

Majoras Vilbrehemas ir gražioji Madlena išėjo iš

kabineto.

Madlena sugrįžo trečią valandą. Misteris Parkeris Painas pakėlė akis ir griežtai paklausė:

— Na, kaip?

Madlena papurtė galvą.

— Majoras manęs bijo: mano, kad esu moteris — vampyras.

— Aš ir maniau, jog taip bus, — tarė misteris Painas. — Ar tu laikeisi visų mano nurodymų?

— Taip, mes plepėjome apie žmones, sėdinčius prie kitų stalelių. Sužinojau, kad jam patinka šviesiaplaukės, mėlynakės moterys, šiek tiek anemiškos, nelabai aukštos.

— Tai sutvarkyti bus nesunku, — apsidžiaugė misteris Parkeris Painas. — Paduok man schemą „B", ir mes pažiūrėsime, ką šiuo metu turime. — Jis vedžiojo pirštu po sąrašą ir staiga sustojo ties vienu vardu — Freda Kleg. — Taip, manau, kad Freda su tuo puikiai susidoros. Beje, šį klausimą man reikėtų aptarti su misis Oliver.

Kitą rytą misteris Vilbrehemas gavo raštelį, kuriame buvo parašyta: „Pirmadienio rytą, apie vienuoliktą valandą, nuvažiuosite į Iglmontą, suraskite Frajerz skersgatvį, tą, kur Hempstede, ir pasiteiraukite misterio Džounso. Prisistatykite kaip kompanijos „Guava Šiping" darbuotojas".

Kitą pirmadienį, o tai buvo poilsio diena, majoras, laikydamasis nurodymų, susiruošė į Iglmontą, kur turėjo susirasti reikiamą skersgatvį. Taigi susiruošė, bet visko iki galo neatliko, kadangi pakeliui jam šis bei tas nutiko.

Atrodė, kad tą rytą visi Londono gyventojai užsimanė į Hempstedą. Majoras Vilbrehemas įsiliejo į žmonių minią gatvėje, stumdėsi metro ir vos ne vos surado Frajerz

skersgatvį. Tai buvo apleistas akligatvis: ratų išraižytas kelias ir namų užpakalinėmis dalimis į gatvę eilės. Namai gana dideli, kažkada matę ir geresnių dienų, bet dabar neprižiūrimi jie iro ir atrodė apgailėtinai.

Vilbrehemas ėjo keliu, įdėmiai žiūrėdamas į lenteles ant namų vartų su pusiau nusitrynusiais pavadinimais. Staiga jis išgirdo garsą, privertusį suklusti. Tai buvo prislopintas žmogaus, kurį kažkas smaugė, pagalbos šauksmas. Šauksmas, tiksliau kriokimas, pasigirdo vėl ir dabar jau buvo galima suprasti vos girdimą „gelbėkit!" Visa tai sklido iš už namą supančios tvoros, pro kurią kaip tik dabar ėjo majoras. Nedvejodamas nė sekundės Vilbrehemas pastūmė išklerusius vartelius ir nekeldamas triukšmo nubėgo piktžolėmis užaugusiu keliuku. Krūmuose jis pamatė merginą, kuri iš visų jėgų stengėsi išsivaduoti iš dviejų didžiulių negrų rankų. Ji buvo išties narsi — kovojo kiek įstengdama, raitėsi į visas puses, spardėsi. Vienas užpuolikas laikė jai ranka užspaudęs burną, kad ji nešauktų, tad, nors ir kaip mergina stengėsi, jai niekaip nepavyko išsivaduoti. Piktadariai buvo taip užsiėmę besiblaškančia mergina, jog net nepastebėjo artėjančio majoro. Apie save jis pranešė su įniršiu trenkdamas vienam iš negrų į žandikaulį, tam, kuris laikė užspaudęs merginai burną. Nuo tokio triuškinančio smūgio niekšas susverdėjo ir krito atbulas. Antrasis iš netikėtumo paleido auką iš rankų, tačiau nesuspėjo atremti Vilbrehemo, vėl paleidusio į darbą kumščius, smūgio... Ir šis negras atsidūrė ant žemės. Bet tuo metu atsigavo pirmasis užpuolikas. Majoras tikėjosi, kad kova dar tęsis, bet negrams, atrodo, ir tiek pakako. Atsigavęs nuo smūgio, antrasis atsisėdo, paskui staiga pašoko ir it strėlė šovė vartelių link. Jo draugas puolė jam iš paskos.

Majoras Vilbrehemas buvo juos besivejąs, bet staiga persigalvojo. Jis priėjo prie merginos, kuri stovėjo atsišliejusi į medį ir sunkiai kvėpavo.

— Ak, ačiū jums, — ištarė ji vos atgaudama kvapą. — Tai buvo siaubinga!

Vyriškis tik dabar aiškiai pamatė, ką jis išgelbėjo. Tai buvo kokių dvidešimt vienerių ar dvidešimt dvejų metų šviesiaplaukė mergina mėlynomis akimis, graži, bet stulbinamai.

— Baisu net pagalvoti, kas būtų atsitikę, jei ne jūs... — pasakė ji susijaudinusi.

— Na jau, na jau, — bandė ją nuraminti Vilbrehemas. — Dabar jau viskas gerai, jau nėra ko bijoti. Tačiau manau, kad man geriau iš čia greičiau pasišalinti, nes tie niekšai gali dar grįžti.

Maloni šypsenėlė pasirodė merginos lūpose.

— Nemanau, kad jie dar išdrįstų grįžti, tik ne po to, kai juos taip pamokėte. Jūs kovėtės kaip liūtas!

Nuo jos susižavėjimo kupino žvilgsnio majoras net išraudo.

— Tai buvo gryni niekai, — kukliai pasakė jis. — Kur tai matyta, norėjo nuskriausti moterį, štai aš ir neiškenčiau... Na, o dabar duokite man ranką ir eime iš čia. Ar jūs įstengsite eiti po visko? Puikiai jus suprantu, tai baisus šokas!

— Dabar man jau viskas gerai, — pasakė mergina, bet į majoro ištiestą ranką vis dėlto įsikibo. Ji dar šiek tiek drebėjo, o išeidama pro vartelius atsisuko ir baugiai pažvelgė į namą.

— Nieko nesuprantu, — sušnibždėjo ji, — juk akivaizdu, kad tai tuščias negyvenamas namas.

— Taip, čia išties Vaitfrajerz namas, — ji parodė pirštu

į pusiau nusitrynusį pavadinimą lentelėje. — Būtent į šį namą aš turėjau ateiti.

— Dabar niekuo daugiau nesirūpinkite, — nuramino ją Vilbrehemas.

— Per kelias minutes mes susirasime taksi ir nuvažiuosime kur nors išgerti po puodelį kavos bei viską ramiai apsvarstyti.

Kitam skersgatvio gale jie pamatė gatvelę, kurioje buvo didesnis judėjimas. Jų laimei, prie vieno namo stovėjo taksi, iš kurio ką tik išlipo žmonės. Majoras šūktelėjo, ir automobilis privažiavo. Džiaugdamiesi, kad pavojus praėjo, jie nuvažiavo nurodytu adresu.

— Dabar jūs geriau patylėkit, — rūpestingai patarė majoras savo bendrakeleivei. — Tiesiog patogiai atsiloškite ir pailsėkite: juk tai, ką jūs patyrėte, buvo išties siaubinga.

Ji jam dėkingai nusišypsojo.

— Beje, mano pavardė Vilbrehemas.

— Mano — Kleg, Freda Kleg.

Po dešimties minučių Freda sėdėjo už mažo stalelio gurkšnodama karštą kavą ir dėkingumo kupinomis akimis žiūrėjo į savo išgelbėtoją.

— Dabar man tai atrodo kaip sapnas, košmariškas sapnas, — pasakė ji ir net sudrebėjo nuo siaubingų prisiminimų. — O dar taip neseniai aš troškau, kad atsitiktų kas nors nepaprasta — nesvarbu, kas! Ak, daugiau nenoriu jokių nuotykių.

— Papasakokite, kaip visa tai atsitiko.

— Na, kad viskas būtų aiškiau, turiu smulkiau papasakoti apie save. Bijau, jog jums nusibos klausytis mano gyvenimo istorijos.

— Ši tema man labai įdomi, — užtikrino Vilbrehemas nusilenkdamas. — Aš jūsų įdėmiai klausausi.

— Esu našlaitė. Mano tėvas — jis buvo jūrų kapitonas — numirė, kai man buvo aštuoneri. Mama mirė prieš trejetą metų. Dirbu mieste— esu „Vekjuem gez" kompanijos tarnautoja. Vieną vakarą, praėjusią savaitę, grįžusi namo aš sužinojau, kad manęs laukia kažkoks džentelmenas. Tai buvo advokatas iš Melburno, kažkoks misteris Reidas. Mandagiai prisistatęs, jis pradėjo klausinėti apie mūsų šeimą. Paaiškino, jog prieš daugelį metų jis pažinojo mano tėvą ir kaip advokatas tvarkė jo kai kuriuos teisinius reikalus. Paskui jis man pasakė tikrąją savo vizito priežastį. „Mis Kleg, — tarė jis, — aš turiu pagrindo galvoti, kad jūs paveldėjote šiokį tokį turtą. Finansiniai sandėriai, kuriuos sudarė jūsų tėvas prieš mirtį, dabar davė šiek tiek pelno." Tai išgirdusi aš, žinoma, labai nustebau. „Vargu ar jūs apie tai ką nors esate girdėjusi, — toliau aiškino jis. — Džonas Klegas tam niekada neteikė didelės reikšmės, bent jau man taip atrodė. Ir štai staiga paaiškėjo, kad jūsų tėvas turėjo didžiulius turtus. Tačiau pareikšti savo teises į juos jūs galėsite tiktai turėdama tam tikrus dokumentus. Jie priklausė jūsų tėvui ir, žinoma, jis galėjo juos sunaikinti kaip beverčius popierius, ko aš labiausiai bijau. Ar jūs dar saugote kokius nors savo tėvo dokumentus?" Paaiškinau, jog mano motina laikė kai kuriuos tėvo daiktus senoje jūreivio dėžėje. Kartą aš iš smalsumo ją peržiūrėjau, bet nieko įdomaus ten neradau. Jis nusišypsojo ir pasakė, kad aš, vartydama tėvo popierius, vargu ar galėjau suprasti, kurie iš jų yra vertingi, o kurie — ne. Tada aš nuėjau prie dėžės, ištraukiau tuos dokumentus ir parodžiau jam. Jis juos peržiūrėjo ir pasakė, kad iš pirmo žvilgsnio sunku pasakyti,

kurie iš jų susiję su mus dominančiu klausimu. Jis, girdi, pasiimsiąs juos ir pranešiąs, jei ras ką nors svarbaus. Šeštadienį su paskutiniu paštu gavau laišką, kuriame advokatas prašė manęs atvykti į tą namą, kad aptartume minėtą reikalą. Adresas, kurį jis man nurodė, buvo toks: „Hempstedas, Frajerz skersgatvis, Vaitfrajerz". Turėjau ten būti šiandien rytą, be penkiolikos vienuolika. Bet aš užtrukau ieškodama tos vietos, tad šiek tiek pavėlavau. Pro vartelius nuskubėjau namo link, kai staiga iš už krūmų iššoko tie du nenaudėiiai ir užpuolė mane. Aš net nespėjau rikteléti, mat vienas jų iškart užspaudė man burną. Man kažkaip pavyko išsisukti ir sušukti pagalbos. Laimė, jūs mane išgirdote...

Čia ji staiga nutilo. Žvilgsnis pasakė daugiau nei žodžiai.

— Taigi, laimė, kad aš tuo metu buvau netoliese. Būtų buvę dar geriau, jei būčiau tuos niekšus pagavęs. Anksčiau, manau, jums neteko su jais susitikti?

Ji papurtė galvą.

— Ką jūs apie visa tai manote?

— Na, sunku pasakyti, bet viena tikrai aišku: tarp jūsų tėvo popierių yra kažkas labai svarbaus. Tas tipas Reidas sukūrė nebūtą istoriją tam, kad gautų progą juos peržiūrėti. Matyt, to, kas jį domino, tenai nebuvo.

— O! — sušuko Freda. — Dabar man viskas aišku. Kai šeštadienį grįžau į namus, pastebėjau, jog kažkas rausėsi po mano daiktus. Tiesą sakant, aš įtariau savo šeimininkę — iš smalsumo ji mėgsta pašniukštinėti mano kambaryje. Bet šį sykį...

— Taip, atrodo, priežastis aiški. Kažkas įsigavo į jūsų kambarį, jį apieškojo ir vėl nerado to, ko jam reikia. Reidas įtaria, kad jūs žinote to dokumento vertę ir jį nešiojatės. Todėl

jis suplanavo šį užpuolimą. Jei dokumentą būtumėte turėjusi, jį būtų iš jūsų atėmę. Jei ne, jie būtų jus pagrobę ir laikę tol, kol jūs būtumėte pasakiusi, kur jį slepiate.

— Bet kas gi tai galėtų būti? — sušuko Freda.

— Aš nežinau, bet greičiausiai kažkas jam labai svarbaus, kitaip nebūtų ėmęsis tokių drastiškų priemonių.

— Tiesiog neįtikėtina.

— Na, tiksliai aš nežinau... bet jūsų tėvas buvo jūreivis ir lankėsi tolimose šalyse. Gal kartais jis ten rado kokį nors daiktą, kurio vertės nė pats neįtarė?

— Jūs manote, kad taip išties galėjo būti? — iš susijaudinimo išblyškę merginos skruostai paraudo.

— Taip, aš išties taip manau. Dabar mes turime nuspręsti, ką darysime toliau. Į policiją, žinoma, jūs nenorite kreiptis?

— O ne, prašau jūsų, nereikia...

— Gerai, aš net džiaugiuosi tai girdėdamas. Kokia būtų nauda iš policijos? Su ja išvis geriau neturėti jokių reikalų. O dabar leiskite pakviesti jus priešpiečių, paskui nuvešiu jus į namus, jog būčiau tikras jūsų saugumu. Pasitaikius progai mes galėtume paieškoti to paslaptingo dokumento. Neabejoju, kad jis paslėptas kažkur tarp daiktų.

— Bet gal tėvas jį bus pats sunaikinęs?

— Žinoma, taip galėjo būti, bet akivaizdu, kad tie niekšai taip nemano, o tai teikia mums vilčių.

— Kaip manote, kas tai? Gal planas, kaip surasti paslėptą lobį?

— Dievaži, gali būti! — net sušuko majoras Vilbrehemas pasijuto tarsi būtų mažas berniukas, šventai tikintis paslaptingų lobių istorijomis. — Na, o dabar, mis Kleg, laikas

valgyti priešpiečius!

Jie puikiai dviese pavalgė. Vilbrehemas Fredai papasakojo apie savo gyvenimą Rytų Afrikoje. Jis prisiminė dramblių medžiokles, o mergina, klausydamasi jo vaizdaus pasakojimo, iš susijaudinimo net virpėjo. Po priešpiečių majoras pasisiūlė parvežti ją į namus taksi.

Namas, kuriame ji nuomojosi butą, buvo netoli Notingem Hil vartų. Kai jie ten atvažiavo, Freda keliais žodžiais persimetė su šeimininke, paskui grįžo pas Vilbrehemą ir nusivedė jį į trečią aukštą, kur buvo jos mažytis miegamasis ir svetainė.

— Vis dėlto buvo taip, kaip mes manėme, — pasakė ji. — Šeštadienio rytą, kai manęs nebuvo namie, atėjo kažkoks žmogus, ketinęs nutiesti naujus elektros laidus. Jis pasakė suradęs kažkokį gedimą mano kambaryje ir kurį laiką ten išbuvo.

— Parodykite man tą savo tėvo dėžę, — paprašė Vilbrehemas.

Freda parodė jam seną žalvariu apkaustytą dėžę.

— Matote, — tarė ji pakeldama dangtį, — ji visiškai tuščia.

Majoras susimąstęs linktelėjo.

— Ir daugiau niekur negali būti padėti tie popieriai?

— Esu tikra, kad niekur kitur. Mama visus dokumentus laikė čia.

Vilbrehemas atidžiai apžiūrėjo dėžės vidų. Staiga jis sušuko:

— Apmušale yra plyšys!

Jis atsargiai įkišo ranką, kad apčiuoptų vidų. Po jo pirštais kažkas lengvai sušlamėjo.

— Kažkas nuslydo gilyn, — susijaudinęs šūktelėjo jis.

Netrukus radinys buvo ištrauktas į dienos šviesą. Sulankstytas nešvaraus popieriaus lapas. Majoras pasidėjęs ant stalo rūpestingai jį ištiesino. Freda žvelgė jam per petį. Ji nesuvaldė savo nusivylimo.

— Bet čia viso labo tik kažkokie nesuprantami ženklai!

— O, čia, be abejo, yra suahili. Galvą guldau, suahili! — susijaudinęs paaiškino majoras Vilbrehemas. — Vienos iš Rytų Afrikos tautelių dialektas.

— Kaip keista, — nustebusi tarė Freda. — Ir jūs jį suprantate?

— Šiek tiek. Bet tai išties nuostabu!

Jis nusinešė lapelį arčiau prie lango, kad geriau matytų.

— Na, kas gi ten? — paklausė mergina nekantraudama.

Vilbrehemas perskaitė raštelį dukart ir tik tada atsisuko į Fredą. Jis žvelgė į ją su šypsena.

— Štai čia ir yra mūsų lobis, brangioji. Viskas, pasirodo, yra tikra.

— Paslėptas lobis? Negali būti! Jūs turite omeny auksą paskendusiame ispanų laive ar ką nors panašaus?

— Na, ne, tai nėra taip romantiška, bet rezultatas panašus. Šiame raštelyje nurodyta vieta, kur yra paslėpta daug dramblio kaulo.

— Dramblio kaulo? — paklausė netikėdama savo ausimis mergina.

— Taip. Jūs visa tai suprantate? Dramblių medžioklė griežtai reguliuojama įstatymų. Kai kurie medžiotojai šį įstatymą pažeidžia. Taigi žmogus, parašęs šį raštelį, susekė, kur brakonieriai laiko sumedžiotų dramblių kaulo atsargas. Čia nurodytos labai tikslios koordinatės, tad mes lengvai viską rasime. Leisimės į paieškas tik mes abu — jūs ir aš.

— Jūs manote, kad tai iš tikrųjų kvepia dideliais pinigais?

— Taip, turėtumėte įgyti nemažus turtus.

— Įdomu, kaip šitas popierius pateko tarp mano dėdės daiktų?

Vilbrehemas tik gūžtelėjo.

— Gal kas nors iš jo draugų prieš mirtį užrašė savo paslaptį suahili, kad niekas negalėtų perskaityti, ir atidavė saugoti jūsų tėvui, o tasai, nesugebėdamas perskaityti, nemanė jį esant tokį svarbų. Tai, žinoma, tik mano spėliojimai, bet nemanau, kad jie toli nuo tiesos.

Freda atsiduso.

— Kaip visa tai įdomu ir romantiška!

— Dabar mums svarbiausia, ką daryti su šiuo vertingu dokumentu, — susirūpinęs tarė Vilbrehemas. — Nesaugu jį palikti čia. Manau, kad jie gali dar grįžti jo paieškoti. Gal norėtumėte jį patikėti man?

— O, tai, be abejo, būtų puiku, bet... ar tai nesukels pavojaus jūsų gyvybei? — drebančiu balsu paklausė mergina.

— Na, aš esu kietas riešutas, — tvirtai tarė Vilbrehemas. — Manimi nesirūpinkite. — Jis sulankstė dokumentą ir įsidėjo į kišeninę užrašų knygutę.

— Ar galėčiau pas jus užeiti rytoj vakare? Iki to laiko parengsiu veiksmų planą ir pasitikslinsiu vietovės koordinates savo žemėlapyje. Kada jūs grįžtate namo iš miesto?

— Aš parvažiuoju maždaug pusę septintos.

— Puiku. Mes viską aptarsime, o paskui, jums leidus, norėsiu jus nusivesti kur nors papietauti. Mums derėtų

atšvęsti savo sėkmę. O dabar — iki pasimatymo. Rytoj pusę septintos.

Kitą dieną majoras prisistatė tiksliai sutartu laiku. Jis paskambino, ir duris atidarė kambarinė. Jam pasakius, kad norėtų pamatyti mis Kleg, ji išpyškino:

— Mis Kleg? Bet jos nėra, ji išėjo.

— O! — Majoras Vilbrehemas buvo nemaloniai nustebęs. Kviečiamas užeiti ir palaukti, jis atsakė užsuksiąs vėliau.

Majoras vaikštinėjo gatve priešais namą tikėdamasis, kad netrukus išvys atskubančią pas jį Fredą. Laikas bėgo nenumaldomai... Laikrodis rodė be penkiolikos septynias, vėliau — septynias... Penkiolika po septynių... Fredos vis nebuvo. Nerimo jausmas užplūdo majorą. Jis grįžo į namą ir vėl paskambino.

— Klausykite, — tarė kambarinei, — buvau sutaręs su mis Kleg, kad užeisiu pusę septynių. Ar jūs tikra, kad ji nepaliko jokios žinutės?

— Ar jūs majoras Vilbrehemas? — paklausė mergina.

— Taip.

— Jums yra raštelis. Jį atnešė kažin koks žmogus.

„Brangusis majore Vilbrehemai, — skaitė vyriškis. — Atsitiko kažkas keista. Dabar negaliu nieko smulkiau paaiškinti, tad ar galėtumėte atskubėti į Vaitfrajerz namą? Laukiu jūsų tučtuojau čia atvykstant. Nuoširdžiai jūsų Freda Kleg."

Susirūpinęs Vilbrehemas suraukė antakius. Staiga jį užplūdo mintys. Išsiblaškęs įkišo ranką į kišenę ir ištraukė

laišką, kurį buvo parašęs savo siuvėjui. Jis paklausė kambarinės, ar toji kartais nesurastų jam pašto ženkliuko.

— Manau, misis Perskins galės jums padėti, — tarė ji ir tuoj pat grįžo su ženkliuku rankoje.

Vilbrehemas sumokėjo už jį vieną šilingą ir jau po minutės žingsniavo metro stoties link, pakeliui įmetęs savo laišką į pašto dėžutę.

Fredos žinutė jį tiesiog išmušė iš vėžių. Kas privertė merginą vykti ten, kur tik vakar ją buvo taip siaubingai užpuolę? Jis stengėsi nuvyti tas baisias mintis šalin. Didesnės kvailystės Freda negalėjo iškrėsti! O gal vėl apsilankė Reidas? Gal jis kaip nors ją paveikė, ir toji vėl patikėjo. Ko ji nuvažiavo į Hempstedą?

Majoras pažvelgė į laikrodį. Beveik pusė aštuonių. Freda, matyt, tikėjosi, kad jis išskubės į Vaitfrajerzą pusę septynių. Sugaišta visa valanda. Per daug. Jei ji būtų susiprotėjusi duoti jam kokį nors ženklą! Tas laiškas jį tiesiog suglumino. Majoro dalykiškumas visiškai nesiderino su Fredos charakteriu.

Kai jis pagaliau pasiekė Frajerz skersgatvį, buvo jau be dešimties aštuonios. Jau temo. Majoras apsižvalgė, bet nieko nesimatė. Jis atsargiai pastūmė išklibusius vartelius, kad nesugirgždėtų jų surūdiję vyriai. Takelis buvo tuščias. Namas skendėjo tamsoje. Dirsčiodamas tai į vieną, tai į kitą pusę, majoras nusėlino takeliu. Nenorėjo būti netikėtai užkluptas.

Staiga jis apmirė. Pro mažą plyšelį vienoje iš langinių akimirką prasiskverbė šviesos spindulėlis. Vadinasi, namas nėra tuščias! Viduje kažkas yra.

Slėpdamasis krūmuose Vilbrehemas iš lėto ieškojo, kaip galėtų patekti į užpakalinę namo dalį. Pagaliau jis surado tai,

ko reikėjo. Viena pirmo aukšto langinė buvo neuždaryta. Pro šį langą buvo matyti patalpa, panaši į indaują. Majoras pakėlė rėmą, užžiebė žiebtuvėlį, kurį buvo nusipirkęs pakeliui, ir apšvietė apleistą kambarėlį. Tada atsargiai įlipo į vidų. Tyliai atidarė gretimos patalpos duris. Tvyrojo visiška tyla. Jis vėl užžiebė žiebtuvėlį. Pasirodo, ten buvo virtuvė. Irgi tuščia. Nuo virtuvės koks pustuzinis laiptelių vedė tikriausiai priekinės namo dalies durų link. Majoras pastūmė duris ir apmirė. Jokio garso... Pro duris įsėlino į holą. Ir čia spengė tyla. Vienos durys buvo dešinėje, kitos - kairėje. Jis pasirinko dešiniąsias, kurį laiką klausėsi, paskui pasuko rankeną. Ji iškart pakluso. Palengva, colis po colio, jis atidarė duris ir įėjo. Tada vėl užžiebė savo žiebtuvėlį ir apsižvalgė. Kambarys buvo tuščias, net be baldų. Staiga už nugaros išgirdo kažkokį garsą ir pasisuko į jį, bet per vėlai... Sunkus daiktas trinktelėjo per galvą, ir krisdamas Vilbrehemas prarado sąmonę...

Kiek laiko išbuvo tokios būsenos, Vilbrehemas pasakyti negalėjo. Kai pagaliau vargais negalais atsimerkė, jam nežmoniškai skaudėjo galvą. Jis bandė atsikelti, bet nesugebėjo. Pasirodo, buvo tvirtai surištas. Pagaliau jo smegenys suveikė. Majoras viską aiškiai prisiminė: kažkas jam stipriai smogė per galvą.

Iš dujinio šviestuvo, silpnai rusenančio ant sienos, majoras suprato gulįs mažame rūsyje. Jis apsidairė, ir jo širdis vos neiššoko iš krūtinės: už kelių pėdų nuo jo taip pat surišta gulėjo Freda. Pajutusi jo žvilgsnį, ji atsiduso ir atsimerkė. Pagaliau jos paklaikęs žvilgsnis sustojo ties juo. Galiausiai Freda jį atpažino, ir jos akys suspindo džiaugsmu.

— Ir jūs taip pat! — sušuko ji. — Kas gi čia atsitiko?!

— Aš jus baisiai nuvyliau. Stačia galva puoliau... tiesiai

į spąstus. Sakykite, ar tai jūs parašėte man tą raštelį, prašydama, kad čia ateičiau?

Iš siaubo merginos akys net suapvalėjo.

— Ar aš?! Bet juk tai jūs mane čia iškvietėte!

— O! Išeina, aš jums pasiunčiau tokį raštelį?

— Būtent taip — aš gavau jį šiandien darbe. Jūs prašėte manęs susitikti čia, ne mano namuose.

— Mums abiem pritaikė tą pačią taktiką, — sudejavo majoras ir papasakojo, kaip viskas buvo.

— Aišku, — tarė Freda. — Taigi jų tikslas buvo...

— Gauti tą popierių. Vakar tikriausiai mus sekė, todėl jie ir apie mane sužinojo.

— O kaip dokumentas? Ar jie jį atėmė? — susirūpinusi paklausė mergina.

— Deja, dabar negaliu to pasakyti, — atsakė majoras, pažvelgęs į savo surištas rankas.

Ir staiga jie abu krūptelėjo iš siaubo ir netikėtumo. Tarsi iš po žemių pasigirdo balsas:

— Taip taip, esu jums dėkingas. Pagaliau aš jį gavau. Be abejonės, tai jis!

Išgirdusius tą nemalonų balsą abu belaisvius net šiurpas nupurtė.

— Ar tai misteris Reidas? — silpnai paklausė Freda.

— Misteris Reidas — tik viena iš mano pavardžių, mano mieloji jaunoji ledi, — atsakė balsas iš po žemių. — Tik viena iš daugelio. Nors man labai liūdna jums apie tai pranešti, bet jūs abu labai smarkiai sutrukdėte man įgyvendinti savo planus, o to aš niekam neleidžiu. Tai, jog sužinojote apie šį namą — rimtas nusikaltimas. Tiesa, jūs dar nieko nepranešėte policijai, bet nesu tikras, kad ateityje to nepadarytumėte. Bijau,

jog negaliu jumis pasitikėti. Galiu priversti jus duoti pažadą tylėti, bet pažadų labai retai laikomasi. Be to, šis namas man labai reikalingas: jame atliekami paskutiniai atsiskaitymai, suprantate mane... Iš čia niekas negrįžta. Jis — paskutinis laiptelis į amžinybę. Ir jūsų, deja, laukia tokia pat dalia. Man labai gaila, bet taip turi būti. — Minutėlei balsas nutilo, o paskui tęsė: — Nebus jokio kraujo praliejimo. Aš bjauriuosi kruvinais metodais. Veikiu paprasčiau ir neskausmingai... Tikiuosi, suprantate mane? Na, kol kas turiu su jumis atsisveikinti. Viso labo jums, mano balandėliai.

— Paklausykite, jūs ten! — sušuko majoras. — Man darykite ką tik norite, bet merginą palikite ramybėje! Ji juk niekuo nenusikalto. Ji visiškai nenutuokia apie jūsų reikalus ir negalės, jei ją paleisite, niekuo jums pakenkti.

Atsakymo nebuvo, bet užtat pasigirdo Fredos klyksmas:

— Vanduo! Žiūrėkit, vanduo!

Vargais negalais Vilbrehemas pasisuko taip, kad įstengtų pažiūrėti į tą pusę, kur buvo nukreiptos Fredos akys. Pro nedidelę skylę lubose siaura čiurkšle pradėjo sunktis vanduo. Mergina isteriškai suklykė:

— Jie ruošiasi mus prigirdyti!

Vilbrehemo kaktą išpylė šaltas prakaitas.

— Tai dar ne galas, — ryžtingai tarė jis. — Pabandykite šauktis pagalbos. Mus, be abejo, kas nors išgirs. Na, šaukime kartu!

Jie šaukė taip garsiai, kiek plaučiai leido, nutilo tik tuomet, kai visai užkimo.

— Bijau, kad šaukti visiškai beprasmiška, — pasakė baisiai nusiminęs Vilbrehemas. — Mes esame per giliai po

žeme, o be to, durys, manau, gerai izoliuotos. Jeigu mus kas nors galėtų išgirsti, esu įsitikinęs, jog tas niekšas būtų mus palikęs neužkimštomis gerklėmis.

— Ak, — pravirko Freda. — Tai aš dėl visko kalta. Aš įtraukiau jus į tą siaubingą istoriją.

— Tuo nesirūpinkite, mano mieloji mergyte. Dabar man rūpi tik jūsų likimas. Gyvenime aš ne kartą buvau patekęs į keblias situacijas ir visuomet iš jų išsisukdavau. Nenusiminkite, aš jus kaip nors išlaisvinsiu. Mes dar turime daug laiko, mat vanduo srūva iš lėto. Praeis nemažai laiko, kol atsitiks blogiausia...

— Koks jūs drąsus! — neslėpdama susižavėjimo pasakė Freda. — Apie tokius vyrus aš tik knygose skaičiau, gyvenime jų neteko sutikti.

— Nieko ypatinga — aš tik Dievo apdovanotas blaiviu protu. O dabar — visų pirma turiu išsivaduoti iš šių bjaurių virvių!

Maždaug penkiolika minučių jis raičiojosi ant grindų, kad atlaisvintų pančius. Įsigudrino kažkaip pakreipti galvą ir pasukti riešus taip, jog dantimis atpalaiduotų mazgus ant jų. Kai rankos buvo išlaisvintos, liko vieni niekai... Mėšlungis dar buvo sutraukęs jo nutirpusį kūną, bet majoras iškart pasilenkė ties mergina. Netrukus ir ji buvo atrišta. Tuo metu vanduo jau siekė čiurnas.

— Na, o dabar, — tarė šaunusis majoras, — privalome kaip galima greičiau ištrūkti iš šio prakeikto rūsio.

Prie rūsio durų reikėjo palypėti keletą laiptelių aukštyn. Majoras atidžiai apžiūrėjo duris.

— Tai nebus sunku, — guviai tarė jis. — Jos vos laikosi. Vyriai smarkiai surūdiję.

Jis įsirėmė į duris petimi ir iš visų jėgų pastūmė. Pasigirdo lūžtančio medžio trakštelėjimas, ir durys triukšmingai nukrito nuo vyrių. Už jų pasirodė dar keletas laiptelių, viršuje — dar vienerios durys. Šios buvo gerokai tvirtesnės — iš kieto medžio ir apkaustytos geležimi.

— Čia aš turėsiu daugiau paplušėti, — neprarasdamas optimizmo pasakė majoras. — O, mums pasisekė! Durys, atrodo, neužrakintos!

Jis stumtelėjo duris ir iškišo galvą į koridorių. Paskui pamojo merginai sekti paskui jį. Jie pateko į koridorių, esantį užpakalinėje virtuvės pusėje. Netrukus jau stovėjo po žvaigždėtu dangumi Frajerz skersgatvyje.

— Ak, — Freda negalėjo sutramdyti džiaugsmo ašarų. — Kaip buvo siaubinga!

— Mano vargšele! — jis ją tvirtai apkabino. — Jūs buvote tokia drąsi, Freda, mano angele. Ar jūs galėtumėt.. noriu pasakyti... aš myliu jus, Freda. Ar tekėsite už manęs?

Įsiviešpatavusi tyla pasakė abiem daugiau nei žodžiai. Pagaliau majoras patenkintas tarė:

— Beje, dramblio kaulo slaptavietės paslaptis vis dar mūsų rankose.

— Bet juk jie iš jūsų atėmė tą popierių!

Majoras patenkintas vėl sukikeno.

— Kaip tik to jie nepadarė! Suprantate, aš padariau netikslią jo kopiją ir, eidamas į čia, tikrąjį dokumentą išsiunčiau paštu savo siuvėjui. Tie niekšai pasiėmė netikrą planą, tegul sau laimingi ieško! O mes — žinote, brangioji, ką mes abu padarysime? Medaus mėnesį praleisime Rytų Afrikoje ir susirasime tą lobį!

Misteris Parkeris Painas išėjo iš savo kabineto ir užlipo laiptais aukštyn. Kambaryje, esančiame pačioje namo palėpėje, sėdėjo misis Oliver, žinoma detektyvinių romanų autorė, o dabar — dar ir misterio Parkerio Paino kontoros darbuotoja.

Misteris Parkeris Painas tyliai pasibeldė į duris ir įėjo. Misis Oliver sėdėjo už stalo, ant kurio stovėjo rašomoji mašinėlė, greta gulėjo keletas prirašytų sąsiuvinių, mėtėsi atskiri rankraščio lapai ir pūpsojo didžiulis krepšys su obuoliais.

— Istorija, pasirodo, buvo visiškai nebloga, — tarė misteris Parkeris Painas santūriai.

— Viskas vyko sklandžiai? Na, ką gi, labai džiaugiuosi, — pasakė misis Oliver.

— O tas triukas su vandeniu rūsyje... Gal ateityje mums derėtų sugalvoti ką nors originalesnio?

Savo pasiūlymą misteris Painas išsakė labai mandagiai. Misis Oliver tik krestelėjo galvą ir iš savo krepšio išsiėmė dar vieną obuolį.

— Manau, jūs ne visai teisus, misteri Painai. Žmonės yra įpratę prie tokių dalykų, apie juos jie nuolat skaito romanuose. Vanduo, besisunkiantis pro lubas, nuodingos dujos, besiskverbiančios į kambarį, ir panašiai — nieko negali būti geriau. Kai žmonės, prisiskaitę apie tokius dalykus, patys su jais susiduria gyvenime, tai dar stipriau dirgina jų pojūčius... Juk visuomenė tokia konservatyvi, misteri Painai. Visi taip mėgsta senus, nuvalkiotus triukus...

— Na, jūs geriau žinote, — nusileido Misteris Parkeris Painas, nes prieš jį sėdėjo keturiasdešimt šešių populiarių detektyvinių romanų autorė. Jos kūriniai perkamiausi

Anglijoje ir Amerikoje, išversti į prancūzų, vokiečių, italų, vengrų, suomių, italų ir abisinų kalbas. — Kaip išlaidos?

Misis Oliver pasiėmė kažkokį lapelį ir pasidėjo arčiau.

— Susumavus — gana kuklios. Tie du juodukai, Persis ir Džeris, paprašė labai nedaug. Tas jaunasis Lorimeris, aktorius, už Reido vaidmenį reikalauja penkių ginėjų. Na, žinoma, dar balso rūsyje fonograma...

— Tas Vaitfrajerz namas man išties naudingas, — pasakė misteris Painas. — Pirkau jį tiesiog už grašius, o nuo to laiko jame jau įvyko vienuolika jaudinančių „dramų".

— Ak, aš užmiršau paminėti Džonį — jam irgi reikia sumokėti. Penkis šilingus.

— Džonis? Kas jis?

— Tai berniukas, kuris iš laistytuvų pylė vandenį pro plyšį sienoje.

— Na, taip... Tarp kitko, misis Oliver, iš kur jūs vis dėlto mokate suahili raštą?

— Apie jį visiškai nieko nenusimanau.

— Aaa... aišku. Pasikonsultavote Britų muziejuje?

— O ne. Delfridžo informacijos biure.

— Vis dėlto kokie neišsenkami šiuolaikinės komercijos šaltiniai! — sutrikęs sumurmėjo misteris Painas.

— Man tik neramu dėl vieno dalyko, — pasakė misis Oliver. — Juk mūsų porelė nuvažiavusi į nurodytą vietą neras jokios dramblio kaulo slaptavietės.

— Na, galų gale neįmanoma visko turėti iš karto! Jie bent jau ten praleis savo medaus mėnesį...

Misis Vilbrehem sėdėjo šezlonge laivo denyje. Jos vyras rašė laišką.

— Kuri šiandien diena, Freda?

— Šešiolikta.

— Šešiolikta? O Dieve!

— Kas atsitiko, brangusis?

— Nieko, aš tik prisiminiau vyruką, pavarde Džounsas.

Kad ir koks laimingas būtų jūsų santuokinis gyvenimas, visuomet atsiras dalykų, apie kuriuos nepasakosite savo brangiausiajai. „Po galais, — pagalvojo majoras Vilbrehemas. — Turėčiau užeiti į tą kontorą ir atsiimti savo pinigus!" Bet, būdamas teisingas žmogus, jis pažiūrėjo į šį reikalą kitaip. „Galų gale juk tai aš nusižengiau žaidimo taisyklėms. Jeigu būčiau susitikęs su tuo Džounsu, tikriausiai kažkas būtų atsitikę. Bet, tiesą sakant, jeigu nebūčiau atėjęs susitikti su Džounsu, nebūčiau išgirdęs Fredos pagalbos šauksmo. Mes galėjome su ja taip ir nesusitikti... Todėl, tam tikra prasme, jie turi teisę į mano penkiasdešimt svarų!"

Tuo pat metu misis Vilbrehem taip pat kapstėsi prisiminimuose. „Kokia vis dėlto aš buvau kvailelė, kad patikėjau tuo skelbimu ir sumokėjau toje kontoroje net tris ginėjas! Jie neužsitarnavo tų pinigų, ir išvis man nieko nenutiko. Tikrai gaila... Nebūčiau su jais prasidėjusi, jei nebūčiau žinojusi, kas manęs laukia: iš pradžių ta siaubinga istorija su misteriu Reidu, paskui romantiškas susitikimas su Čarliu, kuris pakeitė visą mano gyvenimą. Tiesiog negaliu įsivaizduoti, kad jei ne tas atsitiktinumas, galbūt niekuomet jo nebūčiau sutikusi!

Ji nusišypsojo ir dievinančiu žvilgsniu pažiūrėjo į vyrą.

Rūpesčio kamuojamos ledi apgavystė

Ant misterio Parkerio Paino stalo tyliai subirzgė telefonas.

— Aš klausau, — atsiliepė didis žmogus.

— Su jumis nori pasimatyti jauna moteris, — pranešė sekretorė. — Bet ji nėra susitarusi.

— Galite ją atvesti, mis Lemon. — Netrukus jis jau spaudė ranką savo lankytojai.

— Labas rytas. Prašom sėstis.

Mergina atsisėdo ir pažvelgė į misterį Parkerį Painą. Gražutė ir dar labai jauna. Jos tamsūs banguoti plaukai ant sprando buvo rūpestingai sudėlioti mažomis garbanėlėmis. Gražiai apsirengusi — pradedant balta megzta kepuraite, baigiant plonomis kojinėmis „voratinkliais" ir elegantiškais bateliais. Matėsi, kad ji nervinasi.

— Jūs misteris Parkeris Painas? — paklausė ji.

— Taip, tai aš.

— Tas pats, kuris skelbėsi laikraštyje?

— Tas pats.

— Jūs ten rašote, kad jei žmonės... na... nelaimingi, gali kreiptis į jus.

— Taip.

Pagaliau ji pasiryžo.

— Na, aš siaubingai nelaiminga. Todėl nusprendžiau užsukti čia, tik... tik pasidomėti...

Misteris Parkeris Painas laukė. Jis jautė, kad dabar prasidės įdomiausia dalis.

— Aš... aš turiu baisią bėdą, — ji nervingai gniaužė kumščius.

— Supratau, — užjaučiančiai tarė misteris Painas. — Ar manote, kad galėtumėt man apie tai papasakoti?

Tuo, atrodė, mergina toli gražu nebuvo tikra. Ji neatitraukė nuo misterio Paino savo nevilties kupino žvilgsnio. Pagaliau žodžiai pasipylė.

— Na, gerai, papasakosiu. Aš apsisprendžiau. Vos neišprotėjau nuo susirūpinimo. Nežinojau, ką daryti, į ką kreiptis... Ir tada pamačiau jūsų skelbimą. Iš pradžių pagalvojau, kad tai tik akių dūmimas, bet vis tiek niekaip negalėjau jo užmiršti. Kažkodėl jis man pasirodė teikiantis vilčių. Ir tada nusprendžiau, kad jei pas jus ateisiu ir sužinosiu kas ir kaip, blogiau nebus... Juk visuomet galima atsiprašyti ir išeiti, jeigu man... na, jeigu jūs...

— Žinoma, taip, žinoma, taip, — sutiko misteris Painas.

— Suprantate, — tęsė mergina, — svarbiausia turėti ką nors, kuo gali *pasitikėti*.

— Galvojate, kad manimi pasitikėti galima? — paklausė jis su šypsena.

— Keista, bet taip, — netikėtai atšiauriai atsakė ji. — Net nieko apie jus nežinodama! Aš tiesiog *jaučiu*, kad jumis galima pasitikėti.

— Savo ruožtu galiu jus užtikrinti, kad jūsų neapvilsiu.

— Tada aš jums viską papasakosiu. Mano vardas Dafnė Seint Džon.

— Taip, mis Seint Džon?

— Misis, aš... ištekėjusi.

— Fe! — sumurmėjo misteris Painas nepatenkintas tuo, kad nepastebėjo platinos žiedelio ant vidurinio kairės rankos piršto. — Kaip aš galėjau...

— Jei nebūčiau ištekėjusi, taip smarkiai nesisieločiau. Tai, suprantate, nebūtų taip svarbu. Bijau, kad nieko nesužinotų Džeraldas. Taip, būtent jis ir yra mano didžiausias rūpestis.

Ji panardino ranką į rankinę, kažką iš jos ištraukė ir metė ant stalo. Blizgėdamas ir mirguliuodamas visomis vaivorykštės spalvomis prie Parkerio Paino pririedėjo platininis žiedas su didžiuliu kabaliuojančiu briliantu. Tas paėmė žiedą į rankas, nusinešė prie lango, perbraukė brangakmeniu per stiklą, paskui, paėmęs juvelyro lęšį, atidžiai apžiūrėjo.

— Ypač puikus briliantas, — tarė jis grįždamas prie stalo. — Vertas, sakyčiau, mažų mažiausiai dviejų tūkstančių svarų.

— Taip. Bet jis vogtas, šis žiedas. Aš jį pavogiau! O dabar nežinau, ką daryti...

— O Dieve! — net šūktelėjo misteris Painas. — Darosi labai įdomu.

Jo klientė prapliupo verkti akis trindama mažyte, tam netinkama nosinaite.

— Nagi, nagi, — bandė ją nuraminti misteris Parkeris Painas. — Viskas bus gerai.

Mergina nusišluostė akis ir išsišnypštė nosį.

— Jūs taip manote? — paklausė ji. — Nejaugi?

— Žinoma. O dabar papasakokite man viską iš eilės.

— Na, viskas prasidėjo nuo to, kad aš smarkiai

įsiskolinau... Žinote, esu labai ekstravagantiška. Džeraldą tai tiesiog siutina. Džeraldas — mano vyras, kaip jau sakiau. Už mane jis gerokai vyresnis, ir jo pažiūros... Jis — pasenusių pažiūrų žmogus. Jis, pavyzdžiui, mano, kad turėti skolų yra tiesiog siaubinga. Todėl apie savo problemas aš jam nieko nepasakiau, o su draugais nukeliavau į lošimo namus. Pagalvojau — gal man pasiseks išlošti, o tada susitvarkysiu savo piniginius reikalus. Iš pradžių aš išlošiau, bet paskui — pralošiau ir taip supykau, jog nusprendžiau: žaisiu, kol atsigriebsiu! Ir tada... ir tada...

— Taip, taip, viskas aišku. Neturite man visko smulkiai pasakoti. Jūsų reikalai susikomplikavo dar labiau nei anksčiau, ar ne taip? Aš teisus?

Dafnė Seint Džon linktelėjo.

— Vėliau, pats suprantate, tuo labiau nieko negalėjau sakyti Džeraldui. Juk jis tiesiog nekenčia azartinių žaidimų. Aš pakliuvau į siaubingą padėtį. Kartą mes nuvažiavome paviešėti pas Dortheimerius. Jie turi namus netoli Kobhemo. Ponas, žinoma, labai turtingas. Kažkada jo žmona Naomi mokėsi su manimi mokykloje. Ji nepaprastai miela ir tokia graži! Taigi mums pas juos svečiuojantis, atsipalaidavo jos žiedo akies įtvaras. Ryte, mums išvažiuojant, ji manęs paprašė užeiti mieste pas jos juvelyrą Bondo gatvėje... — Dafnė nutilo.

— O dabar mes artėjame prie sunkiausios pasakojimo dalies, — pasakė misteris Painas, ateidamas jai į pagalbą. — Tęskite, misis Seint Džon.

— Jūs to niekam nepapasakosite? — maldaudama paklausė mergina.

— Mano klientų konfidencialumas — man šventas dalykas. O be to, misis Seint Džon, jūs man jau tiek daug išpasakojote, kad aš pats beveik galėčiau užbaigti jūsų istoriją.

— Taip, tai tiesa. Gerai, aš papasakosiu viską, nors man tai ir baisiai nemalonu, tiesiog siaubingai nemalonu. Aš nukeliavau į Bondo gatvę. Ten yra ir parduotuvė „Viro", kur jums gali padaryti bet kokio juvelyrinio dirbinio kopiją. Staiga man tiesiog pasimaišė protas... Aš parodžiau jiems Naomi žiedą ir pasakiau, jog noriu tikslios jo kopijos. Atseit vykstu į užsienį ir nenoriu imti tokio brangaus papuošalo. Jiems tai pasirodė visiškai normalu. Taip gavau žiedą su stiklu — kopija buvo tokia tiksli, kad plika akis neskyrė jo nuo originalo. Tada tą netikrą žiedą nusiunčiau registruotu paštu ledi Dortheimer. Aš jį įdėjau į dėžutę su juvelyro pavarde. Siuntinėlis atrodė labai solidus ir nekėlė jokio įtarimo. Tada... tada tikrąjį žiedą užstačiau lombarde, — ji paslėpė veidą tarp delnų. — Kaip aš galėjau taip pasielgti? Kaip aš *galėjau*? Juk pasielgiau kaip šlykšti vagilė!

Misteris Parkeris Painas delikačiai kostelėjo.

— Nemanau, kad tuo viskas ir baigėsi. Jūs man dar ne viską papasakojote.

— Taip, ne viską. Visa tai įvyko maždaug prieš šešias savaites. Aš iki galo atsiskaičiau su savo kreditoriais, ir mano finansiniai reikalai susitvarkė. Bet jūs nė neįsivaizduojate, kaip visą tą laiką jaučiausi! Ir tada staiga miršta mano nebe pirmos jaunystės pusseserė, o aš gaunu šiokį tokį palikimą. Pirmas dalykas, kurį aš tada padariau, — išpirkau tą prakeiktą žiedą. Štai jis. Dabar, atrodo, viskas gerai, bet, mano nelaimei, padėtis dar labiau susikomplikavo.

— Kaipgi?

— Mes susipykome su Dortheimeriais. Tai dėl kažkokių akcijų, kurias, sero Riubeno įkalbėtas, nusipirko Džeraldas. Dėl jų mano vyras įsivėlė į baisią bėdą, todėl išsakė serui Riubenui viską, ką apie jį galvoja. Kilo baisus skandalas! O

dabar, pats suprantate, niekaip negaliu slapčia grąžinti žiedo jo šeimininkei.

— Gal galėtumėt jį nusiųsti ledi Dortheimer nepasirašiusi?

— Bet tada viskas iškiltų aikštėn! Ji atidžiai apžiūrėtų tą žiedą, kurį jau esu jai nusiuntusi, pamatytų, kad jis netikras, ir suprastų, kokią niekšybę jai iškrėčiau.

— Bet jūs sakėte, jog ji — jūsų draugė. Kodėl jums nepasakius visos teisybės ir nepasikliovus jos gailestingumu?

Misis Seint Džon papurtė galvą.

— Taip, mes draugės, bet ne tiek artimos. Kai reikalas susijęs su pinigais — Naomi kieta kaip titnagas. Gal man nepareikštų ieškinio, jei žiedą grąžinčiau, bet net neabejoju, kad išpasakotų visiems pažįstamiems, ką aš padariau, ir mano reputacija būtų visiškai sužlugdyta. Apie tai sužinotų ir Džeraldas, o to jis niekada nedovanotų! Viešpatie, kaip viskas baisu! — ji vėl prapliupo verkti. — Aš nesiliauju apie tai galvojusi, bet nematau *jokios* išeities! Ak, misteri Painai, ar jūs galite man kaip nors padėti?

— Yra keletas būdų, — atsakė misteris Painas.

— Negali būti?! Ak, tiesa?

— Žinoma. Aš jums pasiūliau paprasčiausią būdą, mat iš savo ilgametės patirties žinau, jog kuo paprasčiau, tuo patikimiau. Taip paprastai išvengiama nelauktų komplikacijų. Vis dėlto, atrodo, jūs su tuo ne visai sutinkate... Sakykite, ar šiuo metu daugiau niekas nežino šios nevykusios jūsų istorijos?

— Tik jūs ir aš.

— Na, manęs galite neskaičiuoti. Taigi jūsų paslapčiai dabar pavojus negresia. Mūsų pagrindinė užduotis —

sukeisti žiedus taip, kad niekas nieko nepastebėtų.

— Būtent taip, — sutiko mergina.

— Tai padaryti nesunku, tik būtina nuspręsti, koks metodas tinkamiausias... Reikės šiek tiek laiko, kad tai nuspręstume...

Ji nekantriai jį pertraukė:

— Bet mes neturime laiko! Štai kodėl aš kone kraustausi iš proto! Naomi ruošiasi žiedą siųsti juvelyrui, kad pakeistų žiedo akies įtvarą.

— Kaip jūs tai sužinojote?

— Visai atsitiktinai. Neseniai valgiau priešpiečius pas vieną draugę ir pagyriau jos žiedą su didžiuliu smaragdu. Ji pasakė, kad toks įtvaras pats madingiausias ir kad Naomi Dortheimer taip pat ketina savo deimantinį žiedą perdaryti, jog būtų visiškai toks pat.

— Tai tik reiškia, kad reikia veikti labai greitai, — tarė susimąstęs misteris Painas. — Vadinasi, turime patekti į namą ir dar taip, kad, jei tai įmanoma, nepastebėtų tarnai. Paprastai net kambarinėms šeimininkės neleidžia liesti savo brangenybių. Gal jūs pati turite kokių nors pasiūlymų, misis Seint Džon?

— Girdėjau, kad trečiadienį Naomi kelia pobūvį. Ta pati draugė man užsiminė, jog Dortheimeriai ieško kelių šokėjų svečiams linksminti. Gal kartais tuo būtų galima pasinaudoti...

— Manau, kad taip, — pasakė misteris Parkeris Painas. — Jei jie jau su kuo nors susitarę, tai kainuos brangiau — tik tiek. Svarbi dar viena detalė: gal jūs kartais žinote, kur yra bendras to namo apšvietimo junginklis?

— Visai atsitiktinai aš tai *žinau*. Kartą, kai tarnai jau buvo nuėję gulti, perdegė elektros saugiklis, ir mes patys turėjome jį sutaisyti. Namo apšvietimo skirstomoji lenta yra

holo gale — tokia maža spintelė. Jungiklis — joje.

Misteriui Painui paprašius, ji nubraižė bendrą to namo planą.

— O dabar, misis Seint Džon, galiu garantuoti, kad viskas bus gerai, tad nesijaudinkite. Na, ką darysime su žiedu? Jūs paliksite jį man ar pasaugosite iki trečiadienio?

— Eee... manau, aš jį pasilaikysiu.

— Gerai. Taigi daugiau niekuo nesirūpinkite, — dar kartą nuramino ją misteris Painas.

— O kaip mokestis už paslaugas? — paklausė ji nedrąsiai.

— Kol kas apie tai nekalbėsime. Trečiadienį aš jums pranešiu, kokios bus mūsų išlaidos. Už paslaugas imu labai nedaug, būkite tikra.

Jis palydėjo lankytoją prie durų, paskui nuspaudė mygtuką ant rašomojo stalo.

— Atsiųskite man Klodą ir Madleną.

Klodas Latrelis buvo vienas gražiausių salonų liūtų Anglijoje, o Madlena de Sara — labiausiai gundanti moteris — vampyras.

Misteris Parkeris Painas vertindamas juos nužvelgė.

— Mano vaikeliai, — pagaliau tarė jis, — turiu jums darbelį. Būsite tarptautinės šlovės profesionalūs šokėjai ir šoksite labai turtingiems žmonėms. O dabar, Klodai, įdėmiai klausykis, kad gerai suprastum savo užduotį...

Ledi Dortheimer buvo visiškai patenkinta tuo, kaip vyko pasiruošimas pobūviui. Ji pati patikrino, kaip papuošti kambariai, ar visose vazose tinkamos gėlės, ir, davusi paskutinius nurodymus liokajui, pranešė vyrui, jog viskas vyksta pagal planą!

Tiesa, nutiko šis tas nemalonaus: šokėjai iš „Raudonojo admirolo", Michaelis ir Chuanita, pačią paskutinę akimirką atsisakė šokti jų pobūvyje, kadangi mergina pasitempė čiurną. Laimė, jiems atsiuntė du naujus šokėjus, kurie ką tik parskrido iš Paryžiaus, kur sukėlė tikrą furorą.

Į ledi Dortheimer namus šokėjai prisistatė sutartu laiku, ir šeimininkei jie patiko. Vakaras buvo tiesiog nuostabus. Žiulis ir Sanča jų svečiams padarė milžinišką įspūdį, iš pradžių sušokę temperamentingą ispanų revoliucijos šokį, vėliau šokį, pavadintą gana keistai — „Išsigimėlio sapnas". Paskui jie pademonstravo susirinkusiesiems šiuolaikinius šokius. Pasibaigus tai kabareto programai, prasidėjo įprasti šokiai. Gražuolis Žiulis pakvietė šokti Dortheimer, ir jie lengvai nuskriejo pagal muzikos bangas. Ji niekada gyvenime nebuvo turėjusi tokio nuostabaus partnerio! Tuo metu seras Riubenas svečių minioje ieškojo žavingosios Sančos. Ir veltui — šokių salėje jos nebuvo. Tuo metu Sanča stovėjo atokioje namo pusėje ir neatitraukė akių nuo savo mažo, nusagstyto brangakmeniais laikrodėlio.

— Jūs nesate anglė, — šnabždėjo Žiulis į ausytę ledi Dortheimer, — jūs negalite būti anglė — šokate per daug gerai. Jūs esate deivė, vėjo deivė. Druška petrovka navaruči...

— Kokia tai kalba?

— Rusų, — sumelavo Žiulis. — Aš tik pasakiau jums rusiškai tai, ko nedrįsčiau pasakyti angliškai.

Ledi Dortheimer net užsimerkė. Žiulis dar labiau prispaudė ją prie savęs. Staiga užgeso šviesa. Tuo metu Žiulis pasilenkė ir pabučiavo ranką, kuri gulėjo ant jo peties. Kai partnerė pabandė ją ištraukti, Žiulis vėl ją pastvėrė ir prispaudė prie lūpų. Kažkaip jos žiedas nuslydo nuo piršto ir atsidūrė jo delne, bet ledi Dortheimer nieko nepastebėjo. Jai pasirodė,

kad šviesos nebuvo tik trumpą akimirką. Štai ji užsižiebė, ir ledi Dortheimer pamatė besišypsantį Žiulio veidą.

— Štai jūsų žiedas. Jis nuslydo jums nuo piršto. Leisite?

Žiulis užmovė žiedą jai atgal ant piršto, o jo akys tada sakė daugiau nei žodžiai.

Seras Riubenas tuo metu piktinosi pradingusia šviesa.

— Kažkoks idiotas išsuko kamščius! Manau, norėjo pajuokauti.

Ledi Dortheimer nesidomėjo vyro kalbomis. Tos kelios tamsos minutės jai buvo labai malonios...

Kai ketvirtadienio rytą misteris Parkeris Painas atėjo į savo kontorą, misis Seint Džon jau buvo laukiamajame.

— Užeikite, — pakvietė jis.

— Na, kaip? — paklausė ji nesitverdama nekantrumu.

— Atrodote išblyškusi, — papriekaištavo misteris Painas.

Ji papurtė galvą.

— Negalėjau miegoti. Aš visą laiką mąsčiau...

— Štai jums sąskaita: suma už traukinio bilietus, kostiumus ir penkiasdešimt svarų šokėjams. Iš viso šešiasdešimt penki svarai ir septyniolika šilingų.

— Taip, žinoma, bet kaip vakar baigėsi pobūvis?! Ar viskas vyko sklandžiai? Ar pasisekė tai padaryti?

Misteris Parkeris Painas nustebęs pažiūrėjo į ją.

— Mano brangioji jaunoji ledi, be abejo, viskas įvyko kuo puikiausiai. Manau, jūs supratote, kad aš tuo net neabejojau.

— Ak, akmuo nusirito man nuo širdies! Aš taip bijojau...

Misteris Parkeris Painas priekaištingai palingavo galvą.

— Nesėkmė mano versle — neįmanomas dalykas. Jei

nesu tikras, jog pavyks, tokio atvejo tiesiog atsisakau. Jei jau ko imuosi, tai sėkmė yra šimtu procentų garantuota.

— Vadinasi, ji atgavo savo žiedą nieko neįtardama?

— Visiškai nieko. Užduotis atlikta labai sklandžiai.

Dafnė Seint Džon atsiduso.

— Jūs nė neįsivaizduojate, kokį akmenį nuritinote man nuo krūtinės! Taigi ką jūs sakėte apie išlaidas?

— Šešiasdešimt penki svarai, septyniolika šilingų.

Misis Seint Džon atidarė savo rankinę ir atskaičiavo reikiamą pinigų sumą. Misteris Painas padėkojo ir išrašė čekį.

— Bet juk tai tik už išlaidas, — nustebo jaunoji moteris. — O jūsų honoraras?

— Šiuo atveju honoraro aš neužsitarnavau, bent jau ne iš jūsų...

— O, misteri Painai! Aš *išties* negalėčiau likti jums skolinga.

— Mano brangioji jaunoji ledi, savo žodžių aš neatsiimsiu. Nepaliesiu nė vieno jūsų penso. Tai prieštarautų mano principams. Štai jūsų čekis. O dabar...

Su laimingo fokusininko, sėkmingai atlikusio triuką, šypsena lūpose jis ištraukė iš kišenės mažą dėžutę ir pastūmėjo jai per stalą. Dafnė atidarė ją. Viduje visu savo gražumu spindėjo žiedas su brilianto akimi — lygiai toks pat, kokį ji buvo atnešusi pirmąjį kartą.

— Ak, tu bjaurybe, — tarė misis Seint Džon su pasišlykštėjimu žiūrėdama į žiedą. — Kaip aš tavęs nekenčiu! Kaip norėčiau išmesti tave pro langą!

— Jūsų vietoje, aš to nedaryčiau. Praeiviai labai nustebtų.

— Ar jūs įsitikinęs, kad tai nėra tikrasis žiedas? —

paklausė Dafnė.

— O ne! Tas, kurį jūs man aną dieną rodėte, saugus puikuojasi ant ledi Dortheimer piršto.

— Na, tada viskas gerai? — Dafnės veidas nušvito laiminga šypsena, ir ji pakilo.

— Keista, kad jūs manęs to paklausėte, — tęsė misteris Parkeris Painas. — Žinoma, vargšelis Klodas nepasižymi ypatingu protu ir lengvai galėjo ką nors pripainioti. Todėl, norėdamas įsitikinti, šiandieną, iš pat ryto, nunešiau žiedą juvelyrui, kad atliktų ekspertizę.

Staiga misis Seint Džon vėl susmuko į kėdę.

— Och, ir ką gi pasakė ekspertas?

— Jis pasakė, kad tai itin puiki imitacija, — ištarė misteris Painas švytėdamas. — Aukščiausios kokybės darbas. Taigi jūs visiškai rami, ar ne taip?

Misis Seint Džon buvo bepradedanti kažką sakyti, bet staiga nutilo ir įsistebeilijo į misterį Painą. Jis taip pat vėl atsisėdo į savo vietą ir visai geranoriškai pažvelgė į savo pašnekovę.

— Tai man primena istoriją apie katiną, kuris beždžionei paprašius traukė iš laužo riešutus, — tarė jis. — Turiu pasakyti — labai nemalonus vaidmuo. Visai nenorėčiau, kad jis atitektų kam nors iš mano darbuotojų... Atleiskite, jūs kažką pasakėte?

— Aš? Nnne, nieko.

— Gerai. Tada aš noriu jums šį bei tą papasakoti, misis Seint Džon. Tai istorija apie vieną visai jaunutę ledi. Šviesiaplaukę. Neištekėjusią. Ir jos pavardė ne Seint Džon. O vardas ne Dafnė. Ji vardu Ernestita Ričards ir iki šiol dirbo pas ledi Dortheimer asmenine sekretore. Taigi vieną dieną atsipalaidavo jos šeimininkės žiedo su briliantu akies įtvaras.

Mis Ričards nunešė jį pas juvelyrą, kad pataisytų. Visai panašu į jūsų istoriją, ar ne? Ir mis Ričards į galvą šovė ta pati mintis kaip ir jums. Ji užsakė to brangaus žiedo kopiją. Bet mis Ričards — labai įžvalgi jauna mergina, todėl suprato, jog ateis diena, kai ledi Dortheimer supras apgaulę. Tada ji atsimins, kas tą žiedą vežė pas juvelyrą, ir iškart įtars ją. Tad kaip įvykiai rutuliojosi toliau? Pirmiausia mis Ričards persidažė plaukus tamsiai kaštonine spalva. Atrodo, tai septintas atspalvis? — jis nekaltomis akimis pažvelgė į savo klientės garbanas. — Paskui mis Ričards atėjo pas mane. Ji parodė man žiedą, leido įsitikinti, kad jis tikras, tokiu būdu užkirsdama kelią bet kokiems mano įtarinėjimams. Sutarusi su manimi pakeisti žiedą, jaunoji ledi nunešė jį juvelyrui, ir tas jį sutvarkęs po kurio laiko grąžino ledi Dortheimer.

Vakar vakare kitą žiedą, tikrojo kopiją, mis Ričards labai skubomis padavė žmogui Vaterlo stotyje. Ji, aišku, suprato, kad Klodas Latrelis nėra deimantų žinovas. Bet aš, norėdamas apsidrausti, iš anksto pasirūpinau, kad tuo pačiu traukiniu su Klodu važiuotų mano draugas — prekiautojas juvelyriniais dirbiniais ir tikras brangakmenių ekspertas. Jam užteko tik vieno žvilgsnio į žiedą, kad padarytų štai tokią išvadą: „Briliantas netikras. Tai — puiki imitacija".

Jūs, misis Seint Džon, aišku, suprantate, kodėl aš jums visa tai pasakoju? Kai ledi Dortheimer pastebės, jog žiedas dingo, ką ji atsimins? Kaip žiedas nusmuko jai nuo piršto tiesiai į žavaus jauno šokėjo delną tuo metu, kai per pobūvį užgeso šviesa! Ji pradės domėtis ir sužinos, jog pakviestuosius šokėjus papirko, kad jie sugalvotų kokią nors priežastį ir nešoktų pobūvyje. Ir jei siūlo galas atvestų policiją į mano kontorą, kuo galėčiau pasiteisinti? Neįtikėtina istorija apie kažkokią misis Seint Džon, kurios ledi Dortheimer nė

akyse nėra mačiusi... Taigi visas tas nutikimas pasirodytų gryniausia mistifikacija. Dabar jūs, brangioji, suprantate, kodėl aš negalėjau leisti tam įvykti. Todėl mano draugas Klodas vėl užmovė ant ledi Dortheimer piršto *tą patį žiedą, kurį anksčiau buvo numovęs...* — dabar misterio Parkerio Paino šypsena nebuvo tokia geranoriška kaip iš pradžių. — Taigi jūs suprantate, kodėl negaliu iš jūsų paimti pinigų už savo darbą? Klientams aš garantuoju, kad jie bus laimingi. Bet jūsų aš, aišku, nepadariau laimingos! Turiu jums pasakyti tik vieną dalyką. Esate jauna. Tai tikriausiai jūsų pirmasis bandymas nusižengti įstatymams. Aš gi — jau pagyvenęs, be to, turiu didelę statistinių duomenų rinkimo patirtį. Taigi, remdamasis ta patirtimi, galiu jus užtikrinti, kad aštuoniasdešimt septyni procentai visų apgaulės atvejų neduoda naudos. Net aštuoniasdešimt septyni! Pagalvokite apie tai.

Staiga tariamoji misis Seint Džon pašoko iš vietos.

— Bjaurus senas galvijas! — sušuko ji. — Apsuko mane aplink pirštą ir dar privertė apmokėti išlaidas! Ir visą laiką...

Nebaigusi frazės ji puolė prie durų.

— Jūsų žiedas! — šūktelėjo misteris Parkeris Painas jai iš paskos.

Ji čiupo žiedą jam iš rankos, pažiūrėjo į jį ir sviedė pro atvirą langą. Išeidama energingai trenkė durimis. Misteris Painas priėjo prie lango ir smalsiai pažvelgė į gatvę.

— Taip ir maniau. Štai pakėlęs žiedą džentelmenas neturės žalio supratimo, ką su juo daryti. Tegul suka galvą!

Nepatenkinto sutuoktinio prablaškymas

Vertingiausias misterio Parkerio Paino bruožas, be abejonės, buvo tas, kad visa jo išvaizda tiesiog spinduliavo gailesčiu ir užuojauta pašnekovui. Būtent tai atrišdavo jo klientams liežuvius ir nuteikdavo patikėti jam savo pačias didžiausias paslaptis. Parkeris Painas puikiai žinojo, kaip sukausto žmones oficiali įstaiga, ne išimtis ir ši kontora, todėl jo uždavinys buvo surasti kelią į savo kliento širdį, kad tasai atvirai išsipasakotų.

Tą rytą jis sėdėjo prieš naują lankytoją, tokį misterį Redžinaldą Veidą. Misteris Veidas, o tai Parkeris Painas iškart suprato, nebuvo iš tų, kurie daug kalba. Jis buvo žmogus, kuriam sunku suregzti sakinį, ypač jei jis susijęs su jo jausmais.

Aukštas plačiapetis vyriškis, gražiai įdegęs ir žvelgiantis į misterį Painą savo mėlynomis akimis romiai ir maloniai. Jis sėdėjo priešais kontoros savininką ir nevalingai tampė savo ūselius, gailiai žiūrėjo į misterį Parkerį Painą, tarsi būtų nebylus žvėrelis. Pagaliau įveikė įgimtą drovumą ir prabilo:

— Laikraštyje pamačiau jūsų skelbimą ir nutariau užeiti. Atrodo labai įtartinas, bet ką gali žinoti, ar ne?

Misteris Painas teisingai suprato jo žodžius ir pasakė:

— Taip, kai popieriai visai prasti, tenka pasikliauti nors menkiausia galimybe...

— Taigi taigi. Būtent taip. Noriu pasinaudoti galimybe — bet kokia galimybe. O mano reikalai visai blogi, misteri Painai. Tiesiog nežinau, ką daryti. Sunku, velniškai sunku ką nors nuspręsti.

— Štai čia ir reikia mano pagalbos, — pasakė misteris Painas. — Aš *žinau*, ką jums daryti, nes esu visokiausių žmonių problemų ir bėdų specialistas.

— O, manau... ar ne per platūs užmojai?!

— Nė kiek! Mat žmonių bėdas galima suskirstyti į keletą pagrindinių kategorijų. Pirma — visos, kurios susijusios su sveikata. Antra — visa, kas susiję su nuoboduliu. Trečia — žmonų rūpesčiai dėl jų vyrų. Ketvirta — vyrų rūpesčiai, susiję su jų žmonomis.

— Tiesą sakant, jūs pataikėte... Tiesiai į skaudžiausią vietą!

— Nagi, papasakokite man viską.

— Nedaug ką turiu pasakoti. Mano žmona nori, kad sutikčiau su ja skirtis, nes ruošiasi tekėti už kito vyruko.

— O, mūsų laikais tai įprastas dalykas. Kaip suprantu, jūsų norai šiuo klausimu visiškai nesutampa, ar ne?

— Matote, aš ją myliu, — atvirai prisipažino misteris Veidas. — Taip, net labai myliu.

Toks atviras ir kiek banalus prisipažinimas. Jei misteris Veidas būtų pasakęs: „Aš ją dievinu ir pasiruošęs bučiuoti žemę, kuria ji vaikšto. Dėl jos leisčiausi sukapojamas į smulkius gabalus!" — tai nebūtų misteriui Parkeriui Painui

nuskambėję įtikinamiau...

— Dabar jūs jau viską žinote. Ką man belieka daryti? Tokiu atveju jautiesi visiškai bejėgis. Jei ji pasirenka kitą — reikia laikytis žaidimo taisyklių ir pasitraukti, kad netrukdytum jos laimei.

— Vadinasi, ji tvirtai apsisprendė su jumis išsiskirti?

— Žinoma. Ir aš iškart sutiksiu — juk negaliu leisti, kad ją tampytų po nemalonias skyrybų procedūras teisme...

Misteris Painas susimąstęs žvelgė į savo pašnekovą.

— Bet juk jūs atėjote pas mane? Tikėjotės kokios nors pagalbos, tiesa?

Misteris Veidas sukikeno — taip droviai, tarsi susigėdęs.

— Nė pats nežinau... Matote, aš ypatingu protu nepasižymiu, todėl pagalvojau, kad gal jūs man ką nors patarsite. Turiu šešis mėnesius — tiek ji sutiko laukti. Jei per tuos šešis mėnesius ji pati nepersigalvos... na, tada aš pasitrauksiu. Pagalvojau — gal jūs man išties ką nors pasiūlysite... O dabar viskas, kad ir ką daryčiau, ją tik erzina. Matote, misteri Painai, mano bėda, jog nesu protiniam darbui tinkamas žmogus. Mėgstu pabėgioti paskui kamuolį, pažaisti golfą ar tenisą, o apie muziką ir apskritai apie meną neturiu žalio supratimo. Mano žmona — tikra intelektualė. Ji be galo mėgsta lankyti dailės parodas, operas ar koncertus, ir nieko nuostabaus, kad su manimi jai nuobodu. O tas kitas — iš tų ilgaplaukių pašlemėkų — puikiai nutuokia apie tokius dalykus. Gali kalbėti apie juos ištisas valandas. O aš — ne... Kažkuria prasme galiu ją pateisinti — gražiai protingai moteriai tiesiog įgriso bendrauti su tokiu asilu kaip aš.

Misteris Parkeris Painas net sudejavo.

— Kiek laiko jūs jau vedę?.. Devyneri metai? Kažkodėl

man atrodo, kad jau iš pat pradžių jūs susitaikėte su tokia jūsų šeimyninių santykių būkle. Čia ir buvo jūsų didžioji klaida, brangusis sere, lemtingoji klaida! Bendraudamas su moterimi nemenkinkite savęs. Ji visuomet jus vertins tiek, kiek jūs pats save vertinsite. Gausite tai, ką esate užsitarnavęs! Reikėjo nuolat girtis savo šauniais sporto rezultatais. Turėjote kalbėti apie meną, muziką, tarsi tai būtų „niekai, kurie patinka žmonai"! Privalėjote visur priminti, kad jai taip prastai sekasi žaisti tenisą ir golfą... Nuolankumas ir nusižeminimas — štai kas žudo vedybinį gyvenimą, mano brangusis sere! Sunku patikėti, jog kuri nors moteris sugebėtų tai ilgai iškęsti. Nenuostabu, kad jūsų žmona irgi ilgiau neištvėrė...

Sumišęs misteris Veidas žiūrėjo į misterį Painą.

— Na, — pagaliau tarė jis, — ką aš, jūsų manymu, dabar turėčiau daryti?

— Tai išties problema. Dabar jau per vėlu daryti tai, ką turėjote atlikti prieš devynerius metus. Būtina nauja taktika. Beje, ar jūs kada turėjote meilės ryšių su kitomis moterimis?

— O, žinoma, ne!

— Gal bent lengvą flirtą?

— Aš niekuomet nesidomėjau kitomis moterimis!

— Klaida! Ją reikia nedelsiant ištaisyti.

Visiškai sumišęs misteris Veidas tik išlemeno:

— Ak, paklausykite, bet aš negaliu... noriu pasakyti...

— Dėl to jūs neturėsite jokių problemų. Tokiems tikslams turiu specialiai parengtų žmonių. Jūs susipažinsite su viena mano bendradarbe, ir ji jums patars, ką turite daryti. Dėmesį, kurį jai rodysite, ji, žinoma, supras tik kaip mūsų sandėrio sąlygą.

Misteris Veidas su palengvėjimu atsiduso.

— Aaa... Tada aš sutinku. Bet tiktai... Ar jūs nemanote,

kad po viso to Airisa dar labiau norės manimi atsikratyti?

— Jūs tiesiog nepažįstate žmogaus prigimties, misteri Veidai. Bet dar mažiau jūs pažįstate moteris. Vertinant jus iš moters pozicijų — esate kaip panaudotas daiktas. Niekas jūsų nenori, niekam jūsų nereikia. Na, pasakykite, kuri moteris nori to, ko niekam nereikia? Aišku — jokia! O dabar pažvelkite į visą šį reikalą iš kito taško. Įsivaizduokite, jog jūsų žmona sužino, kad jūs, kaip ir ji, trokštate išsivaduoti iš jus jungiančių saitų, kas tada?

— O, ji tada tik apsidžiaugtų.

— Nemanau. Logiškai mąstant, ji turėtų apsidžiaugti, bet taip nebus! Be to, ji pamatys, kad jumis susidomėjo jauna žavi moteris — tokia, kuri gali rinktis. Ir išsirinko! Jūsų akcijų vertė staiga pakyla. Žmona puikiai supranta, ką tokiu atveju kalbės visi jos pažįstami. Kad ji jums nusibodo, o ne jūs jai ir kad jūs ketinate vesti jaunesnę ir patrauklesnę moterį. Tai ją tiesiog suerzins.

— Jūs taip manote?

— Esu tuo tikras. Liausitės buvęs „mielasis vargšelis senukas Redžis". Tapsite „šelmiu Redžiu". Neatsisakydama to kito vyro ji, be abejo, bandys jus susigrąžinti. Bet tuo metu neturite pasiduoti. Jei jums pakaks sveiko proto, žmonai pakartosite jos argumentus, anksčiau išsakytus jums. Pasakysite: „Taip, mums geriau būtų išsiskirti, mes vienas kitam netinkame, mūsų temperamentai skiriasi". Sutiksite, kad ji buvo teisi tvirtindama, jog jos nesuprantate. Bet juk ir *ji jūsų* niekada nesuprato! Tačiau dabar nenoriu jūsų varginti visomis smulkmenomis. Kartoju, kad ateis laikas, kai gausite išsamią instrukciją.

Atrodė, kad misteris Veidas dar negali apsispręsti.

— Ar jūs esate tikras, kad jūsų planas tiks? — paklausė

jis šiek tiek abejodamas.

— Negaliu teigti, jog esu tuo tikras visu šimtu procentų, — atsakė misteris Painas susimąstęs. — Juk dar gali būti ir taip, kad jūsų žmona taip beprotiškai įsimylėjusi tą kitą vyriškį, jog jokie jūsų žodžiai ar veiksmai jos nepaveiks. Bet aš linkęs manyti, kad taip nėra... Tikriausiai ji įsitraukė į šį romaną tik iš nuobodulio. Jai įkyrėjo ta visiško ir besąlygiško atsidavimo bei ištikimybės atmosfera, kuria jūs ją apsupote. Jei griežtai laikysitės mano nurodymų, tai jūsų šansai, manyčiau, — devyniasdešimt septyni procentai jūsų naudai.

— Visai neblogai, — tarė misteris Veidas. — Padarysiu viską, ką jūs liepsite. Tarp kitko, kiek tai man kainuos?

— Mano paslaugų įkainis — du šimtai ginėjų, mokama iš anksto.

Misteris Veidas išsitraukė čekių knygelę.

Skendintis popiečio saulės spinduliuose Lorimer Kortas atrodė itin žaviai. Šezlonge gulinti Airisa Veid puikiai papildė spalvingą vietovės koloritą. Vyravo švelnūs rausvai violetiniai jos drabužių atspalviai, o dėl meistriško makiažo jai jokiu būdu nebūtum davęs trisdešimt penkerių metų. Kaip tik dabar Airisa šnekučiavosi su savo drauge misis Mesington, kuri ją visuomet taip puikiai supranta... Abi moterys buvo didžiai nepatenkintos savo atletiškais vyrais, kurie, išskyrus golfą ir akcijų kursą, daugiau niekuo nesidomėjo.

— Ir štai taip žmogus sužino, kad reikia gyventi ir leisti gyventi kitiems, — užbaigė savo mintį Airisa.

— Jūs tiesiog nuostabi, brangioji, — atsakė jai misis Mesington ir staiga pridūrė: — Įdomu, kas ta mergina?

Airisa vangiai patraukė vienu pečiu.

— Ak, manęs neklauskite! Redžis ją kažkur susirado. Ji — mažoji Redžio draugužė! Net juokinga. Jūs gi pati žinote — anksčiau jis nė nepažvelgdavo į jokią moterį. Ir štai atėjo pas mane, ilgai mykė ir mirksėjo, kol pagaliau pasakė, kad savaitgalį nori pasikviesti mis de Sara. Aš, žinoma, net susijuokiau — tiesiog negalėjau susilaikyti. Įsivaizduojate, *Redžis!* Na, taip ji atsirado čia...

— Kur jis su ja susipažino?

— Nežinau. Iš jo žodžių buvo sunku ką nors suprasti.

— Gal jis ją pažįsta iš anksčiau?

— O ne, taip nemanau, — pasakė misis Veid. — Žinote, aš patenkinta. Net labai patenkinta. Suprantate, noriu pasakyti, kad tai gerokai palengvina mano situaciją. Juk aš *išties* jaudinausi dėl Redžio — jis toks mielas. Ir Sinkleriui visą laiką kartojau, jog tai labai įskaudins Redžį. Bet jis mane įtikinėjo, jog Redžis tai greitai užmirš, ir, atrodo, tai tiesa... Dar prieš porą dienų Redžis atrodė visiškai palūžęs, o dabar jis kviečiasi savaitgaliui šią merginą! Aš dar kartą sakau — mane tai tik *linksmina.* Džiaugiuosi matydama, kad Redžis neliūdi. Manau, jis, vargšelis, galėjo pagalvoti, jog aš pavyduliauju. Kokia nesąmonė! „Žinoma, brangusis, — pasakiau aš, — atsivežk čia savo pažįstamą." Vargšelis Redžis, argi jis galėtų patikti tokiai merginai kaip ši?! Jai tai tik įprasta pramoga...

— Ji nepaprastai patraukli, — pasakė misis Mesington. — Tiesiog pavojingai patraukli. Manau, supratote, ką turiu omenyje... Ji iš tų merginų, kurioms tik vyrai galvoje. Nemanau, kad ji išties padori mergina.

— Tikriausiai ne, — sutiko su ja misis Veid.

— Bet rengiasi puikiai, — pabrėžė misis Mesington.

— Ar jums neatrodo, kad per daug egzotiškai?

— Bet jos drabužiai labai brangūs!

— Turtuolė. Visa jos išvaizda tai byloja.

— Štai ir jie ateina, — pasakė misis Mesington.

Madlena de Sara ir Redžis Veidas ėjo žalia veja. Jie juokėsi, linksmai šnekučiavosi ir atrodė labai laimingi. Madlena krito į šezlongą, nerūpestingai nusitraukė nuo galvos beretę ir perbraukė ranka per savo varno juodumo garbanas. Ji buvo nepriekaištingai graži.

— O, kokia šiandien nuostabi diena! — sušuko ji. — Ak, kaip karšta. Aš tikriausiai siaubingai atrodau.

Redžis Veidas nervingai krūptelėjo.

— Jūs atrodote... Jūs atrodote... — jis dirgliai susijuokė. — Aš nepasakysiu, kaip jūs atrodote, — užbaigė jis.

Madlenos akys susitiko su jo žvilgsniu: ji puikiai jį suprato. Misis Mesington visa tai stebėjo.

— Ak, jūs turėtumėt žaisti golfą, — pasakė Madlena namų šeimininkei. — Tiek daug prarandate. Kodėl jums tuo neužsiėmus? Aš turiu draugę, kuri susidomėjo golfu ir pasiekė visai gerų rezultatų, o ji buvo kur kas vyresnė už jus.

— Tokiais dalykais aš visai nesidomiu, — šaltai atsakė Airisa.

— Ar jums išvis nesiseka sportiniai žaidimai? Įsivaizduoju, kaip dėl to sielojatės! Juk be viso to žmogus jautiesi toks atsilikęs nuo gyvenimo! Bet nesijaudinkite, misis Veid, treneriai tokie puikūs, kad bet ką sugeba išmokyti visai neblogai žaisti. Praėjusią vasarą aš labai patobulinau savo įgūdžius žaisti tenisą. Bet, deja, tiesiog beviltiškai žaidžiu golfą...

— Nesąmonė! — įsiterpė Redžis. — Tu tik turi šiek tiek pasitreniruoti su geru žaidėju. Atsimink, kaip šiandien puikiai smūgiavai.

— Todėl, kad tu man parodei, kaip tai daryti. Esi nuostabus mokytojas! Daugelis, nors patys gerai žaidžia, nesugeba kitų išmokyti. Bet tu turi mokytojo talentą. Ir išvis aš tau tiesiog pavydžiu — nėra tokio dalyko, kurio tu nesugebėtum!

— Netiesa! Kad ir ką tu sakytum, nesu toks šaunuolis, anaiptol ne viskam esu tikęs... — sumišęs pasakė Redžis.

— Turėtumėt juo labai didžiuotis, — tarė Madlena, pasisukdama į misis Veid. — Kaip jums pavyko jį taip ilgai išsaugoti? Tikriausiai esate nepaprastai protinga moteris. O gal jūs jį tiesiog nuo visų slėpėte?

Namų šeimininkė nieko neatsakė. Tik paėmė knygą, kurią skaitė anksčiau, o jos ranka kažkodėl suvirpėjo. Redžis sumurmėjo, kad laikas persirengti, ir pasišalino.

— Aš jums išties nepaprastai dėkinga, jog pasikvietėte mane savaitgaliui, — pasakė Madlena. — Kai kurios moterys taip įtariai žiūri į savo vyrų drauges. Bet aš manau, kad pavyduliavimas yra absurdiškas dalykas, ar jūs sutinkate su manimi?

— Žinoma, sutinku. Aš nė neįsivaizduoju, jog galėčiau pavyduliauti Redžio.

— Tai nuostabu! Juk akivaizdu, kad jis yra iš tų vyrų, kurie nepaprastai traukia moteris. Kai išgirdau, jog Redžis vedęs, manęs vos neištiko šokas! Kodėl gi visi žavūs vyrai taip anksti patenka į santuokos pinkles?

— Labai džiaugiuosi, kad Redžis jums atrodo toks patrauklus, — teatsakė į tai misis Veid.

— Bet juk tai gryna tiesa! Jis gražus, labai sportiškas... O kaip puikiai vaizduoja esąs abejingas moterims. Mus tai tik dar labiau traukia ir intriguoja...

— Manau, kad jūs turite daug pažįstamų vyrų?

— O taip, vyrų draugija man labiau patinka. Kažkodėl moterys manęs nemėgsta, tiesiog nesuprantu kodėl?

— Gal todėl, kad jūs per daug mėgstate jų vyrus... — rūgščiai nusišypsojusi tarė misis Mesington.

— Na, kartais man išties gaila aplinkinių. Tiek daug nuostabių vyrų gyvena su baisiai nuobodžiomis žmonomis. Žinote, kai kurios moterys tiesiog pamišusios dėl meno. Kitos vaizduoja esančios nepaprastai intelektualios. Net juokas ima... Vyrai gi nori šiaip pasišnekučiuoti su jaunom ir linksmom! Mano nuomone, labai protingas tas šiuolaikinis požiūris į santuoką ir skyrybas. Kol nėra vėlu, kol dar esi pakankamai jaunas, geriau pradėti naują gyvenimą su žmogumi, kurio pomėgiai ir interesai sutampa su tavaisiais. Galop paaiškėja, kad tai geriau abiem pusėms. Noriu pasakyti, kad ta žmona — intelektualė — tikriausiai susiras ką nors savo skonio — kokį nors ilgaplaukį vyruką, neva besidomintį tais pačiais dalykais kaip ir ji. Aš manau, jog labai išmintinga nutraukti senas grandines ir sukurti naują šeimą, ar ne tiesa, misis Veid?

— O, žinoma.

Staiga atmosfera taip atšalo, kad net Madlena tai pajuto. Ji sumurmėjo, jog turi persirengti arbatai ir pasišalino.

— Tos šiuolaikinės merginos — bjaurūs sutvėrimai, — tarė misis Veid. — Galvoje — jokios rimtesnės minties.

— Šios galvoje sukasi bent jau viena rimta mintis, — patikslino misis Mesington. — Ji ligi ausų įsimylėjusi Redžį.

— Nesąmonė!

— Bet tai tiesa! Aš stebėjau, kaip ji į jį žiūri. Jai nusispjauti į tai, ar jis vedęs, ar ne. Pasiryžusi jį užkariauti, nieko daugiau. Sakyčiau, tai tiesiog šlykštu...

Misis Veid kurį laiką tylėjo, bet staiga jau nelinksmai

susijuokė.

— Galų gale, ar man tai ką nors reiškia? — pasakė.

Netrukus ir ji nuėjo į namą. Rūbinėje rengėsi misteris Veidas. Kažką tyliai niūniavo.

— Ar linksmai leidi laiką, brangusis? — paklausė ji.

— O taip, visai neblogai.

— Džiaugiuosi. Aš noriu, kad tu būtum laimingas.

— Taip, žinoma...

Redžis Veidas nebuvo geras aktorius, bet situacija privertė jį vaidinti, tad net pats nustebo, kad taip šauniai pavyko. Jis stengėsi išvengti žmonos žvilgsnio, o kai ji prabilo, jis net krūptelėjo. Redžis, aišku, gėdijosi savo elgesio, bet koks farsas prieštaravo jo principams. Tačiau įgyvendinant jų planą kaip tik toks elgesys dabar buvo naudingas. Jis atrodė tikras sąžinės graužaties įsikūnijimas.

— Kaip seniai tu ją pažįsti? — staiga paklausė misis Veid.

— Eee... ką pažįstu?

— Mis de Sara, žinoma.

— Na, gerai neprisimenu... Jau kuris laikas.

— Nejaugi? Bet tu man apie ją niekada nepasakojai.

— Negali būti! Aš tikriausiai pamiršau.

— Tikrai pamiršai! — pasakė misis Veid ir išplaukė iš kambario tarsi rausvai alyvinis debesėlis.

Po arbatos misteris Veidas nusivedė mis de Sara pažiūrėti jo rožyno. Jie ėjo pievele ir jautė į savo nugaras įsmeigtas dvi poras akių.

— Paklausykite, — pasakė jis, kai jie pasislėpė už rožių krūmų ir jis vėl galėjo būti savimi. — Manau, kad laikas nutraukti šį žaidimą. Mano žmona jau žiūri į mane kaip vilkas. Dabar, manau, ji išties manęs nekenčia.

— Nesirūpinkite, — nuramino jį Madlena, — viskas vyksta pagal planą.

— Jūs taip manote? Aš tik noriu pasakyti, kad visai nenoriu jos nuteikti prieš save. Gerdama arbatą apie mane ji prikalbėjo bjaurių dalykų.

— Nesirūpinkite, viskas bus gerai, — užtikrino jį Madlena. — Ir jūs elgiatės taip, kaip sumanyta.

— Išties taip manote?

— Taip, — ištarė ji tyliau. — Iš už terasos kampo pasirodė jūsų žmona. Ji nori pamatyti, ką mes čia darome. Būtų gerai, jei jūs mane pabučiuotumėt.

— Och! — nervingai ištarė misteris Veidas. — Ar tai tikrai būtina? Aš noriu pasakyti...

— Nagi, bučiuokite ir nesvarstykite! — griežtai liepė Madlena.

Misteris Veidas pabučiavo ją. Jo vangų bučinį kompensavo Madlenos aktyvumas. Ji pakibo misteriui Veidui ant kaklo taip, kad tas vos nenuvirto nuo suolelio.

— O! — tiek tesugebėjo sušukti jis.

— Negi jums išties buvo visai nemalonu? — šelmiškai paklausė Madlena.

— Ne, žinoma, ne! — galantiškai atsakė misteris Veidas. — Bet labai netikėta, — paskui kiek susimąstęs pridūrė: — Ar jums neatrodo, kad mes per ilgai užtrukome rožyne?

— Manau, kad taip, — atsakė Madlena. — Šiandien neblogai pasidarbavome.

Jie sugrįžo į pievelę. Misis Mesington pranešė, jog misis Veid užsimanė prigulti ir nuėjo į savo kambarį.

Po kurio laiko misteris Veidas vėl priėjo prie Madlenos. Jis atrodė labai susirūpinęs.

— Ją ištiko tikras isterijos priepuolis.

— Puiku!

— Ji matė, kaip aš jus pabučiavau.

— Na, bet mes kaip tik to ir siekėme...

— Taip, tačiau aš negaliu jai prisipažinti, kad taip buvo sumanyta. Tiesiog nežinojau, kaip jai pasiaiškinti. Pasakiau, kad tai atsitiko... tiesiog spontaniškai.

— Puiku!

— Ji pasakė, kad jūs siekiate už manęs ištekėti ir kad jūs ne geresnė už tas, kurios stengiasi suvilioti svetimus vyrus. Man buvo labai sunku klausytis tokių neteisingų kaltinimų — juk jūs tik sąžiningai dirbate savo darbą... Pasakiau, jog jus ypač gerbiu ir tai, ką ji apie jus kalba, yra visiškai neteisinga. Aš net labai vykusiai pavaidinau, kad supykau, kai ji vis dar kažką ta tema šūkčiojo.

— Jūs tiesiog nuostabus!

— Paskui ji man liepė nešdintis lauk. Girdi, nenorinti su manimi daugiau kalbėti. Ji net pasakė, kad susirinks savo daiktus ir paliks mane.

Matėsi, kad misteris Veidas labai nusiminęs. O Madlena tik patenkinta šypsojosi.

— Klausykite, ką dabar pasakysiu. Praneškite jai, kad jūs pats išeisite. Susikrausite savo daiktus ir išsikelsite kur nors į miestą.

— Bet aš to visai nenoriu!

— Nagi, tik nesijaudinkite. Jums ir nereikės to daryti. Jūsų žmona negalės net pagalvoti, kad gyvensite Londone ir linksmai ten leisite laiką.

Kitą rytą Redžis Veidas pranešė naujausias žinias.

— Žmona viską apsvarstė ir nusprendė, jog pasielgtų nesąžiningai išvažiuodama dabar, nes buvo žadėjusi palaukti šešetą mėnesių. Bet mano, kad jei mano draugai čia

svečiuojasi, kodėl ji negalėtų pasikviesti savųjų? Ji ketina pakviesti Sinklerį Džordaną.

— Tai tas pats?

— Taip, ir, te mane griausmas, jei jam leisiu peržengti savo namų slenkstį!

— Bet jūs tai privalote padaryti, — pasakė Madlena. — O juo nesirūpinkite — aš jį paglobosiu... Pasakykite žmonai, kad viską blaiviai apsvarstėte ir nusprendėte neprieštarauti jos pasiūlymui. Bet tik su sąlyga, kad aš pasisvečiuočiau pas jus dar keletą dienų.

— O Viešpatie! — atsiduso misteris Veidas.

— O dabar — aukščiau galvą! Viskas vyksta kuo puikiausiai. Dar pora savaitėlių, ir jūs užmiršite savo bėdas.

— Pora savaičių? Jūs taip manote?

— Manau? Aš tuo tikra, — atsakė Madlena.

Praėjo savaitė. Madlena de Sara įėjo į misterio Parkerio Paino kabinetą ir išvargusi susmuko į krėslą.

— Štai pasirodė moterų vampyrių karalienė! — linksmai tarė misteris Parkeris Painas.

— Vampyrių karalienė! — Madlena net susijuokė. — Man niekada nebuvo toks sunkus šis vaidmuo, kaip šį kartą! Tas vyras tiesiog pamišęs dėl savo žmonos! Tiesiog liguistai ją įsimylėjęs.

Misteris Parkeris Painas nusišypsojo.

— Taip, bet mums tai tik padėjo atlikti savo darbą. Juk taip mažai yra vyrų, kuriems galėčiau parodyti tave ir būti visiškai ramus, kad jie liks abejingi tavo kerams, Madlena.

Mergina vėl nusijuokė.

— O, kad jūs žinotumėt, kaip man buvo sunku priversti jį mane pabučiuoti, ir dar taip, kad neišsiduotų, jog jam tai

nemalonu...

— Tau, brangioji, tai kažkas visiškai naujo. Manau, kad savo užduotį jau atlikai?

— Taip. Atrodo, kad viskas buvo gerai. Vakar vakare kilo baisi scena. Turiu pagalvoti... Jei neklystu, mano paskutinę ataskaitą gavote prieš tris dienas?

— Taip.

— Na, kaip jau sakiau, užteko vieno mano žvilgsnio, ir tas pasigailėtinas kirminas Sinkleris Džordanas atsidūrė po mano padu. Manau, nemažai įtakos turėjo mano drabužiai, nes jis tikriausiai pagalvojo, kad aš esu aptekusi pinigais. Misis Veid, žinoma, baisiai įsiuto. Abu jos vyriškiai šokinėja aplink mane į ją nekreipdami dėmesio! Aš netrukau parodyti, kuriam iš jų teikiu pirmenybę. Atvirai šaipiausi iš Sinklerio Džordano, ypač girdint mūsų šeimininkei. Išjuokiau jo apsirengimo stilių, plaukų ilgį. Net atkreipiau dėmesį, kad jo kojos „X" raidės formos.

— Elgeisi tiesiog nepriekaištingai, — pagyrė Parkeris Painas.

— Pagaliau vakar vakare tas katilas sprogo. Misis Veid neiškentė. Ji tiesiai šviesiai išsakė viską, kas buvo susikaupę, ir apkaltino mane, kad griaunu jos šeimos laimę. Redžis neištvėrė nepriminęs jos itin artimos draugystės su Sinkleriu. Toji paaiškino, kad ji užsimezgė ne iš gero. Mat ji jautėsi tokia nelaiminga ir vieniša. Jau kurį laiką atrodė, kad vyras atitolęs nuo jos, bet niekaip nesuprato, kokia buvo to priežastis. Misis Veid pareiškė, jog jie visuomet buvę ideali pora, jog savo vyrą ji visuomet tiesiog dievinusi ir jis tai puikiai žinojęs, jog visą gyvenimą jai buvo reikalingas jis, tiktai jis... Aš pasakiau, kad jau šaukštai po pietų, o misteris Veidas pareigingai laikėsi visų instrukcijų. Pasakė, jog dabar jam į viską nusispjauti ir

kad ruošiasi mane vesti! Misis Veid, girdi, galinti sau turėti tą Sinklerį nors ir dabar — kam dar laukti tuos šešis mėnesius? Kodėl nepradėjus skyrybų proceso nedelsiant. Jis išsikels, ir po kelių dienų ji turėsianti pakankamą pagrindą kreiptis į advokatus. Paskui misteris Veidas pareiškė negalįs be manęs gyventi. Tai išgirdusi, misis Veid griebėsi už krūtinės, paminėjo savo silpną širdį ir pasakė, kad padėti jai dabar gali tik gurkšnelis brendžio. Tačiau jai nepavyko suminkštinti savo vyro širdies, ir tas iš pat ryto išskubėjo į miestą. Neabejoju, kad ji nuvažiavo jam iš paskos.

— Vadinasi, įvykiai klostosi kuo puikiausiai! — linksmai pasakė misteris Parkeris Painas. — Esu patenkintas tuo, kaip išsprendėm šią problemą.

Staiga durys su trenksmu atsidarė. Tarpduryje sustingo Redžio Veido figūra.

— Ar ji čia? — griežtai paklausė jis įeidamas. — Kur ji? — staiga jis pamatė Madleną. — Brangioji, — sušuko stverdamas jai už rankų. — Brangioji, mano brangioji, juk tu vakar supratai, kad viskas, ką sakiau, viskas iki paskutinio žodžio, buvo tiesa. Neįsivaizduoju, kodėl aš taip ilgai buvau tarsi aklas. Bet per tas pastarąsias tris dienas praregėjau ir viską supratau!

— Ką supratote? — paklausė Madlena abejingai.

— Kad aš jus dievinu! Kad man nereikia jokios kitos moters, tik jūsų. Airisa gali pradėti skyrybų procesą, o kai jis baigsis, mes susituoksime. Ar sutinkate? Sakykite, kad taip, brangioji Madlena. Aš jus dievinu!

Jis energingai apkabino žado netekusią Madleną, ir kaip tik tuo metu durys vėl su trenksmu atsidarė. Šį kartą tai buvo aukšta liesa moteris, apsivilkusi žalia kiek sulamdyta eilute.

— Taip aš ir žinojau! — tarė atvykėlė. — Sekiau tave!

Buvau tikra, kad tu nuėjai pas ją!

— Galiu jus užtikrinti... — buvo bepradedąs misteris Parkeris Painas, pagaliau atgaudamas žadą ir atsikvošėdamas iš šoko dėl netikėtai pasirodžiusios viešnios.

Bet nepažįstamoji visiškai nekreipė į jį dėmesio. Ji tęsė savo tiradą:

— O Redži! Negi tu nori sudaužyti man širdį?! Maldauju, grįžk pas mane! Aš nė žodeliu neužsiminsiu apie tai, kas buvo. Išmoksiu žaisti golfą. Niekuomet nesileisiu į draugystę su žmonėmis, kurie tau nepatinka. Po visų tų metų, kai mes abu buvome tokie laimingi...

— Iki šiol aš nebuvau laimingas, — pasakė misteris Veidas, vis neatplėšdamas akių nuo Madlenos. — Po perkūnais, Airisa, juk tu taip norėjai ištekėti už to asilo Džordano! Kodėl gi tau to nepadarius?

Misis Veid prapliupo verkti.

— Aš jo nekenčiu! Negaliu į jį net pažiūrėti, — ji atsisuko į Madleną. — Nedora moteris! Jūs — kraugerė vampyrė! Vagiate iš manęs mano vyrą!

— Jūsų vyro man visai nereikia, — abejingai pasakė Madlena.

— Madlena! — sušuko misteris Veidas, o jo veidas net persikreipė iš sielvarto.

— Išeikite, prašau jūsų, — tarė Madlena.

— Madlena, aš jums sakau gryną tiesą, tikėkite manim!

— Ak, palikite mane ramybėje! — atrodė, kad ir Madleną apėmė isterija. — Aš gi jums sakiau, nešdinkitės *lauk*!

Redžis nenoriai pajudėjo durų link.

— Aš dar grįšiu, — perspėjo jis. — Jūs matote mane ne paskutinį kartą, — šūktelėjo jis ir trinktelėjo paskui save duris.

— Tokias mergšes kaip jūs derėtų viešai plakti rykštėmis, — sušuko misis Veid. — Kol jūsų nesutiko, Redžis buvo tikras angelas. Dabar jis taip pasikeitė — tiesiog neįmanoma pažinti.

Kūkčiodama iš sielvarto ji puolė savo vyrui iš paskos. Madlena ir misteris Painas pažvelgė vienas į kitą.

— Na, ir kuo aš galiu jam padėti, — pasakė Madlena nusiminusi. — Jis labai mielas žmogus, tikrai puikus vyras, bet aš nesiruošiu už jo tekėti. Nė nemaniau, kad viskas taip baigsis... Jūs net neįsivaizduojate, kaip buvo sunku priversti jį mane pabučiuoti!

— Hm, — ištarė misteris Painas. — Deja, turiu prisipažinti, jog tai buvo mano klaida. Aš kiek suklydau vertindamas kliento charakterį.

Jis liūdnai palingavo galva ir arčiau prisitraukęs savo žurnalą įrašė tokius žodžius: „NESĖKMĖ dėl nesuprantamų priežasčių. NB — Privalėjau tai numatyti.”

Klerkas vykdo slaptą užduotį

Misteris Parkeris Painas patogiai atsilošė savo sukamojoje kėdėje ir tiriamai pažvelgė į lankytoją. Prieš jį sėdėjo mažas, bet tvirtai suręstas kokių keturiasdešimt penkerių metų žmogelis ilgesingomis baikščiomis akimis ir su susirūpinimu bei viltimi žiūrėjo į kabineto šeimininką.

— Laikraštyje pamačiau jūsų skelbimą, — nervingai tarė žmogelis.

— Turite bėdų, misteri Robertsai?

— Ne... nesakyčiau, kad tai bėda.

— Jūs esate nelaimingas?

— Šito taip pat apie save nepasakyčiau. Už daug ką turėčiau dėkoti likimui.

— Mes visi turime dėkoti likimui, — sutiko misteris Painas, — bet tai sau priminti — negeras ženklas.

— Žinau, — nekantriai tarė žmogelis. — Būtent taip! Jūs pataikėte tiesiai į dešimtuką, sere.

— Gal jūs man viską papasakosite? — pasiūlė misteris Parkeris Painas.

— Nedaug to pasakojimo, sere. Kaip jau sakiau, už daug ką turėčiau būti dėkingas likimui. Dirbu, sugebėjau susitaupyti šiek tiek pinigų. Vaikai sveiki ir paklusnūs.

— Tad ko jūs dar norite?

— Aš... aš nė pats nežinau... — jis net nuraudo. — Manau, kad tai jums, sere, atrodys tiesiog kvaila.

— Visai ne, — nuramino jį Parkeris Painas.

Sumaniai užduodamas klausimus, jis privertė pašnekovą daugiau išsipasakoti. Sužinojo, kad misteris Robertsas dirba garsioje firmoje, lėtai, bet užtikrintai kyla karjeros laiptais. Svečias papasakojo ir apie savo šeimyninį gyvenimą, apie nuolatinę kovą, kad šeimai užtikrintų padorų gyvenimą, vaikams duotų išsilavinimą — kad jie būtų „ne prastesni už kitus". Apie tai, kaip sunku sutaupyti keletą svarų per metus ir atidėti juodai dienai. Misteris Painas išklausė kone ištisą sagą apie nuolatines pastangas išgyventi.

— Dabar jūs matote, kokia mano padėtis, — pasakė misteris Robertsas. — Žmonos šiuo metu nėra namuose — su vaikais išvažiavo paviešėti pas savo motiną. Jie visi šiek tiek prasiblaškys, o ji ir pailsės. Kur nors važiuoti visa šeima mes neišgalime, o jos motinos namelis mažas, tad man ten vietos nėra. Taigi sėdėjau sau vienas ir skaitinėjau laikraštį, tada pamačiau jūsų skelbimą. Jis privertė mane susimąstyti. Man keturiasdešimt aštuoneri! Ir staiga supratau — gyvenimas eina pro šalį... Ar aš gyvenu?

Misterio Robertso akyse šmėkščiojo ilgesio šešėliai.

— Taigi jūs trokštate nors dešimtį minučių pagyventi nepaprastai? — paklausė misteris Parkeris Painas.

— Na, gal aš to būtent taip nepavadinčiau, bet tikriausiai jūs teisus. Ištrūkti iš tos rutinos, iš tų kasdienio gyvenimo vėžių... Paskui galėčiau vėl nuolankiai grįžti į įprastą gyvenimą, bet tada bent turėčiau apie ką galvoti, ką prisiminti. — vilties ir susirūpinimo kupinomis akimis jis pažvelgė į misterį Painą. — Tikriausiai tai neįmanoma, ar ne? Be to... aš ir užmokėti daug negalėčiau.

— Kiek jūs galėtumėt sumokėti?

— Kokius penkis svarus, ne daugiau, sere.

Jis nutilo ir net sulaikęs kvėpavimą laukė atsakymo.

— Penkis svarus, — pakartojo misteris Painas. — Na, ką gi, manau... aš manau, kad už penkis svarus galėsime ką nors jums pasiūlyti... Jūs nebijote pavojų? — staiga griežtai paklausė jis.

Į išblyškusį misterio Robertso veidą plūstelėjo kiek gyvesnė spalva.

— Sakėte pavojų, sere? Tiesiog nežinau, ką atsakyti... Niekada neteko su jais susidurti.

Misteris Painas nusišypsojo.

— Ką gi, rytoj vėl ateikite pas mane, ir aš jums pasakysiu, kuo galiu padėti.

„Gerasis keliautojas" — nelabai populiarus viešbutis, o jo restorane valgo tik nuolatiniai lankytojai. Čia nemėgsta pašaliečių. Misterį Painą šioje vietoje visi pažinojo ir sutiko su derama pagarba.

— Ar yra misteris Boningtonas? — paklausė jis.

— Taip, sere. Jis prie savo stalelio.

— Gerai. Einu prie jo prisėsti.

Išvaizda jis priminė kariškį, bet veidas bylojo apie jo nepaslankų, kiek buką protą.

— Sveikas, Parkeri. Paskutiniu metu retai tave sutinku. Nežinojau, kad čia lankaisi.

— Retkarčiais užsuku. Ypač jei noriu sutikti savo seną draugužį, būtent tave.

— Vadinasi, nori man kažką pasakyti?

— Taip. Tiesą sakant, aš, Lukai, apsvarsčiau tą reikalą, apie kurį mes aną dieną su tavimi kalbėjome.

— Turi omenyje Piterfildą? Ar skaitei laikraščiuose apie jį paskutines naujienas? Beje, negalėjai... Tai paskelbs tik šį vakarą.

— Kokios gi tos paskutinės naujienos?

— Praėjusią naktį Piterfildas buvo nužudytas, — tarė misteris Boningtonas ramiai valgydamas salotas.

— O Viešpatie, — net sušuko misteris Painas.

— Ak, manęs tai nė kiek nenustebino, — pareiškė misteris Boningtonas. — Piterfildas elgėsi kaip tikras asilas. Niekuomet neklausydavo mūsų nuomonės. Visuomet rizikuodavo reikalaudamas, kad tuos popierius turėtų jis pats.

— Vadinasi, jie juos gavo?

— Laimė, ne! Atsitiko įdomus dalykas. Neseniai pas profesorių buvo apsilankiusi viena jo pažįstama, kuri jam davė receptą, kaip ypač skaniai paruošti kumpį. Tas senas asilas, kaip paprastai, siaubingai išsiblaškęs, receptą užrakino į seifą, o visus slaptus planus ir brėžinius įkišo į spintelę virtuvėje.

— Laimingas atsitiktinumas!

— Manau, neapsieita be Apvaizdos įsikišimo. Bet aš tiesiog neįsivaizduoju, kas tuos popierius dabar nuveš į Ženevą? Meitledas — ligoninėje. Karsleikas — Berlyne. Aš dabar niekur negaliu išvykti. Lieka tik jaunasis Huperis, bet jis...

— Tu apie jį vis dar nepakeitei nuomonės? — paklausė Parkeris Painas.

— Absoliučiai. Esu tikras, kad visa tai — jo kaltė. Aš dar neturiu įrodymų, bet patikėk manim, Parkeri, nė kiek neabejoju — šis jaunuolis žaidžia negarbingą žaidimą! O aš noriu, kad tie planai nedelsiant pasiektų Ženevą. Lygai jų labai reikia. Pirmą kartą išradimas nebus parduotas. Jis bus geranoriškai perduotas tiesiai į Lygos rankas. Tai nuostabiausias pavyzdžio neturintis atvejis, pasitarnausiantis taikai, ir negalima leisti, kad tam kas nors sutrukdytų. O Huperis — paprasčiausias apgavikas. Pamatysi, traukinyje jam į arbatą įbers migdomųjų! Jeigu jis skris lėktuvu, garantuoju, jo lėktuvas nusileis ne ten, kur reikia! Po galais, jokiu būdu jis neturėtų dalyvauti šioje operacijoje! Viską sugadintų. Čia svarbiausias dalykas — griežta disciplina! Štai kodėl aš aną dieną kreipiausi į tave.

— Tu klausei, ar nežinau žmogaus, kuris tau galėtų padėti?

— Taip. Manau, kad dirbdamas tu susiduri su įvairiausiais žmonėmis. Kartais gali sutikti ir man tinkamą. Karštakošis šiam reikalui netinka — gali viską sugadinti. Kad ir ką aš pasiųsčiau, tas žmogus bet kuriuo atveju rizikuoja savo gyvybe, todėl jis turi būti geležinių nervų, ir, žinoma, jokiu būdu niekas neturi jo įtarti.

— Manau, kad pažįstu tokį, kuris susidorotų su šia užduotimi, — pagalvojęs tarė misteris Painas.

— Ačiū Dievui, kad dar yra žmonių, pasirengusių rizikuoti dėl kilnaus tikslo! Vadinasi, sutarta?

— Sutarta! — tvirtai pasakė misteris Parkeris Painas.

Misteris Parkeris Painas dar kartą aiškino savo naujam klientui veiksmų planą.

— Ar dabar jums viskas aišku? Taigi į Ženevą jūs važiuosite pirmos klasės miegamuoju vagonu. Iš Londono išvyksite dešimtą keturiasdešimt penkios. Pravažiavęs Folkstoną ir Bolonėją persėsite į savąjį pirmos klasės miegamąjį vagoną. Kitą dieną lygiai aštuntą valandą jūs atvyksite į Ženevą. Štai adresas, kur turite prisistatyti. Įsiminkite jį, ir aš jį suplėšysiu. Paskui apsistosite šiame viešbutyje ir lauksite tolesnių nurodymų. Štai jums prancūziški ir šveicariški pinigai — čia jų daugiau nei reikia. Ar jums aišku?

— Taip, sere, — iš susijaudinimo Robertso akys net švytėjo. — Atleiskite man, sere, bet ar aš galiu sužinoti... na, ką aš ten vešiu?

Misteris Parkeris Painas geraširdiškai nusišypsojo.

— Jūs vešite šifruotą tekstą, padedantį išsiaiškinti Rusijos karaliaus karūnos brangakmenių slaptavietės paslaptį, — iškilmingai tarė jis. — Dabar suprantate, kad bolševikų agentai, be abejo, bus budrūs ir pasiruošę jus sulaikyti. Jeigu kas nors traukinyje ar kitur paklaus, kur važiuojate, manyčiau, kad geriausiai būtų sakyti, jog paveldėjote šiek tiek pinigų ir dabar kaliaujate po užsienį.

Misteris Robertsas iš lėto gurkšnojo kavutę ir pro langą gėrėjosi Ženevos ežeru. Jis jautėsi laimingas, bet kartu ir šiek tiek nusivylęs. Laimingas todėl, kad pirmą kartą lankėsi užsienyje, gyveno puikiausiame viešbutyje ir nesirūpino pinigais! Jo nuostabus numeris — su vonios kambariu, maistas čia itin skanus, aptarnavimas — tiesiog

nepakartojamas. Visa tai labai patiko! Bet jis buvo nusivylęs, nes nepatyrė nieko net panašaus į nuotykį... Keliaudamas niekur nesutiko jokio užsimaskavusio bolševiko ar bent įtartino ruso! Traukinyje jam teko pabendrauti tik su vienu bendrakeleiviu, prancūzu komersantu, kuris puikiai kalbėjo angliškai. Vertinguosius popierius, kaip buvo liepta, jis paslėpė savo prausimosi reikmenų krepšelyje ir be jokių trukdymų pristatė ten, kur reikėjo. Jam niekur neteko susidurti su jokiais pavojais, nuo nieko neteko slapstytis ar bėgti. Todėl misteris Robertsas, žinoma, buvo didžiai nusivylęs...

Kaip tik tą akimirką aukštas barzdotas ponas sumurmėjo jam prie ausies „Pardon" ir atsisėdo tiesiai prieš jį už to paties stalelio.

— Atleiskite, bet manau, kad jūs vieno mano draugo pažįstamas. Jo inicialai — P. P.

— Tttt... taip, jūs teisus, — misteris Robertsas buvo maloniai nustebęs ir sujaudintas: pagaliau horizonte pasirodė paslaptingas rusas!

— Na, tada, tikiuosi, mes puikiai vienas kitą suprasime, — pasakė nepažįstamasis.

Misteris Robertsas pažvelgė į jį tiriančiu žvilgsniu. Štai jis ir sulaukė to, ko jam trūko! Panašus į užsienietį nepažįstamasis buvo kokių penkiasdešimties metų ir atrodė gerbtinas. Į akiduobę įsistatęs monoklį, o į švarko kilpą įsikišęs mažą spalvotą kaspinėlį.

— Pirmąją savo misijos dalį jūs įvykdėte net gariau nei patenkinamai, — tarė barzdočius. — Ar esate pasirengęs imtis antrosios dalies?

— O taip, žinoma.

— Gerai. Nusipirkite bilietą rytojaus nakčiai į traukinį

Ženeva—Paryžius. Paprašykite devintosios vietos miegamajame vagone.

— O kas, jei ši vieta jau bus užimta?

— Ji bus laisva. Tuo pasirūpinsim.

— Devintoji vieta miegamajame vagone, — pakartojo Robertsas. — Viską supratau.

— Važiuojant prie jūsų prieis nepažįstamasis ir kreipsis į jus tokiais žodžiais: „Atsiprašau, mesjė, man atrodo, kad jūs neseniai lankėtės Grase?" Jūs atsakysite: „Taip, praėjusį mėnesį". Tada tas žmogus paklaus: „Ar jus domina kvepalai?" Jūs jam atsakysite: „Taip, aš pats gaminu jazminų aliejų". Nuo tos minutės visur klausykitės tik to žmogaus! Beje, ar turite ginklą?

— Ne, — sumišęs atsakė misteris Robertsas. — Ne... apie tai aš net nepagalvojau...

— Na, niekis, tai lengvai pataisomas dalykas, — tarė barzdyla ir apsižvalgė.

Aplinkui nieko nesimatė. Misterio Robertso delne sublizgėjo kažkoks kietas daiktas.

— Daikčiukas mažas, bet efektingas, — pajuokavo nepažįstamasis.

Misteris Robertsas, kuris niekada gyvenime nebuvo šaudęs revolveriu, atsargiai įdėjo ginklą į kišenę. Jam rodėsi, kad bet kurią akimirką tasai gali pats iššauti. Paskui abu ponai susitarė dėl slaptažodžių, ir naujasis Robertso draugas pakilo.

— Linkiu jums sėkmės. Būkite labai atsargus iki pat operacijos pabaigos. Šaunuolis! Esate drąsus vyras, misteri Robertsai.

— Nejaugi aš išties drąsus? — barzdočiui nuėjus pagalvojo Robertsas. — Bet vieną dalyką žinau tiksliai: aš

visiškai nenoriu, kad mane nužudytų. Ne, tai jiems nepavyks!

Malonus virpulys perbėgo stuburu, bet netrukus virto kažkuo panašiu į baimės jausmą...

Jis sugrįžo į savo numerį ir iš visų pusių apžiūrėjo revolverį. Misteris Robertsas, deja, nieko nenutuokė apie šio daikto veikimo principą ir todėl vylėsi, kad nebus priverstas juo pasinaudoti.

Jis išėjo iš viešbučio nusipirkti jam užsakytą traukinio bilietą.

Traukinys iš Ženevos turėjo išvažiuoti devintą valandą trisdešimt minučių. Į stotį Robertsas atvyko pačiu laiku. Miegamojo vagono palydovas patikrino jo bilietą bei pasą ir atsitraukė į šalį, leisdamas nešikui įnešti misterio Robertso daiktus į kupė ir padėti juos ant lentynos. Ten jau buvo kažkieno bagažas: kiaulės odos lagaminas ir odinis sakvojažas.

— Devintoji vieta apačioje, — paaiškino palydovas.

Robertsas buvo beišeinąs iš kupė, kai duryse susidūrė su didžiuliu vyriškiu. Vyrai atšoko leisdami vienas kitam įeiti, atsiprašinėdami: Robertsas — angliškai, o nepažįstamasis — prancūziškai. Pastarasis buvo aukštas tvirtai suręstas vyras plikai skusta galva, pro storus akinių stiklus kažkaip įtartinai žiūrėjo į misterį Robertsą.

— Nemalonus tipas, — pagalvojo sau mažasis žmogelis.

Bendrakeleivis pasirodė Robertsui kažkoks įtartinas. Tikriausiai tam, kad stebėtų tą žmogų, jis ir turėjo prašyti būtent devintosios šio vagono vietos. „Ko gero, taip ir yra", — pamanė jis ir išėjo iš kupė į koridorių. Iki traukinio išvykimo buvo likę dar dešimt minučių, tad jis nusprendė pasivaikščioti po platformą.

Eidamas iš vagono užleido kelią moteriai, kuri ką tik

įlipo ir ėjo paskui palydovą, nešantį rankoje jos bilietą. Prasilenkiant su Robertsu jai iš rankų iškrito rankinė. Kaip tikras anglas ir džentelmenas, jis rankinę pakėlė ir padavė moteriai.

— Ak, ačiū jums, mesjė...

Ji tai pasakė angliškai, bet jautėsi, kad nėra anglė. Balsas buvo žemas, sodrus ir kažkoks viliojantis. Ji vėl buvo bepradedanti eiti, bet stabtelėjo ir, kreipdamasi į misterį Robertsą, sušnibždėjo:

— Pardon, mesjė, man atrodo, kad jūs neseniai lankėtės Grase?

Iš susijaudinimo Robertso širdis vos neiššoko iš krūtinės. Tai ši žavi būtybė dabar jam vadovaus, o kad ji žavi — nėra jokių abejonių!.. Matėsi, kad ji dar ir turtinga: dėvėjo kailinį apsiaustą ir elegantišką skrybėlę, kaklą puošė perlų vėrinys. Jos plaukai buvo juodi, o lūpos — ryškiai raudonos. Robertsas atsakė taip, kaip buvo sutarta:

— Taip, praėjusį mėnesį.

— Ar jus domina kvepalai?

— Taip, aš pats gaminu jazminų aliejų.

Ji nuleido akis ir, praeidama pro šalį, dar spėjo sušnibždėti: „Koridoriuje, vos pajudėjus traukiniui".

Tos kelios minutės Robertsui truko visą amžinybę. Pagaliau traukinys pajudėjo. Jis išėjo į koridorių. Ta kailiniuota ledi iš visų jėgų stengėsi atidaryti langą. Jis prišoko padėti.

— O, ačiū, mesjė. Kol dar neliepė visko aklinai uždaryti, noriu šiek tiek įkvėpti šviežio oro, — ir paskubomis tyliai pridūrė: — Kai pravažiuosime sieną, bet tik užmigus jūsų pakeleiviui, ne anksčiau, nueikite į prausyklą, o iš jos — į gretimą kupė. Ar supratote?

— Taip, — jis nuleido langą ir jau garsiai tarė: — Ar taip geriau, madam?

— Labai jums dėkinga, mesjė.

Jis sugrįžo į savo kupė. Bendrakeleivis jau buvo išsitiesęs viršutiniame gulte. Jo pasiruošimo nakčiai procedūra, be abejonės, buvo labai paprasta: nusiėmė apsiaustą, nusiavė batus — štai ir viskas. Robertsas pamąstė, kaip jam geriau apsirengus? Viena aišku: jei ruošiasi eiti į kupė pas ledi, nusirengti jis, aišku, negali. Jis pakeitė batus šlepetėmis ir išjungęs šviesą atsigulė. Po kelių minučių žmogus užknarkė.

Tuoj po dešimtos jie privažiavo sieną. Durys su trenksmu atsidarė ir jų atsainiai paklausė, ko paprastai klausiama tokiu atveju: „Mesjė, ar turite muite mokamų daiktų?" Durys vėl užsidarė, ir traukinys išvažiavo iš Belegardo. Vyras viršutiniame gulte vėl užknarkė.

Robertsas palaukė dvidešimt minučių, tada tyliai atsikėlė ir atidarė duris į tualetą. Įėjęs jis užsklendė ir pažvelgė į duris, vedančias į gretimą kupė. Jos nebuvo užsklęstos. Jis stovėjo ir svarstė, ar reikia pasibelsti? Ne, tikriausiai tai kvaila... Bet kaip jis gali įeiti pas damą nepasibeldęs? Nusprendė, kad tyliai šiek tiek pravers duris ir lauks. Jis net mandagiai kostelėjo. Atsakymo laukti nereikėjo: durys staiga atsidarė, kažkas pačiupo jį už rankos ir įtraukė į kupė. Tai buvo ji... Mergina užsklendė paskui save duris. Robertsas net žado neteko — dar niekada jis nebuvo matęs tokio nuostabaus vaizdo! Net įsivaizduoti nieko panašaus negalėjo! Ji buvo įsisiautusi į kreminės spalvos peniuarą iš šifono ir mezginių, panašių į jūros putą. Sunkiai alsuodama atsišliejo į koridoriaus duris, kad pamatytų, ar niekas neseka. Robertsas ne kartą

skaitė apie tokias persekiojamas žavias merginas, atsidūrusias kritiškose situacijose, o dabar pats pamatė, koks tai jaudinantis vaizdas!

— Ačiū Dievui, — pagaliau sušnibždėjo mergina.

Ji buvo dar visai jauna, ir Robertsui jos grožis priminė būtybę iš kito pasaulio. Štai tasai romantiškas nuotykis, o jis — pačiame įvykių sūkuryje! Ji kalbėjo labai skubėdama tuo savo žemu balsu. Jos anglų kalba buvo nepriekaištinga, bet skambėjo taip, tarsi ji nebūtų anglė.

— Taip džiaugiuosi, kad jūs atėjote, — tarė mergina. — Aš siaubingai bijojau. Traukinyje yra Vasiljevičius! Suprantate, ką tai reiškia?!

Robertsas nesuprato, ką tai galėtų reikšti, tačiau linktelėjo.

— Maniau, kad man pasisekė nuo jų pasprukti, bet aš suklydau. Ką mums dabar daryti? Vasiljevičius gretimoje kupė. Kad ir kas atsitiktų, jis jokiu būdu neturi gauti tų deimantų!

— Jis jūsų nenužudys ir deimantų negaus! — ryžtingai ištarė misteris Robertsas.

— Tad ką man su jais daryti?

Robertsas žvilgtelėjo į duris.

— Durys užsklęstos?

Mergina susijuokė.

— Argi Vasiljevičiui ką nors reiškia užsklęstos durys?!

Robertsui vis labiau atrodė, kad jis yra vienas iš jo mėgstamų nuotykių romanų personažų.

— Jums lieka tik viena, — tarė jis. — Duokite juos man!

Ji abejodama pažvelgė į jį.

— Bet jie verti ketvirčio milijono!

Robertsas net išraudo.

— Manimi galite visiškai pasitikėti.

Mergina šiek tiek palaukusi tarė:

— Gerai, aš jumis tikiu, — ji padarė staigų judesį ir tą pačią minutę jau laikė rankose suvyniotų plonučių kojinių voratinklių gniužulėlį. — Paimkite tai, mano drauge, — tarė ji nustebusiam Robertsui.

Jis paėmė gniužulėlį į rankas ir iškart viską suprato: „voratinklis" buvo itin sunkus.

— Neškitės juos į savo kupė, — pasakė mergina. — Grąžinsite man ryte, jeigu... jei aš čia dar būsiu.

Robertsas kostelėjo.

— Klausykite, — pasakė jis, — dėl jūsų... na, aš manau, kad privalau jus saugoti. — Jis sutriko ir net išraudo. — Aišku, ne čia, jūsų kupė. Aš būsiu ten, — jis kryptelėjo galvą į tualeto pusę.

— Betgi jūs galite likti ir čia, — ji pažiūrėjo į laisvą viršutinį miegamąjį gultą.

Robertsas išraudo ligi pat plaukų pašaknių.

— O ne, ne! — audringai užprotestavo jis. — Man ir ten bus visai neblogai. Jei manęs prireiks, šūktelėkite.

— Dėkoju jums, mano drauge, — švelniai tarė mergina.

Ji šmurkštelėjo į savo guolį apačioje, ligi smakro užsitraukė antklodę ir dėkingai pažvelgė į savo riterį. Jis atsargiai pasitraukė į greta esančią prausyklą.

Praėjo gal kokios dvi valandos. Staiga jam pasirodė, kad kažką išgirdo. Įsiklausė... nieko. Gal jis suklydo? Ne, dabar jis buvo tikras, kad iš gretimos kupė sklido kažkoks silpnas garsas. Gal... gal merginai gresia pavojus?!

Robertsas be garso pravėrė duris. Kupė buvo taip pat

tyku, kaip ir jam iš čia išeinant, palubėje silpnai švietė maža melsva lemputė. Sustojo viduryje laukdamas, kada akys pripras prie tamsos. Pagaliau jis aiškiai pamatė apatinį gultą — tuščia! — merginos ten nebuvo! Robertsas uždegė šviesą. Kupė buvo tuščia! Staiga jis kažką užuodė — taip, saldokas pykinantis chloroformo kvapas! Išėjo iš kupė, kurios durys, nors ir kaip keista, buvo neužsklęstos, ir pažiūrėjo į abu koridoriaus galus. Tuščia! Jo žvilgsnis sustojo ties gretimos kupė durimis. Taip, mergina sakė, kad Vasiljevičius važiuoja kaimyninėje kupė! Robertsas atsargiai truktelėjo durų rankeną — užrakintos iš vidaus. Ką dabar daryti? Gal reikia pareikalauti, kad įsileistų? Bet tas žmogus gali atsisakyti, o kas, jei merginos ten nėra? Juk ir taip gali būti... O jei ji vis dėlto ten, gal jai visai nepatiks, kad jis sukėlė triukšmą ir atkreipė keleivių dėmesį? Robertsas puikiai suprato, jog šiam rizikingam žaidimui, kurį jie visi žaidžia, ir jis taip pat, konspiracija — svarbiau už viską. Taigi mūsų mažasis žmogelis susirūpinęs vaikštinėjo koridoriumi nežinodamas, kaip pasielgti. Jis sustojo prie paskutinės kupė. Pro atviras duris matėsi miegantis palydovas. *Virš* jo kabėjo *rudas uniformos švarkas ir smailiasnapė kepurė.*

Po akimirksnio jis jau žinojo, ką turi daryti! Per minutę apsivilko palydovo švarką bei kepurę ir jau skubėjo koridoriumi... Jis sustojo prie durų, esančių greta merginos kupė, tada sukaupė visą savo drąsą ir smarkiai pabeldė.

Jam niekas neatsakė, tada vėl pabeldė.

— Mesjė! — ištarė jis beveik su Paryžiaus akcentu.

Durys prasivėrė ir pro plyšį išlindo užsieniečio galva — veidas švariai nuskustas, tik virš apatinės lūpos juodavo

siauri ūseliai. Nepažįstamasis neslėpė savo susierzinimo.

— *Qu'est-ce-qu'il y a?** — piktai paklausė jis.

— *Votre passeport, monsieur.* **

Robertsas žengė atgal ir pamojo kviesdamas prieiti. Nepažįstamasis šiek tiek palūkėjo, bet paskui vis dėlto išėjo į koridorių. Robertsui kaip tik to ir reikėjo. Jei mergina jo kupė, keleivis, be abejo, nenorėtų, kad palydovas užeitų ten ir ją pamatytų. Robertsas veikė kulkos greičiu. Iš visų jėgų jis pastūmė užsienietį šalin. Pastarasis puolimo visiškai nesitikėjo, o be to, Robertsui ir traukinys padėjo, sukdamas jis pakrypo į vieną pusę, tad keleivis staiga krito į šalį... Kelias į kupė buvo laisvas. Robertsas puolė vidun ir užsklendė duris. Ant lentynos užrišta burna ir surištomis rankomis gulėjo mergina. Robertsas ją tuojau išlaisvino, ir toji, giliai atsidususi, puolė jam ant kaklo.

— Ak, aš mirštu, visai neturiu jėgų... — vos ištarė ji. — Manau, kad tai buvo chloroformas. Ar tas niekšas atėmė brangenybes?

— Ne. — Robertsas patapšnojo sau per kišenę. — Ką mes dabar darysime?

Mergina atsisėdo. Pamažu ji atsigavo. Ji tik dabar pastebėjo, kad jos išgelbėtojas vilki geležinkelininko uniformą.

— O, kaip išmintingai pasielgėte. Kaip jūs taip sugalvojote? Tas niekšas žadėjo mane užmušti, jei nepasakysiu, kur paslėpiau brangenybes. Aš taip išsigandau — tiesiog nežinojau, ką jam sakyti, bet štai pasirodėte jūs... — staiga ji susijuokė. — Bet mes vis tiek

* — Ko jūs norite? *(pranc.)*, — *vert. past.*

** — Jūsų pasas, mesjė *(pranc.)*, — *vert. past.*

apvyniojome jį aplink pirštą. Jis neišdrįs nieko padaryti. Tikriausiai net nesiryžta grįžti į savąją kupė. Privalome čia likti iki ryto. Jis greičiausiai išlips Dižone — ten mes būsime po pusvalandžio. Jis, be abejo, telegrafuos į Paryžių, ir tada jie vėl seks mūsų pėdomis. O dabar patarčiau išmesti tą švarką ir kepurę pro langą: dėl jų galite nukentėti.

Robertsas padarė kaip patartas.

— Mes negalime miegoti — turime išlikti budrūs iki ryto.

Tai buvo keistas ir jaudinantis naktinis budėjimas. Šeštą valandą ryto Robertsas atsargiai pravėrė duris ir iškišo galvą — koridoriuje nieko nesimatė. Mergina greitai įsmuko į savo kupė. Robertsas ją palydėjo. Į savąją kupė jis pateko per prausyklą. Jo bendrakeleivis vis dar knarkė.

Septintą valandą jie pasiekė Paryžių. Palydovas paskelbė apie savo švarko ir kepurės dingimą. To, kad pradingo vienas jo keleivis, jis dar nepastebėjo. Dabar prasidėjo pats įdomiausias ir labiausiai jaudinantis viso nuotykio etapas. Mergina ir Robertsas persėdinėjo iš vieno taksi į kitą ir važinėjo po visą Paryžių, klaidindami savo persekiotojus. Jie įeidavo į viešbučius ir restoranus pro vienas duris, o išeidavo pro kitas. Pagaliau mergina su palengvėjimu atsiduso.

— Manau, kad mūsų jau niekas neseka. Mes jais nusikratėme.

Keliauninkai papusryčiavo ir nuvažiavo į Le Buržė oro uostą. Po trijų valandų jie jau buvo Kroidone. Anksčiau Robertsas niekuomet nebuvo skridęs lėktuvu.

Kroidone aukštas pagyvenęs vyriškis, kažkuo labai panašus į Robertso instruktorių Ženevoje, jau laukė jų. Jis

pagarbiai pasisveikino su mergina.

— Mašina jūsų laukia, madam, — pasakė jis.

— Šis džentelmenas važiuos su mumis, Polai, — atsakė ji ir kreipėsi į Robertsą: — Grafas Polas Stefanijus.

Pasirodo, toji mašina buvo didžiulis limuzinas. Jie važiavo ne trumpiau nei valandą ir atvyko į užmiesčio ūkio teritoriją. Namas, prie kurio sustojo, buvo tikri rūmai. Misterį Robertsą nuvedė į kambarį, atrodantį kaip kabinetas. Čia jis pagaliau grąžino brangųjį kojinių gniužulą. Valandėlę jį paliko vieną, vėliau sugrįžo grafas Stefanijus.

— Misteri Robertsai, — iškilmingai tarė jis. — Mes jums esame labai dėkingi, ir jūs išties vertas šio dėkingumo. Pasirodo, esate drąsus ir išradingas žmogus. — Jis ištiesė misteriui Robertsui raudoną tymo dėžutę. — Leiskite jus apdovanoti dešimtojo laipsnio Šventojo Stanislavo ordinu.

Jausdamasis kaip sapne, misteris Robertsas atidarė dėžutę ir pažvelgė į brangakmeniais nusagstytą ordiną. Senasis džentelmenas kalbėjo toliau:

— Didžioji kunigaikštytė Olga, kol jūs dar čia, pati norėtų ums padėkoti.

Jį nuvedė į didžiulę svetainę. Ten visame gražume, ıpsisiautusi plačia mantija, stovėjo jo pakeleivė. Ji didingai inktelėjo, ir džentelmenas paliko juos vienus.

— Esu jums dėkinga už savo gyvybę, misteri Robertsai, – tarė ji ir ištiesė jam ranką.

Robertsas pasilenkė ir ją pabučiavo. Staiga mergina engė arčiau jo.

— Jūs drąsus vyras, — pasakė ji.

Jų lūpos susitiko. Oras apie jį pakvipo brangiais

rytietiškais kvepalais. Keletą minučių jis laikė šią liekną žavingą būtybę savo glėbyje...

— Mašina jus nuveš ten, kur panorėsite.

Po valandos automobilis sugrįžo, kad išvežtų didžiąją kunigaikštytę Olgą. Ji įlipo į automobilį, o paskui ją — ir žilaplaukis vyriškis. Buvo tvanku, tad jis nusiėmė savo dirbtinę barzdą. Didžioji kunigaikštytė Olga išlipo prie savo namo Streteme. Kai ji įėjo, pagyvenusi moteris, sėdinti prie arbatai padengto stalo, pakėlė į ją akis.

— Aa, Megi, pagaliau jau grįžai, brangioji.

Greitajame traukinyje Ženeva—Paryžius ši mergina buvo didžioji kunigaikštytė Olga. Misterio Parkerio kabinete ji buvo tik Madlena de Sara, ketvirtoji sąžiningos darbščios šeimos duktė. Ak, kaip kartais puola šio pasaulio galingieji!

Misteris Parkeris Painas valgė priešpiečius su savo senu draugu.

— Sveikinu, — tarė misteris Boningtonas. — Tavo žmogus nepriekaištingai įvykdė užduotį. Įsivaizduoju, kaip nirš Tormali gauja sužinojusi, jog to šautuvo brėžiniai jau pasiekė Lygą. Ar tu savo žmogui pasakei, ką jis veža?

— Ne, nusprendžiau situaciją šiek tiek, na, pagražinti.

— Tu labai apdairus.

— Ne tik tai man buvo svarbu. Aš turėjau dar kitą tikslą: norėjau, kad jis toje kelionėje patirtų įspūdžių, kad kiek pasismagintų. Jei būtų žinojęs, kad veža naujo ginklo brėžinius, būtų pagalvojęs, manau, kad tai nuobodu. Aš norėjau, kad jis pajustų, kas yra tikri nuotykiai.

— Sakai „nuobodu"? Tie niekšai būtų jį iškart nudėję,

jei tik būtų sužinoję, ką jis veža.

— Taip, aišku... — tarė ramiai misteris Parkeris. — Bet aš nenorėjau, kad jį nudėtų...

— Sakyk, Parkeri, ar tu daug uždirbi teikdamas tokias paslaugas? — paklausė misteris Boningtonas.

— Kartais net pradirbu... Bet tai aš sau leidžiu, jei atvejis išties to vertas ir įdomus.

Paryžiuje trys supykę vyrai kaltino vienas kitą.

— Tas prakeiktas Huperis. Jis mus taip nuvylė! — piktinosi pirmasis.

— Nors niekas neišnešė dokumentų iš biuro, — tarė antrasis, — trečiadienį jie pradingo, galiu jus užtikrinti. Ir todėl aš manau, kad *tu* sužlugdei visą operaciją! — pasakė jis trečiajam.

— Ne, aš nekaltas, — teisinosi tas. — Išskyrus mažutį klerką, traukinyje nebuvo jokio anglo. O jis, neabejoju, net nėra girdėjęs nei apie Piterfildą, nei apie ginklą. Aš jį patikrinau. Ši tema jam nieko nesakė... — nusijuokė. — Jis bijojo bolševikų, ir tie jam visur vaidenosi.

Misteris Robertsas sėdėjo prieš dujinį židinį. Ant kelių jis turėjo misterio Parkerio Paino laišką. Voke buvo ir penkiasdešimties svarų sterlingų čekis nuo „žmonių, kurie labai patenkinti tuo, kaip jis įvykdė savo užduotį".

Ant krėslo atramos gulėjo iš bibliotekos pasiskolinta knyga. Misteris Robertsas paėmė ją ir atvertė kur pasitaikė. „Ji prisišliejo prie jo durų tarsi žavi išgąsdinta būtybė, kurią medžiojo priešai." Ak, kaip puikiai jis žino tokią situaciją! Skaitė toliau: „Jis pauostė orą. Šleikštus chloroformo kvapas

pasiekė jo šnerves". Ką gi — ir tai jis patyrė. „Jis ją čiupo į glėbį ir pajuto jos purpurinių lūpų jaudulį." Misteris Robertsas atsiduso. Tai nebuvo sapnas, tai jam išties nutiko... Kelionė prasidėjo taip ramiai, net nuobodžiai, bet paskui...

Kelionė jam išties patiko. Bet Robertsas džiaugėsi, kad vėl pargrįžo namo. Jis suprato, jog visą laiką gyventi taip audringai, kaip per tą kelionę, — tiesiog neįmanoma. Viskas, ką tuomet išgyveno, netgi didžioji kunigaikštytė Olga, dabar jam atrodė nerealu, tarsi tai būtų sapnavęs. Ir jos atsisveikinimo bučinys — taip pat...

Meri su vaikais grįžta rytoj. Misteris Robertsas nusišypsojo. Ji pasakys: „Mes puikiai praleidome atostogas, o tu, vargšeli, sėdėjai čia visų apleistas. Man tavęs taip gaila". Tik jis atsakys: „Nesijaudink, senute, firma išsiuntė mane į Ženevą — dalyvavau labai kebliose derybose. Žiūrėk, ką man už tai atsiuntė!" Tada jis parodys jai penkiasdešimties svarų sterlingų čekį.

Robertsas prisiminė Šventojo Stanislavo ordiną — dešimtojo laipsnio, papuoštą lauro lapų vainiku. Jis jį slėpė, bet kas bus, jei Meri suras?! O, tada ji pareikalaus pasiaiškinti, o kaip tai padaryti? Na... jis jai pasakys, kad nusipirko būdamas užsienyje antikvariate. Tai retas senovinis daikčiukas.

Robertsas vėl atsivertė knygą ir skaitė toliau. Jo veide sustingo laiminga, beveik laiminga, šypsena.

Dabar ir jis priklauso tiems Dievo išrinktiesiems, kurių gyvenime buvo nepaprastų nuotykių.

Turtuolės virsmas

Misteriui Parkeriui Painui sekretorė atnešė misis Abner Raimer vizitinę kortelę. Jam ta pavardė buvo žinoma, tad iš nuostabos jam net antakiai pakilo.

Netrukus klientę atvedė į jo kabinetą.

Tai buvo aukšta stambių kaulų moteris. Nei aksominė suknelė, nei storas kailių apsiaustas negalėjo paslėpti jos nerangaus vyriško kūno. Didelės rankos, smarkiai iššokę pirštų krumpliai. Jos didelis veidas atrodė įdegęs saulėje kaip kaimietės, nors juodi plaukai buvo sušukuoti pagal paskutinę madą. Ant skrybėlės puikavosi spalvingos stručio plunksnos. Lankytoja susmuko į kėdę priešais misterį Painą ir linktelėjo jam.

— Labas rytas, — pasisveikino viešnia grubiu balsu. — Jei jūs išvis ką nors nutuokiate, patarsite man, kaip išleisti savo pinigus!

— Tai tikrai neįprasta, — sumurmėjo susirūpinęs kontoros šeimininkas. — Manęs šito dar niekas neklausė. Mūsų laikais žmonės susirūpinę, kur jų gauti... Taigi jūs skundžiatės, kad išties nežinote, ką daryti su savo pinigais, misis Raimer?

— Tikra tiesa, — atsakė moteris gan stačiokiškai. —

Turiu tris kailinius apsiaustus, galybę paryžietiškų drabužių ir kitokio šlamšto. Turiu automobilį ir namą Parko gatvėje, ir jachtą taip pat, bet jūra man visiškai nepatinka. Man dirba daugybė geriausiai išmokytų tarnų, bet jie, beje, nedėkingi ir kartais net įžūlūs. Nemažai keliavau ir mačiau svečias šalis. Tad, te mane griausmas, jei aš dar ką nors norėčiau nusipirkti ar padaryti! — dama vilties kupinomis akimis pažvelgė į misterį Painą.

— Bet jūs užmiršote labdarą... yra ligoninės, kurioms galėtumėte padėti...

— Ką?! Atiduoti savo pinigus?! Ne, jokiu būdu! Tie pinigai man nenukrito iš dangaus, jie uždirbti sunkiu darbu, ir jei jūs manote, kad juos išmesiu kaip į balą, tai labai klystate. Taip, aš juos noriu leisti, bet tik taip, kad pati patirčiau malonumą... Bet tiesiog neįsivaizduoju, kur man juos leisti. Na, o dabar, kai jūs jau žinote mano problemą, gal galite man pasiūlyti ką nors gero? Skolinga neliksiu, gerai užmokėsiu.

— Jūsų pasiūlymas mane sudomino, — pasakė misteris Painas. — Beje, nepaminėjote užmiesčio vilos.

— Taip, užmiršau tai pasakyti, bet ją turiu. Ten siaubingai nuobodu...

— Jūs turite man daugiau papasakoti apie save. Ši problema nėra paprasta, todėl išspręsti ją, manau, nebus lengva.

— Mielai jums viską papasakosiu. Aš nesigėdiju savo kilmės ir savo praeities. Jaunystėje dirbau fermoje. Tai buvo sunkus darbas. Tada mane įsimylėjo Abneris — artimiausio malūno darbininkas. Jis mergino mane aštuonerius metus, ir tada mes apsivedėme.

— Ar jūs buvote laimingi? — paklausė misteris Painas.

— Bent jau aš buvau laiminga. Su manimi jis elgėsi

gerai, mano Abneris. Tai buvo sunki kova už būvį. Jis dukart neteko darbo, o juk mes dar ir vaikų turėjome. Keturis — tris berniukus ir mergaitę, bet visi mirė dar būdami vaikai... Jei ne tai, esu tikra, problemos, kur išleisti savo pinigus, aš neturėčiau.

Prisiminus vaikus jos veido bruožai sušvelnėjo ir ji net pajaunėjo.

— Abnerio plaučiai silpni, — tęsė misis Raimer savo pasakojimą, — todėl jo nepaėmė į karą. Liko namie ir dirbo meistru gamykloje. Jis buvo labai protingas, tas mano Abneris. Modernizavo kažkokį gamybos procesą ir, turiu pripažinti, atlygino jam pagal nuopelnus. Sumokėjo didelę sumą pinigų. Tie pinigai padėjo įgyvendinti dar vieną jo idėją. Turtas pasipylė mums kaip iš gausybės rago. Pinigai ir dabar dar vis plaukia į mūsų sąskaitą banke. Turiu pasakyti, kad iš pradžių visa tai buvo nepaprastai šaunu ir mus labai džiugino. Nusipirkome puikų namą su nuostabiu vonios kambariu, pasisamdėme tarnų. Pati daugiau nieko neturėjau daryti — nei virti, nei tvarkyti kambarius, nei skalbti. Tik sėdėjau svetainėje tarp šilkinių pagalvėlių ir skambinau varpeliu, kad atneštų arbatos — tarsi būčiau kokia grafienė! Buvo taip žavu, ir mums tai labai patiko. Paskui mes važiavome į Londoną. Ten visą laiką praleisdavau pas geriausius siuvėjus. Mes su vyru lankėmės Paryžiuje, ilsėjomės Rivjeroje. Tai buvo išties nepakartojamai puiku.

— Na, o kas vėliau? — paklausė misteris Painas.

— Mes prie viso to įpratome, ir ne tik gerąja prasme... Viskas tiesiog įkyrėjo. Toks gyvenimas jau neatrodė nuostabus ir džiuginantis. Būdavo dienų, kai mes net nieko nevalgydavome — tiesiog negalėdavome nuspręsti, ką išsirinkti iš tos gausybės patiekalų! O maudynės vonioje!

Juk galų gale žmogui pakanka kartą per dieną išsimaudyti vonioje... Nebūtina prisigalvoti visokiausių dalykų! Kaip tik tada sušlubavo Abnerio sveikata. Daktarams išleidome krūvas pinigų, tačiau viskas veltui. Jie išbandė įvairiausius gydymo būdus, bet jau niekas jam nepadėjo. Netrukus Abneris mirė... — ji patylėjo. — O dar jaunas vyras buvo, tik keturiasdešimt trejų metų.

Misteris Painas su užuojauta linktelėjo galvą.

— Tai buvo prieš penkerius metus. O pinigai ir toliau plaukia į mūsų banko sąskaitą. Net keista stebėti, kaip suma vis auga, o leisti nėra kam. Kaip jau anksčiau sakiau, negaliu sugalvoti, ką man dar nusipirkus ir kaip juos panaudojus. Juk man daugiau nieko nereikia.

— Kitais žodžiais tariant — jūsų gyvenimas nuobodus ir neturi prasmės. Jis jums neteikia jokio džiaugsmo, — apibendrino misteris Parkeris Painas.

— Nuo jo mane tiesiog pykina, — pasakė misis Raimer. Jos veidas visai apsiniaukė. — Draugų aš neturiu. Visi manęs ko nors prašo, o už nugaros tik šaiposi iš manęs. Seni draugai nenori su manim turėti jokių reikalų: juos trikdo tai, kad aš važinėju prabangiu automobiliu... Ar jūs galite man kuo nors pagelbėti, gal turite kokių pasiūlymų?

— Ko gero, galiu, — tarė misteris Painas susimąstęs. — Tai nebus visai paprasta, bet manau, šansas yra. Bent jau verta pabandyti. Tikriausiai sugebėsiu grąžinti jums tai, ką esate praradusi — gyvenimo džiaugsmą.

— Įdomu, kaip? — paklausė misis Raimer gana šiurkščiai.

— O, tai — profesinė paslaptis, — atsakė misteris Painas. — Aš niekuomet iš anksto neišduodu savo darbo metodų. Dabar mane domina tik viena — ar jūs pasiryžusi

išbandyti galimybę? Negaliu jums garantuoti visu šimtu procentų, bet manau, kad tai įmanoma.

— Kiek kainuos? — pasidomėjo moteriškė.

— Jūsų atveju turėsiu pritaikyti neįprastus metodus, todėl tai kainuos gana daug: tūkstantį svarų sterlingų. Mokėti iš anksto.

— Jūsų teisė imti tiek, kiek norite, — pasakė misis Raimer visiškai nenustebusi. — Ką gi, aš rizikuosiu. Esu pratusi už viską mokėti dvigubai. Bet jei jau aš už ką nors moku, tai privalau gauti tai, kas geriausia, būtent tai, ko aš noriu.

— Kaip tik tai jūs ir gausite, galite nesijaudinti, — nuramino ją misteris Parkeris Painas.

— Čekį atsiųsiu dar šį vakarą, — pasakė misis Raimer. — Aš neįsivaizduoju, kodėl turėčiau jumis pasitikėti, bet galų gale, kaip sakoma, lengvai gauni — lengvai išleidi... Apie mane taip galima pasakyti. Jūs išties esate įžūlus skelbdamasis laikraščiuose ir žadėdamas padaryti žmones laimingus!

— Tie skelbimai man daug kainuoja, — paaiškino misteris Painas. — Jei negalėčiau savo pažado ištesėti — tie mano pinigai būtų paleisti vėjais. Aš puikiai *žinau* visas žmonių nelaimių priežastis, todėl suprantu, kaip juos iš tų negandų išvaduoti.

Misis Raimer tik palingavo galvą — matėsi, kad jis jos neįtikino. Netrukus ji iškeliavo, palikdama po savęs brangiausių kvapų debesį.

Tuo metu į kabinetą atklydo gražusis Klodas Latrelis.

— Gal atsirado man tinkamas darbelis? — paklausė jis.

Misteris Parkeris Painas papurtė galvą.

— Čia viskas ne taip paprasta. Ne, šis atvejis pakankamai sudėtingas. Bijau, kad privalėsiu rizikuoti ir taikyti

neįprastus metodus.

— Misis Oliver?

Paminėjęs šios visame pasaulyje išgarsėjusios rašytojos pavardę misteris Painas tik nusišypsojo.

— Misis Oliver čia bus mums iš tikrųjų labai naudinga, — pasakė jis. — Aš sugalvojau šį tą drąsaus, net rizikinga. Beje, galėtum paskambinti daktarui Antrobasui.

— Antrobasui?

— Taip. Mums prireiks jo paslaugų.

Po savaitės misis Raimer vėl pasirodė misterio Parkerio Paino kabinete. Misteris Painas atsistojo pasisveikinti.

— Tiek laiko, tikėkite manim, išties reikėjo, — tarė jis. — Turėjau sutvarkyti daug visokiausių reikalų ir dėl daug ko susitarti. Mums netgi teko pasirūpinti vieno labai nepaprasto asmens paslaugomis — tas vyras atvyks pas mus iš kito Europos krašto.

— Och, — pasakė ji gana įtariai.

Misis Raimer vis negalėjo užmiršti, kad atidavė tūkstančio svarų vertės čekį, kuris, beje, jau buvo iškeistas į pinigus.

Misteris Parkeris Painas nuspaudė mygtuką. Išgirdusi jį įėjo jaunutė rytietiškos išvaizdos mergina, dėvinti medicinos sesers aprangą.

— Ar viskas paruošta, sesele de Sara?

— Taip. Daktaras Konstantinas jau laukia.

— Ką jūs ruošiatės daryti? — šiek tiek sunerimusi paklausė misis Raimer.

— Šiek tiek jus supažindinsime su Rytų magija, brangioji ledi, — nuramino ją Parkeris Painas.

Misis Raimer nusekė paskui seselę į antrąjį aukštą. Čia

ją įvedė į kambarį, kuris labai skyrėsi nuo kitų kontoros kambarių. Jo sienos buvo papuoštos rytietiškomis drapiruotėmis, ant minkštasuolių — daugybė minkštų pagalvėlių, o ant grindų — puikūs kilimai. Palinkęs ties kavinuku sėdėjo kažkoks vyriškis. Jai įėjus jis staiga atsitiesė.

— Daktaras Konstantinas, — pristatė jį seselė.

Daktaras dėvėjo europietiškus drabužius, bet buvo labai tamsaus gymio, o jo tamsios įkypos akys žvelgė kažkaip nepaprastai ir skvarbiai.

— Taigi čia yra mano pacientė? — paklausė jis žemu virpančiu balsu.

— Aš nesu pacientė, — užprotestavo misis Raimer.

— Jūsų kūnas yra sveikas, bet siela serga. Mes, rytiečiai, žinome, kaip gydyti sielos ligą. Sėskitės ir išgerkite puodelį kavos.

Misis Raimer atsisėdo ir iš daktaro rankų paėmė mažytį puodelį su kvapniu gėrimu. Kol ji mažais gurkšneliais siurbčiojo savo kavą, daktaras kalbėjo.

— Čia, Vakaruose, gydomas tiktai kūnas. Neteisinga! Kūnas — tik instrumentas, tarsi fleita, kuria grojama sielos melodija... Ta melodija gali būti linksma, kupina džiaugsmo, bet ir liūdna, pailsusi. Štai tokią linksmą melodiją ir norime dovanoti jūsų instrumentui, tai yra kūnui. Jūs turite pinigų. Tad juos leisite ir mėgausitės gyvenimu. Gyvenimas vėl įgaus prasmę ir žavesį. Tai pasiekti labai paprasta... paprasta... taip paprasta...

Misis Raimer kūną užliejo silpnumo banga, ir ji viskam tapo abejinga. Daktaro ir seselės figūras matė neryškiai, tarsi pro miglą. Pamažu ją apėmė ramybės ir palaimos jausmas, perėjęs į mieguistumą. Daktaro figūra vis didėjo... Visas pasaulis dabar plėtėsi ir plėtėsi ligi begalybės.

Daktaras žiūrėjo jai į akis ir tyliai kalbėjo:

— Užmikite... užmikite... jūsų akys merkiasi. Netrukus jūs miegosite. Jūs miegosite...

Misis Raimer akys užsimerkė. Miego sparnų nešama nuskriejo kažkur į platų nuostabų pasaulį...

Kai pagaliau atmerkė akis, jai pasirodė, kad praėjo visa amžinybė. Kažką miglotai prisiminė — kas tai buvo? Keisti sapnai apie neįmanomus dalykus. Rodės, kad ji jau prabudo, o vėliau vėl pasinėrė į sapną. Girdėjosi mašinos ūžesys, paskui gaubė gili tamsa, tada virš jos pasilenkė graži mergina seselės drabužiais.

Bet dabar ji jau miega ir viską aiškiai suvokia — guli savo lovoje. Beje, ar išties savoje? Ji ten kažkaip keistai jaučiasi. Ne taip minkšta kaip paprastai. Taip, šis patalas jai kažkuo primena senas užmirštas dienas. Misis Raimer pajudėjo, ir lova po ja sugirgždėjo. Ne, jos lova Parko gatvėje niekad negirgžda...

Moteriškė apsidairė aplinkui. Ne, čia tikrai ne jos butas Parko gatvėje! Bet tada kas, gal ligoninė? Ne, ji nusprendė, kad tai ne ligoninė ir ne viešbutis. Tiesiog tuščias kambarys, kurio sienos nudažytos blankia alyvine spalva. Kampe — suolas iš pušinės lentos, ant kurio stovi praustuvas ir ąsotis su vandeniu. Taip pat pušinė komoda ir apkrauta skrynia. Ant kabyklos kabėjo nematyti drabužiai. Misis Raimer gulėjo lovoje, užsiklojusi gausiai sulopyta įvairiaspalvių skiautelių antklode.

— Kur gi aš esu? — garsiai paklausė misis Raimer.

Durys atsivėrė ir į kambarį beveik tekina įkurnėjo mažutė storulė moteriškutė. Raudonskruostė ir, matyt, geraširdė. Buvo užsijuosusi prijuostę, o rankoves pasiraitojusi ligi

alkūnių.

— Pagaliau! — sušuko ji. — Ji jau pabudo. Užeikite, daktare.

Misis Raimer išsižiojo norėdama kažką pasakyti, bet iškart vėl užsičiaupė. Vyras, įėjęs paskui storuliukę, net nebuvo panašus į elegantiškąjį juodaplaukį daktarą Konstantiną. Tai buvo senas sulinkęs žmogelis, smalsiai žvelgiantis į ją pro storus akinių stiklus.

— Dabar jau geriau, — tarė jis eidamas arčiau prie lovos ir paimdamas misis Raimer už riešo, kad paklausytų jos pulso. — Netrukus, brangioji, tu visai pasveiksi.

— O kas man buvo? — ryžtingai paklausė misis Raimer.

— Ištiko kažkas panašaus į priepuolį ir be sąmonės išgulėjai net dvi dienas. Bet dabar dėl tavo būklės jau nesijaudinu.

— Tu mus baisiai išgąsdinai, Hana, — tarė storuliukė. — Tu net kliedėjai — kalbėjai visokius keisčiausius dalykus.

— Taip, taip, misis Gardner, — įsiterpė daktaras, — neturime savo ligonės jaudinti. Tu netrukus pakilsi iš ligos patalo ir vėl bėgiosi tarsi niekur nieko...

— Dėl darbo, Hana, nesirūpink, — pasakė misis Gardner. — Misis Robert sutiko man padėti, todėl su visais darbais puikiai susidorojame. Tu, brangute, gulėk ramiai ir sveik.

— Kodėl jūs mane vadinate Hana? — paklausė misis Raimer.

— Bet juk tai tavo vardas, — atsakė misis Gardner sunerimusi.

— Ne, netiesa. Aš vadinuosi Amelija Raimer. Misis Abner Raimer.

Daktaras ir misis Gardner susižvalgė.

— Na, gulėk sau rami ir niekuo nesirūpink. Tau negalima

jaudintis, — pasakė misis Gardner.

— Taip, taip... jokiu būdu nesijaudink, — pridūrė daktaras.

Jie abu pasitraukė iš kambario, o misis Raimer liko gulėti sukdama galvą ir spėliodama, kodėl jie ją vadino Hana, kodėl taip keistai susižvalgė, kai ji pasakė savo tikrąjį vardą? Ir išvis, kur ji ir kas jai atsitiko?

Ji atsargiai išslydo iš lovos. Kojos šiek tiek virpėjo, tarsi ji būtų gulėjusi patale labai ilgai, bet misis Raimer vis tiek pasiekė langą ir pažvelgė pro jį — pamatė fermos kiemą! Grįžo į lovą visiškai sutrikusi — tiesiog nežinojo, ką galvoti... Ką ji veikia fermoje, kurios niekada anksčiau nebuvo mačiusi?

Į kambarį sugrįžo misis Gardner, nešina dubeniu sriubos ant padėklo.

Misis Raimer iš karto ją apipylė klausimais:

— Ką aš veikiu šiame name? Kas čia mane atvežė?

— Tavęs čia niekas neatvežė, brangioji. Tu čia gyveni ir dirbi. Ši vieta vadinasi Listveizas. Gyveni čia jau penkerius metus, ir anksčiau niekas net neįtarė, kad tau, vargšele, būna priepuoliai...

— *Gyvenu* čia *penkerius* metus?! — su siaubu sušuko misis Raimer.

— Taip, būtent tiek. Bet, Hana, tu neketini man pasakyti, kad vis dar nieko neprisimeni?

— Aš čia anksčiau niekada negyvenau! Ir jūsų niekada nesu mačiusi!

— Supranti, tavo liga kalta, kad tu viską užmiršai.

— Aš niekada čia negyvenau!

— Ne, gyvenai, brangioji, — staiga misis Gardner pripuolė prie komodos ir ištraukė įrémintą nuotrauką. Joje buvo keturi žmonės: barzdotas vyras, storulė moteris

(akivaizdu, kad misis Gardner), aukštas liesas vyras, maloniai, kiek droviai besišypsantis, ir dar viena žmogysta gėlėta suknele ir prijuoste. Misis Rainer atpažino save!

Ledi net amo neteko žiūrėdama į tą fotografiją. Misis Gardner pastatė padėklą su dubeniu sriubos ant stalelio prie lovos ir tyliai išėjo iš kambario.

Misis Raimer nevalingai ėmėsi sriubos. Toji buvo gera — stipri ir karšta. Valgydama ji nesiliovė kryptingai mąsčiusi: kuri išėjo iš proto? Misis Gardner ar ji? Viena iš jų tikrai pakvaišusi! Bet tada daktaras taip pat!

— Aš esu Amelija Raimer, ir niekas neįtikins, kad nesu! — pasakė ji tvirtai. — Tikrai tai žinau tiksliai, ir niekas manęs neperkalbės, kad taip nėra.

Pagaliau ji baigė sriubą ir pastatė dubenį atgal ant padėklo. Pastebėjo sulankstytą laikraštį, pažiūrėjo į datą — spalio devyniolikta. Kurią dieną ji apsilankė pas misterį Parkerį Painą? Tada buvo penkiolikta ar šešiolikta. Vadinasi, ji serga jau tris dienas.

— Ak, tas nenaudėlis daktaras! — pasakė ji pasipiktinusi.

Nepaisant visko, misis Raimer šiek tiek nurimo. Ji buvo girdėjusi, kad žmonės kartais praranda atmintį ir net nežino, kas esą. Ji bijojo, kad ir jai nebūtų kas panašaus nutikę.

Ji pradėjo vartyti laikraštį, atsitiktinai perskaitydavo tai vieną, tai kitą antraštę, paskubomis peržvelgdama tekstą po jomis... Staiga dėmesį patraukė viena žinutė:

„Misis Abner Raimer, Abnerio Raimerio, automatizuotų metalo liejimo įrengimų karaliaus, našlė, vakar vakare buvo paguldyta į privačią psichiatrijos kliniką. Jau dvi dienas ji tvirtina esanti tarnaitė, pavarde Hana Murhaus."

— Hana Murhaus! Štai kur šuo pakastas! — net sušuko misis Raimer. — Vadinasi, ji — tai aš, o aš — tai ji! Savotiškas susidvejinimas. Na, netrukus mes *viską* išsiaiškinsime! Jei tas svieto perėjūnas Parkeris Painas sumanė nešvarų žaidimą, iškelsiu jo tamsius darbelius į dienos šviesą...

Bet kaip tik tą akimirką jos žvilgsnį patraukė daktaro Konstantino pavardė, besipuikuojanti pirmajame puslapyje. Tai buvo antraštė:

„DAKTARAS KONSTANTINAS PROGNOZUOJA SENSACIJĄ"

Prieš išvykdamas į Japoniją daktaras Konstantinas skaitė paskaitą, tada ir paskelbė sensacingą teoriją. Daktaras pareiškė, kad įmanoma įrodyti žmogaus sielos egzistavimą sielų persikūnijimo būdu. Eksperimentų, kuriuos jis atliko Rytuose, metu jam pavyko įvykdyti dvejopą sielų perkėlimą: iš užhipnotizuotos moters kūno A — į kitos užhipnotizuotos moters kūną B, o pastarosios siela buvo perkelta į kūną A. Kai jos pabudo, A pareiškė esanti B, o B — esanti A. Kad eksperimentas pasisektų, reikėjo surasti du labai panašius vienas į kitą žmones. Tokius žmones sieja harmoningas ryšys, tai, beje, ypač būdinga dvyniams. Tačiau ir tarp visiškai nepažįstamų žmonių, net priklausančių skirtingiems visuomenės sluoksniams, bet itin panašios išorės, tas harmoningas ryšių atoveikis pasireiškia.

Misis Raimer sviedė laikraštį šalin.

— Niekšas! Apgavikas!

Dabar ji viską suprato! Sukurtas klastingas planas užgrobti jos pinigus. Ta Hana Murhaus buvo misterio Paino įrankis, padėjęs siekti savo nešvaraus tikslo... Ji tikriausiai to

nė pati nežino. Tai jie — misteris Painas ir tas velnio išpera Konstantinas — sumanė ir įgyvendino savo klastingą planą. Bet ji juos iškels į dienos šviesą! Ji juos demaskuos! Ji visiems papasakos apie jų nešvarius darbus ir užsiundys teisėsaugos organus!

Staiga Misis Raimer nutraukė pasipiktinimo ir kaltinimų srautą. Ji prisiminė, kas parašyta pirmoje pastraipoje. Atrodo, ta Hana Murhaus nebuvo bežadis jų įrankis. Ji priešinosi, bet kuo visa tai baigėsi?!

— Ją, vargšelę, uždarė į psichiatrijos kliniką — štai kaip! — balsu pasakė misis Raimer.

Jai net šiurpas nuėjo per kūną. Pamišėlių prieglauda! Jei jau ten patenki, kelio atgal nėra. Kuo daugiau tu jiems aiškinsi, jog esi normalus, tuo mažiau tavim tikės. Ten patekęs liksi iki gyvenimo galo... Ne, misis Raimer nusprendė nerizikuoti.

Atsidarė durys ir pasirodė misis Gardner.

— O, jau suvalgei sriubą, brangute. Puiku. Dabar tu greitai pasveiksi.

— Kada aš susirgau?

— Leisk pagalvoti... Prieš tris dienas — buvo trečiadienis. Buvo penkiolikta diena. Tu pasijutai blogai apie ketvirtą valandą.

— Aaaa!

Šį garsą misis Raimer ištarė ne veltui — jis jai reiškė labai daug: būtent apie ketvirtą valandą ji sutiko daktarą Konstantiną.

— Tu susmukai kėdėje, — tęsė misis Gardner, — ir tik ištarei: „Oi!" Tik „oi!" Tuoj pat mieguistu balsu ištarei: „Mane ima miegas"... Ir tu iškart užmigai — taip staiga... Mes paguldėme tave į lovą ir nubėgome daktaro. Ir štai nuo to

laiko tu vis dar guli...

— Neabejoju tuo, — tarė misis Raimer, vis dar ketindama viską išsiaiškinti. — Jūs mane atpažįstate tik iš išvaizdos? Jokio kito požymio?

— Na, tu kalbi kažkaip keistai, — pasakė misis Gardner. — Iš ko gali geriau atpažinti žmogų, jei ne iš veido? Beje, jei nori būti dar tikresnė — tu turi tą savo apgamą.

— Apgamą? — misis Raimer net apsidžiaugė. Jokių apgamų ji niekuomet neturėjo.

— Taip. Vidinėje dešiniosios alkūnės pusėje yra rausvas apgamas, forma ir spalva primenantis braškę, — paaiškino storuliukė. — Pati įsitikink, brangioji.

— Tai viską įrodys, — tarė misis Raimer pusbalsiu.

Ji puikiai žinojo, kad kitoje dešiniosios alkūnės pusėje išties neturi jokio apgamo. Ji atraitojo naktinių marškinių rankovę: rausvasis apgamas puikavosi ten visu gražumu.

Misis Raimer prapliupo verkti.

Po keturių dienų misis Raimer pakilo iš patalo. Buvo sugalvojusi keletą veiksmo planų, bet paskui jų atsisakė. Ji, aišku, galėtų parodyti žinutę laikraštyje misis Gardner ir daktarui, bet ar jie patikės? Misis Raimer buvo tikra, kad ne! Ji galėtų nueiti į policiją, bet ar ten ja patikės? Ir vėl ji nusprendė, kad ne. Pagaliau galėtų nueiti į misterio Parkerio Paino kontorą. Ši mintis jai patiko labiausiai. Visą tą laiką Misis Raimer degė noru pasakyti jam, koks jis niekšas, ir apskritai iškloti viską, ką apie jį mano. Bet ir šio plano dėl labai svarbios priežasties teko atsisakyti, bent jau kol kas. Ji išsiaiškino dabar esanti Kornvole, o nuvykti į Londoną neturėjo pinigų. Du šilingai ir keturi pensai, gulintys aptrintoje piniginėje, buvo, matyt, visi jos finansai...

Taigi po keturių patale praleistų dienų misis Raimer priėmė svarbų sprendimą. Kol kas ji susitaikys su savo padėtimi! Jie mano, kad ji Hana Murhaus. Tegul viskas taip lieka. Kurį laiką ji atliks tą vaidmenį, bet vėliau, kai susitaupys pakankamai pinigų, nuvažiuos į Londoną ir sučiups tą sukčių jo paties urve!

Taip apsisprendusi misis Raimer nuožmiai, net su kiek sardonišku pasitenkinimu pradėjo vaidinti jai primestą vaidmenį. Istorija mėgsta kartotis. Tai, kaip ji gyveno dabar, priminė jos jaunystę. Kaip seniai taip buvo!

Po daugelio lengvų ir nerūpestingų metų darbas fermoje jai pasirodė sunkus, bet jau po savaitės misis Raimer įsitraukė į fermos gyvenimo ritmą.

Misis Gardner buvo rami, geraširdė moteris. Jos vyras, tikras nešnekus milžinas, taip pat buvo geranoriškas. Tas aukštas liesas vyriškis iš nuotraukos pas juos jau seniai nedirbo, bet jį pakeitė kitas, kokių keturiasdešimt penkerių metų nuoširdus milžinas. Jis buvo nešnekus, vangaus mąstymo ir nerangus, o jo mėlynos akys droviai žybčiojo.

Savaitės keitė viena kitą... Pagaliau misis Raimer susitaupė pakankamai pinigų, kad galėtų užmokėti už bilietą į Londoną. Bet kažkodėl kelionę vis atidėliojo. Ji pagalvodavo, jog dar spės tai padaryti... Jai vis dar kėlė nerimą mintis apie silpnapročių kliniką. Tas niekšas Parkeris Painas velniškai gudrus. Jis privers daktarą pareikšti, kad ji pamišusi, ir ją kaipmat uždarys už aukštos sienos, tada niekas apie tai net nesužinos.

— Be to, — balsu kalbėjo misis Raimer pati su savimi, — šioks toks gyvenimo pakeitimas man tik į naudą.

Ji keldavosi anksti ir dirbdavo nesudėdama rankų. Džo

Velšas, tas naujas fermos darbininkas, žiemą smarkiai susirgo, ir jos abi su misis Gardner jį slaugė. Graudu žiūrėti, koks bejėgis ir priklausomas nuo gerųjų moteriškių buvo tada tas milžinas.

Atėjo pavasaris. Avys apsiėriavo. Lauke pražydusios gėlės ir sužaliavusios gyvatvorės skleidė švelnų kvapą. Džo padėdavo Hanai dirbti, o ji atsimokėdavo taisydama jam drabužius. Kartais sekmadieniais jie abu eidavo pasivaikščioti. Džo buvo našlys. Jis palaidojo žmoną prieš ketverius metus. Po jos mirties, kaip pats Hanai prisipažino, išgerdavo taurele kita daugiau nei reikia, bet dabar, kai susidraugavo su Hana, nustojo lankytis „Karūnoje". Jis net nusipirko sau naujų drabužių. Žiūrėdami į jį misteris ir misis Gardneriai pakikendavo. Ir Hana mėgdavo pasišaipyti, ypač iš jo nerangumo, bet Džo niekada nepykdavo. Jis atrodė laimingas, nors drovėjosi tai parodyti.

Atėjo vasara, labai gera vasara. Fermeriai dirbo nuo aušros iki aušros... Nuėmė derlių. Medžių lapai vėl paraudo ar pagelto.

Spalio aštuntąją Hana kaip visados nupjovė nuo ežios kopūstą ir, atsitiktinai pakėlusi galvą, pamatė persisvėrusį per tvorą misterį Parkerį Painą.

— Jūs?! — ištarė uždususi Hana (ir misis Raimer). — Jūs...

Ji nesusivokė, ką jam dabar pasakyti, o be to, vis dar negalėjo atgauti kvapo nuo sunkaus darbo. Pagaliau ji išdrožė jam viską, ką buvo ketinusi, o kai baigė, misteris Parkeris Painas tik ironiškai nusišypsojo.

— Aš su jumis visiškai sutinku, — tarė jis.

— Apgavikas ir melagis — štai kas jūs! — šaukė ji jau ne pirmą kartą tuos pačius žodžius. Jūs ir tas jūsų

Konstantinas, pasinaudodami hipnoze, vargšelę Haną Murhaus uždarėte pamišėlių namuose!

— Ne, — pasakė misteris Painas, — čia tai jūs klystate. Hana Murhaus nėra uždaryta silpnapročių klinikoje, mat tokia moteris išvis niekada neegzistavo!

— Negali būti!? — nustebo misis Raimer. — Bet juk aš pati mačiau jos nuotrauką! Ką jūs apie tai pasakysite?!

— Klastotė. Tai padaryti labai nesunku.

— O žinutė apie ją laikraštyje?

— Visas laikraštis buvo padirbtas, ir dar taip, kad jame būtų dvi žinutės apie tą patį dalyką — kad jums atrodytų įtikinamiau. Ir išties suveikė.

— O tas sukčius daktaras Konstantinas?!

— Netikras vardas. Jį sugalvojo mano draugas, kuris turi aktoriaus talentą ir vaidino tą vaidmenį.

Misis Raimer prunkštelėjo.

— Vadinasi, ir užhipnotizuota aš niekuomet nebuvau?

— Tiesą sakant — ne. Į jūsų kavą buvo įberta indiškos kanapės preparato. Vėliau gavote kitų vaistų. Automobiliu jus atvežė į šią fermą ir paguldė į lovą, kad atrodytų, tarsi jūs sergate, o po visko atsigautumėte.

— Tad ir misis Gardner dalyvavo įgyvendinant visą šį sumanymą? — paklausė misis Raimer.

Misteris Parkeris Painas linktelėjo.

— Manau, jūs ją papirkote arba jai pripaistėte visokiausių nesąmonių.

— Misis Gardner manimi tiki, — tarė misteris Painas. — Kadaise išgelbėjau nuo kalėjimo jos vienintelį sūnų.

Misterio Paino balsas, kai jis kalbėjo apie misis Gardner, privertė misis Raimer nustoti šnekėjus apie šeimininkę.

— O kaip paaiškinsite to mano apgamo atsiradimą? —

nenurimo ji.

Misteris Painas nusišypsojo.

— Žiūrėkite, jis jau beveik išnyko. Nepraeis nė šeši mėnesiai — jo ir žymės neliks.

— O kaip paaiškinsite visą tą kvailą spektaklį?! Pavertėte mane kvaile, privertėte čia dirbti tuo metu, kai bankai lūžta nuo mano pinigų... Bet, manau, užteks klausinėti. Juk ir jūs turite užsidirbti duonai... Tuo, sakyčiau, viską ir galima paaiškinti.

— Tiesa tokia, — ramiai pasakė misteris Parkeris Painas, — kad tuo metu, kai jus veikė vaistai, aš buvau įgijęs patikėtinio teises tvarkyti visus jūsų finansinius reikalus... na, tik kol jūsų nebuvo. Bet galiu jus, brangioji misis Raimer, užtikrinti, jog nė vienas jūsų pensas neatsidūrė mano kišenėje, žinoma, nekalbant apie tą tūkstantį svarų, kuriuos pati man esate davusi. Tarp kitko, jei būsime visiškai objektyvūs, jūsų kapitalas per šį laiką tik dar labiau išaugo, — jis patenkintas nusišypsojo misis Raimer.

— Bet... kokia viso to prasmė? — nenurimo moteris.

— Aš noriu užduoti jums klausimą, misis Raimer. Žinau, kad esate sąžininga moteris ir atsakysite man neapsimetinėdama. Noriu jūsų paklausti, ar dabar jūs esate laiminga?

— Laiminga? Įdomus klausimas. Iš moters išviliojate tūkstantį svarų ir paskui klausiate, ar ji laiminga! Man patinka jūsų įžūlumas!

— Jūs ant manęs vis dar pykstate, brangioji ledi. Tai suprantama. Bet nors minutėlę užmirškite mano juodus darbelius... Misis Raimer, kai jūs lygiai prieš metus atėjote į mano kabinetą, skundėtės esanti nelaiminga. O ar dabar galite nemeluodama pasakyti, kad esate taip pat nelaiminga? Jei

taip — atsiprašau už viską, ką jums padariau, ir galite prieš mane imtis tokių priemonių, kokių, manote, esu nusipelnęs... Be to, aš jums grąžinsiu tuos tūkstantį svarų, kuriuos man esate sumokėjusi. Na, atsakykite man, misis Raimer, tiktai visiškai sąžiningai.

Misis Raimer pažvelgė į misterį Painą, paskui nuleido akis ir prabilo:

— Ne, dabar negaliu pasakyti, jog esu nelaiminga. Jūs mane tiesiog prirėmėte prie sienos — turiu prisipažinti... Nuo tada, kai mirė Abneris, aš niekada nebuvau tokia laiminga! Aš... aš ruošiuosi ištekėti už vyro, kuris dirba čia, fermoje. Tai Džo Velšas. Apie būsimas mūsų sutuoktuves turėjo būti paskelbta sekmadienį, bet dabar, tiesą sakant, nežinau, ar toks skelbimas išvys dienos šviesą...

— Vadinasi, jūs manote, kad dabar viskas pasikeitė?

Misis Raimer veidą nuplieskė raudonis. Ji žengė žingsnį pirmyn.

— Ką jūs turėjote galvoje taip sakydamas? Ką reiškia „viskas pasikeitė"? Negi tie visi pinigai, kuriuos turiu, gali iš manęs padaryti ledi? Ne, man to užtenka, būti ledi aš visiškai nenoriu. Nenoriu būti ta nevykėlė, kokia buvau anksčiau ir kokios visos jos būna. Man Džo yra pakankamai geras, aš — gera jam... Vienas kitam mes tinkame ir tikimės būti laimingi. O jūs, misteri Parkeri — Smalsuti, geriau nešdinkitės iš čia ir nekiškite nosies ne į savo reikalus!

Misteris Parkeris išėmė iš kišenės kažkokį popierių.

— Čia įgaliojimas tvarkyti visus jūsų finansinius reikalus. Ar jį suplėšyti? Manau, dabar jūs pati viską tvarkysite?

Misis Raimer veide atsirado keista išraiška. Ji atstūmė dokumentą.

— Pasiimkite jį. Aš jums prikalbėjau daug nemalonių dalykų. Kai kurių, tiesą sakant, užsitarnavote... Jūs — gudrus tipas, bet kažkodėl aš jumis pasitikiu. Septyni šimtai svarų guli mano sąskaitoje čia, vietos banke. Už juos mes nusipirksime fermą, kurią su Džo esame nusižiūrėję, ir joje šeimininkausime. Visus kitus mano pinigus tegul gauna ligoninės.

— Negi jūs ruošiatės visus savo turtus skirti labdarai?!

— Būtent tai aš ir noriu padaryti. Džo yra mielas, geras vyrukas, bet jis turi silpnybę... Jei duosiu jam pinigų — pražus! Aš jį atpratinau nuo girtuokliavimo ir nenoriu, kad vėl įklimptų į tą liūną. Ačiū Dievui, dar turiu galvą ant pečių... Nenoriu, kad pinigai sugriautų mano laimę!

— Jūs — nuostabi moteris! — neslėpdamas savo susižavėjimo tarė misteris Painas. — Tik viena moteris iš tūkstančio pasielgtų kaip jūs!

— Vadinasi, tik viena iš tūkstančio turi galvoje smegenų, — pasakė misis Raimer.

— Prieš jus aš nusiimu skrybėlę, — tarė misteris Parkeris Painas.

Balse pasigirdo kažkokia nepažįstama gaidelė. Jis iškilmingai nukėlė nuo galvos skrybėlę ir pasišalino.

— Džo apie tai nieko neturi žinoti, — šūktelėjo misis Raimer jam įkandin.

Ji dar stovėjo ten kurį laiką su kopūstu rankoje, išdidžiai iškelta galva, kampuotais pečiais, o už nugaros horizonto link leidosi saulė. Didingas kaimo moters portretas besileidžiančios saulės fone...

Ar gavote viską, ko norėjote?

— *Par ici, Madame.* *

Liono stoties platforma paskui gausų bagažą vos bepavelkantį nešiką tipeno aukšta moteris, dėvinti brangius audinių kailinius. Jos megzta tamsiai rudos spalvos kepuraitė koketiškai pridengia vieną ausį. Iš šono matėsi jos žavus profilis ir auksinės garbanėlės, vos slepiančios mažą ausytę, panašią į perlamutrinę kriauklelę. Tipiška amerikietė ir kartu žavinga būtybė, todėl ne vienas vyras atsisukdavo jai įkandin, kai toji praeidavo palei ilgą beišvykstančio traukinio vagonų virtinę. Prie kiekvieno vagono buvo pritvirtinta lentelė, rodanti, kur ir pro kokius miestus traukinys turėjo važiuoti.

PARYŽIUS — ATĖNAI PARYŽIUS — BUKAREŠTAS
PARYŽIUS — STAMBULAS

Prie vagono su užrašu „PARYŽIUS — STAMBULAS" nešikas pagaliau sustojo. Jis atpalaidavo diržą, kuriuo buvo surišti lagaminai, ir šie sunkiai nuslydo ant žemės.

---

* — Prašom čia, madam *(pranc.)*, — *vert. past.*

— *Voici, Madame.* *

Palydovas stovėjo prie vagono laiptelių. Pamatęs naują keleivę, jis žengė priekin sakydamas:

— *Bonsoir, Madame***, — ir tai nuskambėjo kažkaip itin pagarbiai — matyt, jam padarė įspūdį jos prabangūs kailiniai.

Moteris padavė jam savo plono nekokybiško popieriaus bilietą į miegamąjį vagoną.

— Šeštoji vieta, — tarė jis. — Prašom čia...

Jis vikriai įšoko į traukinį, moteris įlipo paskui jį. Greitai tipendama paskui skubantį palydovą, ji vos nesusidūrė su orios išvaizdos vyriškiu, kuris kaip tik tuo metu ėjo iš gretimos kupė. Nors moteris jį matė tik kokią sekundę, ji negalėjo nepastebėti jo didelio plataus veido ir geraširdžių akių.

— *Voici, Madame.* ***

Palydovas apžvelgė kupė, pakėlė langą ir šūktelėjo nešikui, kad įneštų daiktus. Pastarasis tuojau pat atnešė bagažą į kupė ir išdėliojo ant tam skirtų lentynų. Dama atsisėdo. Šalia savęs ji pasidėjo mažą raudoną dėželę ir savo rankinę. Vagone buvo karšta, bet moteris net nesusiprotėjo nusivilkti kailinius. Ji žiūrėjo pro langą nieko nematančiu žvilgsniu: į įvairias puses platforma skubėjo žmonės. Dauguma jų pardavinėjo laikraščius, kelionines pagalvėles, šokoladą, vaisius ir mineralinį vandenį. Jie garsiai reklamavo savo prekes, net kaišiojo jas keleiviams pro traukinio langus, bet mūsų liūdnoji keleivė žvelgė taip, tarsi nieko aplinkui nevyktų...

— Malonėkite, madam, parodyti man savo pasą.

---

* — Čia, madam *(pranc.)*, — *vert. past.*

** — Labas vakaras, madam *(pranc.)*, — *vert. past.*

*** — Čia, madam *(pranc.)*, — *vert. past.*

Į žodžius ji nė nesureagavo. Tarpduryje stovintis palydovas juos vėl pakartojo. Elsi Džefris krūptelėjo ir pakilo iš vietos.

— Atleiskit, jūs kažką sakėte?

— Jūsų pasą, madam.

Ji atidarė savo rankinę, ištraukė pasą ir padavė jam.

— Viskas gerai, madam. Aš viskuo pasirūpinsiu, — jis reikšmingai nutilo. — Važiuosiu su jumis ligi pat Stambulo.

Elsi ištraukė penkiasdešimties frankų banknotą ir įdėjo jam į ranką. Jis priėmė pinigus, tarsi taip ir turėtų būti, paskui paklausė, kada pakloti jai lovą ir ar ji pietaus. Sutvarkęs visus reikalus, jis pasišalino. Beveik iškart po to skubėdamas praėjo koridoriumi pro restorano padavėjus ir skambindamas savo varpeliu šūkčiojo:

— *Premier service. Premier service.* *

Elsi pakilo iš vietos, pagaliau nusimetė šiltus kailinius ir žvilgtelėjo į savo atvaizdą mažame veidrodėlyje. Netrukus pasiėmė rankinę bei brangenybių dėžutę ir išėjo į koridorių. Žengusi vos keletą žingsnių, ji vos nesusidūrė su grįžtančiu padavėju. Kad to išvengtų, pasitraukė jam iš kelio atbula žengdama žingsnį pro atvertas kaimyninės kupė duris. Ten nieko nebuvo. Vyrui nuskubėjus tolyn, ji buvo beišeinanti iš svetimos kupė. Tik nejučia žvilgsnis užkliuvo už kortelės su užrašu, pritvirtintos prie gulinčio ant sėdynės šiek tiek apsitrynusio ir prigrūsto lagamino iš kiaulės odos. Kortelėje buvo užrašyta: „Dž. Parkeris Painas. Vykimo vieta: Stambulas". Ant paties lagamino puikavosi inicialai: „P.P." Iš nuostabos jaunosios moters veidas net pasikeitė. Minutėlę

* — Pirmas aptarnavimas *(pranc.)*, — *vert. past.*

pastovėjusi koridoriuje, ji sugrįžo į savo kupė ir paėmė „Taims", kuris buvo numestas ant stalo kartu su žurnalais ir kita kelionine literatūra. Akimis perbėgo pirmame puslapyje spausdinamų skelbimų skiltis, bet to, ko ieškojo, nerado. Nepatenkinta ji net šiek tiek susiraukė ir vėl iškeliavo į vagoną—restoraną.

Ją pasodino prie mažo staliuko, kur jau sėdėjo kitas keleivis — kaip tik tas ponas, su kuriuo ji susidūrė koridoriuje vos įlipusi į traukinį. Tai ir buvo jos kaimynas, kiaulės odos lagamino savininkas.

Elsi slapčia pažvelgė į priešais sėdintį vyrą. Iš pažiūros jis atrodė mielas, gera linkintis žmogus ir kažkodėl kėlė aplinkinių pasitikėjimą juo. Elgėsi labai santūriai, kaip tikras britas, ir kalbėti nepradėjo anksčiau nei atnešė vaisių.

— Šiame traukinyje nepaprastai karšta, — tarė jis.

— Taip, gerai būtų, kad kas nors atidarytų langą.

Jis liūdnai nusišypsojo.

— Nemanau, jog tai įmanoma! Visi, išskyrus mus, pradėtų protestuoti.

Ji nieko neatsakė, kaip ir jos kaimynas tik nusišypsojo. Atnešė kavos ir sąskaitą, kuri, kaip paprastai, buvo visiškai neįskaitoma. Padėjusi keletą banknotų, kad apmokėtų savo sąskaitą, Elsi pagaliau sukaupė visą drąsą ir narsiai tarė:

— Atleiskite, aš atsitiktinai pamačiau jūsų pavardę ant lagamino... Ar jūs kartais ne tas pats Parkeris Painas?..

Ji nutilo nežinodama, ką jam geriau pasakyti, bet jis tuoj pat atėjo į pagalbą.

— Manau, kad tai aš! — ir pacitavo skelbimą iš laikraščio „Taims", kaip tik tą, kurio ji ieškojo ir negalėjo rasti: „Ar jūs esate laimingas? Jei ne, kreipkitės patarimo į misterį

Parkerį Painą". Taip, jūs teisi, tai būtent aš.

— Aišku, — pasakė Elsi, — bet vis dėlto kaip tai nepaprasta!

Jis papurtė galvą.

— Nė kiek. Gal jums išties atrodo nepaprasta, bet tik ne man.

Jis nusišypsojo ta savo raminančia šypsena, o paskui prisislinko kiek arčiau. Tiesa, restorane jau beveik nieko nebuvo — dauguma keleivių jau papietavę išėjo į savo vietas.

— Taigi jūs jaučiatės nelaiminga? — paklausė jis.

— Aš... — pradėjo Elsi ir nutilo.

— Priešingu atveju, nebūtumėt pasakiusi: „Kaip tai nepaprasta".

Elsi į tai nieko neatsakė. Misterio Parkerio Paino kompanija ją ramino.

— Tt... taip, — pagaliau prisipažino ji. — Aš išties jaučiuosi nelaiminga. Bent jau esu nepaprastai susirūpinusi.

Jis užjaučiančiai linktelėjo galva.

— Suprantate, — tęsė ji, — atsitiko labai keistas dalykas, ir aš dabar tiesiog nežinau, ką daryti.

— Manau, kad turite man viską papasakoti, — pasiūlė Parkeris Painas.

Elsi vėl pagalvojo apie skelbimą, kurį ne kartą matė laikraštyje. Ji su Edvardu dažnai komentuodavo jo turinį ir šaipydavosi. Elsi net pagalvoti negalėjo, kad kada nors pati... gal geriau nereikia... Kas, jei šitas Parkeris Painas — paprasčiausias šarlatanas?! Bet ne, jis atrodo toks mielas...

Ir Elsi apsisprendė! Viską padarys, kad atsikratytų to ją kankinančio rūpesčio.

— Aš jums viską papasakosiu. Važiuoju į

Konstantinopolį pas savo vyrą. Jis turi daug reikalų Rytuose. O dabar tiesiog privalo ten būti. Jis ten išvažiavo prieš dvi savaites, kad viską paruoštų mano atvykimui. Aš jaudinausi vien pagalvojusi apie šią kelionę. Suprantate, niekuomet viena nevykau užsienin. Anglijoje mes gyvenome šešis mėnesius.

— Jūs su vyru amerikiečiai?

— Taip.

— Juk jūs vedę visai neseniai, ar ne?

— Mes vedę pusantrų metų.

— Jūsų santuoka laiminga?

— O taip! Edvardas — tikras angelas. — Staiga ji nutilo. — Na, kone nieko negaliu jam prikišti... Tiesa, turi vieną savotišką bruožą — jis, sakyčiau, tiesiog skrupulingai teisingas. Tai paveldėjo iš puritonų tėvų ir protėvių... Bet jis vis vien labai *mielas*, — skubotai pridūrė ji.

Misteris Parkeris susimąstęs žiūrėjo į Elsi, o jai nutilus paprašė:

— Tęskite.

— Tai atsitiko praėjus beveik savaitei po Edvardo išvažiavimo. Jo kabinete rašiau laišką ir pastebėjau, kad sugeriamasis popierius visiškai nenaudotas, tik... keista, bet aš į tai kažkodėl atkreipiau dėmesį: skersai buvo atsispaudusios kelios eilutės. Visiškai neseniai buvau perskaičiusi detektyvinį romaną, kuriame pasakojama, kaip žymės ant sugeriamojo popieriaus padėjo išaiškinti nusikaltimą... Taigi šiaip, dėl juoko, prinešiau jį prie veidrodžio. Tikėkit manim, aš net nieko rimta nepagalvojau, misteri Painai. Juk jis romus kaip ėriukas — net nesusapnuotum apie jį ko nors blogo...

— Taip taip, aš jus puikiai suprantu.

— Perskaityti atsispaudusį tekstą visai nebuvo sunku. Iš pradžių matėsi žodis „žmona”, paskui — „Simplono ekspresas”, o žemiau buvo visa frazė: „Kaip tik prieš Veneciją bus patogiausia”.

Ji nutilo.

— Įdomu, — pasakė misteris Parkeris Painas. — Išties įdomu. Ar tai buvo jūsų vyro rašysena?

— O taip. Bet aš sukau galvą ir niekaip negalėjau sugalvoti, kam ir kokia proga bei kokiomis aplinkybėmis jis būtų galėjęs rašyti tokius žodžius?

— Kaip tik prieš Veneciją bus patogiausia, — pakartojo misteris Painas mąstydamas. — Ypač įdomu...

Misis Džefris iš nekantrumo net palinko į priekį ir įsmeigė į pašnekovą kupiną vilties žvilgsnį.

— Patarkite, ką man daryti? — paklausė ji be užuominų.

— Bijau, — tarė misteris Painas, — kad turėsime palaukti iki Venecijos. — Jis paėmė nuo stalo tvarkaraštį. — Venecijoje būsime rytoj dieną, antrą valandą dvidešimt septynios minutės.

Jie reikšmingai pažiūrėjo vienas į kitą.

— Palikite tą rūpestį man, — tarė Parkeris Painas.

Buvo penkios minutės po trijų. Simplono ekspresas vėlavo vienuolika minučių. Maždaug prieš ketvirtį valandos jis pravažiavo Mestre.

Misteris Parkeris Painas ir misis Džefris sėdėjo jos kupė. Nežiūrint nieko, kelionė buvo maloni ir be jokių nuotykių. Tačiau artėjo momentas, kada turėjo atsitikti — jei tai tiesa!

— kažkas netikėta. Misteris Painas ir Elsi žiūrėjo vienas į kitą. Jos širdis daužėsi krūtinėje, o akys ieškojo jo akyse paguodos ir paramos.

— Būkite visiškai rami, — pasakė jis. — Jūs esate visai saugi — juk aš su jumis.

Staiga koridoriuje kažkas suklykė.

— Ak, žiūrėkite žiūrėkite, traukinys dega!

Akimirksniu Elsi ir misteris Parkeris Painas atsidūrė koridoriuje. Išsigandusi slaviško veido moteris dramatiškai atstačiusi pirštą rodė į vagono galą. Ten iš vienos priekinių kupė virto dūmai. Misteris Painas ir Elsi nubėgo koridoriumi. Kiti keleiviai irgi nusekė juos. Kupė jau buvo pilna dūmų. Tie keleiviai, kurie įkišdavo galvas vidun, iškart atšokdavo ir pradėdavo kosėti. Pasirodė palydovas.

— Šita kupė tuščia! — sušuko jis. — Nekelkite panikos, mesjė ir madam. Tuoj viskas bus sutvarkyta!

Pasipylė dešimtys klausimų ir atsakymų... O traukinys tuo metu važiavo tiltu, jungiančiu Veneciją su žemynu.

Staiga Parkeris Painas pasisuko ir, prasiskynęs kelią pro už jo stovėjusius žmones, koridoriumi nuskubėjo į Elsi kupė. Ten prie praverto lango sėdėjo slaviško veido moteris ir giliai kvėpavo.

— Atleiskite, madam, bet tai ne jūsų kupė! — sušuko misteris Painas.

— Aš žinau žinau, — atsakė moteris. — Atsiprašau, bet tai tik emocinis šokas — mano širdis...

Ji atsilošė sėdynėje ir toliau godžiai gaudė orą, besiveržiantį pro langą vidun. Misteris Parkeris Painas stovėjo tarpduryje ir globėjiškai ją ramino.

— Nereikia taip bijoti. Nemanau, kad dabar tas gaisras

dar pavojingas.

— Nepavojingas? Ak, kokia laimė! Jūs mane sugrąžinote į gyvenimą. — Ji pabandė atsikelti. — Na, o dabar eisiu į savo kupė.

— Tik ne dabar! — užprotestavo misteris Painas ir ranka švelniai pasodino ją atgal. — Paprašysiu jus dar minutėlę palaukti, madam.

— Mesjė, tai šiurkšti prievarta! Kaip jūs drįstate?!

— Madam, jūs pasiliksite čia.

Jo balsas buvo šaltas kaip ledas. Moteris atsisėdo ir tylėdama žiūrėjo į jį. Įėjo Elsi.

— Atrodo, tai buvo dūminė bomba, — pasakė ji vos atgaudama kvapą. — Kažkoks idiotas taip pajuokavo. Palydovas tiesiog įniršęs. Jis visus klausinėja... — ji tik dabar pastebėjo, kad kupė yra pašalinis asmuo, ir nutilo.

— Misis Džefris, — tarė misteris Painas, — kas buvo jūsų mažoje raudonoje dėžutėje?

— Mano brangenybės.

— Malonėkite patikrinti, ar viskas savo vietoje?

Slaviško veido moteris staiga prapliupo kalbėti. Kad geriau išreikštų savo pasipiktinimą, ji perėjo į prancūzų kalbą. Tuo metu Elsi paėmė savo brangenybių dėžutę.

— Bet ji atrakinta! — nustebusi sušuko ji.

— *Et je porterai plainte à la Compagnie des Wagons-Lits**, — užbaigė slavė.

— Bet mano brangenybės pradingo! Čia nieko nėra! — sušuko jaunoji ledi. — Mano briliantų apyrankė! Ir mano

* — Aš pasiskųsiu miegamųjų vagonų kompanijai *(pranc.)*, — *vert. past.*

vėrinys — tėvelio dovana! Ir žiedai su smaragdais ir rubinais! Ir kelios puikios sagės su briliantais. Laimė, kad nors perlai buvo ant kaklo! O, misteri Painai, ką dabar darysime?

— Jei jūs nueisite atvesti palydovą, aš prižiūrėsiu, kad šita moteris neišeitų iš jūsų kupė.

— *Scélérat! Monstre!** — šaukė slaviškos išvaizdos moteris.

Ji nesiliovė įžeidinėti misterį Painą, o tuo metu traukinys jau priartėjo prie Venecijos.

Kito pusvalandžio įvykius trumpai galima būtų nupasakoti taip: misteris Parkeris Painas pabendravo su keliais teisėsaugos pareigūnais ir net keliomis kalbomis. Jis išsikovojo, kad įtariamąją apieškotų, ir patyrė visišką pralaimėjimą. Damą paleido be menkiausios nemalonios pasekmės — jokių brangenybių pas ją nerado.

Tarp Venecijos ir Triesto misteris Painas ir Elsi svarstė susidariusią padėtį.

— Kada jūs paskutinį kartą matėte savo brangenybes?

— Šį rytą. Aš padėjau į dėžutę auskarus su safyrais — tuos, kuriuos buvau užsikabinusi vakar, ir išsiėmiau kuklesnius, su perliukais.

— Ar tada visos brangenybės buvo savo vietoje?

— Na, visko aš, žinoma, neperžiūrėjau, bet, atrodo, viskas buvo vietoje. Galėjo nebūti kurio nors žiedo ar panašiai, bet ne daugiau.

Misteris Parkeris linktelėjo.

— Kada palydovas šį rytą tvarkė kupė?

— Tada buvau pasiėmusi dėžutę į vagoną—restoraną.

* — Niekšas! Išgama! *(pranc.)*, — *vert. past.*

Aš ją visur kartu nešiojuosi ir niekada nepalieku be priežiūros. Tik šiandien, kilus panikai dėl gaisro, mes su jumis išbėgome užmiršę viską pasaulyje.

— Vadinasi, — pasakė misteris Painas, — madam Subajska, ar kaip ji ten save vadina, ta nekaltoji įsižeidusi būtybė, *yra* vagilė. Bet ką, po galais, ji padarė papuošalams? Kur ji juos padėjo? Šioje kupė ji išbuvo ne ilgiau kaip minutę ar pusantros, o per tiek laiko galima tik atrakinti dėžutę padirbtu raktu ir ištuštinti ją, bet kur ji padėjo visa tai vėliau?

— Ji juk galėjo juos kam nors perduoti?

— Vargu. Aš juk labai greitai gįžau į jūsų kupė. Būčiau tikrai pastebėjęs, jei kas nors iš jos būtų išbėgęs.

— Gal ji juos išmetė pro langą, o kas nors paėmė?

— Puiki mintis, bet tada tas kas nors turėjo būti žuvis, nes tuo metu mes kaip tik važiavome tiltu per jūros įlanką.

— Taigi brangenybes ji turėjo paslėpti būtent čia, šitoje kupė.

— Paieškokite jų!

Elsi entuziastingai pradėjo ieškoti. Misteris Painas irgi nuo jos neatsiliko, tačiau jis tai darė kiek išsiblaškęs. Kai Elsi jam dėl to papriekaištavo, jis atsiprašė ir paaiškino:

— Aš vis galvoju apie tai, kad iš Triesto privalau pasiųsti gana svarbią telegramą.

Elsi išklausė paaiškinimą labai šaltai — misterio Parkerio autoritetas jos akyse labai krito.

— Man atrodo, kad jūs manimi nepatenkinta, misis Džefris, — pasakė jis nuolankiai.

— Juk jūs nieko ypatinga nenuveikėte — savo talentų man neatskleidėte!

— Bet, brangioji ledi, neturėtumėt užmiršti, jog nesu

detektyvas. Vagystės ir nusikaltimai — ne mano sfera. Mano sritis — žmonių širdys.

— Taip, kai įlipau į šį traukinį, buvau nelaiminga. Bet dabar — dar blogiau! Lieka tik verkti dėl išbėgusio pieno... Mano puikioji apyrankė! O tas nuostabus žiedas su smaragdu — Edvardo dovana sužadėtuvių proga.

— Bet jūs, žinoma, buvote apdraudusi tas savo brangenybes vagystės atveju? — įsiterpė misteris Painas.

— Tiesą sakant, neatsimenu. Taip, jos tikriausiai buvo apdraustos. Bet juk čia ne tiek pinigai svarbu — kiekvienas papuošalas man ką nors *primena*.

Traukinys pradėjo mažinti greitį. Misteris Parkeris Painas pažiūrėjo pro langą.

— Triestas, — tarė jis. — Privalau išsiųsti telegramą.

— Edvardai!

Elsi net nušvito iš džiaugsmo, kai pamatė savo vyrą, skubantį jos pasitikti Stambulo stoties platforma. Tą akimirką ji net užmiršo savo dingusias brangenybes. Ir tuos keistus žodžius, kuriuos pamatė sugeriamajame popieriuje. Viskas jai iškrito iš galvos, išskyrus tai, kad jau dvi savaites nematė savo mylimo vyro ir kad jis, nors kartais nelengvo būdo, yra pats nuostabiausias vyriškis!

Jaunieji sutuoktiniai buvo jau beišeiną iš stoties, kai Elsi pajuto, kaip kažkas švelniai ją patapšnojo per petį. Ji atsisuko ir pamatė misterį Parkerį Painą. Jo plačiame veide švietė geraširdiška šypsena.

— Misis Džefris, — tarė jis. — Gal aplankysite mane po kokio pusvalandžio viešbutyje „Tokatlianas"? Manau, turiu jums gerų naujienų...

Elsi kiek sutrikusi pažiūrėjo į Edvardą, bet paskui abu vyrus supažindino.

— Tai... e... mano vyras, o čia — misteris Parkeris Painas.

— Tikiuosi, jums žmona jau pranešė apie tai, jog dingo jos brangenybės, — pasakė misteris Painas. — Aš pasistengiau padaryti viską, ką galiu, kad ji jas atgautų. Manau, jog po pusvalandžio turėsiu jums gerų žinių.

Elsi klausiamai pažvelgė į Edvardą. Šis iškart suprato, ko ji ruošiasi paklausti.

— Tu ten turėtum nueiti, brangioji. Jūs sakėte „Tokatliano" viešbutis, misteri Painai? Puiku, aš pasirūpinsiu, kad ji jus surastų.

Lygiai po pusės valandos Elsi pasirodė misterio Paino numeryje. Jis pakilo jos pasitikti.

— Jūs buvote manimi nusivylusi, misis Džefris, — tarė jis. — Neneikite, kad sakau tiesą. Na, į burtininkus aš nepretenduoju, bet darau viską, ką sugebu. Pažvelkite štai čia!

Jis jai per stalą pastūmėjo mažą kartoninę dėželę. Elsi ją atidarė — žiedai, sagės, apyrankės, vėriniai — visos jos brangenybės buvo ten!

— Misteri Painai, kaip nuostabu! Neapsakomai nuostabu!

Misteris Painas tik kukliai nusišypsojo.

— Džiaugiuosi, kad sugebėjau pateisinti jūsų pasitikėjimą, mano brangioji jaunoji ledi.

— Ak, misteri Painai, man dabar tiesiog gėda, kad su jumis taip kalbėjau. Ir išvis pravažiavusi Triestą elgiausi tiesiog siaubingai. O jūs... koks siurprizas! Bet kaip jas suradote? Kada ir kur?

Misteris Painas krestelėjo galvą.

— O, tai ilga istorija. Jūs ją kada nors išgirsite... Tiesą sakant, gal net labai greitai.

— Kodėl ne dabar?

— Dėl tam tikrų priežasčių, — pasakė misteris Parkeris Painas.

Taip Elsi ir išėjo nepatenkinusi savo smalsumo.

Netrukus ir misteris Painas pasiėmė lazdelę, užsidėjo skrybėlę ir išėjo į Pera gatvę. Jis ėjo ir patenkintas šypsojosi. Taip neskubėdamas priėjo mažą kavinukę, kurioje šiuo metu nebuvo lankytojų. Kavinės langai žiūrėjo į Auksinio Rago įlanką. Kitoje jos pusėje daugybė Stambulo mečečių kėlė savo grakščius minaretus į vidurdienio dangų. Vaizdas buvo nuostabus. Misteris Painas atsisėdo už stalelio ir užsakė du puodelius kavos. Netrukus kavą atnešė — karštą ir aromatingą. Misteris Painas kaip tik buvo pradėjęs gurkšnoti savąją, kai priešais jį stovinčioje kėdėje susmuko vyriškis. Tai buvo Edvardas Džefris!

— Aš ir jums užsakiau kavos, — tarė misteris Parkeris Painas, parodydamas į kitą puoduką ant stalo. Misteris Džefris nustūmė jį ir palinko į priekį.

— Kaip jūs tai sužinojote? — paklausė jis.

Misteris Painas susimąstęs gurkšnojo savo kavą.

— Jūsų žmona jums pasakojo apie tai, kad rado sugeriamąjį popierių su atspaustu laiško fragmentu? Ne? Būtinai papasakos. Ji taip apsidžiaugė jus pamačiusi, kad viską pasaulyje pamiršo, bent kol kas.

Jis trumpai papasakojo apie Elsi atradimą.

— Puiku. Tai tiksliai sutapo su tuo, kas įvyko traukinyje artėjant prie Venecijos. Dėl man nežinomų priežasčių jūs

organizavote savo žmonos brangenybių vagystę. Bet kodėl ji turėjo įvykti būtent prieš įvažiuojant į Veneciją? Iš pirmo žvilgsnio, tai neturėjo jokios prasmės. Kodėl neleidus jūsų... e... bendrininkei pačiai pasirinkti vagystės laiko ir vietos?

Aš ilgai svarsčiau ir staiga supratau, kad *jūsų žmonos brangenybės buvo pavogtos ir pakeistos kopijomis anksčiau, dar prieš jums išvykstant iš Londono.* Bet toks problemos sprendimas jūsų nepatenkino. Juk jūs — iš principo skrupulingas ir apskritai sąžiningas žmogus. Su siaubu galvojate, kad gali būti įtarti niekuo dėti žmonės. Todėl vagystė turėjo įvykti ten, kur nebūtų galima įtarti nė vieno iš jūsų pažįstamų žmonių ar tarnų.

Savo bendrininkei parūpinote raktelį nuo brangenybių dėžutės ir dūminę bombą. Tam tikru metu ji sukels vagone sąmyšį, įsmuks į jūsų žmonos kupė, atrakins brangenybių dėžutę ir tas jos papuošalų kopijas išmes pro atvirą langą į jūrą. Ją galėjo įtarti ir net apieškoti, kas, tiesą sakant, ir įvyko, bet apkaltinti nebuvo įmanoma, kadangi tų brangenybių ji neturėjo.

Todėl labai svarbu buvo teisingai pasirinkti nusikaltimo vietą. Jei brangenybės būtų išmestos šiaip į šalikelę, kada nors jas vis vien būtų atradę, todėl, kad taip neatsitiktų, būtinai reikėjo jas išmesti nuo tilto į jūrą.

Tuo metu jūs kiek galėdamas stengėtės čia nedelsdamas parduoti originalus. Vykstant vagystei turėjote puikų alibi. Tačiau mano telegrama jus pasiekė pačiu laiku. Paklausėte mano patarimo ir palikote dėžutę su brangiais papuošalais „Tokatliano" viešbutyje, jog atvažiavęs rasčiau. Jūs puikiai supratote, kad jei nebūtumėt manęs paklausęs, kaip žadėjau, būčiau atidavęs jus į policijos rankas. To bijodamas ir atėjote

šiandien čia.

Edvardas Džefris maldaujamai žiūrėjo į misterį Parkerį Painą. Jis buvo išvaizdus jaunas vyras, aukšto ūgio, šviesiais plaukais, bet bevaliu smakru ir iš baimės suapvalėjusiomis akimis.

— Kaip man visa tai paaiškinti? — tarė jis, apimtas nevilties. — Jums aš, be abejo, tik paprastas vagišius.

— Visiškai ne, — užprotestavo misteris Parkeris Painas. — Atvirkščiai, aš manau, kad jūs net skrupulingai sąžiningas. Esu pratęs žmones klasifikuoti pagal jų tipus. Jus, brangusis sere, galima priskirti aukų kategorijai. Na, o dabar papasakokite man visą istoriją!

— Viską galima pasakyti tik vienu žodžiu — šantažas.

— Jus šantažavo?

— Taip. Jūs juk matėte mano žmoną. Manau, supratote, kokia ji tyra ir nekalta būtybė. Jai svetima net blogio sąvoka.

— Taip taip, sutinku...

— Ji kupina pačių nuostabiausiai tyrų idealų. Jei sužinotų, kad esu negarbingai pasielgęs, ji mane paliktų.

— Abejoju. Bet tai nėra svarbiausia. Ką gi jūs iškrėtėte, mano jaunasis drauge? Tikriausiai romanas su moterim?

Edvardas Džefris pritariamai linktelėjo galva.

— Ar jums jau vedus, ar anksčiau?

— Anksčiau, žinoma, anksčiau...

— Nagi, nagi, kas gi tada atsitiko?

— Faktiškai — nieko! Tai ir yra baisiausia. Tuo metu aš buvau Vest Indijoje. Viešbutyje susipažinau su labai patrauklia moterimi, tokia misis Rositer. Jie gyveno tame pačiame viešbutyje kaip ir aš. Jos vyras buvo labai žiaurus. Kartais jį ištikdavo baisūs pykčio priepuoliai. Vieną naktį jis

jai net grasino revolveriu. Misis Rositer pabėgo nuo jo ir pasislėpė mano kambaryje. Kone pakvaišusi iš siaubo, ji pasiprašė likti pas mane iki ryto. Aš, na, kaip kitaip galėjau pasielgti?!

Misteris Parkeris Painas įdėmiai pažvelgė į savo pašnekovą, ir tas jam atsakė tokiu pat atviru ir tiesiu žvilgsniu. Misteris Painas atsiduso.

— Kitais žodžiais tariant, jūs įkišote uodegą... misteri Džefri.

— Taip, iš tikrųjų taip.

— Tai senas triukas, bet jis visuomet gerai pavyksta su jaunais vaikinais, kurie vaizduojasi esą donkichotai. Spėju, kad į spąstus patekote kaip tik prieš paskelbiant apie jūsų sutuoktuves?

— Taip. Aš gavau laišką. Ten buvo parašyta, kad jei neatsiųsiu tam tikros pinigų sumos, tai apie mane sužinos būsimas uošvis. Jam praneš, kad aš pavogęs iš vargšo vyro jauną mylimą žmoną, kad ją matę išeinančią iš mano kambario viešbutyje. Dėl to vyras net ruošėsi pradėti skyrybų bylą. Štai, misteri Painai, kokiu niekšu jie mane tame laiške pavaizdavo! — pasakodamas apie savo bėdą jis net suprakaitavo, tad nusivalė kaktą.

— Taip, aš suprantu. Taigi — jūs sumokėjote. Ir retkarčiais jie vėl reikalauja iš jūsų pinigų, tiesa?

— Taip. Ši brangenybių vagystė man tarsi skęstančiam šiaudas. Sumažėjus prekių paklausai šiandien firmos reikalai visai blogi. Aš tiesiog neturėjau atliekamų pinigų, tad ir sugalvojau šį planą... — jis pakėlė puodelį su šalta kava ir iškart išgėrė. Pažiūrėjo į pašnekovą nieko nematančiomis akimis. — Ką gi man dabar daryti? Kaip iš viso to išsipainioti,

pasakykite man, misteri Painai?

— Dabar jūs pasikliaukite manimi, — ryžtingai tarė misteris Parkeris Painas. — Jūsų šantažuotojai turės reikalų su manimi. O pas žmoną jūs nueisite ir išklosite visą tiesą arba dalį jos. Kalbėdamas apie tai, kas įvyko Vest Indijoje, jūs šiek tiek nukrypsite nuo tiesos. Nuslėpsite nuo jos tai, kad ten buvote... įsipainiojęs į tą vagystės istoriją.

— Bet juk...

— Mano brangusis misteri Džefri, jūs nesuprantate moterų! Jei moteris turi pasirinkti vagišių ar donžuaną, tai ji bet kuriuo atveju išsirinks donžuaną. Jūsų žmona, misteri Džefri, išties žavi, tyra ir dvasinga būtybė, bet išgirdus jūsų istoriją jai bus malonu sužinoti, kad ji atvedė nusidėjėlį į doros kelią.

Išsižiojęs iš nuostabos Edvardas Džefris klausėsi Parkerio Paino.

— Taip taip, aš žinau, ką kalbu, — užtikrino jį Parkeris Painas. — Dabar žmona nuoširdžiai jus myli, bet tam tikri požymiai rodo, kad tai nesitęs amžinai, jei ir toliau būsite toks nepriekaištingai geras ir doras kaip dabar. Moterims tai dažniausiai kelia nuobodulį.

— Keliaukite pas ją, mano berniuk, — pasakė misteris Parkeris Painas, — ir prisipažinkite viską, kas tik šaus galvon. Tik neužmirškite pridurti, jog vos ją sutikęs visiškai pasikeitėte. Netgi vagystei ryžotės tik tam, kad jos nepasiektų gandai apie jūsų ankstesnį palaidą gyvenimą. Ji su džiaugsmu jums viską atleis.

— Tiesą sakant, ir atleisti čia nėra ko...

— Kas yra tiesa? — atsiliepdamas į šiuos žodžius paklausė misteris Painas. — Iš savo patirties žinau, kad tiesa

ir yra tas dalykas, kuris apverčia vežimą su obuoliais! Pagrindinė šeimyninio gyvenimo aksioma yra tokia: vyras žmonai privalo meluoti. Moterims tai patinka. Eikite, ir tegu jums atleidžia, mano berniuk. Ir paskui laimingai gyvenkite. Drįstu galvoti, kad žmona nenuleis dabar nuo jūsų akių, ypač jei netoliese pasirodys graži mergina. Daugeliui vyrų tokia globa nepatiktų, bet jūsų, manau, negalima prie tokių priskirti.

— Išskyrus Elsi, aš į jokią kitą moterį nė pažvelgti nenoriu, — nuoširdžiai prisipažino misteris Džefris.

— Puiku, mano berniuk, — pasakė misteris Parkeris Painas. — Bet aš, jūsų vietoje, to jai neparodyčiau. Moterims nepatinka lengvos pergalės.

Edvardas Džefris pakilo.

— Jūs išties taip manote?

— Aš ne manau, aš *žinau*, — reikšmingai pasakė misteris Parkeris Painas.

Bagdado vartai

„Bagdado miestas turi ketverius pagrindinius vartus..." Misteris Parkeris Painas mintyse pacitavo eilutes iš Flekerio:

„Slaptos Durys į Likimą, Baimės Fortas, Vartai į Dykumą ir Nelaimių Urvas.

Juk aš esu Bagdado portalas — Diarbekyro tarpduris..."

Misteris Parkeris Painas stovėjo vienoje iš Damasko gatvių, prieš viešbučio „Oriental" duris. Susimąstęs žiūrėjo į vieną iš tų didžiulių šešiaračių Pulmano autobusų, kuris vos išaušus turėjo jį kartu su kitais vienuolika turistų per dykumą nuvežti į Bagdadą.

Tu neiki pro vartus, o karavane,
Ar neidamas pro juos tu nedainuok,
Kad būt įmanoma išgirsti tylą,
Kur mirę visi paukščiai, tik kažkas
Balsu paukštelio ten čirena...
Na, eiki pro vartus, o karavane,
Likimo karavane tu, mirties tu karavane!..

Dabar viskas kitaip. Kažkada Bagdado vartai Damaske buvo mirties vartai. Pro juos iškeliavusių karavanų laukė keturių šimtų mylių kelias dykuma, ilgi vargingos kelionės mėnesiai. Šiandien benzinu „šeriami" visureigiai monstrai įveikia kelionę per trisdešimt šešias valandas.

— Ką jūs, misteri Painai, pasakėte?

Pasigirdo guvus mis Netos Prais, jauniausios ir žaviausios iš turistų grupės, balselis. Nors ją lydėjo labai griežta teta, kuriai ant pasmakrės puikavosi įtartini šeriai ir kurios niekas nedomino, tik istorijos iš Biblijos, Neta įsigudrindavo patirti tokių kelionės malonumų, kuriems misis Prais tikriausiai nebūtų pritarusi...

Misteris Painas vėl pakartojo eilutes iš Flekerio, šį kartą jau jaunajai mis Prais.

— Ak, kaip tai jaudina, — tarė Neta.

Netoliese stovėjo trys vyrai oro pajėgų uniformomis. Vienas jų, didelis Netos gerbėjas, neiškentė neįgėlęs:

— Todėl, kad kelionė, kurion mes ruošiamės, nėra saugi. Ir dabar turistų palydovus gali užpulti plėšikai — kartais juos net nušauna. Tada grupė paklysta dykumoje — ir taip būna... Tokiais atvejais mus siunčia jų ieškoti. Vienas vyrukas klaidžiojo po dykumą net penkias dienas. Laimė, jis turėjo pakankamai vandens. Be to, visokių nelaimių atsitinka dėl blogų kelių. Kartą vienas toks žmogelis žuvo tik dėl to, kad mašina užkliuvo už smėlio gūburio ant kelio. Aš kalbu gryną tiesą! Jis užmigo, o mašinai šoktelėjus ant tokio gūburio, trenkėsi į stogą ir iškeliavo į dausas...

— Ar tai atsitiko tokiame pat autobuse kaip mūsų, misteri O'Rurke? — pasidomėjo vyresnioji mis Prais.

— Ne, ne šešiaračiame, — buvo priverstas pripažinti

jaunuolis.

— Bet mes vis vien turime vykti į tą ekskursiją! — sušuko Neta.

Jos teta išsitraukė kelionės vadovą. Neta atsargiai pasitraukė prie O'Rurkės.

— Aš žinau, ji norės, kad aš su ja nueičiau ten, kur šventas Paulius buvo išmestas pro langą, — sušnibždėjo ji, — o aš taip noriu apsilankyti Rytų turguose!

O'Rurkė netruko pasisiūlyti.

— Eisime kartu! Pradėsime nuo Tiesiosios gatvės...

Misteris Parkeris Painas pasisuko į vyrą, ramiai stovintį šalia. Jo pavardė buvo Henslis, o dirbo jis Bagdade, Visuomeninių darbų departamente.

— Damasku šiek tiek nusivili, kai pamatai jį pirmą kartą, — tarė jis lyg atsiprašinėdamas. — Kiek per daug civilizuotas: tramvajai, šiuolaikiški namai, parduotuvės... — Henslis galvos mostu parodė į gatvę prieš juos — jis nebuvo iš kalbiųjų. — Taip, čia nelabai gali pasinerti į senovę.

Prie jų priėjo šviesiaplaukis jaunuolis pasirišęs seną kaklaraištį, kokius dėvi Itono auklėtiniai. Jo veidas buvo malonus, bet kažkoks abejingas, tačiau retkarčiais juo perbėgdavo rūpesčio šešėlis. Jie su Hensliu dirbo tame pačiame departamente.

— Sveikas, Smitersai, ar ką pametei? — šūktelėjo jo draugas.

Kapitonas Smitersas papurtė galvą. Šis jaunas vyras tikrai nepasižymėjo ypač guviu protu.

— Tik žvalgausi naujoje vietoje, — abejingai pasakė jis. Paskui, tarsi nusipurtęs savo minčių, jis gyvai tarė: — Būtinai turiu vakare pasigerti. Gal prisidėsi?

Abu draugai nuėjo šalin. Misteris Painas nusipirko vietinį laikraštį prancūzų kalba. Jis prabėgom jį peržvelgė, tik vietos žinios jo nedomino, o kitur, atrodė, nieko nepaprasta neįvyko... Netrukus jis susirado keletą skilčių bendra antrašte *„Londres"**. Pirmoje buvo rašoma apie finansinius reikalus. Antroje — spėliojama, kur galėtų slėptis buvęs finansininkas misteris Samuelis Longas. Pasisavinęs svetimus pinigus, sukčius pabėgo nežinoma kryptimi. Išieškojimas siekė net tris milijonus. Buvo kalbama, kad jis atsidūrė net Pietų Amerikoje.

— Žmogui, neturinčiam nė trisdešimties, tai visai neblogai... — subambėjo sau panosėje misteris Painas.

— Atleiskite, jūs kažką sakėte?

Parkeris Painas atsisuko atgal ir vos nesusidūrė su italų generolu, kuris kartu keliavo laivu, plaukusiu iš Brindizio į Beirutą. Misteris Parkeris Painas paaiškino savo pastabą. Italas generolas tik linkčiojo galva.

— Tas Longas — tikras nusikaltėlis. Mes net Italijoje nuo jo nukentėjome. Jis prisigretino prie žymių žmonių daugelyje šalių ir įgijo jų pasitikėjimą. Girdėjau, kad yra labai išprusęs.

— Kiek žinau, jis lankė Itoną ir Oksfordą, — atsargiai pasakė misteris Painas.

— Kaip manote, ar jį sugaus?

— Tai priklauso tik nuo jo paties. Visiškai įmanoma, kad jis dar Anglijoje. Gali būti bet kur...

— Ir net čia, tarp mūsų? — generolas net susijuokė.

— Visiškai įmanoma, — rimtai atsakė misteris Parkeris

---

* Londonas *(pranc.)*, — *vert. past.*

Painas. — Suprantate, generole, net ir *aš* galėčiau juo būti.

Išsigandęs generolas nužvelgė misterį Painą, o paskui jo įdegusiame veide atsirado supratinga šypsena.

— O! Taip taip... Žinoma, tik...

Jis vertindamas nužvelgė misterį Painą. Pastarasis suprato jo žvilgsnio prasmę.

— Nespręskite iš išvaizdos, — tarė jis. — Šiek tiek grimo — ir jūs jau gerokai senesnis, — kiek pagalvojęs pridūrė: — Be to, dar yra plaukų dažai ir net būdas suteikti žmogui kitos tautybės veido bruožus...

Generolas Polis šiek tiek sutrikęs pasitraukė šalin. Niekada nesuprasi, kada tie anglai kalba rimtai, o kada juokauja.

Vakare misteris Parkeris Painas nutarė prasiblaškyti ir nuėjo į kiną. Paskui jam patarė užsukti į „Nakties linksmybių rūmus". Bet nei rūmų, nei ypatingų linksmybių jis ten nerado. Šoko kelios moterys, bet be jokio *verve**. Ir plojo joms visai skystai...

Staiga misteris Parkeris pastebėjo Smitersą. Jis sėdėjo prie staliuko vienas. Veidas buvo smarkiai įraudęs, ir misteris Painas, pagalvojęs, kad jaunuolis tą vakarą išgėrė daugiau negu reikia, priėjo prie jo.

— Tos mergos elgiasi tiesiog šlykščiai, — niūriai pasakė kapitonas. — Nupirkau aš jai du kartus išgerti, ne, tris kartus, gal net daugiau, o ji kikendama dingo su kažkokiu dago. Tai tiesiog negarbinga — kitaip nepasakysi...

Misteris Painas išreiškė užuojautą ir pasisiūlė nupirkti jam kavos.

---

* Įkvėpimas *(pranc.), — vert. past.*

— Aš užsisakiau *arako**, — pasakė Smitersas. — Jo tuojau atneš. Labai geras gėrimas. Turite paragauti.

Misteris Painas puikiai žinojo visus arako „privalumus". Jis pasidalijo žiniomis su Smitersu, bet tas tik galvą pakratė:

— Esu šiek tiek sutrikęs, — pasakė jis. — Būtinai turiu prasiblaškyti. Nežinau, kaip jūs pasielgtumėte mano vietoje. Man nepatinka, kad turiu išduoti savo bičiulį. Ką jūs į tai? Noriu pasakyti... ir vis dėlto... kaip kitaip žmogus gali pasielgti? — staiga jis pažvelgė į misterį Painą tarsi matytų pirmą kartą. — Kas jūs? — šiurkščiai paklausė. — Ką jūs čia veikiate?

— Stengiuosi užkariauti aplinkinių pasitikėjimą, — ramiai pasakė misteris Parkeris Painas.

Smitersas pažiūrėjo į jį akivaizdžiai sunerimęs.

— Ką — jūs taip pat?

Misteris Parkeris Painas išsitraukė iš savo didelės piniginės laikraščio iškarpą. Jis padėjo ją ant stalo priešais Smitersą.

„Ar jūs laimingas? — perskaitė tas. — Jei ne, patarimo kreipkitės į misterį Parkerį Painą."

Smitersui sunkiai sekėsi sutelkti žvilgsnį į eilutes.

— Po perkūnais! — sušuko jis. — Norite pasakyti, kad žmonės ateina pas jus ir viską išsipasakoja?

— Taip. Jie manimi pasitiki.

— Manau, tik gauja idiočių!

— Į mane kreipiasi daug moterų. Bet taip pat ir vyrų. O kaip jūs, mano jaunasis drauge? Jums taip pat reikia mano patarimo?

---

* Stiprus alkoholinis gėrimas, gaminamas Pietų Azijoje iš ryžių arba palmių sulčių *(arab. 'araq), — vert. past.*

— Užsikimškite, štai ką aš jums pasakysiu! Mano reikalai liečia tik mane. Kodėl neatneša to prakeikto arako?!

Misteris Painas tik liūdnai palingavo galvą. Jis nusprendė atsisakyti minties paveikti kapitoną Smitersą. Per daug nedėkingas darbas.

Septintą valandą ryto turistų grupė iškeliavo į Bagdadą. Jų iš viso buvo dvylika: misteris Parkeris Painas ir generolas Polis, mis Prais ir jos dukterėčia, trys oro pajėgų karininkai, Smitersas, Henslis ir armėnė moteris su savo sūnumi, pavarde Pentemjan.

Kelionė prasidėjo be nuotykių. Damasko vaisių sodai greitai liko toli už nugarų. Dangus niaukėsi, ir jų jaunasis vairuotojas vis pažvelgdavo aukštyn su neslepiamu susirūpinimu ir abejone. Jis net apsikeitė pastabomis apie tai su misteriu Hensliu.

— Už Rutbacho smarkiai lijo. Tikiuosi, kad mes neįklimpsime.

Vidurdienį keliauninkai sustojo pailsėti. Į dienos šviesą buvo ištrauktos kartoninės dėžės su maisto atsargomis. Vairuotojai užpylė arbatos ir visi gėrė ją iš kartoninių puodelių. Netrukus jie vėl važiavo neaprėpiamomis dykumos platybėmis. Misteris Parkeris Painas žiūrėjo į kelią ir mąstė apie dykuma lėtai judančius karavanus, kuriems reikėdavo ilgų savaičių, kad pasiektų savo kelionės tikslą...

Vos nusileidus saulei, jie pasiekė Rutbacho fortą. Didieji vartai nebuvo uždaryti ir šešiaratis įvairavo į vidinį forto kiemą.

— Ak, kaip įdomu, — sužavėta sušuko Neta.

Nusipraususi ji nusprendė šiek tiek pasivaikščioti po

apylinkes. Leitenantas O'Rurkė ir misteris Parkeris Painas pasisiūlė ją lydėti. Jiems beišeinant forto viršininkas priėjo prie jų ir paprašė toli nenuklysti.

— Greitai sutems, — perspėjo jis, — dykumoje lengva pasiklysti ir nerasti kelio atgal.

— Mes tik truputį paėjėsime ir grįšime, — prižadėjo O'Riurkė.

Apylinkės kėlė nuobodulį, tad pasivaikščiojimas nė vienam nebuvo įdomus. Tik kartą misteris Painas pasilenkė ir pakėlė kažką nuo žemės.

— Kas tai? — smalsiai paklausė Neta.

Jis parodė jai savo radinį.

— Priešistorinių laikų žmogui priklausęs titnagas. Grąžtas!

— Kam jo reikėjo — žudyti vieniems kitus?

— Ne, šis daiktas buvo naudojamas taikesniems tikslams. Bet norint, manau, juo galima ir užmušti. Svarbiausia — *norėti* užmušti, o įrankis nesvarbus. Visuomet *ką nors* gali tam panaudoti.

Jau temo, į fortą jie pargrįžo tekini.

Po pietų, kuriuos sudarė trys vien tik iš konservuotų produktų paruošti patiekalai, visi susėdo ramiai parūkyti. Dvyliktą valandą šešiaratis turėjo išvažiuoti. Vairuotojas kažkodėl atrodė susirūpinęs.

— Vietomis kelias pavojingai išplautas, — tarė jis. — Galime įklimpti.

Bet keliautojų niekas negalėjo sustabdyti. Jie vikriai įsiropštė į didžiulį autobusą ir patogiai įsikūrę pasiruošė ilgai kelionei. Mis Prais labai supyko, kad jos lagaminai apkrauti kitu bagažu.

— Man reikalingos šlepetės, — pareiškė ji.

— Greičiau jums prireiks guminių batų, — kandžiai pasakė Smitersas. — Kiek aš išmanau, mes netrukus atsidursime purvo jūroje.

— Bet aš neturiu atsarginių kojinių, — pasiskundė Neta.

— Nieko baisaus. Jūs vis tiek pasiliksite autobuse. Jei įklimpsime purve, tik stipriosios lyties atstovai išlips iš autobuso ir stums jį.

— Atsargai aš visuomet nešiojuosi porą švarių puskojinių, — pasakė Henslis, tapšnodamas sau per kišenę.

Įjungė šviesas, ir mašina išvažiavo į naktį...

Važiuoti nebuvo labai malonu. Keleivių nemėtė taip, kaip paprastai mėto turistiniame autobuse, bet ir juos retkarčiais gerokai krestelėdavo.

Misteris Painas sėdėjo vienoje iš priekinių sėdynių. Šalia jo, kitoje perėjimo pusėje, įsivyniojusi į skraistes ir šalius sėdėjo armėnė. Jos sūnus sėdėjo už jos. Už misterio Paino nugaros buvo įsitaisiusios abi mis Prais. Generolas, Smitersas, Henslis ir lakūnai susėdo užpakalinėse sėdynėse.

Autobusas greitai važiavo nakties tamsoje. Misteris Parkeris Painas negalėjo užmigti: nepatogi sėdynė, o ir pats nevykusiai susirietęs. Armėnė patogiai ištiesė kojas ir pasidėjo jas ant jo daiktų. Bent jai buvo gerai...

Visi kiti keleiviai, išskyrus Parkerį, jau miegojo. Pagaliau jis taip pat pajuto, kaip miegas apgaubia jį savo sparnais, kai staiga dėl įprasto gūbrio ant kelio pašoko į viršų ir galva vos nepasiekė autobuso lubų. Šešiaračio gale kažkas pro miegus išreiškė savo nepasitenkinimą:

— Atsargiau! Nori mums sprandus nusukti?!

Pagaliau ir vėl sugįžo miegas... Galva nusviro ant krūtinės, jis užmigo.

Pabudo staiga. Autobusas stovėjo. Kai kurie vyrai jau lipo iš jo. Henslis tarė:

— Mes įklimpome.

Misteris Parkeris Painas, norėdamas pamatyti, kas atsitiko, taip pat išlipo iš autobuso ir žengė tiesiai į purvą. Dabar jau nelijo. Danguje net švietė mėnulis. Jo šviesoje aiškiai buvo matyti, kaip vairuotojai energingai darbuodamiesi kėlikliais ir akmenimis stengėsi iškelti autobuso ratus iš purvo duobės. Kai kurie keleiviai irgi jiems padėjo. Pro šešiaračio langus žvelgė trys moterys: abi mis Prais — susidomėjusios, o armėnė — pasišlykštėjusi. Vairuotojui davus komandą vyrai draugiškai užgulė autobusą ir pradėjo jį stumti.

— Kur tas armėnas, — piktai paklausė O'Rurkė. — Tarsi katė bijo sušlapti kojas? Eime, atvilksime jį čionai!

— Tarp kitko, Smiterso čia taip pat nėra, — pasakė generolas Polis.

— Tas pašlemėkas miega kaip užmuštas. Tik pažiūrėkit į jį!

Tai buvo tiesa: kapitonas sėdėjo savo vietoje, nusvirusi galva, o kūnas sukritęs sėdynėje tarsi maišas.

— Aš jį pažadinsiu, — pasisiūlė O'Rurkė.

Jis įlipo į autobusą. Po minutės grįžo ir pasikeitusiu balsu tarė:

— Žinote, jis gal susirgo, ar ką... Nieko negaliu suprasti. Kur daktaras?

Majoras Loftus buvo karo gydytojas. Atrodė, kad jis buvo ramus žmogelis pradėjusiais žilti plaukais. Jis atsiskyrė nuo grupės ir nuėjo autobuso link.

— Kas jam atsitiko? — pakeliui paklausė jis.

— Neturiu žalio supratimo, — atsakė O'Rurkė.

Daktaras įlipo į autobusą. O'Rurkė ir Parkeris Painas — iš paskos. Jis pasilenkė ties susmukusiu vyriškiu. Vieno žvilgsnio ir prisilietimo buvo gana, kad viską suprastų.

— Jis miręs, — ramiai tarė daktaras.

— Miręs?! Bet kaip tai galėjo atsitikti? — pasigirdo šūksniai.

— Koks siaubas! — sušuko Neta.

Daktaras Loftus nepatenkintas nužvelgė visus.

— Jis tikriausiai atsitrenkė galva į lubas ir jam lūžo sprandas. Vienas guburys, atsimenu, buvo ypač pavojingas.

— Bet ar nuo tokio smūgio jis galėjo mirti? Gal priežastis kita?

— Nuodugniai jo neapžiūrėjęs, negaliu tiksliai pasakyti, — atšovė daktaras Loftus.

Jis apsižvalgė. Vyrai lipo į autobusą ir spietėsi viduje. Moterys glaudėsi arčiau viena kitos.

Misteris Parkeris Painas kažką pasakė vairuotojui, ir tas, stiprus atletiškas vyrukas, pernešė moteris vieną po kitos per purvą ir pastatė sausesnėje vietoje. Su Neta ir madam Pentemjan jis neturėjo jokių problemų, bet su stambia mis Prais jam teko gerokai paplušėti.

Kai šešiaratyje neliko pašalinių, daktaras galėjo ramiai apžiūrėti kūną. Vyrai grįžo prie savo darbo — jie toliau bandė ištraukti autobusą iš purvo duobės. Iš už horizonto kilo ryto saulė. Aušo nuostabi diena. Purvas greitai džiūvo, bet autobusas vis dar buvo giliai įklimpęs. Jau lūžo trys kėlikliai, bet vyrų pastangos vis nedavė jokių rezultatų. Vienas iš vairuotojų pradėjo ruošti pusryčius: užplikė arbatos ir

atidarinėjo konservų dėžutes.

Kiek nuošaliau karo daktaras Loftus kalbėjo apie mirties priežastį.

— Ant kūno neradau jokių žymių ar žaizdų. Kaip jau sakiau, jis tikriausiai mirė nuo galvos sutrenkimo.

— Bet jūs neneigiate, kad jis galėjo mirti ir savo mirtimi? — paklausė Parkeris Painas.

Klausimas nuskambėjo taip, kad daktaras nejučiomis net žvilgtelėjo į uždavusį jį vyrą.

— Gali būti dar viena priežastis.

— Kokia?

— Kažkas galėjo iš užpakalio smogti per galvą kuo nors panašiu į maišelį su smėliu, — jo balsas nuskambėjo kažkaip netvirtai.

— Tai nelabai tikėtina, — įsiterpė Viljamsonas, kitas oro pajėgų karininkas. Jis buvo dar visai jaunas ir išvaizda priminė cherubiną. — Noriu pasakyti, kad tai padaryti niekam nematant tiesiog neįmanoma.

— Bet visas autobusas tuo metu miegojo... — svarstė daktaras.

— Tačiau žudikas galėjo to nežinoti, — spėliojo kitas.

— Norint stipriai smogti, jam juk būtų reikėję atsistoti, o tai galėtų ką nors pažadinti...

— Vienintelė galimybė smogti nepastebėtam, — tarė generolas Polis, — tik sėdint jam už nugaros. Tada žudikui nereikėjo nė atsikelti iš vietos.

— Kas sėdėjo už kapitono Smiterso? — paklausė daktaras.

O'Rurkė atsakė nė nesuabejojęs:

— Henslis, sere. Bet jis negalėjo to padaryti — Henslis

yra geriausias Smiterso draugas.

Visi nutilo. Staiga pasigirdo tvirtas misterio Parkerio Paino balsas.

— Manau, kad leitenantas Viljamsonas nori mums kai ką pasakyti.

— Ar aš, sere? Aš... na...

— Nagi nagi, klok, Viljamsonai, — paragino O'Rurkė.

— Bet aš neturiu ką sakyti, tikrai visiškai nieko.

— Kalbėk, mes klausome.

— Aš netyčia išgirdau pokalbio nuotrupą Rutbache, kieme. Sugrįžau į autobusą paieškoti savo portsigaro. Ieškojau jo tarp savo daiktų, o tuo metu lauke prie autobuso sustojo du vyrai. Vienas iš jų buvo Smitersas. Jis kalbėjo...

Viljamsonas staiga nutilo.

— Nagi, sakykit greičiau... — ragino jį kiti.

— Jis kalbėjo kažką apie tai, kad nenorįs įduoti savo bičiulio. Iš balso supratau, jog buvo labai susijaudinęs. Paskui pasakė: „Aš laikysiu liežuvį už dantų tik iki Bagdado — nė minutės ilgiau. Pasistenk iki to laiko išsinešdinti!"

— O ką į tai atsakė tas kitas?

— Aš nežinau, sere. Dievaži, nežinau. Buvo tamsu, tad aš jo nemačiau, o iš tų poros žodžių, kuriuos jis pasakė, negalėjau suprasti, kas tai buvo.

— Kas dar iš jūsų gerai pažinojo Smitersą?

— Nemanau, kad dar kuris nors, išskyrus Henslį, galėjo jį vadinti savo bičiuliu, — lėtai, pabrėždamas kiekvieną žodį ištarė O'Rurkė. — Aš pažinojau Smitersą, bet nelabai gerai. Viljamsonas pas mus visai neseniai, Loftus — taip pat. Abejoju, kad jie su Smitersu būtų kur nors anksčiau susitikę.

— O jūs, generole?

— Anksčiau šio jaunuolio niekur nebuvau sutikęs. Mes su juo susipažinome važiuodami viena mašina iš Beiruto per Libaną.

— O ką pasakytumėt apie tą arméniūkštį?

— Jo draugas būti jis tikrai negalėjo, — tarė O'Rurkė užtikrintai, — o be to, armėnų nervai per silpni, kad galėtų užmušti žmogų.

— Tikriausiai ir aš turiu šį tą pridurti prie ankstesnių parodymų, — tarė misteris Parkeris Painas.

Jis pakartojo savo pokalbį su Smitersu Damasko kavinėje.

— Jis ištarė žodžius: „Nepatinka, kad turiu įduoti bičiulį..." — susimąstęs pasakė O'Rurkė. Jis atrodė susirūpinęs...

— Ar daugiau niekas neturi ką pasakyti? — paklausė misteris Painas.

Daktaras sukosėjo.

— Tai, ko gero, neturi nieko bendra su šiuo reikalu... — pradėjo jis.

Žmonės paprašė, kad jis vis vien papasakotų.

— Kartą girdėjau, kaip jis pasakė Hensliui: „Tu negali paneigti, kad iš tavo departamento kartais nuteka informacija".

— Kada jie apie tai kalbėjo?

— Kaip tik prieš išvažiuojant iš Damasko vakar rytą. Aš net neįsivaizdavau... — jis nutilo.

— Draugužiai, visa tai labai įdomu, — tarė generolas. — Detalė po detalės, ir mes surinksime įkalčius.

— Jūs, daktare, kalbėjote apie maišelį su smėliu? — kreipėsi Parkeris Painas į Loftų. — Juk tokį žudymo įrankį

nesunku pasigaminti?

— Smėlio aplinkui daugiau nei pakankamai... — sausai pasakė jis. Ir tai sakydamas net šiek tiek paėmė jo į ranką.

— Jei pripiltum smėlio į puskojinę... — pradėjo O'Rurkė, bet nebaigė sakinio.

Visi prisiminė Henslio pasakytus žodžius: *„Atsargai visuomet nešiojuosi porą švarių puskojinių".*

Visi nuščiuvo. Tylą nutraukė misteris Parkeris Painas.

— Majore Loftau, tikiuosi, misterio Henslio atsarginės puskojinės vis dar yra jo apsiausto kišenėje?

Visų akys nukrypo ten, kur horizonto fone pirmyn atgal žingsniavo vienišas žmogus. Po to, kai išaiškėjo, jog Smitersas miręs, Henslis laikėsi nuošaliai. Visi suprato jo norą pabūti vienam, kadangi su mirusiuoju jį siejo artima draugystė.

Misteris Painas tęsė:

— Gal jūs mums jas atnešite? Jo apsiaustas autobuse.

Daktaras dvejojo.

— Aš nenorėčiau... — išlemeno jis, vėl žiūrėdamas į tolumoje žingsniuojančio žmogaus figūrą. — Tai atrodo kiek žema...

— Aš reikalauju, atneškite jas, — griežtai paprašė misteris Painas. — Kalbama apie žmogžudystę. Ir, trumpai tariant, aplinkybės per daug neįprastos, kad galėtumėme terliotis. Įklimpome dykumoje, dar čia tas miręs žmogus. Privalome sužinoti tiesą. Jeigu jūs atnešite tas nelemtas puskojines, mes per žingsnį priartėsime prie tiesos.

Loftus pakluso ir nuėjo puskojinių. Misteris Painas pasivedė generolą kiek į šalį.

— Generole, atrodo, jūs sėdėjote tik per perėjimą nuo Smiterso?

— Taip.

— Ar kas nors buvo pakilęs iš vietos ir ėjo pro jus?

— Tiktai ta anglė, mis Prais. Ji ėjo į tualetą autobuso gale.

— Ji ėjo tiesiai ar ją mėtė į šonus?

— Dar kaip mėtė! Juk autobusas važiavo per gūburius.

— Daugiau nieko nematėte einant autobusu, tik ją?

— Ne, — generolas susidomėjęs pažvelgė į Painą. — Kas jūs galų gale esate? Apsiėmėte mums vadovauti, o pats net ne kariškis!

— Aš tik labai daug mačiau šiame gyvenime... — atsakė Parkeris Painas.

— Tikriausiai daug keliavote?

— Ne, visą gyvenimą išsėdėjau kabinete prie rašomojo stalo.

Nešinas puskojinėmis grįžo Loftus. Misteris Parkeris Painas jas rūpestingai apžiūrėjo. *Vienoje dar buvo prilipę šiek tiek drėgno smėlio.*

Misteris Painas giliai įkvėpė oro.

— Dabar aš viską žinau, — tarė jis.

Visų žvilgsniai vėl nukrypo į žingsniuojančio žmogaus figūrą horizonte.

— Jei leisite, norėčiau apžiūrėti kūną, — pasakė misteris Parkeris.

Lydimas daktaro jis nuėjo ten, kur užklotas brezentu gulėjo mirusiojo kūnas. Daktaras jį kiek atklojo.

— Nėra čia į ką žiūrėti, — tarė jis.

Misterio Parkerio žvilgsnis buvo įsmeigtas į mirusiojo kaklaraištį.

— Pasirodo, Smitersas buvo senas itonietis, — tarė jis.

Atrodė, kad Loftus šiek tiek nustebo. Bet misteris Parkeris Painas jį dar labiau nustebino.

— Ką jūs žinote apie jaunąjį Viljamsoną? — paklausė jis.

— Galima pasakyti, nieko. Susitikome su juo Beirute. Grįžau tada iš Egipto. Bet kodėl to klausiate? Tikriausiai...

— Taigi, remdamiesi tik to jaunuolio parodymais, ruošiamės pasiųsti žmogų į kartuves, ar ne tiesa? — linksmai pasakė misteris Painas. — Bet čia reikia būti labai atsargiems.

Jis vis dar, atrodė, domėjosi mirusiojo kaklaraiščiu ir kaklu. Atsegė sąsagas, nuėmė marškinių apykaklę ir nesusivaldė nesušukęs iš nuostabos.

— O! Ar matote tai?

Ant apykaklės užpakalinės dalies buvo maža apvali kraujo dėmelė. Misteris Painas pasilenkė prie nužudytojo vyro kaklo.

— Šis žmogus mirė ne nuo smūgio į galvą, daktare, — tarė jis pagyvėjęs. — Jį nudūrė aštriu smailiu daiktu. Pažvelkite į tą mažą įdūrimo žymę aukščiau sprando.

— O aš to nė nepastebėjau!

— Todėl, kad jūs turėjote savo versiją ir jos tvirtai laikėtės, — pasakė tarsi teisindamasis Painas. — Jūs nusprendėte, kad tai buvo smūgis į galvą. Šios mažos žaizdelės lengva nepastebėti. Tai buvo stiprus staigus dūris siauru aštriu daiktu. Staigi mirtis — auka nė sušukti nespėjo.

— Norite pasakyti, jog durta stiletu? Manote, kad generolas...

— Italai darbuojasi stiletais tiktai pigiuose bulvariniuose romanuose... O, žiūrėkite, atvažiuoja mašina!

Horizonte pasirodė turistinis autobusas.

— Puiku, — tarė prie jų prieidamas O'Rurkė. — Moterys galės važiuoti ta mašina.

— Na, o ką darysime su žudiku? — paklausė misteris Parkeris Painas.

— Jūs turite galvoje Henslį?

— Ne, kalbu ne apie Henslį. Aš įsitikinau, kad jis čia niekuo dėtas.

— Jūs... bet kodėl gi?

— Matote, tai todėl, kad jo puskojinėje buvo smėlio.

O'Rurkė nustebęs žiūrėjo į Parkerį Painą.

— Aš žinau, mano berniuk, — pasakė pastarasis globėjiškai, — kad mano žodžiai nuskambėjo nelabai protingai, bet būtent tai aš ir norėjau pasakyti. Smitersui per galvą niekas netrenkė. Jis buvo nudurtas.

Jis nutilo, tarsi duodamas O'Rurkei laiko viską geriau suprasti, o paskui tęsė:

— Prisiminkite mano pokalbį su Smitersu kavinėje. Jūs atkreipėte dėmesį į vieną frazę, kuri jums pasirodė labai reikšminga. Bet mane nustebino kiti jo žodžiai. Kai aš jam pasakiau, jog stengiuosi užkariauti žmonių pasitikėjimą, jis paklausė: „Ką — jūs taip pat?" Ar jums neatrodo, kad tai labai įdomu? Nemanau, jog tiek daug išeikvojimų departamente būtų galima pavadinti pasitikėjimo užkariavimu... Šie žodžiai labiau atitiktų tai, ką darė, pavyzdžiui, žmogus, panašus į besislapstantį nuo teisėsaugos misterį Samuelį Longą.

Daktaras krūptelėjo, O'Rurkė abejodamas tarė:

— Na... nežinau... gal ir taip...

— Kartą juokais aš pasakiau, kad misteris Longas gali būti vienas iš mūsų. Bet juk taip galėjo nutikti iš tikrųjų.

— Ką jūs?! Bet juk tai neįmanoma!

— Kodėl gi ne? Ar žinote apie žmones daugiau, nei jie apie save pasakojo? Na, dar yra šiokios tokios informacijos pase. Bet kas, pavyzdžiui, žino, kad aš išties esu misteris Parkeris Painas, o generolas Polis — italų generolas? O ką galima tiksliai pasakyti apie mis Prais, kuriai ne pro šalį būtų nusiskusti...

— Bet juk jis... Smitersas... nepažinojo Longo?

— Smitersas buvo senas itonietis. Longas taip pat mokėsi Itone. Smitersas galėjo jį pažinoti, nors niekam apie tai nepasakojo. Gal kartais jis atpažino tarp mūsų esantį Longą? Kas tada? Ką jis tokiu atveju turėjo padaryti? Jis — tiesus žmogus, tad tas susitikimas jį visiškai sutrikdė. Nusprendė ligi Bagdado niekam nieko nesakyti, o ten pranešti apie jį pareigūnams.

— Vadinasi, jūs manote, kad vienas iš *mūsų* yra Longas? — paklausė O'Rurkė apstulbęs.

Jis giliai atsiduso.

— Tada tai *tikriausiai* italas... Bet ką manote apie tą armėną?

— Vaizduoti kitos tautybės žmogų ir gauti užsienio pasą? Kam jam papildomi rūpesčiai? Kodėl gi nelikus anglu?

— Gal tai mis Prais? — vis neprarasdamas vilties sušuko O'Rurkė.

— Ne! — tarė Parkeris Painas tvirtai. — *Štai* tas žmogus!

Ir jis iš pirmo žvilgsnio draugiškai uždėjo ranką ant peties greta stovinčiam vyrui. Bet balsas nuskambėjo toli gražu nedraugiškai, o pirštai sugriebė petį tarsi geležinės replės.

— Majoras Loftus, jis — ir gydytojas, ir misteris

Samuelis Longas tuo pačiu metu... Nesvarbu, kaip jį dabar vadinsime!

— Bet to negali būti, — pravebleno naivusis O'Rurkė. — Loftus tarnauja oro pajėgose jau keletą metų.

— Bet juk jūs anksčiau jo niekada nebuvote sutikęs? Jūs nė vienas jo nepažįstate. Tiesą sakant, jis nėra *tikrasis* Loftus.

Tylėjęs vyras pagaliau atgavo žadą:

— Pasirodo, jūs esate pasiutiškai sumanus. Kaip jūs, po perkūnais, viską supratote?

— Man padėjo jūsų nevykęs tvirtinimas, jog Smitersas mirė atsitrenkęs galva į autobuso lubas. Šią mintį jums davė, visiškai to nenorėdamas, O'Rurkė, kai mes vakar Damaske stovėjome ir šnekučiavomės. Jūs nusprendėte: kaip tai paprasta! Iš mūsų esate vienintelis gydytojas, tad, kad ir ką sakytumėte, viskas bus priimta už gryną pinigą. Turėjote pasiėmęs Loftaus lagaminėlį su gydytojo instrumentais. Tame rinkinyje lengva rasti žudymo įrankį. Pasilenkėte ties Smitersu, kuris sėdėjo prieš jus, ir kažką jam sakydamas dūrėte tuo aštriu daiktu tiesiai į kaklą iš užpakalio. Autobuse buvo tamsu... Minutę kitą dar kažką kalbėjote... Argi kas galėjo ką nors įtarti?

Vėliau atrado kūną. Būdamas daktaras, jūs nustatėte mirties priežastį. Bet viskas vyko ne taip sklandžiai, kaip jūs tikėjotės. Iškilo tam tikrų abejonių ir įtarimų. Viljamsonas papasakojo apie netyčia išgirstą pokalbį. Aišku, kad Smitersas tada kalbėjo su jumis. Visi pradėjo įtarinėti Henslį, tuo labiau kad jūs dar papasakojote apie informacijos nutekėjimą jo departamente, ką pats sukūrėte... Tada aš nusprendžiau paskutinįkart patikrinti. Priminiau smėlį ir puskojines. Jūsų

delnai buvo smėlėti. Pasiunčiau jus atnešti puskojines, *kad sužinotume tiesą*. Bet aš turėjau galvoje ne tą tiesą, kurią jūs tikėjotės išgirsti... *Aš jau buvau patikrinęs Henslio puskojines*! Jose smėlio nebuvo. Būtent jūs jo ten įbėrėte.

Misteris Samuelis Longas užsirūkė.

— Aš pasiduodu, — tarė jis. — Laimė nuo manęs nusisuko. Na, kol ji man šypsojosi, aš ja gerokai pasinaudojau. Bet vėliau jie aptiko mano pėdsakus — vos spėjau pabėgti į Egiptą. Ten susipažinau su Loftu. Jis turėjo prisidėti prie grupės tik Bagdade ir nė vieno iš turistų nepažinojo. Negalėjau neišnaudoti tokios puikios progos. Aš jį papirkau. Tai kainavo dvidešimt tūkstančių svarų. Man tai buvo vieni niekai! Viskas vyko sklandžiai, bet vėliau — tikra likimo ironija! — aš sutikau Smitersą, tą asilų asilą! Jis už mane jaunesnis, o Itone buvo mano „vergas". Tais laikais jis mane dievino kaip kokį didvyrį. Ir dabar nenorėjo manęs įduoti. Aš jo labai prašiau, ir jis prižadėjo niekam apie mane nieko nesakyti iki Bagdado. Bet kas paskui? Argi turėjau šansų tenai pasprukti? Aišku — jokių! Vienintelė išeitis buvo pašalinti jį iš kelio. Bet aš jus galiu užtikrinti — iš prigimties nesu žudikas. Mano sugebėjimai reiškiasi visai kitose srityse.

Staiga Longo veidas pasikeitė — kažkaip persikreipė. Jis susvyravo ir krito veidu žemyn. O'Rurkė pasilenkė ties juo.

— Tikriausiai cigaretėje buvo ciano rūgšties, — pasakė misteris Parkeris Painas. — Paskutinį lošimą žaidėjas pralaimėjo...

Jis apsižvalgė — aplinkui driekėsi bežadė dykuma. Negailestingai kepino saulė. Tik vakar jie paliko Damaską pro Bagdado vartus.

Tu neiki pro vartus, o karavane,
Ar eidamas pro juos tu nedainuok,
Kad būt įmanoma išgirsti tylą,
Kur mirę visi paukščiai, tik kažkas
Balsu paukštelio ten čirena...

Namas Širaze

Apsilankęs Bagdade, šeštą valandą ryto misteris Parkeris Painas išskrido į Persiją. Mažame monoplane nedaug vietos keleiviams, o suolai tokie siauri, kad apie patogų sėdėjimą kelionės metu negalėjo būti nė kalbos, ypač tokiam apkūniam vyriškiui, kaip misteris Parkeris. Be jo, lėktuvu skrido dar du keleiviai: stambus raudonskruostis vyras, apie kurį misteris Painas kažkodėl pagalvojo, jog jis mėgėjas paplepėti, ir liesa moteris kietai sučiauptomis lūpomis bei ryžtingu veidu. „Bent jau nepanašu, kad jie manęs prašys profesinių patarimų". Taip ir buvo. Liesoji moteriškė pasirodė esanti amerikietė misionierė, kuriai jos sunkus darbas teikė didžiulį pasitenkinimą, o raudonskruostis dirbo vienoje naftos kompanijoje. Lėktuvui dar nepakilus, jie suspėjo visa tai išsipasakoti savo bendrakeleiviui.

— Aš, deja, esu tik turistas, — kukliai pasakė misteris Parkeris Painas. — Vykstu į Teheraną, Ispahaną ir Širazą.

Šie pavadinimai nuskambėjo taip kerinčiai, kad jis neatsispyrė pagundai dar kartą juos ištarti: Teheranas, Ispahanas, Širazas.

Pro lėktuvo langą misteris Painas matė apačioje besidriekiančią šalį. Tai buvo lygi kaip stalas dykuma. Jis juto šios bekraštės neapgyvendintos vietovės paslaptingumą.

Kermanšache jie nusileido pasitikrinti pasus ir muitą. Atidarė misterio Parkerio Paino lagaminą. Ypač susijaudinę muitininkai apžiūrėjo mažą kartoninę dėžutę. Pasipylė klausimai. Padėtis visai susikomplikavo, nes misteris Painas nei kalbėjo persų kalba, nei ką nors suprato... Laimė, jam pagelbėjo lėktuvo pilotas, kuris kaip tik tuo metu buvo išėjęs pramankštinti kojų. Tipiškas vokietis, gražus šviesiaplaukis jaunuolis sodriai mėlynomis akimis ir vėjo nugairintu veidu.

— Gal jums padėti? — mandagiai pasiteiravo jis.

Tuo metu misteris Painas išraiškingais gestais stengėsi muitininkams paaiškinti, kas toje dėžutėje, bet, deja, nesėkmingai. Jis atsisuko ir pamatęs pilotą labai apsidžiaugė.

— Tai milteliai nuo blakių, — tarė jis. — Kaip manote, ar galėsite jiems paaiškinti?

Bet pilotas ir pats, atrodo, nesuprato, ką nori pasakyti šis džentelmenas.

— Atleiskite? — susirūpinęs tarė jis.

Misteris Painas pakartojo savo žodžius vokiškai. Pilotas nusišiepė ir išvertė sakinį į persų kalbą. Susirūpinę muitininkai buvo labai patenkinti. Jų niūrūs veidai nušvito ir jie pralinksmėjo. Vienas net užsikvatojo. Labai jau juokinga jiems pasirodė mintis imti tokius daiktus į kelionę.

Visi trys keleiviai vėl sulipo į lėktuvą, ir kelionė tęsėsi. Virš Hamadano lėktuviukas kiek sumažino greitį, kad išmestų paštą, bet skrydžio nenutraukė. Misteris Painas neatitraukė akių nuo lango — jis norėjo pamatyti tą legendinę vietą, kur

kadaise Darijus nuo Bechistano uolos žvelgė į savo imperiją, nusidriekusią jau tada taip plačiai, kad joje gyvenantys žmonės kalbėjo trimis kalbomis: babiloniečių, medianiečių ir persų.

Į Teheraną jie atskrido pirmą valandą dienos. Ten juos vargino policijos pareigūnai. Vokietis pilotas priėjo prie misterio Parkerio ir šypsodamasis stebėjo, kaip tas baigė atsakinėti į galybę jam visiškai nesuprantamų klausimų.

— Ką aš jiems pasakiau? — paklausė jis lakūną vokiškai.

— Kad jūsų tėvo vardas — Turistas, kad jūsų profesija yra Čarlis, motinos vardas — Bagdadas, o atvykote iš Harietos.

— Dieve, kas dabar bus? — susirūpino misteris Painas.

— Nieko nebus! Jiems svarbu tik tai, kad jūs netylėtumėte. Galite kalbėti bet ką...

Teheranu misteris Parkeris Painas nusivylė. Miestas jam pasirodė per daug šiuolaikiškas. Jis pasidalijo savo mintimis apie tai su Šlagaliu, pilotu, kai atsitiktinai sutiko jį viešbutyje. Impulso pagautas jis net pakvietė vokietį kartu papietauti. Tas kvietimą mielai priėmė.

Gruzinas padavėjas sukosi kaip vijurkas ir greitai juos aptarnavo. Patiekalus nešė vieną po kito.

Kai buvo paduotas desertas — lipni šokolado masė — vokietis tarė:

— Taigi jūs vykstate į Širazą?

— Taip, aš ten skrisiu, paskui mašina važiuosiu į Ispahaną ir grįšiu į Teheraną. Ar rytoj į Širazą skrisiu su jumis?

— *Ach*, ne, aš grįžtu į Bagdadą.

— Jūs seniai čia gyvenate?

— Trejus metus. Mūsų aviakompanija susikūrė čia prieš trejetą metų. Per tą laiką nepadarėme nė vienos avarijos — *unberufen**! — jis pabeldė į stalą.

Atnešė masyvius puodelius su saldžia kava. Abu vyrai užsirūkė. Vokietį užliejo prisiminimų banga.

— Mano pirmieji keleiviai buvo dvi moterys — abi anglės.

— Nejaugi? — paklausė misteris Painas, norėdamas paskatinti pasakotoją.

— Viena jų kilusi iš labai geros šeimos — ji buvo vieno jūsų ministro duktė. Kokia gi jos pavardė? Ak, taip — ledi Estera Kar. Labai graži, net labai graži, bet pamišusi.

— Kaip tai — pamišusi?

— Visiškai pamišusi. Taip taip... Iki šiol ji gyvena viename iš tų didelių Širazo namų. Dėvi tik rytietiškus drabužius ir nenori matyti nė vieno europiečio. Argi taip turi gyventi ledi iš geros šeimos?!

— Na, ir daugiau tokių dalykų yra buvę, — įsiterpė misteris Painas. — Pavyzdžiui, ledi Hestera Stenhoup...

— Bet dama, apie kurią pasakoju, visiškai praradusi protą! — atšovė pašnekovas. — Užtenka vien į jos akis pažvelgti ir tai suprasi... Visiškai tokios pačios akys buvo mano kapitono, kai per karą tarnavau povandeniniame laive. Dabar jis pamišėlių namuose.

Misteris Painas susimąstė. Jis puikiai prisiminė lordą Mičeldeverą, ledi Esteros Kar tėvą. Net teko dirbti jam vadovaujant, kai lordas buvo Valstybės Sekretorius. Aukštas blondinas linksmomis mėlynomis akimis. Misteris Painas kartą

---

* — Neprasitarus *(vok.)*, — *vert. past.*

matė ir jo žmoną. Gražuolė juodaplaukė airė mėlynomis kaip žibuoklės akimis. Jie abu buvo išvaizdūs normalūs žmonės, bet, pasirodo, Kar šeimoje *būta* pamišėlių. Tai kartais nutinka net po kelių kartų. Jam buvo keista, kad Šlagalis šį faktą taip pabrėžė.

— O ta antroji ledi, kur ji? — paklausė jis.

— Ta antroji ledi... ji mirė.

Kažkas jo balse privertė misterį Parkerį Painą pakelti akis ir įdėmiai pažiūrėti.

— Aš taip pat turiu širdį, — tarė Šlagalis, — ir jausmus... Man ji buvo už visas gražiausia, ta ledi... Panaši į gėlę, — jis atsiduso. — Kartą atvykau į namą Širaze jos aplankyti. Pati ledi Estera Kar buvo mane pakvietusi. Mano mažytė, mano gėlelė. Ji buvo kažko labai išsigandusi. Aš tai aiškiai mačiau. Kai kitą kartą atskridau iš Bagdado, sužinojau, jog ji mirusi. Mirusi! — jis patylėjo, o paskui susimąstęs tęsė: — Galėjo būti, kad ta kita ją nužudė. Ji juk pamišusi, užtikrinu jus.

Šlagalis vėl sunkiai atsiduso, o jį užjaučiantis Parkeris Painas užsakė dvi benediktino. Tačiau padavėjas pareiškė, kad jie turi puikaus likerio „Kiurasao", ir atnešė jiems po dvi taures.

Kitą dieną, iškart po vidurdienio, misteris Parkeris Painas pirmą kartą pamatė Širazą. Lėktuvas skrido virš kalnų virtinių, kurias vieną nuo kitos skyrė siauros lygumų juostos. Visur plytėjo negyvenama išdžiūvusi bevandenė dykynė. Bet staiga išniro Širazas — smaragdo žalumos oazė pačioje dykumos širdyje.

Kiek misteris Parkeris Painas nusivylė Teheranu, tiek jį sužavėjo Širazas. Neišgąsdino nei prieštvaninis viešbutis,

nei siauros apleistos gatvelės. Jis pasijuto esąs pačioje Persijos širdyje. Ir išties čia atsidūrė pačiu laiku: išvakarėse prasidėjo garsioji Nanruzo šventė. Tada visas penkiolika dienų persai švenčia savo Naujuosius metus. Misteris Painas matė, kaip ištuštėjo mugės, o visa liaudis rinkosi didžiulėje aikštėje šiaurinėje miesto dalyje. Visas Širazas šventė.

Vieną dieną, kai jis vaikštinėjo po priemiestį, tik ką aplankęs garsaus poeto Hafizo kapą, pastebėjo nuostabų namą. Jo sienos, išpuoštos melsvos, rausvos ir gelsvos spalvos plytelėmis, skendėjo puikaus parko žalumoje, kur tryško fontanai ir žydėjo apelsinmedžiai bei rožės. Tai buvo tikras jo svajonių namas!

Tą vakarą, vakarieniaudamas pas Anglijos konsulą, jis paklausė jo apie tą namą.

— Ne namas, o tikra svajonė, ar ne taip? Jį pasistatė buvęs Luristano gubernatorius, kuris mokėjo pasinaudoti savo aukštu postu. Dabar namas priklauso anglei, tikriausiai girdėjote apie ją. Ledi Estera Kar. Pamišėlė. Su britais, savo tėvynainiais, nenori turėti jokių reikalų, pavirto tikra perse...

— Ar ji jauna?

— Per jauna, kad taip kvailiotų. Jai apie trisdešimt metų.

— Su ja gyveno dar kita anglė, na, ta, kuri mirė?

— O taip, tai buvo prieš trejetą metų. Tai atsitiko, tarp kitko, kaip tik kitą dieną man pradėjus tarnybą čia. Staigiai mirė mano pirmtakas, ir aš turėjau tuoj pat užimti jo vietą.

— Kaip ji mirė? — paklausė Parkeris Painas, nenorėdamas išduoti savo susidomėjimo.

— Iškrito iš balkono ar antro aukšto terasos, gerai neatsimenu. Ji patarnaudavo ledi Esterai ar buvo jos kompanionė — tiksliai negaliu pasakyti. Nešė pusryčius ant

padėklo, netyčia užkliuvo ir suklupo ant krašto... Labai liūdna istorija, bet taip jau atsitiko... Nukrito ant akmeninio slenksčio ir nusisuko sprandą.

— Kuo ji buvo vardu?

— Atrodo, King... O gal Vilis? Ne, tai ta misionierė. Ji buvo labai graži mergina.

— Ledi Estera labai sielojosi?

— Taip. O gal ne... Tiesą sakant, nežinau. Juk ji labai keista... Ji visuomet tokia valdinga — iškart gali suprasti, kad kilusi ne iš eilinių žmonių. Manau, jūs suprantate, ką turiu galvoje. Prisipažinsiu, mane gąsdina jos valdingas balso tonas ir žaižaruojančios juodos akys.

Jis tarsi atsiprašinėdamas sukikeno ir smalsiai pažiūrėjo į pašnekovą. Misteris Painas sėdėjo paskendęs savo mintyse ir nieko nematančiomis akimis žvelgė į tolį. Degtukas, kurį jis užžiebė norėdamas prisidegti cigaretę, degė jo rankoje... Kai liepsna pasiekė pirštus, jis atsikvošėjo ir sušukęs iš skausmo sviedė degtuką šalin. Tada nustebęs pažiūrėjo į konsulą ir nusišypsojo.

— Ak, atleiskite, — tarė jis.

— Skraidėte padebesiais, tiesa? — nusijuokė tas. — Kaip mes, anglai, sakome, rinkote vilną...

— Taip, ir pririnkau pilnus tris maišus, — vis dar susimąstęs atsiliepė misteris Parkeris Painas.

Jie toliau kalbėjo apie įvairiausius kitus dalykus.

Dar tą patį vakarą, mirgant silpnai alyvinės lempos šviesai, misteris Parkeris Painas rašė laišką. Jis ilgai suko galvą, kaip geriau išdėstyti savo mintis... Bet laiškas išėjo visiškai paprastas:

„Misteris Parkeris Painas reiškia nuoširdžiausią pagarbą ledi Esterai Kar ir praneša, kad ateinančias tris dienas jis dar bus apsistojęs „Farso" viešbutyje. Gal ledi Kar norėtų kreiptis į jį konsultacijos?"

Kartu į voką jis įdėjo iškarpą su savo žymiuoju skelbimu:

„Ar jūs laimingas? Jei ne, patarimo kreipkitės į misterį Parkerį Painą, Ričmondo gatvė 17".

— Žuvelė turėtų užkibti, — tarė sau misteris Painas lipdamas į gana nepatogią lovą. — Taip, praėjo treji metai... Turėtų suveikti...

Kitą dieną, apie ketvirtą valandą, atkeliavo atsakymas. Jį atnešė nė žodžio angliškai nesuprantantis persas. Ledi Estera rašė, kad jai būtų labai malonu, jei misteris Parkeris Painas aplankytų ją šiandien devintą valandą vakaro.

Perskaitęs misteris Painas net nusišypsojo.

Vartus atidarė tas pats tarnas, kuris atnešė laiškelį. Per tamsų sodą jis nuvedė misterį Painą prie akmeninių laiptų, vedančių į užpakalinę namo dalį. Durys buvo atviros, ir svečias įėjo į balkoną, kur jau viešpatavo naktis. Palei sieną stovėjo ilgas minkštasuolis, o ant jo patogiai atsilošusi sėdėjo stulbinamo grožio moteris. Vilkėjo rytietiškus drabužius. Matyt todėl, kad jie puikiai derėjo prie jos rytietiško grožio, teikė pirmenybę tokiems, o ne europietiškiems drabužiams. Konsulas sakė ją esant valdingą. Tai bylojo visa jos išvaizda. Galva išdidžiai atlošta, antakiai kiek suraukti.

— Tai jūs misteris Parkeris Painas? Prašom sėstis štai ten.

Rankos mostu ji parodė į krūvą pagalvėlių. Ant piršto sumirgėjo nuostabaus grožio smaragdas — aišku, tai buvo šeimos turtas, nes ant jo matėsi išgraviruotas šeimos herbas. „Tikriausiai šeimos palikimas ir kainuoja krūvą pinigų", — pagalvojo misteris Painas.

Jis rytietiškai atsisėdo ant žemės tarp tų pagalvėlių, nors tai jam sekėsi sunkiai. Apie grakštumą tokio sudėjimo žmogui, kaip jis, nė kalbos negalėjo būti... Tarnas atnešė kavos. Misteris Painas po pirmo gurkšnelio įvertino jos privalumus.

Pagal Rytų paprotį, šeimininkė neskubėjo kalbėti. Ji, kaip ir svečias, siurbčiojo kavą, o jos akys iš pasitenkinimo buvo beveik užmerktos. Pagaliau ledi prabilo:

— Vadinasi, jūs padedate tiems, kurie jaučiasi nelaimingi, — tarė ji. — Bent jau taip teigia jūsų skelbimas.

— Taip.

— Kodėl jūs man jį atsiuntėte? Ar nesiliaujate dirbęs net per atostogas, net kai keliaujate?

Jos balsas nuskambėjo kažkaip agresyviai, bet Parkeris Painas atsakė labai paprastai:

— Ne. Atostogaudamas nemėgstu dirbti.

— Tad kodėl jūs man atsiuntėte tą skelbimą?

— Todėl, kad turiu pagrindo manyti, jog jūs nelaiminga.

Stojo tyla. Įdomu, ką ji atsakys? Minutėlę ji svarstė, ką čia atsakius, bet paskui tik nusijuokė.

— Tikriausiai jūs manote, kad tas, kuris paliko tą triukšmingą gyvenimą ir gyvena toli nuo saviškių, nuo savo šalies, kaip aš, yra nelaimingas?

— Jūs manote, kad aš išsitrėmiau todėl, jog mane aplankė kažkokia širdgėla ar nusivylimas? Bijau, kad ne jums

suprasti tikrąją priežastį... Namie, Anglijoje, buvau tarsi žuvis, išmesta iš vandens. Tik čia aš jaučiuosi savimi, o mano širdis visiems laikams priklauso Rytams. Mano vienatvė man patinka. Deja, jūs to tikrai negalite suprasti. Jūsų nuomone, aš — tikra pamišėlė.

— Jūs visai nepamišusi, — ramiai, bet užtikrintai pasakė Parkeris Painas.

Dama susidomėjusi pažvelgė į jį.

— Bet juk čia žmonės mane laiko beprote. Kvailiai! Jie nesupranta, kad kiekvienas gyvena taip, kaip jam patinka. Aš čia visiškai laiminga!

— Tačiau jūs mane pasikvietėte... Kodėl?

— Na, sakykim, kad man buvo įdomu į jus pažiūrėti, — ji ieškojo žodžių. — Be to, nors į Angliją aš niekuomet nesiruošiu, man kartais įdomu išgirsti, kaip ten viskas...

— Tame pasaulyje, kurio atsisakėte?

Ji nieko neatsakė, tik linktelėjo galvą.

Tada misteris Painas pradėjo pasakoti, tyliai, ramiai, pakeldamas balsą tik tada, kai norėdavo pabrėžti ką nors labai svarbaus.

Jis vaizdžiai nupasakojo dabartinį Londoną, aukštosios visuomenės paskalas, neužmiršo pakalbėti ir apie žymius žmones, naujus restoranus ir naktinius klubus, apie arklių lenktynes, medžiokles ir, žinoma, apie garsiausius skandalus. Jis pasakojo jai ir apie Paryžiaus madas, ir išvis apie madas, ir apie tai, kad mažose nuošaliose parduotuvėlėse galima pigiai nusipirkti visai neblogų daiktų. Jis smulkiai nupasakojo teatro ir apskritai bohemos gyvenimą, kalbėjo apie kino teatrus ir naujausius filmus, apie naujai išaugusius priemiesčių namus, apie sodininkystę ir augalus, tinkamus prabangiam sodui, ir

pagaliau apsistojo ties paprastesne, bet kiekvieno širdžiai miela tema — Londono, apgaubto vakaro sutemų. Gatvės pilnos tramvajų ir autobusų, minios žmonių skuba į savo naujus namus po darbo dienos, kur jų laukia žmonos, vyrai ir mieli vaikučiai, ir jaukus namų židinys. Priešais savo klausytoją Parkeris Painas vaidino tikrą spektaklį, pasitelkęs į pagalbą visus savo neeilinius pasakotojo sugebėjimus ir išsamų tikrovės pažinimą. Ledi Esteros galva nusviro, pradinės didybės neliko nė ženklo. Pasakojimo metu jos skruostais tekėjo ašaros, o kai misteris Painas baigė, nustojusi save tramdyti, ji prapliupo balsu raudoti.

Misteris Painas sėdėjo tylėdamas. Jis stebėjo, kokį įspūdį padarė jo pasakojimas. Ramus ir patenkintas, kaip žmogus, sėkmingai atlikęs eksperimentą ir gavęs laukiamus rezultatus.

Pagaliau ledi pakėlė galvą.

— Na, — tarė ji, — dabar jūs patenkintas?

— Manau, kad taip.

— Kaip aš visa tai ištversiu?! Kaip aš tai ištversiu? Niekada neišvažiuosiu iš šitos skylės, niekuomet nematysiu normalių žmonių!

Rauda vėl nupurtė jos kūną. Pagaliau ji susivaldė ir paklausė:

— Na, kodėl manęs nepaklausiate suprantamo dalyko: kodėl taip stipriai ilgėdamasi namų ten negrįžtu?

Pirmą kartą jos akyse misteris Parkeris Painas pastebėjo baimės kibirkštėlę.

— Ar žinote, kodėl negaliu ten vykti?

— Manau, kad taip.

— Ne, jūs klystate, jūs tik įsivaizduojate viską žinąs.

To jūs niekuomet negalėtumėt atspėti.

— Man nereikia spėlioti. Aš tik stebiu žmones ir juos klasifikuoju.

Ji palingavo galvą.

— Jūs visiškai nieko nežinote...

— Gerai, turiu jus kaip nors įtikinti... — tarė vyriškis. — Pirmą kartą jūs čia atskridote vokiečių aviakompanijos lėktuvu, kiek aš žinau, iš Bagdado?

— Taip.

— To lėktuvo pilotas buvo jaunas vokietis, Šlagalis, kuris vėliau jus čia aplankydavo, ar taip?

— Taip, — šį kartą tai nuskambėjo kažkaip kitaip, švelniau.

— Ir jūs, kiek man žinoma, turėjote draugę ar kompanionę, kuri... mirė. — Misterio Paino balsas dabar buvo tvirtas ir šaltas.

— Kompanionė.

— Kuo ji buvo vardu?

— Mjurielė King.

— Ar ji jums patiko?

— Ką reiškia — patiko? — ji nutilo stengdamasi susitvardyti: — Ji buvo man naudinga.

Ledi Estera tai ištarė kažkaip šaltai ir išdidžiai, o misteris Parkeris Painas prisiminė konsulo žodžius: „Iškart matyti, kad ji nėra eilinė, manau, suprantate, ką turiu galvoje?"

— Ar jūs labai sielojotės dėl jos mirties?

— Aš... na, žinoma! Tai visai suprantama... Klausykite, misteri Painai, negi būtina vėl žadinti tuos liūdnus prisiminimus?

Iš jos žodžių buvo aišku, jog ji supyko, ir tai reiškė, kad

audiencija baigta.

— Dėkoju, kad mane aplankėte, — tarė ji visai nedraugišku tonu. — Bet, tiesą sakant, jaučiuosi šiek tiek nuvargusi... Beje, kiek aš jums skolinga už konsultaciją?

Bet misteris Parkeris Painas neparodė, kad tie žodžiai jį įžeidė. Jis nė nekrustelėjo sėdėdamas tarp pagalvėlių ir klausinėjo toliau.

— Ar Šlagalis nesilanko jūsų namuose po kompanionės mirties? Jei panorėtų jus aplankyti, jo nepriimtumėt?

— Žinoma, ne.

— Jūs jam kategoriškai atsakytumėte?

— Taip. Šlagalio į šiuos namus niekada niekas neįleis.

— Taigi man viskas aišku. Būtent tai tikėjausi iš jūsų išgirsti, — susimąstęs tarė misteris Painas.

— Ką jūs turite omenyje tai sakydamas? — Jos arogantiškumas tarsi išgaravo, ir dabar žodžiai nuskambėjo ne taip tvirtai.

— Ar jūs, ledi Estera, žinote, kad jaunasis Šlagalis buvo iki ausų įsimylėjęs Mjurielę King? Iki šiol negali jos užmiršti — labai sentimentalus jaunuolis.

— Ar tikrai? — tai ji pasakė beveik pašnibždomis.

— Kokia ji buvo?

— Ką jūs turite galvoje to klausdamas? Ką aš žinau, kokia ji buvo?

— Na, kartais į ją pažiūrėdavot, manau, bent jau žinojote, kaip atrodo.

— Ak, jus tai domina. O, ji buvo labai graži jauna moteris.

— Maždaug jūsų amžiaus?

— Taip, beveik. — Staiga ji nutilo ir netrukus paklausė: — Kodėl jūs manote, kad Šlagalis ją mylėjo?

— Todėl, kad jis man tą pats pasakė. Be to, prisipažino tiesiai, be jokių užuominų... Aš jums sakiau, jog Šlagalis — sentimentalus jaunuolis. Buvo laimingas galėdamas man išsipasakoti. Žinote, jis labai sielvartavo dėl tokios jos mirties.

Ledi Estera pašoko iš vietos.

— Ar manote, kad tai aš ją nužudžiau?!

Misteris Parkeris Painas nė nepajudėjo.

— Ne, brangus vaikeli, aš nemanau, kad jūs ją užmušėte, todėl patariu jums greičiau liautis vaidinus tą spektaklį ir važiuoti į namus.

— Kokį spektaklį? Ką jūs čia kalbate?

— Bėda ta, kad neišlaikė jūsų nervai. Taip taip, vis tie nervai. Jūs pagalvojote, jog jus apkaltins nužudžius savo šeimininkę.

Merginą tarsi elektra nupurtė.

— Jūs nesate Estera Kar. Aš tai žinojau jau anksčiau, prieš ateidamas pas jus, bet, kad būčiau visiškai tikras, vis dėlto atlikau savo eksperimentą. — Jis nusišypsojo savo miela, geranoriška šypsena. — Deklamuodamas jums tą savo monologą, aš stebėjau jūsų reakciją... Galiu pasakyti, kad jūs į viską reagavote ne kaip Estera Kar, bet kaip Mjurielė King. Jus jaudino tik mano kalbos apie kiną, važiavimą namo tramvajumi ar autobusu. Jums buvo malonu klausytis apie Londono parkus ir pigias parduotuves... Bet kai aš pasakojau aukštosios visuomenės paskalas ir skandalus, kai užsiminiau apie antikvarinius niekučius ir brangenybes, apie brangius naktinius klubus ir Paryžiaus madas bei panašius dalykus, jūsų veidas buvo abejingas — tą mačiau aiškiai. Juk tai jums nieko nereiškė.

Dabar misterio Parkerio Paino balsas skambėjo dar

įtikinamiau, net tėviškai:

— Sėskite ir viską man apie tai papasakokite. Juk jūs neužmušėte ledi Esteros, tik bijojote, jog jus gali tuo apkaltinti. Papasakokite viską nieko neslėpdama.

Ji giliai įkvėpė, susikaupė ir, susmukusi atgal ant minkštasuolio, pradėjo pasakoti savo istoriją.

— Turiu pradėti iš pradžių. Tiesą sakant, ledi Esteros bijojau. Ji buvo pamišusi — nevisiškai, bet šiek tiek tai tikrai... Atsivežė mane čia ir aš džiaugiausi kaip maža mergaitė. Viskas atrodė taip romantiška... Tikra kvailelė! Kas gi daugiau, jei ne tikra kvailelė?! Anglijoje šeimininkė patyrė kažkokį nemalonų nuotykį su paprastu vairuotoju. Ji, beje, buvo tiesiog pakvaišusi dėl vyrų — jai nebuvo svarbu, kas jis ir koks... Tas vairuotojas nenorėjo su ja daugiau turėti jokių reikalų, o šioji nuo jo niekaip neatstojo. Viskas iškilo aikštėn, ir ji tapo draugų pajuokos objektu. Tada ji pabėgo į čia, kad išvengtų tėvų globos ir aplinkinių dėmesio. Visiems pasakė trokštanti vienatvės ir norinti pasilaidoti dykumoje. Nesąmonė! Ji tai padarė tik tam, kad išgelbėtų savo pašlijusią reputaciją. Ledi Estera planavo pagyventi čia kurį laiką, kol aprims aistros ir vėl grįžti į Londoną. Bet darėsi vis keistesnė ir keistesnė. O čia dar ta istorija su pilotu... Ji jį įsižiūrėjo... Pilotas čia ateidavo, kad susitiktų su manimi, o ji... ji įsivaizdavo... Na, jūs mane suprantate? Jis, esu tikra, jai viską išaiškino. Tada visą savo įniršį šeimininkė nukreipė į mane. Terorizavo mane kaip tikrą vergę, beje, ir laikė mane savo verge. Visuomet pabrėždavo, kad esu visiškoje jos valioje ir kad daugiau niekuomet neišvysiu savo tėvynės. Aš priklausanti jai, todėl ji galinti manipuliuoti mano gyvenimu ar mano mirtimi — štai kaip ji kalbėjo!

Misteris Painas linktelėjo galvą. Jis puikiai įsivaizdavo visą situaciją. Viena vertus, ledi Estera, visą laiką balansuojanti ties beprotybės riba, antra vertus, išsigandusi naivi mergaitė, iš tikrųjų esanti visiškoje šeimininkės valdžioje.

— Bet vieną dieną kažkas man staiga pasidarė. Aš jai atsikirtau, kad fiziškai esu už ją stipresnė, todėl jei ir toliau nesiliaus manęs terorizavusi, aš ją išmesiu pro balkoną. Tikriausiai kalbėjau taip įtikinamai, kad ji manim išties patikėjo. Buvo matyti, kad baisiai išsigando. Ir aš žengiau žingsnį jos link — tai padariau visai nesąmoningai... Nežinau, ką ji tada apie mane pagalvojo, bet žengė atgal, ir tada... Aikštelė toje vietoje buvo siaura ir ledi Estera krito žemyn.

Mjurielė King paslėpė veidą delnuose, tarsi slėpdamasi nuo prisiminimų.

— O kas buvo paskui? — švelniai paklausė misteris Parkeris Painas.

— Iš siaubo aš vos pati neišprotėjau. Buvau tikra, kad niekas manim nepatikės, jog šeimininkė pati iškrito. Pasakys, jog aš tai padariau. Bijojau, kad manęs neuždarytų į tą baisų vietos kalėjimą...

Jos lūpos nervingai drebėjo. Misteris Parkeris matė, kad ją užvaldė baimė.

— Ir tada man gimė mintis: kas, jei aš pasikeisiu su ja vietomis? Žinojau, kad turi atvykti naujas Britanijos konsulas, kuris nė vienos iš mūsų dar nebuvo matęs. Jo pirmtakas buvo tik ką miręs. Su tarnais, pagalvojau, problemų nebus. Ir išties jiems mes abi buvome tik dvi pamišusios anglės. Mirus vienai šeimininke, be abejo, tapo kita. Aš juos dosniai apdovanojau pinigais ir pasikviečiau konsulą. Priėmiau jį, pasivadinusi ledi Estera Kar. Mūvėjau jos žiedą, ant kurio puikavosi šeimos

herbas. Konsulas buvo labai malonus ir viskuo pats pasirūpino... Taip ta istorija niekam nesukėlė nė mažiausio įtarimo.

Misteris Parkeris Painas vėl linktelėjo galvą. Ką gi, niekas nenorėjo, matyt, knaisiotis po tą istoriją... Nors ledi Estera Kar visiška pamišėlė, bet ir žymios giminės atstovė. Tai viską išsprendžia!

— Vėliau aš gailėjausi, kad taip padariau... Pajutau, jog ir pati kraustausi iš proto, — tęsė savo pasakojimą Mjurielė. — Buvo nepakeliamai sunku sėdėti čia tarp keturių sienų ir vaidinti įgrisusį vaidmenį. Bet išeities iš tos aklavietės, į kurią pati save įstūmiau, aš nemačiau. Mano pavėluotas prisipažinimas sukeltų dar didesnį įtarimą, jog tai aš ją nužudžiau. Ak, misteri Painai, ką man dabar daryti? Kaip man dabar elgtis?

— Ką daryti? — misteris Painas kaip galėdamas vikriau pašoko ant kojų, jo mieguistos ramybės neliko nė ženklo. — Jūs, mielasis vaikeli, eisite su manimi pas Britanijos konsulą, ir nedelsiant. Jis — malonus, protingas ir geras žmogus. Neišvengsite labai nemalonių oficialių procedūrų ir vargu ar viskas vyks sklandžiai, bet galiu pažadėti vieną dalyką: jūsų nepakars už žmogžudystę. Tarp kitko, kodėl prie kūno gulėjo pusryčių padėklas?

— Tai aš jį ten numečiau. Aš... aš pagalvojau, kad taip bus panašiau, jog ten aš. Ar kvailai padariau?

— Ne, tai kaip tik visai nėra kvaila, — atsakė misteris Painas. — Tiesą sakant, kaip tik tai ir sukėlė man įtarimą, todėl aš pamaniau, kad, ko gero, jūs susidorojote su ledi Estera. Bet taip man atrodė tik tol, kol jūsų nepamačiau. Pamatęs supratau, jog nužudyti žmogaus jūs niekuomet

negalėtumėte.

— Todėl, kad esu nepakankamai šaltakraujiška?

— Visai ne. Jūs esate visiškai kitokio tipo žmogus. Tokie kaip jūs nežudo, — jis nusišypsojo: — O dabar eime pas konsulą. Mūsų laukia nemalonus darbas. Bet aš pagelbėsiu kiek tai galėdamas, lengviau įveikti visus sunkumus. O tada — namo į Angliją! Į Stretem Hilą, juk jūs ten anksčiau gyvenote? Aš tai supratau iš pasikeitusio jūsų veido, kai kalbėjau apie autobusą, važiuojantį į Stretemą... Na, ar jau galime eiti, brangute?

Mjurielė King vis dar negalėjo apsispręsti.

— Jie manim jokiu būdu nepatikės! — kartojo ji drebėdama visu kūnu. — Jos šeima irgi manys, kad sakau netiesą. Niekas netikės, jog ji su manimi galėjo taip elgtis.

— Pasikliaukite manimi, — stengėsi nuraminti ją misteris Parkeris Painas. — Aš šiek tiek susipažinęs su jų šeimos istorija... Ten yra ne visai malonių faktų... Na, vaikeli, eime, nereikia taip bijoti. Ir atminkite, kad Teherane gyvena jaunas vyras, kuris dėl jūsų vis dar dūsauja. Geriau pagalvokime, kaip čia padarius, kad į Bagdadą skristumėt būtent jo lėktuvu.

Mergina nusišypsojo ir išraudo.

— Aš pasiruošusi, — ryžtingai tarė ji.

Jau priėjusi prie durų ji atsisuko.

— Misteri Painai, jūs sakėte, jog dar manęs nepamatęs žinojote, kad aš nesu ledi Estera Kar. Argi tai įmanoma?

— Man padėjo statistika, — pasakė Parkeris Painas.

— Statistika?

— Taip. Matote, lordas ir ledi Mičeldeverai buvo mėlynakiai. Kai konsulas paminėjo, kad lordo dukros gražios juodos akys, aš iškart supratau, jog čia kažkas ne taip...

Tamsiaakiams tėvams gali gimti mėlynakiai vaikai, bet ne atvirkščiai. Tai viso labo mokslo įrodytas faktas, tikėkite manim.

— Jūs tiesiog nuostabus! — sušuko mergina.

Brangus perlas

Keliautojams buvo ilga ir sunki diena. Iš Amano jie išvyko anksti rytą, kai temperatūra šešėlyje siekė devyniasdešimt aštuonis laipsnius pagal Farenheitą. Vakare, jau visai temstant, pagaliau pasiekė stovyklavietę, įsikūrusią toje vietoje, kur kadaise buvo Petra, tas fantastiškas miestas pabaisa, pastatytas iš raudono akmens.

Grupę sudarė septyni žmonės: Amerikos magnatas misteris Kalebas Blandelis — iš pažiūros storas ir klestintis; jo tamsiaplaukis, labai išvaizdus, bet kiek nešnekus sekretorius Džimas Herstas; seras Donaldas Marvelas — parlamento narys, anglų politikas pavargusio žmogaus veidu; daktaras Karveris — nebejaunas visame pasaulyje žinomas archeologas; galantiškas prancūzas pulkininkas Djuboskis, tarnaujantis Sirijoje, bet dar atostogaujantis; kažkoks misteris Parkeris Painas, kurio išvaizda kone nieko nesakė apie jo profesiją, bet spinduliavo britų patikimumu ir stabilumu. Ir pagaliau žavingoji mis Kerola Blandel — gražutė, per daug savimi pasitikinti ir dėl konkurencijos stokos pustuzinio vyrų dėmesio išlepinta jauna mergina.

Pietavo keliautojai didelėje bendroje palapinėje, o miegojo kiekvienas savo mažoje. Pietaudami jie kalbėjosi apie politinius įvykius Artimuosiuose Rytuose: anglas pasisakė labai arsargiai, prancūzas — delikačiai, amerikietis — gana kvailai, o archeologas ir misteris Parkeris ta tema išvis nieko nekalbėjo. Jie abu, pasirodo, pasirinko klausytojų vaidmenį. Kompaniją jiems sudarė jaunasis Džimas Herstas.

Paskui kalba nukrypo į meistrą, kurį ryte turėjo aplankyti.

— Tai per daug romantiška, kad galėtum išreikšti žodžiais, — tarė Kerola, — sunku įsivaizduoti, kad tie... kaip jūs juos ten vadinote? — nabatėjai — gyveno čia taip seniai, net prieš mūsų erą!

— Vargu bau, — atsargiai pasakė misteris Painas. — Ką jūs apie tai pasakysite, gerbiamasis daktare Karveri?

— O taip, jie čia įsikūrė maždaug prieš du tūkstančius metų, ir jei reketavimą galima pavadinti romantišku užsiėmimu, tai tie nabatėjai išties buvo romantikai. Jie buvo, sakyčiau, ne kas kitas, tik turtingų niekšų gauja, kontroliuojanti karavanus, tai yra, jie versdavo keliauti tais maršrutais, kurie buvo naudingi nabatėjams, o visus kitus maršrutus pasistengdavo padaryti keliautojams pavojingus. Miestas Petra jiems buvo tarsi užgrobtų turtų sandėlis.

— Jūs manote, kad jie tikri plėšikai? — paklausė smalsioji Kerola. — Paprastų paprasčiausi vagys?

— Na, žodis „vagis" nelabai romantiškas, mis Blandel. Jis tinkamesnis kalbant apie smulkų vagišių, o žodis „plėšikas" labiau atitinka tai, kuo užsiiminėjo jie, be to, jis susijęs su platesne veiklos sfera.

— O kaip pavadintume mūsų dienų finansų magnatą?

— paklausė misteris Painas ir jo akys šelmiškai žybtelėjo.

— Tai akmenėlis į tavo daržą, tėtuk! — tarė Kerola.

— Uždirbantis pinigų žmogus padeda visuomenei, — pamokomai pasakė misteris Blandelis.

— Taip, bet visuomenė tokia nedėkinga, — sumurmėjo sau panosėje misteris Parkeris Painas.

— Kas yra sąžiningumas? — staiga griežtai paklausė prancūzas. — Tai yra tik *nuance**, elgesio norma. Įvairiose šalyse tai suprantama skirtingai. Arabas, pavyzdžiui, nesigėdija vogti ir meluoti. Jam svarbu tik tai, iš *ko* jis vagia ar *kam* meluoja.

— Taip, — sutiko Karveris. — Viskas priklauso tik nuo žmonių nusistatymo.

— Ir tai dar kartą įrodo Vakarų pranašumą prieš Rytus, — tarė misteris Blandelis. — Kai tie vargšai sutvėrimai turės galimybę gauti išsilavinimą...

Į pokalbį tingiai įsiterpė seras Donaldas.

— Švietimo sistema kiaurai supuvusi, kaip žinote. Mokoma daugybės visiškai nereikalingų dalykų. Ir išvis noriu pasakyti, kad žmogaus pakeisti neįmanoma.

— Ką jūs turite omenyje?

— Aš turiu omenyje tai, kad, pavyzdžiui, jei žmogus yra vagis, jis toks ir liks.

Minutėlei visi nuščiuvo — stojo nejauki tyla. Tylą nutraukė Kerola. Ji susijaudinusi pradėjo skųstis, kad ją baigia nukamuoti moskitai, ir čia jai pritarė tėvas. Kiek sumišęs seras Donaldas sušnibždėjo šalia sėdinčiam misteriui Parkeriui Painui:

---

* Niuansas *(pranc.)*, — *vert. past.*

— Atrodo, kažką ne taip leptelėjau. Kaip sako anglai, numečiau plytą.

— Atrodo... — sutiko misteris Painas.

Nors tarp pakeleivių įsivyravo gana slogi atmosfera, vienas iš jų to net nepastebėjo. Archeologas sėdėjo ir tylėjo, o akys svajingai žvelgė į tolį. Staiga, nelauktai ir netikėtai, pasigirdo jo balsas:

— Žinote, aš sutinku su tuo, ką kalbėjote, bet, jei galima taip pasakyti, vertinu tą klausimą iš kito taško. Žmogus jau iš prigimties arba sąžiningas, arba ne. Nuo to niekur nepabėgsi...

— Vadinasi, jūs netikite, kad laikina pagunda gali sąžiningą žmogų padaryti nusikaltėliu? — paklausė Parkeris Painas.

— Tai neįmanoma! — kategoriškai pareiškė Karveris.

Misteris Painas tik palingavo galvą.

— Aš nesakyčiau, kad tai neįmanoma. Matote, būtina atsižvelgti į daugybę veiksnių. Juk dar yra, sakyčiau, toks „palūžimo" faktorius.

— Ką jūs vadinate „palūžimo" faktoriumi? — paklausė jaunasis Herstas.

Jis pirmą kartą prabilo. Balsas buvo gražaus žemo tembro.

— Žmogaus smegenys sugeba pakelti didelius krūvius. Bet faktorius, sukeliantis krizę, tai yra paverčiantis sąžiningą žmogų nesąžiningu, gali būti visiška smulkmena. Todėl dauguma nusikaltimų iš pirmo žvilgsnio atrodo visiškai absurdiški. Jų priežastis devyniais iš dešimties atvejų ir yra ta smulkmena — tas pats šiaudas, kuris sulaužo kupranugario nugarą. Smegenys neišlaiko.

— Tai, ką jūs, dranguži, kalbate, yra gryniausia

psichologija, — atsiliepė prancūzas.

— O jeigu nusikaltėlis būtų psichologas, jis būtų idealus nusikaltėlis! — atsakė misteris Painas.

Atrodė, kad ši tema jam prie širdies.

— Tik įsivaizduokite: devynis iš dešimties jūsų sutiktų žmonių galima priversti šokti pagal jūsų dūdelę, tik kiekvieną reikia tinkamai paskatinti.

— Ak, paaiškinkite tai suprantamiau! — pareikalavo Kerola.

— Matote, yra žmonių, kurie linkę paklusti kitiems. Šaukite ant jo kuo garsiau, ir jis paklus — padarys viską, ką liepsite. Dar yra tokių, kurie viskam prieštarauja. Juos galima įveikti gudrumu: reikalaukite iš jų priešingo tam, ko jums reikia, ir jie darys priešingai, o jūs gausite norimą rezultatą. Be to, dar yra įtaigieji — labiausiai paplitęs žmonių tipas. Tokiems žmonėms atrodo, kad jie matė automobilį tik todėl, jog išgirdo jo signalą; arba jie įsitikinę, kad matė paštininką, nes girdėjo, kaip trinktelėjo pašto dėžutės dangtis. Jie nuspręs, kad matė peilį žaizdoje, kai tik sužinos, jog žmogus buvo nudurtas. Arba jiems atrodo, kad nugriaudėjo šūvis, nes buvo pranešta, jog žmogus nušautas.

— Apie mane, manau, tokių dalykų niekas nepasakytų! — sušuko Kerola.

— Tam tu, brangioji, esi per daug protinga, — pasakė tėvas.

— Visa tai, ką jūs dabar pasakėte, yra labai teisinga, — susimąstęs tarė prancūzas. — Iš anksto įsiteigta mintis apgauna visus mūsų pojūčius.

Kerola nusižiovavo.

— Na, aš keliauju į savo guolį. Esu mirtinai išvargusi.

Abas Efendis perspėjo, kad rytoj anksti išvažiuojame. Jis mums ketina parodyti aukojimo vietą — kažin, kas tai per vieta?

— Tai vieta, kur aukojamos jaunos gražios merginos, — tarė seras Donaldas.

— Ačiū už komplimentą, bet tikiuosi, kad man tai negresia! Na, labanakt visiems. Ak, aš pamečiau auskarą!

Pulkininkas Djuboskis pasilenkė ir pakėlęs po stalu nuriedėjusį auskarą padavė jį merginai.

— Ar perlas tikras? — staiga paklausė seras Donaldas.

Užmiršęs mandagumą, jis įsistebeilijo į du didžiulius perlus, puošiančius merginos ausis.

— Taip, jie tikri, užtikrinu jus, — tarė mergina.

— Man jie kainavo aštuoniasdešimt tūkstančių dolerių, — pasakė tarsi pasigardžiuodamas tėvas. — O ji taip nerūpestingai elgiasi — tinkamai jų neužsega, todėl jie nukrinta ant žemės ir voliojasi po stalu. Jūs galite tai įsivaizduoti?! Paleisi mane ubagais, brangioji!

— Sakyčiau, jog tu neišeitum ubagais, net jei turėtum man nupirkti dar vieną tokių auskarų porą, — linksmai pasakė Kerola.

— Tikiuosi, kad tu teisi, — sutiko tėvas. — Tiesą sakant, galiu tau nupirkti dar tris poras tokių auskarų, ir mano kišenė nuo to nepalengvėtų, — jis išdidžiai pažvelgė į pašnekovus.

— Tai išties šaunu! — pasakė seras Donaldas.

— Na, ką gi, džentelmenai, manau ir man laikas eiti ilsėtis, — tarė Blandelis. — Labos nakties.

Jaunasis Herstas nusekė jam iš paskos. Likusieji susižvalgė, tarsi visiems jiems būtų kilusi ta pati mintis.

— Na, — pabrėžtinai tęsdamas žodžius pasakė seras Donaldas, — jis tai jau neleis nė vienam savo centui nubyrėti į šalį. Pasipūtęs pinigų maišas!

— Taigi taigi... Tie amerikiečiai turi per daug pinigų, — sutiko Djuboskis.

— Sunku turtingam žmogui, — ramiai pasakė misteris Painas, — susilaukti neturtingųjų simpatijos.

Djuboskis net susijuokė.

— Kankina pavydas ir pyktis? Beje, mesjė, jūs teisus, visi mes norime būti turtingi. Visiems mums būtų malonu savo mylimoms moterims pirkti auskarus su perlais, ir dar ne vienus... Tiesa, tarp mūsų yra išimtis, — jis galva parodė į daktarą Karverį, kuris, kaip paprastai, skrajojo kažkur padebesiais, rankose vartydamas kažkokį mažą daikčiuką.

— Jūs kažko klausėte? — jis tarsi iš miego pabudo. — Turiu pasakyti, kad dideli perlai manęs visiškai nedomina. Na, o pinigai, žinoma, visuomet naudingi. Bet tik pažiūrėkite į tai, — jo balsas staiga visiškai pasikeitė. — Šis daikčiukas šimtą kartų įdomesnis negu perlai.

— Kas tai?

— Tai cilindrinis antspaudas iš juodojo hematito. Jame išgraviruota žanrinė scena — dievybė aukštesniajam dievui pristato prašytoją. Pastarasis rankose laiko aukojimui atneštą kūdikį. Vergas vaiko nuo didingos dievybės muses, kurios nutūpusios ant sosto. Matote: vergo rankose — didžiulė palmės lapo vėduoklė. Ta daili graviravimo technika rodo, jog šį antspaudą pagamino Hamurabio pavaldinys. O tai reiškia, kad jam ne mažiau nei keturi tūkstančiai metų!

Iš kišenės jis išsitraukė gabalėlį plastilino, išminkė jį delnais, suminkštino vazelinu ir antspaudą prispaudė prie

minkštos masės. Tada mažu peiliuku atsargiai atskyrė plastiliną nuo antspaudo.

— Na, matote? — paklausė jis.

Scena, kurią jis ką tik nupasakojo, aiškiai atsispaudė ant plastilino. Minutėlę tolima praeitis tarsi užkerėjo žmones. Staiga iš lauko pasigirdo niurzgus misterio Blandelio balsas ir tuos kerus iškart išsklaidė.

— Ei, jūs, negrai! Išneškite mano bagažą iš tos skylės ir nugabenkite į palapinę! Tos žlibos musės mane nuvarys į kapus! Taip siaubingai kandžiojasi, kad aš nė akių negalėjau sumerkti...

— „Žlibos musės"? — paklausė seras Donaldas susidomėjęs.

— Tikriausiai jis turėjo omenyje smėlio muses, — pasakė daktaras Karveris.

— Man labiau patinka pavadinimas „žlibos musės", — tarė misteris Parkeris Painas. — Jis daugiareikšmis.

Kitą rytą grupė iškeliavo labai anksti ir pakeliui vis šūkčiojo, stebėdamasi neįprasta uolienų spalva ir forma. Tas „švelniai raudonas" žaismingiausios ir ekstravagantiškiausios nuotaikos miestas išties buvo tikra gamtos išdaiga. Jie judėjo į priekį labai lėtai, kadangi daktaras Karveris ėjo visą laiką įsmeigęs žvilgsnį į žemę ir retkarčiais pasilenkdavo, kad pakeltų kokį mažą jį sudominusį daikčiuką.

— Archeologą visuomet lengva pažinti, — nusijuokė pulkininkas Djuboskis. — Jis nemato dangaus, nepastebi kalvų, nesigėri gamtos grožiu... Jis nepakelia akių nuo žemės — vis kažko ieško.

— Taip, ieško, bet ko? — paklausė Kerola. — Daktare

Karveri, ką jūs ten renkate?

Šypsodamasis archeologas parodė dvi purvinas molio šukeles.

— Bet juk tai šlamštas! — su panieka sušuko Kerola.

— Senovinių indų šukės yra brangesnės už auksą, — pasakė daktaras Karveris.

Kerola pažiūrėjo į jį nustebusi.

Keliukas staigiai pasisuko, ir jie praėjo pro dvi tris uolose iškaltas kapavietes. Kalnas darėsi vis statesnis. Palydovai beduinai ėjo priekyje, lengvai įveikdami stačius šlaitus ir nežiūrėdami žemyn į bedugnę, žiojėjusią iš vienos jų keliuko pusės. Kerola atrodė neįprastai išblyškusi, ir vienas palydovas ištiesė jai ranką padėdamas kopti viršun. Herstas taip pat atskubėjo pagalbon. Jis ištiesė į priekį savo lazdą, kad atitvertų ją nuo bedugnės. Mergina padėkojo Herstui ir jau po minutėlės saugi stovėjo ant plataus kelio iš akmenų. Visi kiti irgi iš lėto judėjo į priekį... Saulė jau aukštai pakilo, tad karštis darėsi nepakeliamas.

Pagaliau keliautojai pasiekė erdvų plokščiakalnį, esantį beveik pačiame viršuje. Čia kelias jau nebuvo pavojingas ir misteris Blandelis ženklais parodė vedliui, kad toliau grupė lips aukštyn pati. Beduinai patogiai atsirėmė į uolas ir užsirūkė. Dar kelios minutės — ir keliautojai pasiekė pačią kalno viršūnę.

Vieta buvo keista, visiškai plika, tačiau vaizdas, atsiveriantis nuo jos, užbūrė savo didingumu. Žmonės stovėjo keturkampėje, kone stalo lygumo akmeninėje aikštelėje, kuri ir buvo tas aukuras, vieta aukoms deginti.

— Tiesiog dieviška aukojimo vieta, — entuziastingai tarė Kerola, — bet užvilkti aukas taip aukštai nebuvo labai

lengva!

— Tais laikais į šią vietą vedė dar toks vingiuotas akmenų kelias, — paaiškino daktaras Karveris. — Leisdamiesi atgal kitu keliu, mes pamatysime jo liekanas.

Jie dar kurį laiką kalbėjosi ta tema, kai staiga pasigirdo lengvas cinktelėjimas. Daktaras Karveris tarė:

— Manau, jums vėl iš ausies iškrito auskaras, mis Blandel.

Mergina stvėrėsi už ausies.

— Ak, auskaro išties nėra!

Djuboskis ir Herstas puolė ieškoti.

— Jis turėtų būti kažkur čia, — tarė prancūzas. — Negalėjo nuriedėti toliau, kadangi nėra kur — vieta visiškai lygi.

— Gal įkrito kur į plyšį... — svarstė Kerola.

— Bet plyšių niekur nėra, — pasakė misteris Parkeris Painas. — Galite pati tuo įsitikinti. Ei, pulkininke, jūs kažką radote?

— O ne, pasirodo, tai tik akmenėlis, — atsakė Djuboskis ir nusišypsojęs metė tą kažką į šalį.

Pamažu visus perlo ieškotojus apėmė keistas nerimas ir įtampa. Nors aštuoniasdešimt tūkstančių dolerių nebuvo paminėti, bet visi galvojo tik apie juos.

— Ar tu, Kerola, tikra, kad čia jį turėjai, o nepametei anksčiau? — piktai paklausė tėvas.

— Taip. Kai mes pakilome, — pasakė mergina, — jis išties dar buvo mano ausyje. Aš tai tikrai žinau, nes daktaras Karveris atkreipė mano dėmesį į tai, kad užsegimas vėl atsipalaidavęs, ir pats jį man stipriau įsuko. Argi ne taip, daktare?

Daktaras Karveris linktelėjo. Visos kompanijos nuomonę išsakė seras Donaldas:

— Išties nemaloni istorija, misteri Blandeli. Kaip tik vakar jūs mums pasakėte, kiek tie auskarai kainuoja. Netgi vienas jų vertas krūvos pinigų. Jei to auskaro nesurasime, o taip greičiausiai ir bus, ant kiekvieno iš mūsų kris įtarimo šešėlis.

— Ir todėl aš prašau, kad mane apieškotumėte! — sušuko pulkininkas Djuboskis. — Aš to tiesiog reikalauju!

— Apieškokite ir mane, — paprašė tylusis Herstas, kurio balsas iš susijaudinimo net prikimo.

— O ką pasakys visi kiti? — paklausė seras Donaldas apžvelgdamas visą kompaniją.

— Mes sutinkame, — pareiškė misteris Parkeris Painas.

— Puiki mintis, — pritarė daktaras Karveris.

— Ir aš sutinku, kad mane apieškotų, — pasakė misteris Blandelis. — Tam turiu priežasčių, kurių nenorėčiau atskleisti.

— Kaip norite, misteri Blandeli, — mandagiai tarė seras Donaldas.

— Kerola, vaikeli, gal nueitum ir palauktum mūsų su palydovais?

Netarusi nė žodžio mergina pasisuko ir ėmė leistis žemyn. Jos veidas buvo sustingęs ir paniuręs. Jame atsispindėjo neviltis, ir to negalėjo nepastebėti vienas iš vyriškių. Jis susimąstė, ką tai galėtų reikšti?

Kurį laiką jie toliau ieškojo perlo, net itin kruopščiai ir nuodugniai, bet, deja, nesėkmingai... Viena buvo aišku — nė vienas iš vyrų to perlo neturėjo. Grupelė paniurusi leidosi žemyn, o palydovų pasakojimai bei paaiškinimai jau nebesulaukė tokio dėmesio ir entuziazmo kaip anksčiau.

Misteris Parkeris Painas buvo ką tik persirengęs

priešpiečiams, kai jo palapinės tarpduryje pasirodė kažkieno figūra.

— Misteri Painai, ar galiu įeiti?

— Žinoma, mano jaunoji ledi.

Kerola įėjo ir atsisėdo ant sudedamosios lovelės. Jos veidas buvo lygiai taip pat paniuręs, kaip ir dieną, kuomet jis į tai atkreipė dėmesį.

— Juk tai jūs sakotės padedąs žmonėms, kai jie nelaimingi? — paklausė ji.

— Aš dabar atostogauju, mis Blandel, tad jokiais reikalais neužsiimu.

— Na, mano reikalu jūs turėsite užsiimti, — ramiai tarė ji. — Tik pažvelkite į mane, misteri Painai. Prieš jus — apgailėtina nelaiminga būtybė... Tiesiog privalote man padėti!

— Kas jums kelia nerimą? Ar ta auskaro istorija?

— Taip, būtent ji. Juk Džimas Herstas jo neėmė, aš tai žinau, misteri Painai!

— Aš jus ne visai suprantu, mis Blandel. Kodėl kas nors turėtų manyti, kad jis jį paėmė?

— Tai dėl jo praeities... Juk jis — buvęs vagis, misteri Painai. Jį pagavo vagiant mūsų namuose. Aš... aš jo tada pasigailėjau. Jis atrodo toks jaunas ir apimtas nevilties...

„Ir toks gražus", — pagalvojo misteris Painas.

— Aš įkalbėjau tėtuką jo pasigailėti — suteikti jam šansą pasitaisyti. Dėl manęs tėvas bet ką padarytų... Na, jis suteikė Džimui tą šansą, ir jam išties gerai sekėsi. Tėtis pradėjo juo pasitikėti ir supažindino su visomis savo verslo paslaptimis. Ir galų gale Džimas jau būtų man pasipiršęs, jei ne ta istorija...

— Jis ruošėsi jums pasipiršti?

— Taip, mes ruošėmės susituokti, nes abu to trokštame.

— O seras Donaldas?

— Na, seras Donaldas — tėvo pasirinkimas, ne mano... Negi aš norėčiau ištekėti už tokio nevėkšlos, kaip seras Donaldas?!

Nedrįsdamas komentuoti tokio jauno anglo apibūdinimo misteris Parkeris Painas tarė:

— O ką apie tai mano pats seras Donaldas?

— Man atrodo, kad vedybos su manimi labai praverstų jo pašlijusiems piniginiams reikalams, — su kartėliu tarė Kerola.

Misteris Painas truputį pagalvojo ir paklausė:

— Norėčiau jūsų pasiteirauti dviejų dalykų. Vakar vakare nuskambėjo tokia frazė: „Vagis visada ir liks vagis".

Mergina linktelėjo galvą.

— Dabar aš suprantu, kodėl šie žodžiai sukėlė šiokią tokią sumaištį.

— Taip, Džimui tai girdėti buvo ypač nemalonu, taip pat ir man, ir tėtukui. Aš taip bijojau, kad Džimas neišsiduotų, todėl pasakiau bet ką, kas tik man šovė tuo metu galvon.

Misteris Parkeris Painas susimąstęs linktelėjo ir kiek palaukęs paklausė:

— Kodėl jūsų tėvas reikalavo, kad ir jį apieškotų?

— Argi jūs to nesupratote? Aš tai puikiai supratau. Tėtis nenorėjo, kad aš pamanyčiau, jog ta visa perlo istorija yra tik suvaidinta norint pakenkti Džimui. Suprantate, jis tiesiog iš proto kraustosi trokšdamas, kad aš ištekėčiau už to anglo. Jis norėjo man parodyti, jog nėra prikišęs nagų.

— O Dieve, — tarė misteris Painas, — visa tai labai gerai paaiškina bendrą padėtį, bet konkrečiai mums niekuo nepadeda.

— Tai jūs neatsisakote imtis šio reikalo?

— Ne, jokiu būdu, — kiek patylėjęs, misteris Painas paklausė: — Tad būtent ko tiksliai jūs iš manęs norite, mis Kerola?

— Įrodykite, kad ne Džimas paėmė tą perlą.

— O jei, atleiskite, kad to klausiu, jį paėmė jis?

— Jei jūs taip manote, tai smarkiai klystate!

— Gal jūs ir teisi, bet ar viską rimtai apmąstėte? Ar negalvojate, kad misteris Herstas staiga neatsispyrė pagundai paimti tą perlą? Juk jį pardavęs, jis gautų daug pinigų, o kiek pridėjęs, pasijustų nepriklausomas nuo jūsų tėvo, tad galėtų jus vesti net be jo sutikimo.

— Bet Džimas to nepadarė, — nuoširdžiai pasakė mergina.

Šį kartą misteris Painas nesiginčijo.

— Gerai. Padarysiu viską, ką galiu.

Ji staiga linktelėjo ir paliko palapinę. Dabar jau misteris Painas prisėdo ant lovelės. Jis susimąstė. Staiga pralinksmėjo.

— Mano smegenys, atrodo, pradėjo lėčiau dirbti, — garsiai pasakė jis.

Diena praslinko be nuotykių. Daugelis po priešpiečių nuėjo prigulti. Kai po keturių penkiolika Parkeris Painas įėjo į didžiąją palapinę, joje buvo tik daktaras Karveris. Jis apžiūrinėjo kažkokias senovinių puodynių šukes.

— Aa! — šuktelėjo misteris Parkeris Painas, prisislinkdamas su kėde arčiau prie stalo. — Kaip tik jus aš ir norėjau matyti. Gal duotumėt man tą plastilino gabalėlį, kurį nešiojatės?

Daktaras pasirausė kišenėje ir ištraukė visą gabalą nepradėto naudoti plastilino. Jis ištiesė jį misteriui Painui.

— Ne, — tarė tas, modamas nuo savęs ranka. — Aš ne šito noriu. Man reikia to gabalėlio, kurį turėjote vakar vakare. Tiesą sakant, ne plastilinas mane domina, bet tai, kas jame paslėpta.

Stojo tyla, po kurios daktaras ramiu balsu ištarė:

— Aš nelabai suprantu.

— Manau, kad jūs mane puikiai suprantate, — tarė misteris Parkeris Painas. — Noriu išimti mis Blandel auskarą su perlu.

Įsiviešpatavo mirtina tyla. Pagaliau Karveris įkišo ranką į kišenę ir ištraukė beformį plastilino gabalą.

— Jūs velniškai protingas, — ištarė jis lediniu balsu.

— Norėčiau, kad jūs man viską papasakotumėt, — paprašė jo misteris Painas. Tuo metu jis pirštais krapštė plastiliną. Pagaliau plačiai nusišypsojo ir ištraukė kiek aplipusį plastilinu auskarą su perlu. — Aš jūsų to prašau iš smalsumo — tiesiog įdomu sužinoti, kaip tai atsitiko.

— Viską papasakosiu tik su ta sąlyga, jei prisipažinsite, kaip jums pavyko mane perprasti. Juk jūs nieko nematėte, tiesa?

Misteris Parkeris papurtė galvą.

— Ne, aš nemačiau, bet pagalvojęs padariau logišką išvadą, — pasakė jis.

— Pradėsiu nuo to, kad tai buvo gryniausias atsitiktinumas, — pradėjo savo išpažintį Karveris. — Rytą aš ėjau visiems iš paskos ir staiga ant keliuko pamačiau gulintį tą auskarą visu savo gražumu. Matyt, jis buvo anksčiau iškritęs merginai iš ausies, bet ji to nepastebėjo. Ir niekas kitas nepastebėjo. Aš įsidėjau jį į kišenę ketindamas atiduoti, kai tik visus pasivysiu. Bet įsigilinęs į kitus dalykus užmiršau

savo radinį.

Paskui, kai buvau pusiaukelėje ligi viršūnės, aš pradėjau svarstyti: brangenybė nieko nereiškia tai paikai mergaitei — jai tėvas nupirks kitą, nė nekreipdamas dėmesio į kainą. O man tai reikštų labai daug. Už pinigus, gautus pardavus perlą, galėčiau suorganizuoti ekspediciją su visa jos įranga, — jo abejingas veidas atgijo, jis net pasikeitė. — Ar jūs žinote, kaip dabar sunku gauti vyriausybės subsidijų archeologiniams kasinėjimams? Ne, esu tikras, kad to jūs tikrai nežinote. Pardavus perlą išsispręstų visos mano problemos. Baluchistane yra tokia vieta, kur aš jau seniai svajoju pradėti kasinėjimus. Ištisas senovės istorijos skyrius laukia, kad būtų iššifruotas.

Aš staiga prisiminiau jūsų pasakojimą apie įtaigiuosius žmones, nusikaltėliams parankius liudytojus. Manau, kad ta merguželė priklauso kaip tik tokiam tipui. Kai mes pasiekėme viršūnę, aš jai pasakiau, jog auskaras atsisegęs ir ji galinti jį pamesti. Net pavaizdavau, kad jį tvarkau. Ką aš iš tiesų dariau? Tiesiog įdūriau jai į ausies spenelį trumpu aštriu pieštuku. Po kelių minučių numečiau ant žemės mažą akmenėlį. Ji būtų galėjusi net prisiekti, kad iki šio momento auskaras buvo jos ausyje ir tik tada iškrito, tik tą akimirką. Aš gi, laikydamas ranką kišenėje, įspaudžiau auskarą į plastilino gabalėlį, kuris kaip tik ten buvo. Štai jums ir visa istorija. Beje, ji nelabai pamokanti... Dabar jūsų eilė — kalbėkite!

— Mano istorija trumpa ir nesudėtinga, — tarė misteris Parkeris. — Jūs vienintelis iš mūsų vis ką nors keldavote nuo žemės. Būtent tai užvedė mane ant kelio. Tai, kad tuščioje aikštelėje suradote akmenuką, padėjo man suprasti jūsų triuką.

— O kas dar?..

— Dar vienas dalykas man pasirodė įtartinas. Matote, praėjusią vakarą jūs kalbėjote apie sąžiningumą per daug energingai, tarsi būtumėt norėjęs įtikinti pats *save*. Atsiminkite, ką rašė Šekspyras — kai protestuoji tu per daug... na, pats žinote... Be to, jūs pernelyg niekinamai kalbėjote apie pinigus.

Staiga stovinčio prieš misterį Painą vyriškio veidas paseno, net susiraukšlėjo.

— Ką gi, mano dainelė sudainuota... Tikiuosi, jūs atiduosite merginai jos blizgutį? Keistas barbariškas instinktas — puoštis! Jis atėjo dar iš paleolito laikų. Tai pagrindinis moteriškos giminės instinktas...

— Manau, kad jūs nepakankamai vertinate mis Kerolą, — nutraukė jį misteris Painas. — Ji užtenkamai turi smegenų ir širdį taip pat, kas dar svarbiau. Manau, ji niekam nepasakos, kas atsitiko.

— Bet jos tėtušis tikrai nenutylės! — pasakė archeologas.

— Manau, kad ir jis nekels triukšmo. Matote, jis turi savų priežasčių tylėti. Tiesiog privalo slėpti tiesą. Tas auskaras tikrai nekainuoja keturiasdešimties tūkstančių dolerių. Penkių dolerių popieriukas su kaupu atlygins jo vertę.

— Jūs norite pasakyti?..

— Taip, mergina to nežino, mano, kad tie perlai tikri. Bet vakar vakare man kilo įtarimas. Misteris Blandelis per daug kalbėjo apie savo pinigus. Kai reikalai nekokie, gana sunki finansinė būklė, geriau nutaisyti išdidžią miną ir meluoti.

Visai netikėtai daktaras Karveris plačiai nusišypsojo. Ta šypsena greičiau priminė mažą berniuką nei pagyvenusį

vyrą, koks jis buvo.

— Vadinasi, mums visiems velniškai nepasisekė, — tarė jis.

— Taip. Todėl esant šiai situacijai mes visi vieni kitus turime užjausti, — pasakė misteris Parkeris Painas. — „Užuojauta vienų kitiems mus su dievybėmis sulygina..."

Mirtis plaukiant Nilu

Ledi Greil buvo susinervinusi. Vos tik koja palietė garlaivio „Fajum" denį, ji pradėjo viskuo skųstis. Jai nepatiko kajutė. Ji galėjo ištverti saulę ryte, bet po pietų — jokiu būdu! Jos dukterėčia Pamela Greil nuolankiai jai užleido savo kajutę kitoje laivo pusėje. Bambėdama ji sutiko ten persikelti. Vėliau užsipuolė savo slaugę mis Maknoton dėl menkniekio: ne tą šaliką jai padavė, be to, supakavo jos mėgstamą pagalvėlę... Kliuvo ir jos vyrui serui Džordžui, mat jis nupirko jai ne tokius karolius, kokių norėjusi. Jai reikėjo lazurito karolių, o jis nupirko sardonikso. Koks vis dėlto Džordžas kvailys! Klausydamas visų jos priekaištų, seras Džordžas tik kartojo:

— Atleisk man, brangioji, prašau, atleisk. Nueisiu ir juos pakeisiu. Iki išvykimo dar turime daug laiko.

Savo blogos nuotaikos ji nerodė tik asmeniniam vyro sekretoriui Beziliui Vestui, ir tai vien todėl, kad niekas sau nieko panašaus neleisdavo bendraudamas su juo. Jo šypsena visus nuginkluodavo dar nepradėjus priekaištauti...

Bet daugiausia nuo ledi Greil kliuvo palydovui —

vertėjui, prašmatniai apsirengusiam impozantiškam vietos vyrukui, kurio niekada nebuvo įmanoma išmušti iš pusiausvyros.

Kai ledi Greil pamatė patogiai pintame krėsle įsitaisiusį pašalietį ir išsiaiškino, jog šis taip pat laivo keleivis, jos įniršis griausmais ir žaibais pasipylė ant Mohamedo.

— Kelionių agentūroje man aiškiai pasakė, kad mes būsime vieninteliai šio laivo keleiviai! Mat dabar sezono pabaiga ir norinčių plaukti daugiau nėra!

— Tai teisybė, ledi, — ramiai tarė Mohamedas. — Tikrai daugiau nieko nebus — tik jūs su savo draugija ir šis džentelmenas...

— Bet juk man garantavo, jog būsime mes vieni!

— Taip taip, ledi, viskas bus gerai.

— Argi galima pasakyti, kad viskas gerai?! Vadinasi, mane apgavo! Ką tas žmogus čia veikia?

— Jis — keleivis. Pasirodė vėliau, nei jūs nusipirkote bilietus. Tik šį rytą jis nusprendė plaukti.

— Tai tikra apgaulė!

— Viskas gerai, ledi. Jis būti labai ramus džentelmenas, labai malonus ir labai ramus...

— Jūs pusgalvis! Argi jūs ką nors apie tai išmanote? Mis Maknoton, kur jūs? O, štai ir jūs... Dar kartą jūsų prašau visuomet būti šalia manęs. Aš galiu blogai pasijusti. Palydėkite mane į kajutę ir duokite aspirino, o tam Mohamedui neleiskite prie manęs nė prisiartinti! Jis težino kartoti: „Viskas gerai, ledi". Jei aš tai dar nors kartą išgirsiu, pradėsiu klykti!

Netarusi nė žodžio mis Maknoton padavė ledi Greil ranką.

Slaugė buvo kokių trisdešimt penkerių metų aukšta

moteris, graži, bet nekrintanti į akis, neryški. Ji pasodino šeimininkę kajutėje tarp pagalvių, davė aspirino ir išklausė visą tiradą nusiskundimų.

Ledi Greil buvo keturiasdešimt aštuoneri. Nuo šešiolikos metų vienintelis jos negalavimas buvo tas, kad ji buvo per daug turtinga. Ištekėjo už nusigyvenusio baroneto sero Džordžo Greilio, o tai atsitiko prieš dešimtį metų.

Ji buvo stambaus sudėjimo moteriškė. Nepasakytum, kad negraži, bet ir ne gražuolė: jos veido oda buvo nelygi, išvagota raukšlių, o itin gausi kosmetika dar labiau paryškino tuos trūkumus, atsiradusius dėl negailestingo laiko ir bjauraus charakterio. Jos plaukai nuolat keisdavo spalvą — tai ji būdavo platininė blondinė, tai chna dažyta rusvaplaukė, tad plaukai atrodė nuvarginti dažno dažymo... Rengėsi ledi Greil neskoningai ir visuomet būdavo apsikarsčiusi gausybe papuošalų.

— Pasakykite serui Džordžui, — pagaliau tarė ji abejingu veidu laukiančiai paskutinių nurodymų mis Maknoton, — būtinai pasakykite serui Džordžui, kad jis *privalo* atsikratyti to vyriškio! Aš nenoriu, kad jis plauktų su mumis. Po viso to, ką man paskutiniu metu teko iškęsti, trokštu tik ramybės ir vienatvės... — išsekusi nuo emocijų ji užsimerkė.

— Gerai, ledi Greil, — tarė mis Maknoton ir paliko kajutę.

Keleivis, paskutinę minutę atsiradęs laive ir sudrumstęs ledi Greil ramybę, sėdėjo patogiai išsitiesęs laivo denio šezlonge. Jis nugara buvo atsisukęs į Luksorą, o žvilgsnį nukreipęs į įspūdingą Nilo panoramą, kur tolimame krante virš siauros tamsiai žalios horizonto juostos pūpsojo auksinių kalvų virtinės.

Praeidama pro šalį mis Maknoton vertinančiai jį

nužvelgė ir nuskubėjo pas serą Džordžą.

Šeimininkės vyrą ji rado svetainėje. Rankoje jis laikė karolių vėrinį ir įdėmiai jį apžiūrinėjo.

— Sakykite man, mis Maknoton, kaip jūs manote, ar šie jai patiks?

Mis Maknoton žvilgtelėjo į lazuritus.

— O, jie labai gražūs, — tarė ji.

— Ar manote, kad ledi Greil bus jais patenkinta?

— O ne, šito pasakyti aš išties nesiryžčiau, sere Džordžai. Matote, niekas šiame pasaulyje *negali* priversti jos būti patenkintos. Tai yra gryniausia tiesa. Beje, ji prašė manęs jums kai ką perduoti. Bet kuria kaina jūs privalote nusikratyti tuo pašaliniu keleiviu.

Serui Džordžui net pažandė nukaro.

— Bet kaip aš tai galiu padaryti? Ką jam pasakysiu?

— Žinoma, jūs juo negalite atsikratyti, — mis Maknoton balsas nuskambėjo ryžtingai, bet kartu jautėsi jos užuojauta vargšui serui Džordžui. — Jūs jai tiesiog pasakysite, jog nieko negalėjote padaryti, — paskui ji drąsindama pridūrė: — Tikėkite, viskas bus gerai.

— Jūs tikrai taip manote?

Jo veide vis dar buvo matyti nerimas. Elsi tęsė vis tuo pačiu guodžiančiu tonu:

— Jūs, sere Džordžai, neturite tokių smulkmenų imti į širdį. Ji tokia irzli dėl savo ligos. Nekreipkite dėmesio į jos užgaidas.

— Ar ji išties tokia ligota?

Slaugės veidu nuslinko šešėlis. Atsakė ji kažkokiu keistu balsu:

— Tiesą sakant, man jos būklė nelabai patinka... Bet,

prašau jūsų, sere Džordžai, tik nesirūpinkite. Jūs neprivalote tuo rūpintis.

Draugiškai nusišypsojusi ji išėjo iš kambario.

Netrukus kambaryje pasirodė baltai apsirengusi Pamela — tokia gaivi ir spinduliuojanti ramybe.

— Sveikas, dėde!

— Sveika, Pam, sveika, brangute.

— Ką tu ten turi? Ak, koks grožis!

— Džiaugiuosi, kad jie tau patinka. Kaip manai, ar tavo tetai jie taip pat patiks?

— Jai patikti negali niekas. Nesuprantu, dėde, kaip tu galėjai tokią moterį vesti?

Seras Džordžas tylėjo. Jis prisiminė minias įkyrių kreditorių, pralaimėjimus arklių lenktynėse... Ir ta kadaise išvaizdi valdinga moteris...

— Vargšelis dėdulė, — pasakė Pamela. — Manau, kad tu ją turėjai vesti. Bet, sutik su manimi, ji mūsų gyvenimą pavertė tikru pragaru!

— Taip, bet tik tada, kai susirgo... — pradėjo teisintis seras Džordžas, tik Pamela nenorėjo to klausytis.

— Ji visai neserga! Galiu garantuoti. Išvis ji visuomet daro tai, kas jai patinka. Kai tu buvai išvykęs į Asuaną, ji plasnojo... kaip ant sparnų. Lažinuosi, mis Maknoton žino, kad ji apsimetinėja.

— Neįsivaizduoju, kaip mes apsieitume be mis Maknoton, — atsidusęs tarė seras Džordžas.

— Taip, ji iš tikrųjų labai kompetentinga, — nenoriai sutiko Pamela, — bet aš ja taip nesižaviu, kaip tu, dėde. Tik neneik ir nesiginčyk! Tu manai, kad ji nuostabi. Tam tikra prasme ji tokia yra. Bet mis Maknoton — neaiški asmenybė,

kaip tas nežinomas lenktynių arklys... Niekada nesuprantu, ką ji galvoja. Bet, reikia pripažinti, su ta sena kate ji puikiai sugeba tvarkytis.

— Klausyk, Pam, neturėtum taip nepagarbiai kalbėti apie dėdienę... Juk nepaneigsi, kad tau ji išties gera.

— Ji apmoka visas mūsų sąskaitas, tai tiesa. Bet vis tiek — ne gyvenimas šalia jos, o tikras pragaras!

Seras Džordžas nukreipė kalbą mažiau pavojinga linkme.

— Taigi, ką darysime su tuo džentelmenu, kuris taip netikėtai tapo mūsų laivo keleiviu? Tavo dėdienė nori, kad laive nebūtų pašalinių žmonių.

— Maža ko ji nori! — atšovė Pamela. — Tai labai orios išvaizdos džentelmenas. Jo vardas Parkeris Painas. Anksčiau tarnavo Statistikos departamente, jei taip ta įstaiga vadinosi... Keista, bet aš tą pavardę esu girdėjusi. Bazili!

Sekretorius tik ką įžengė į svetainę.

— Kur aš galėjau girdėti apie Parkerį Painą?

— Perskaitėte pirmajame laikraščio „Taims" puslapyje, skelbimų skiltyje „Jausmai ir rūpesčiai", — išpyškino jaunuolis. — Skelbimo turinys buvo toks: „Ar jūs laimingas? Jei ne, patarimo kreipkitės į misterį Parkerį Painą". Ir taip toliau...

— Negali būti! Nepaprastai įdomu! Pakeliui į Kairą mes galime jam išsipasakoti visas savo bėdas...

— Aš jų neturiu, — atrėžė Bazilis Vestas. — Mes tik plauksime Nilo upe ir gėrėsimės ant jo krantų stūksančiomis šventyklomis. — Jis žvilgtelėjo į serą Džordžą, kuris kaip tik šiuo metu pasiėmė laikraštį. — Mes visi, — užbaigė sekretorius.

Paskutiniuosius žodžius jis ištarė vos girdimai, bet Pamela jį suprato. Jų žvilgsniai susitiko.

— Tu, Bazili, esi teisus, — tarė ji linksmai, — gyvenimas toks puikus! Taip nuostabu gyventi!

Seras Džordžas pakilo ir išėjo iš kambario. Staiga Pamelos veidas apsiniaukė.

— Kas atsitiko, mano meilute?

— Nesirūpink, — greitai pasakė Bazilis. — Argi svarbu, ką ji sau įsikalė į galvą? Tu jai neprieštarauk, ir tiek... — jis susijuokė. — Tai geriausia priedanga...

Į svetainę įplaukė geraširdis misteris Parkeris Painas. Jam iš paskos — spalvingasis Mohamedas, pasirengęs pasakoti. Ir išties tučtuojau pradėjo:

— Ledi ir džentelmenai, mes jau išplaukiame. Po kelių minučių dešinėje pusėje pamatysime puikiąsias Karnako šventyklas. Dabar aš jums papasakosiu legendą apie mažą berniuką, kuris išėjo nupirkti savo tėvui keptos avienos...

Misteris Parkeris Painas nusišluostė nuo kaktos prakaitą. Jie ką tik buvo grįžę iš ekskursijos į Dendero šventyklą. Jojimas į ten ant asilo jį vargino. Jis jautė, kad toks kelionės būdas nelabai tiko jo stoto vyriškiui. Misteris Painas jau norėjo atsisegti marškinių apykaklę, kai jo dėmesį patraukė kažkoks raštelis, gulintis ant tualetinio staliuko. Jis išskleidė jį ir perskaitė tokius žodžius:

„Brangusis sere, būsiu jums labai dėkinga, jei neisite apžiūrėti šventyklos Abidose, bet liksite laive, kadangi noriu būtinai su jumis pasitarti.

Nuoširdžiai jūsų Adriana Greil"

Mielas Parkerio Paino veidas pasipuošė plačia šypsena. Jis paėmė popieriaus lapelį, atsuko savo automatinio plunksnakočio dangtelį ir parašė:

„Brangioji ledi Greil, — rašė jis, — *gaila, bet turiu jus nuvilti, nes šiuo metu aš atostogauju ir reikalais neužsiimu."*

Laiško apačioje pasirašė ir atidavė laiškelį stiuardui, kad tas nuneštų jį į ledi Greil kajutę. Misteriui Parkeriui besirengiant atnešė kitą laiškelį.

„Brangusis misteri Parkeri Painai, aš puikiai supratau, kad jūs atostogaujate, bet esu pasiruošusi sumokėti jums šimtą svarų sterlingų už vieną konsultaciją.
Nuoširdžiai jūsų Adriana Greil"

Iš nuostabos misteriui Parkeriui Painui net antakiai pakilo. Plunksnakočio galiuku jis pastukseno sau į dantis ir susimąstė. Labai norėjo pamatyti Abidosą, bet šimtas svarų ant kelio nesimėto... Be to, Egiptas, kaip pasirodė, buvo gerokai brangesnis malonumas, nei jis tikėjosi.

„Brangioji ledi Greil, — parašė jis šį kartą, — ekskursijon į Abidoso šventyklą aš nevyksiu.
Su nuoširdžiausia pagarba Dž. Parkeris Painas"

Tai, kad misteris Painas atsisakė lipti iš laivo, labai nuliūdino Mohamedą.

— Tai labai puiki šventykla. Visiems mano džentelmenams patikti ta šventykla. Liepsiu jūreiviams, kad jus ten nuneštų su visa kėde...

Tačiau misteris Parkeris Painas atsispyrė tam gundančiam pasiūlymui, ir turistai išvyko be jo, aišku, ir be ledi Greil...

Misteris Painas pasiliko ant laivo denio ir laukė. Netrukus ledi Greil kajutės durys atsidarė ir išėjo pati ledi.

— Kokia karšta diena! — tarė ji. — Taigi jūs pasilikote, misteri Painai... Labai protingai pasielgėte. Gal svetainėje kartu išgersime arbatos?

Misteris Parkeris Painas iškart pakilo ir nuėjo paskui ją. Suprantama, kad jis degė iš smalsumo...

Atrodė, kad ledi Greil buvo labai sunku prieiti prie reikalo. Ji kalbėjo apie šį bei tą, bet pagaliau pasiryžo. Balsas pasikeitė, ir ji tarė:

— Misteri Painai, tai, ką aš jums ruošiuosi pasakyti, turi likti paslaptis, tik tarp mūsų! Manau, jūs tai suprantate?

— Be abejo!

Ji nutilo, giliai įkvėpė oro... Misteris Parkeris vis laukė.

— Matote, man atrodo, kad vyras nori mane nunuodyti. Pageidauju, kad jūs patikrintumėte, ar tai tiesa.

Misteris Parkeris tikėjosi visko — tik ne šito! Jis negalėjo nuslėpti savo nustebimo.

— Tai labai rimtas kaltinimas, ledi Greil.

— Juk aš nesu kvailelė ir gimiau ne vakar... Aš jį įtarinėju jau kurį laiką. Kai tik Džordžas kur išvažiuoja, imu jaustis geriau. Pavalgiusią mane pykina ir išvis atrodo, kad mane kas pakeitė... Taip juk negali būti be niekur nieko! Turi būti priežastis, tiesa?

— Visa tai, ką jūs kalbate, yra labai rimta, ledi Greil. Turėtumėte prisiminti, kad aš nesu policininkas. Esu, galima būtų pasakyti, žmonių sielų specialistas...

Ledi Greil jį nekantriai pertraukė.

— O ką, jūs manote, kad mano siela rami, ką? Policininko man visai nereikia — pati galiu savimi pasirūpinti! Ne, man tik reikia įsitikinti, aš noriu tiksliai viską *žinoti*... Aš nesu tokia bloga moteris, misteri Painai. Elgiuosi garbingai, bet tik su tais, kurie su manimi elgiasi taip pat. Kas sutarta, tas sutarta, aš griežtai laikausi savo pažadų. Apmokėjau visas vyro skolas ir dabar neriboju jo išlaidų.

Staiga į misterio Paino širdį plūstelėjo gailesčio serui Greiliui banga, o moteris kalbėjo toliau:

— O mergaitė, ta jo dukterėčia, turi viską — puikiai rengiasi, ruošia vakarėlius savo draugams ir taip toliau, ir taip toliau... Aš tik prašau vieno dalyko — dėkingumo!

— Bet juk negali žmogui įsakyti būti dėkingam, ledi Greil.

— Nesąmonė! Na, jūsų aš prašau tik tiek: sužinokite man tiesą, kad ir kokia ji būtų! O kai aš ją žinosiu...

Misteris Painas smalsiai pažvelgė į ją.

— Na, kas bus tada, kai jūs ją žinosite?

— Tai jau mano reikalas, — tarė ji ir kietai suspaudė lūpas.

Misteris Parkeris Painas minutėlę padvejojo ir pasakė:

— Jūs, ledi Greil, man atleiskite, bet jaučiu, kad nesate visiškai atvira.

— Tai gryna nesąmonė! Aš pasakiau viską ir aiškiai daviau suprasti, ko iš jūsų noriu.

— Taip, bet jūs man nepaaiškinote, *kodėl* norite sužinoti tiesą. Kam jums tai?

Jų žvilgsniai susitiko, ir ledi Greil pirmoji nuleido akis.

— Manau, kad priežastis akivaizdi, — tarė ji.

— Ne, ne visai... Man neaiškus vienas dalykas.

— Koks gi?

— Ar jūs norite, kad jūsų įtarimai pasitvirtintų, ar atvirkščiai?

— Na, to jau gana! — net drebėdama iš pasipiktinimo sušuko ledi Greil ir pakilo iš vietos.

Misteris Painas taikiai linktelėjo galvą.

— Taip taip, aš kiek perlenkiau lazdą... Bet tai nėra atsakymas į mano klausimą.

— Ak!

Atrodė, kad ji prarado kalbos dovaną. Neištarusi daugiau nė žodžio, ledi Greil iščiuožė iš svetainės.

Likęs vienas, misteris Painas susimąstė ir taip paskendo mintyse, kad net krūptelėjo, kai kažkas įėjęs atsisėdo priešais jį. Tai buvo mis Maknoton.

— Atrodo, kad šiandien jūsų ekskursija buvo labai trumpa, — pasakė misteris Painas.

— Kiti dar nepargrįžo. Aš pasakiau, kad skauda galvą, r grįžau viena. — Ji nutilo. — O kur ledi Greil?

— Tikriausiai nuėjo į savo kajutę prigulti.

— Tai gerai. Nenoriu, jog ji žinotų, kad aš jau pargrįžau.

— Tad jūs grįžote ne dėl jos?

Mis Maknoton papurtė galvą.

— Ne, aš grįžau pakalbėti su jumis.

Misteris Parkeris Painas labai nustebo. Jam atrodė, kad mis Maknoton iš tokių žmonių, kurie savo problemas, jei jų pasitaiko, sugeba spręsti patys, be pašalinių pagalbos. Matyt, jis klydo...

— Aš jus stebėjau nuo tos minutės, kai mes visi susirinkome šiame laive. Atrodo, kad jūs nemažai turite

gyvenimo patirtes ir nepaprastai gerai pažįstate žmones. Man labai reikia su jumis pasitarti.

— Atleiskite man, mis Maknoton, bet jūs nepriklausote tam tipui žmonių, kurie paprastai laukia kitų patarimo. Sakyčiau, jūs visiškai pasikliaujate savo pačios sprendimais.

— Paprastai taip ir yra. Bet šį kartą padėtis ypatinga. — Minutėlę padvejojusi tarė: — Dažniausiai apie savo pacientus su pašaliniais aš nešneku. Bet šiuo atveju, manau, kad tai būtina. Misteri Painai, prieš mums išvykstant iš Londono ledi Greil liga medicinos požiūriu buvo visiškai aiški. Kalbant paprasčiau, ji nesirgo. Nors, tiesą sakant, ne visiškai taip, kadangi turint per daug pinigų ir nieko neveikiant, sudaromos sąlygos atsirasti tam tikroms organizmo patologijoms. Jeigu ledi Greil reikėtų kas dieną gramdyti grindis ir maitinti penketą ar šešetą vaikų, tada ji būtų visiškai sveika ir kur kas laimingesnė.

Misteris Painas pritardamas linktelėjo galvą.

— Kadangi esu slaugė, man teko stebėti daugybę tokių atvejų. Ledi Greil *mėgavosi* savo „bloga" sveikata. Mano uždavinys buvo ne pašalinti tas jos įsivaizduojamas kančias, bet kuo taktiškiau su ja elgtis ir, žinoma, pačiai patirti kuo daugiau malonumo iš kelionės.

— Labai protinga.

— Taip, misteri Painai, bet padėtis pasikeitė. Kančios, kuriomis ji anksčiau skųsdavosi, dabar jau tikros, ne jos fantazijos vaisius.

— Jūs norite pasakyti?..

— Taip! Man kilo įtarimas, kad ledi Greil kažkas nuodija.

— Nuo kada jūs tai pastebite?

— Jau kokias tris savaites.

— Ar jūs ką nors įtariate — kurį nors konkretų žmogų?

Ji nuleido akis. Balsas nuskambėjo nuoširdžiai.

— Ne.

— O aš manau, mis Maknoton, kad jūs įtariate vieną žmogų, būtent serą Džordžą Greilą?

— O, ne ne, aš niekada nepatikėsiu, kad jis galėtų tai daryti! Jis visai kaip vaikas — toks jautrus, geras. Seras Džordžas negalėtų būti šaltakraujis nuodytojas, — dabar jos balse pasigirdo sielvarto gaidelė.

— Ir vis dėlto jūs pastebėjote, kad serui Džordžui išvykus, jo žmona jaučiasi geriau, bet vos tik jis sugrįžta, jos liga staiga paūmėja?

Slaugė nieko neatsakė.

— Kokius nuodus jūs įtariate? Arseną?

— Kažką panašaus. Arseną ar stibį.

— Ką padarėte, kad užkirstumėt tam kelią?

— Aš tik labai stengiuosi stebėti, ką ji valgo ar geria.

Misteris Parkeris Painas linktelėjo.

— Ar manote, kad pati ledi Greil tai įtaria? — paklausė jis lyg tarp kitko.

— O ne, esu tikra, kad ne.

— Čia tai jūs klystate. Ledi Greil *kilo* didžiulis įtarimas.

Mis Maknoton atrodė labai nustebusi.

— Ledi Greil sugeba išlaikyti paslaptį labiau, nei galima įsivaizduoti. Ji puikiai save pažįsta.

— Tai mane labai stebina, — lėtai tarė mis Maknoton.

— Norėčiau jūsų paklausti dar vieno dalyko, mis Maknoton. Kaip manote, ar jūs patinkate ledi Greil?

— Aš niekada apie tai nesusimąsčiau.

Jų pokalbis buvo pertrauktas. Įėjo Mohamedas — nuo

skubėjimo jo drabužiai plevėsavo, veide švietė plati šypsena.

— Ledi, ji išgirsti, kad jūs grįžti... Ji jus kviesti. Ji sako, kodėl jūs neateiti pas ją?

Elsi Maknoton nedelsdama pakilo, misteris Painas taip pat atsistojo.

— Galėčiau jus pakonsultuoti rytoj anksti rytą, ar jums toks laikas tinka? — paklausė misteris Parkeris Painas.

— Taip, toks laikas man geriausias. Ledi Greil ilgai miega. O kol kas — labai įdėmiai stebėsiu, ką ji valgo ir geria.

— Manau, kad ir ledi Greil stebės.

Mis Maknoton pasišalino.

Misteris Parkeris nematė ledi Greil iki pat vakaro. Prieš pietus ji sėdėjo svetainėje rūkydama cigaretę ir degino kažką panašaus į laišką. Į misterį Painą ji nė nežvilgtelėjo, tad jis suprato, kad toji vis dar ant jo pyksta. Po pietų jis žaidė bridžą su seru Džordžu, Pamela ir Baziliu. Visi atrodė kažkokie išsiblaškę, tad lošimas greitai nutrūko.

Po kelių valandų — jau buvo vidurnaktis — jį pažadino užėjęs Mohamedas.

— Ta senoji ledi, o, ji labai serga... Ir slaugė baisiai išsigandusi. Aš bandau pakviesti daktarą.

Misteris Parkeris Painas paskubom užsimetė drabužius. Jis atskubėjo prie ledi Greil kajutės durų kartu su Baziliu Vestu. Seras Džordžas ir Pamela jau buvo viduje. Elsi Maknoton plušo prie savo pacientės, jos veide atsispindėjo neviltis. Misteris Painas įėjo tą minutę, kai vargšę moterį kankino paskutinės konvulsijos, netrukus ji krito ant pagalvių ir sustingo...

Misteris Parkeris Painas švelniai išvedė Pamelą iš kajutės.

— Kaip siaubinga, — sušuko mergina vos tvardydama raudą. — Koks siaubas! Ar ji... ji?..

— Numirė? Taip, bijau, kad taip.

Jis atidavė ją Bazilio globai. Seras Džordžas išėjo iš žmonos kajutės visiškai sutrikęs.

— Aš niekada nemaniau, kad ji taip rimtai serga, — sulemeno jis. — Išties niekada nemaniau...

Misteris Parkeris Painas įsispraudė į kajutę jam iš paskos. Slaugės Elsi Maknoton veidas buvo išblyškęs kaip drobė ir sunykęs.

— Ar jūs iškvietėte daktarą? — paklausė ji.

— Taip, — atsakė Parkeris Painas. — Strichninas? — paklausė jis.

— Taip. Tokių konvulsijų su nieku kitu nesupainiosi... Ak, aš negaliu patikėti!

Ji susmuko į kėdę ir pravirko. Parkeris Painas guosdamas tapšnojo jai per petį.

Staiga jį persmelkė mintis. Misteris Painas tučtuojau išėjo iš kajutės ir nuskubėjo į svetainę. Peleninėje gulėjo maža dar nespėjusio sudegti popieriaus skiautelė. Įskaityti galima buvo tik kelis žodžius:

— Nagi nagi, įdomu! — pasakė misteris Parkeris Painas.

Misteris Parkeris Painas sėdėjo žymaus Kairo valdininko kabinete.

— Štai jums ir visi įrodymai, — tarė jis susimąstęs.

— Taip, atrodo labai įtikinamai. Bet išeina, kad tas vyras buvo visiškas kvailys!

— Aš išties nepasakyčiau, jog seras Džordžas pasižymi dideliu protu.

— Na, tiek to. Įsivaizduokite, kaip viskas tada vyko: ledi Greil užsimano puodelio mėsos sultinio „Bovril", slaugė jo išverda, bet dar turi įpilti šiek tiek šerio. Seras Džordžas atnešа butelį šerio. Praėjus dviem valandoms ledi Greil miršta su aiškiais apnuodijimo strichninu požymiais. Vieną pakelį strichnino randa sero Džordžo kajutėje, o kitą — jo smokingo kišenėje.

— Viskas gerai apgalvota, — tarė misteris Painas. — Beje, iš kur galima buvo gauti strichnino?

— Tuo mes nesame tikri. Šiek tiek jo turėjo slaugė — tam atvejui, jei ledi Greil ištiktų širdies priepuolis. Beje, čia ji keitė savo parodymus — iš pradžių ji sakė, kad jos strichninas neliestas, o paskui tuo suabejojo.

— Tai jau labai nebūdinga... Paprastai ji visada viskuo tikra, — įsiterpė misteris Painas.

— Mano galva, jie abu čia įsipainioję — jie vienas kitam nėra abejingi.

— Gal ir taip, bet jei žmogžudystę būtų planavusi mis Maknoton, ji tai būtų atlikusi tikrai geriau. Ši jauna moteris labai sumani.

— Na, viskas aišku. Aš manau, kad tai sero Džordžo darbas. Jis neturi jokių šansų išsisukti...

— Nagi nagi, turime tuo visiškai įsitikinti. Privalau šiek tiek pasukti smegenis, — pasakė misteris Parkeris Painas.

Jis susirado gražiąją dukterėčią. Pamela buvo išblyškusi ir neslėpė savo pasipiktinimo.

— Dėdė to tikrai nepadarė! Jis niekada nebūtų galėjęs taip pasielgti, niekada!

— Tada kas tai padarė? — ramiai paklausė misteris Painas.

Pamela prisislinko arčiau.

— Žinote, ką aš manau? *Ji tai padarė pati!* Paskutiniu metu ji buvo labai keista. Ji... ji įsivaizdavo visokių nebūtų dalykų...

— Kokių dalykų?

— Na, pavyzdžiui, ji prisigalvojo visokiausių keistenybių apie Bazilį... Kažkodėl nusprendė, kad Bazilis ją įsimylėjęs. Ar galite tai įsivaizduoti?! O mes juk... Bazilis ir aš...

— Suprantu, — šypsodamasis tarė misteris Painas.

— Taigi viskas, ką ji išsigalvojo apie Bazilį, — tik jos fantazijos vaisius. Manau, kad ant dėdės ji griežė dantį, todėl atėjo pas jus pasiguosti ir papasakojo tą savo istoriją... Paskui padėjo strichnino jo kajutėje, dar įdėjo jam į kišenę, kad visi manytų, jog tai jo darbas, o pati ėmė ir nusinuodijo. Juk tokių dalykų būna, ar ne?

— Taip, tikrai būna, — turėjo sutikti misteris Painas. — Bet aš nemanau, kad ledi Greil tai padarė pati. Jums leidus, turiu pasakyti, jog ji nepriklausė tam tipui žmonių, kurie nusižudo.

— Bet ką jūs pasakytumėt apie tas jos fantazijas?

— Taigi norėčiau apie tai paklausti paties misterio Vesto.

Jaunuolį misteris Painas surado jo kajutėje. Jis sklandžiai atsakinėjo į visus užduotus klausimus.

— Nenoriu jūsų akyse atrodyti kvailai, bet ji išties buvo mane įsižiūrėjusi. Štai kodėl aš nedrįsau jai pranešti apie mus su Pamela... Ji būtų privertusi serą Džordžą išmesti mane iš darbo.

— Vadinasi, jūs manote, kad Pamelos versija apie ledi Greil mirtį teisinga?

— Na, ko gero, taip išties galėjo būti... — jaunuolis, atrodė, nebuvo tuo tikras.

— Taigi galėjo, bet man ši versija nepatiko, — ramiai pasakė misteris Parkeris Painas. — Mes privalome sugalvoti kitą, geresnę.

Minutėlę jis susikaupęs mąstė, paskui staiga tarė:

— Geriausia būtų viską prisipažinti, — gyvai tarė jis, paskui atsuko automatinio plunksnakočio dangtelį ir padavė jaunuoliui popieriaus lapą. — Geriau viską parašykite.

Žado netekęs Bazilis spoksojo į misterį Painą.

— Ar aš?! Ką jūs, po galais, norite tuo pasakyti?

— Mielasis jaunuoli, — tarė misteris Parkeris Painas beveik tėviškai, — aš viską žinau! Kaip jūs mylėjotės su ledi Greil. Kaip ją pradėjo graužti abejonės dėl jūsų ištikimybės. Ir kaip jūs įsimylėjote gražiąją sero Džordžo dukterėčią, kuri, beje, neturi nė skatiko... Viską žinau apie jūsų klastingą planą. Laipsnišką nuodijimą gydytojai pripažins kaip natūralią mirtį nuo gastroenterito. Jei ne — visi nuspręs, kad ją nunuodijo seras Džordžas. Juk jūs pasirūpinote, kad jos sveikatos pablogėjimas sutaptų su jo buvimu namuose. Vėliau sužinojote, jog ledi Greil kažką įtaria ir dėl to net konsultavosi su manimi. Reikėjo veikti greitai! Jūs paėmėte iš slaugės atsargų šiek tiek strichnino, dalį jo padėjote sero Džordžo kajutėje, o dalį — į jo kišenę. Likusį supylėte į medicininę kapsulę ir nusiuntėte ledi Greil kartu su rašteliu, kurame ją pavadinote „sapnų kapsule". Išties romantiška idėja! Kai tik slaugė išėjo, ji prarijo kapsulę su milteliais, ir daugiau niekas nieko nebūtų sužinojęs, jeigu... Jeigu jūs nebūtumėte padaręs vienos klaidos, jaunuoli. Beprasmiška moters prašyti, kad sudegintų laišką nuo mylimojo. Ji vis vien pasiliks jį atminčiai...

Taigi aš turiu visus jūsų laiškelius, tą apie ampulę — taip pat!

Bazilis net pažaliavo. Visas jo šaunumas išgaravo. Dabar jis buvo panašus į žiurkę, patekusią į spąstus.

— Kad jus kur galas! — suurzgė Bazilis. — Tai jūs viską žinote. Jūs — prakeiktas landusis Parkeris!

Tikriausiai būtų kilusios muštynės, jei nebūtų įsikišę liudininkai, kuriuos misteris Painas buvo pasikvietęs paklausyti prisipažinimo ir kurie visą tą laiką stovėjo už pusiau pravertų durų.

Misteris Parkeris Painas vėl sėdėjo pas savo draugą, aukštą Kairo valdininką, kabinete ir vėl svarstė tą ledi Greil nunuodijimo istoriją.

— Tu tik įsivaizduok! Aš neturėjau jokių įrodymų! Tik mažytę popieriaus skiautelę su keliais beveik neįskaitomais žodžiais ir fraze: „Sudegink jį"! Mintyse surikiavau spėjamus įvykius vieną paskui kitą ir visą istoriją išbandžiau su Baziliu Vestu... Ir suveikė puikiai. Kad ir kaip keista, šį kartą man padėjo ta sukurta istorija apie meilės laiškus. Ledi Greil buvo viską, ką jis jai kada rašė, seniai sudeginusi, bet *Bazilis to nežinojo*.

Ledi Greil — nepaprasta moteris. Aš laužiau galvą spėliodamas, ko ji pas mane buvo atėjusi? Iš manęs ji norėjo tik įrodymų, patvirtinančių, jog vyras ją nuodija. Jei aš tai būčiau įrodęs, ji būtų palikusi jį ir išėjusi pas jaunąjį Vestą. Bet ledi Greil norėjo pasielgti garbingai. Įdomi asmenybė...

— Tai jaunai merginai ši istorija suteikė daug skausmo, — pasakė misterio Paino pašnekovas.

— Na, ji tai išgyvens... — šaltai tarė Parkeris Painas. — Ji jauna. Džiaugiuosi, kad seras Džordžas dar spės patirti

šiek tiek gyvenimo džiaugsmo. Ištisus dešimtį metų su juo buvo elgiamasi kaip su kokiu žemės kirminu. Elsi Maknoton bus jam labai švelni...

Jis nusišypsojo, o paskui giliai atsiduso.

— Gal neblogai būtų nuvažiuoti į Graikiją? Tik šį kartą — visiškai inkognito. Juk *aš* privalau pailsėti nuo savo darbo!

Delfų orakulas

Misis Vilard Dž. Piters ne itin domėjosi Graikija, o apie Delfus ji išvis neturėjo nė mažiausio supratimo.

Savo siela buvo ištikima Paryžiui, Londonui ir Rivjerai. Ji buvo iš tų moterų, kurioms patinka gyventi viešbučiuose. Tačiau jai patiko tik tie, kurių miegamuosiuose patiesti minkšti kilimai, plačios ir prabangios lovos, galybė įvairiausių šviestuvų ir būtinai — prie pat lovos šviestuvas su gaubtu... Viešbutyje turėjo būti karštas ir šaltas vanduo bei telefonas, kad gulėdama lovoje tik ištiesusi ranką galėtų paskambinti ir paprašyti, jog į numerį atneštų arbatos, pusryčių, mineralinio vandens, kokteilį, ar šiaip paplepėti su draugais.

Viešbutis Delfuose buvo be šių patogumų. Tiesa, vaizdas pro langus buvo tikrai nuostabus, patalynė lovoje — švari, o kambarys neseniai išdažytas. Numeryje stovėjo kėdė, praustuvas ir komoda daiktams susidėti. Jei norėdavai išsimaudyti vonioje, reikėjo iš anksto susitarti, bet ir tai dažnai iš čiaupo bėgdavo tik šaltas vanduo, nes karšto pritrūkdavo.

Ji įsivaizdavo, kaip grįžusi iš kelionės girsis savo draugams, jog pabuvo Delfuose. Kelis kartus ryžosi susidomėti senovės Graikija, tačiau nesėkmingai... Graikų

skulptūros jai pasirodė neišbaigtos: vienoms trūko galvų, kitoms — rankų ir kojų. Tiesa, jai labiau patiko puikus marmurinis angelas — tobulai išbaigtas, beje, net išskleistais sparnais! — puošiantis velionio misterio Vilardo Piterso kapą. Tačiau šias mintis misis Piters slėpė giliai širdyje, bijodama, kad jų nesužinotų jos sūnus Vilardas ir nepradėtų už tai jos niekinti. Tiesą sakant, ir į Graikiją ji atvažiavo tik dėl jo, dėl sūnaus ji čia, šiame šaltame, nepatogiame kambaryje, kur patarnauja paniurusi kambarinė ir pasišlykštėjimą keliantis vairuotojas.

Savo aštuoniolikmetį sūnų Vilardą, kurį dar neseniai vadino Vilardu jaunesniuoju, — to jis, beje, siaubingai nemėgo, — misis Piters beprotiškai mylėjo, tiesiog dievino. Būtent Vilardas taip žavėjosi antikiniu menu. Būtent tas liesas, išblyškęs akiniuotas jaunuolis, nuolat kenčiantis dėl virškinimo sutrikimų, atitempė savo mylinčią mamytę į šį pasaulio kraštą.

Jie jau lankėsi Olimpe, deja, misis Piters pribloškė jo netvarka. Jai, tiesa, patiko Partenonas, bet Atėnai pasirodė tiesiog beviltiškas miestas! O kelionė į Korintą ir Mikėnus ir jai, ir vairuotojui buvo tikra kančia. Delfai, misis Piters buvo paskutinis lašas — paskutinis jos kantrybės išbandymas. Čia visiškai nebuvo jokių pramogų — tik vaikščiok keliu ir žiūrėk į griuvėsius... O štai Vilardas leido laiką klūpodamas ir stengdamasis iššifruoti graikiškus užrašus. Retkarčiais jis entuziastingai sušukdavo:

— Tu, mamyte, tik paklausyk! Juk tai nuostabu! — ir jis skaitydavo, o misis Piters tai atrodydavo visiška nuobodybė.

Tą rytą Vilardas išėjo labai anksti, nes būtinai norėjo

pamatyti bizantiečių mozaiką. Misis Piters, kuri instinktyviai jautė, kad ji jos nesudomins, vykti su juo atsisakė.

— Aš tave, mamyte, puikiai suprantu, — pasakė Vilardas. — Tu trokšti vienut vienutėlė pasėdėti senovės teatro ar stadiono griuvėsiuose, kad iki galo pajustum tą didingą senovės dvasią.

— O taip, mažyli, — atsakė motina.

— Aš žinau — ta vieta tau tikrai padarys neišdildomą įspūdį, — pareiškė Vilardas ir nuėjo gėrėtis mozaika.

Giliai atsidususi misis Piters susiruošė keltis ir pusryčiauti.

Kai ji įėjo į valgomąjį, išskyrus keturis žmones, ten daugiau jau nieko nebuvo. Sėdėjo motina su dukra, kurios, misis Piters nuomone, buvo labai neįprastai apsirengusios (ji ir supratimo neturėjo apie vadinamąjį *peplumą**). Abi damos kalbėjo apie meną išreikšti savo jaumus šokiu. Dar ten buvo apkūnus pagyvenęs džentelmenas, pavarde Tompsonas. Šis vyras padėjo jai nešti lagaminą, kai ji išlipo iš traukinio. Ir pagaliau naujokas — vidutinio amžiaus visiškai plikas džentelmenas. Jis atvyko tik praėjusį vakarą.

Kaip tik pastarasis vyras liko valgomajame, o pirmasis išėjo. Misis Piters jį užkalbino. Ji buvo labai draugiška ir kalbi moteriškė. Tačiau misteris Tompsonas nebuvo šnekus. Motina su dukra atrodė labai išsilavinusios, tad misis Peters nedrįso su jomis bendrauti... Tiesa, mergina su Vilardu greitai rado bendrą kalbą.

Naujasis pažįstamas misis Piters pasirodė labai malonus. Jis daug žinojo, bet visiškai tuo nesididžiavo.

---

* Apsirengimo stilius, pamėgdžiojantis viduramžius, — *vert. past.*

Vyriškis papasakojo keletą įdomių istorijų apie senovės graikus, tad ji net pradėjo juos įsivaizduoti kaip realius žmones, o ne kaip nuobodžiausio istorijos vadovėlio personažus.

Ji savo ruožtu papasakojo naujajam pažįstamui apie sūnų: koks jis protingas ir gerai išauklėtas berniukas. Su šiuo simpatišku, mandagiu džentelmenu pašnekovė jautėsi laisvai ir atvirai kalbėjo apie viską... Apie save jis, tarp kitko, nieko nepasakojo, išskyrus tai, kad dabar atostogauja — ilsisi nuo savo darbų (tačiau kokių darbų?). Nei jo profesijos, nei pavardės misis Piters taip ir nesužinojo.

Besišnekučiuojant diena prabėgo labai greitai. Beje, ir motina su dukra, ir misteris Tompsonas kitas dienas taip pat buvo labai santūrūs ir nebendravo su viešbučio gyventojais. Kartą Misterį Tompsoną misis Piters ir jos naujasis pažįstamas sutiko išeinantį iš muziejaus, bet juos pamatęs tasai pasuko priešingon pusėn. Misis Piters bendrakeleivis pažiūrėjo jam įkandin ir šiek tiek suraukė kaktą.

— Įdomu, kas tas žmogus? — paklausė jis.

Deja, Misis Piters tegalėjo pasakyti tik jo pavardę.

— Tompsonas... Tompsonas... Ne, regis, nė vieno žmogaus tokia pavarde neteko pažinoti, tačiau jo veidas man atrodo matytas, tik negaliu prisiminti, kur.

Po pietų misis Piters maloniai snaudė šešėlyje. Knyga, gulinti jai ant kelių, kurią ji pasiėmė paskaityti, nebuvo ta nuostabi monografija apie graikų meną, kurią jai rekomendavo sūnus. Tai buvo detektyvinis romanas „Barkaso paslaptis" apie keturias žmogžudystes, tris pagrobimus ir veikiančius pavojingus gangsterių gaujos narius. Ta knyga ją tiesiog atgaivino, veikė kaip dvasios balzamas, ir ji palaimingai užsnūdo.

Moteris į viešbutį grįžo tik ketvirtą valandą. Ji buvo tikra, kad Vilardas jau bus grįžęs. Tuo metu ji net nenujautė nelaimės, tad vos neužmiršo perskaityti laiškelio, kurį gavo iš viešbučio šeimininko. Jis sakė, kad laiškelį atnešė nepažįstamas žmogus.

Vokas buvo nešvarus ir ji šlykštėdamasi atsargiai jį atplėšė. Vos perskaičiusi pirmąsias eilutes, išbalo ir atsirėmė ranka, kad neparkristų. Laiškelis buvo parašytas anglų kalba, bet aiškiai buvo matyti, kad jį rašė ne anglas.

„Ledi, pranešame, jog mes pagrobėme jūsų sūnų ir laikome jį saugioje vietoje. Jei jūs tiksliai laikysitės mūsų nurodymų, jaunajam džentelmenui negrės joks pavojus. Už jūsų sūnų reikalaujame išpirkos — dešimties tūkstančių Anglijos svarų. Jeigu apie tai papasakosite viešbučio šeimininkui ar pranešite policijai, jūsų sūnus bus nužudytas. Duodame jums laiko, kad pamąstytumėte. Rytoj jums pranešime, kokiu būdu turite mums perduoti pinigus. Jei nepadarysite taip, kaip liepsime, jaunajam džentelmenui bus nupjautos ausys ir atsiųstos jums. Jei ir tada nepaklusite, kitą dieną jis bus nužudytas. Tai nėra tik grasinimas. Viską gerai apsvarstykite ir, svarbiausia, niekam apie tai neprasitarkite! Privalote tylėti!

Demetrijus — Juodieji antakiai"

Nėra žodžių, kurie nusakytų, kaip susijaudino vargšelė misis Piters. Nors laiško stilius buvo gana primityvus, grasinimai aiškiai buvo rimti. Ak, vargšelis, jos mažylis Vilardas, jos jautrusis rimtuolis sūnelis! Ji tuoj pat bėgs į policiją, visą apylinkę sukels ant kojų, ji... Bet staiga atsiminė:

jei tai padarys, jie... Jai net pagaugai per užpenčius nuėjo... Tačiau reikėjo veikti! Misis Piters išėjo iš savo kambario, kad susirastų viešbučio šeimininką — jis čia vienintelis kalbėjo angliškai.

— Jau vėloka, o mano sūnaus vis dar nėra, — pasakė ji jam.

Tas malonus žmogelis jai plačiai nusišypsojo.

— O taip, jaunasis mesjė atsisakė joti mulu — sakė norįs grįžti pėsčiomis. Bet jis jau turėtų grįžti. Gal kur nors užtruko pakeliui, — šypsena vis dar neišnyko nuo jo veido.

— Sakykite, — staiga paklausė misis Piters, — ar jūsų apylinkėse yra įtartinų tipų?

Angliško pasakymo „įtartini tipai" šeimininkas nesuprato, kadangi jo anglų kalbos žinios nebuvo tiek geros. Moteriškė paaiškino paprastesniais žodžiais, ir tada šeimininkas ją užtikrino, kad tiek Delfuose, tiek ir jo apylinkėse gyvena tik geri, ramūs žmonės, be to, jie labai draugiški užsieniečiams.

Misis Piters buvo jau besakanti, bet laiku sulaikė sprūstančius žodžius. Nelemtas grasinimas ją privertė prikąsti liežuvį. Juk tai galėjo būti viso labo tik paprasčiausias blefas, o jeigu ne?! Ji kartą girdėjo pasakojant apie vieną amerikiečių šeimą, kurios berniuką buvo pagrobę. Tėvai nenorėjo su tuo taikstytis ir pranešė policijai. Vaikas buvo nužudytas. Tokių dalykų atsitinka, ir ji tai žinojo...

Misis Piters apėmė siaubas. Ką daryti? Kur bėgti? Dešimt tūkstančių svarų sterlingų... Kiek tai bus doleriais? Keturiasdešimt ar penkiasdešimt tūkstančių dolerių! Palyginti su sūnaus gyvybe, jai tai nieko nereiškė, tačiau... kur gauti tokią sumą?! Ji buvo pasiėmusi tik kelių šimtų dolerių verty

binį popierių. Ar pagrobėjai supras, kad dabar ji tiek pinigų neturi? Ar jie bus tiek protingi? Ar *sutiks* palaukti?

Įėjo kambarinė, bet misis Piters ją šiurkščiai išprašė iš kambario. Pasigirdo skambutis, kviečiantis pietų, ir vargšė moteriškė buvo priversta nusileisti į valgomąjį. Ji valgė mechaniškai. Nieko nematė, jai atrodė, kad salė visiškai tuščia. Kartu su vaisiais jai atnešė ir raštelį, kurį padėjo priešais ją. Žvilgtelėjusi ji pastebėjo, kad braižas šįkart buvo visiškai kitoks — rašyta išlavinta anglo ranka. Ji nevalingai, be jokio susidomėjimo atplėšė voką (jau buvo apėmusi visiška apatija), tačiau laiškelio turinys ją sudomino:

„Delfuose jau neįmanoma kreiptis pagalbos į žymųjį orakulą, bet misteris Parkeris Painas gali patarti."

Laiškelio apačioje buvo prisegta mažytė jos naujojo pliko draugo nuotrauka. Voke ji rado ir laikraščio iškarpą. Misis Piters perskaitė ją net du kartus.

„Ar jūs laimingas? Jei ne, patarimo kreipkitės į misterį Parkerį Painą..."

Laimingas... Laimingas? Viešpatie, ar kas nors kada nors galėjo būti labiau nelaimingas nei ji dabar?! Gal tai Dangus atsiuntė šį skelbimą!

Iš rankinės ji nedelsdama išsiėmė bloknotą ir išplėšusi lapelį paskubom parašė:

„Prašau, padėkite man! Gal ateitumėt už viešbučio po dešimties minučių?"

Raštelį įdėjo į voką ir paprašė padavėjo perduoti džentelmenui, sėdinčiam už stalelio prie lango. Po dešimties

minučių, įsisupusi į kailinius, nes naktis buvo vėsi, misis Piters išėjo iš viešbučio ir lėtai nuėjo keliuku, vedančiu griuvėsių link. Misteris Parkeris Painas jos jau laukė.

— Tiesiog Dievo malonė — tai, kad jūs čia, — tarė misis Piters vos atgaudama žadą. — Bet kaip jūs supratote, jog aš patekau į siaubingą bėdą? Pirmiausia tai norėčiau sužinoti.

— Matote, žmogaus veido išraiška viską išduoda... Pažvelgęs į jus aš iškart supratau, kad *kažkas* jums atsitiko, bet kas, norėčiau, kad jūs man pasipasakotumėte...

Ir misis Piters prapliupo pasakoti. Ji jam net parodė tų niekšų laišką, ir jis jį perskaitė pasišviesdamas kišeniniu žibintuvėliu.

— Hm... — tarė misteris Painas nevienareikšmiškai. — Ypatingas dokumentas. Jam šis bei tas būdinga...

Bet misis Piters nebuvo nusiteikusi su juo diskutuoti apie laiško autoriaus epistoliarinius sugebėjimus. Jai rūpėjo išgelbėti Vilardą — jos brangų švelnutį sūnelį!

Misteris Parkeris stengėsi nuraminti moterį. Jis vaizdžiai papasakojo apie Graikijos nusikaltėlių gyvenimą. Paguodė ją sakydamas, kad jie su pagrobtuoju elgsis labai rūpestingai, kadangi tasai jiems tikra aukso kasykla. Tad Vilardui niekas negresia. Po truputį ji rimo.

— Tad ką aš vis dėlto turėčiau *daryt*?

— Palaukite iki rytojaus, — pasakė misteris Painas. — Aišku, jei nesiruošiate tuoj pat eiti į policiją.

Iš siaubo misis Piters net suriko. Juk tada jos Vilardą užmuštų!

— Ar jūs įsitikinęs, kad mes jį išvaduosime? — paklausė ji misterio Paino.

— Galite tuo nė neabejoti, — nuramino jis. — Dabar svarbiausias klausimas — kaip jį išvaduoti nesumokėjus išpirkos, tai yra tų dešimties tūkstančių svarų.

— Aš tetrokštu tik vieno — susigrąžinti savo berniuką!

— Taip taip, aš jus puikiai suprantu. Beje, kas tą laišką atnešė?

— Šeimininkui visiškai nepažįstamas vyras.

— Aa! Tai gerai! Mums atsiranda šioks toks šansas. Juk galima pasekti žmogų, kuris atneš jums laišką rytoj. Kaip viešbučio gyventojams aiškinate tai, jog nėra jūsų sūnaus?

— Apie tai aš dar nepagalvojau...

— Manau, jūs turėtumėte vaidinti, kad nežinote, kur jis pradingo, ir tada gal pasiųstų jo pėdomis paieškos grupę. Tai būtų visai natūralu.

— Bet juk tada tie nenaudėliai... — ji net užspringo ir neištarė visų žodžių.

— Ne ne, juk jūs nė vienu žodžiu neužsiminsite apie pagrobimą ir reikalaujamą išpirką, todėl pagrobėjai jūsų sūnui nieko blogo nepadarys. Galų gale jūs gi negalite likti rami dingus sūnui.

— Ar galiu visiškai pasikliauti jumis?

— O taip, — užtikrintai pasakė misteris Parkeris Painas.

Jie pasuko atgal ir nuėjo viešbučio link. Tamsoje vos kaktomuša nesusidūrė su impozantiška figūra.

— Kas tai buvo? — griežtai paklausė misteris Painas.

— Manau, kad tai buvo misteris Tompsonas.

— O! Sakote, Tompsonas?.. Hm... Tompsonas... — susiraukęs pasakė misteris Parkeris Painas.

Eidama gulti misis Piters pagalvojo, kad misterio Paino mintis dėl laiško visai nebloga. Kad ir kas jį atneštų, tas

žmogus būtinai *turi* būti susijęs su pagrobėju. Ji net nurimo ir greitai užmigo, ko nė pati šiuo atveju iš savęs nesitikėjo.

Rytą rengdamasi pastebėjo kažką gulint po langu ant grindų. Pakėlė, ir jai širdis apmirė: toks pat nešvarus pigus vokas, ta pati bjauri keverzonė. Ji atplėšė voką ir pradėjo skaityti:

„Labas rytas, ledi. Ar jau pagalvojote? Jūsų sūnus jaučiasi gerai — jis sveikas ir gyvas, kol kas. Bet mums reikalingi pinigai. Jums tikriausiai nebus lengva surinkti reikiamą sumą, bet mes žinome, kad turite koljė su briliantais. Akmenukai tikrai puikūs! Mes pasitenkinsime ja vietoj pinigų. Įsidėmėkite, ką turite daryti. Jūs arba jūsų įpareigotas žmogus privalo vėrinį atnešti į stadioną. Ten, prie didžiosios uolos, yra vienišas medis. Jūs lauksite tol, kol ten bus tik vienas žmogus. Tada vėrinį išmainysime į jūsų sūnų. Visa tai turi įvykti rytoj, šeštą valandą ryto, vos saulei pradėjus kilti.

Jei ant mūsų užsiundysite policiją, važiuodami į stotį jūsų sūnų nušausime.

Tai paskutinis mūsų žodis, ledi. Jei rytoj auštant mes negausime jūsų koljė, jums bus atsiųstos sūnaus ausys. Kitą dieną jis bus nužudytas.

Su sveikinimais Demetrijus"

Misis Piters išskubėjo pas misterį Parkerį Painą. Jis perskaitė laišką labai įdėmiai.

— Ar tiesa, ką jis rašo apie koljė su briliantais?

— Taip, gryna tiesa. Mano vyras sumokėjo už ją šimtą tūkstančių dolerių.

— Tie mūsų vagys labai gerai informuoti, — sumurmėjo

sau panosėje misteris Painas.

— Ką jūs pasakėte?

— Et, nieko... Aš tik mąstau apie tam tikrus šios istorijos aspektus.

— Dievaži, misteri Painai, mes neturime laiko tiems aspektams. Būtina išgelbėti mano berniuką!

— Jūs, misis Piters, esate per daug emocionali. Negi taip smarkiai trokštate padovanoti tiems sukčiams dešimt tūkstančių dolerių? Gal jums maga atiduoti savo briliantus tai niekingų niekšų gaujai?

— Žinoma, jei į šį reikalą žiūrėtumėme kitaip... — grūmėsi šaltas moters protas su motiniškais jausmais. — O, kad jūs žinotumėt, kaip aš norėčiau atsilyginti jiems pagal nuopelnus, tiems niekingiems galvijams! Kai tik susigrąžinsiu savo berniuką, aš ant jų užsiundysiu visą apylinkės policiją, misteri Painai, ir, jei prireiks, pasisamdysiu šarvuotą automobilį, kad mus su Vilardu nuvežtų į geležinkelio stotį! — misis Piters degė pykčiu.

— Gerai, gerai... — tarė misteris Painas. — Tačiau, brangioji, aš bijau, kad jie bus pasirengę tokiems jūsų veiksmams. Jie žino, kad vos tik susigrąžinsite Vilardą, niekas jūsų nesulaikys nuo keršto, todėl visus aplinkui sukelsite ant kojų. Manau, kad jie tam pasirengę.

— Na, tai ką jūs norite daryti?

Misteris Parkeris Painas nusišypsojo.

— Aš sugalvojau mažą planą ir noriu jį išbandyti.

Jis apžvelgė visą valgomąjį. Jis buvo tuščias, o durys tiek viename, tiek kitame gale uždarytos.

— Misis Piters, Atėnuose aš pažįstu vieną žmogų, juvelyrą, briliantų specialistą. Jis sugeba pagaminti

aukščiausios klasės briliantų kopijas... — jis šnabždėjo. — Aš su juo susisieksiu telefonu. Jis gali čia dar šiandien atvykti ir atvežti geriausių savo gaminių pavyzdžius.

— Jūs norite pasakyti?..

— Iš jūsų koljė jis išims tikruosius briliantus ir įstatys dirbtinius.

— Na, nieko gudresnio man gyvenime neteko išgirsti! — misis Piters žiūrėjo į jį susižavėjusi.

— Šššš, tyliau! Ar jūs galite man padėti?

— Žinoma!

— Pasekite, kad prie telefono nieks neprisiartintų nė per patrankos šūvį.

Misis Piters linktelėjo.

Telefonas buvo valdytojo kabinete. Padėjęs Parkeriui Painui surinkti reikiamą numerį, žmogelis paslaugiai pasišalino iš savo kabineto. Už durų jis sutiko misis Piters.

— Aš čia laukiu misterio Paino. Ruošiamės eiti pasivaikščioti.

— O taip, madam.

Hole buvo ir misteris Tompsonas. Jis priėjo prie valdytojo ir pasidomėjo, ar apylinkėse nenuomojama kokia nors vila. Ne? Bet juk štai ten, aukščiau viešbučio, ant kalno, vila, kuri, atrodo, nuomojama.

— Ne, ji priklauso graikų džentelmenui, mesjė. Jis jos nenuomoja.

— Argi nėra kitų vilų, kurias galima būtų išsinuomoti?

— Yra, tiesa, viena, priklausanti amerikietei ledi. Ji visai kitame Delfų gale. Dabar joje niekas negyvena. Dar viena priklauso anglui dailininkui. Ji stovi labai gražioje vietoje — ant paties aukšto skardžio krašto.

Į pokalbį įsiterpė misis Piters. Gamta ją apdovanojo skardžiu balsu, bet ji pasistengė, kad jis skambėtų dar garsiau.

— O, ir aš svajoju čia įsigyti vilą! Gamta čia tokia natūrali — visiškai nepaliesta civilizacijos. Iš susižavėjimo tiesiog galvą praradau. O kaip jūs, misteri Tompsonai? Na, žinoma, jūs taip pat, jei ieškote čia vilos. Ar jūs čia pirmą kartą? Negali būti!

Ji nustojo triukšmingai kalbėti tik tada, kai iš kabineto išėjo misteris Parkeris Painas. Šis jai nežymiai pritardamas nusišypsojo.

Misteris Tompsonas nulipo laipteliais žemyn ir išėjo į kelią, kur pasivijo mokytąsias motiną ir dukterį. Šios, nors pūtė žvarbus vėjas, buvo išėjusios pasivaikščioti.

Viskas vyko sklandžiai. Juvelyras atvažiavo dar prieš pietus pilnu turistų autobusu. Misis Piters nunešė savo kolję jam į numerį. Dalykiškai murmėdamas jis pagyrė akmenis ir prancūziškai tarė:

— *Madame peut źtre tranquille. Je réussirai.** — Iš mažo lagaminėlio jis išsiėmė instrumentus ir pradėjo darbuotis.

Vienuoliktą valandą misteris Painas pasibeldė į misis Piters duris.

— Štai, prašau, — pasakė jis ir padavė moteriškei mažytį zomšinį maišelį. Ji pasižiūrėjo.

— Ak, tai mano briliantai!

— Šššš, tyliau, o čia jūsų kolję su netikrais brangakmeniais. Puikus darbas, ar ne tiesa?

— Tiesiog tobulas! Neįtikėtina.

---

* — Madam, galite būti rami. Aš vykusiai tai padarysiu *(pranc.)*, — *vert. past.*

— Aristopulus — puikus juvelyras.

— Manote, kad jie nieko neįtars?

— Kodėl turėtų? Jie žino, kad koljė jūs čia turite. Ją ir perduosite. Kaip jie galėtų susiprotėti dėl šio triuko?

— Na, manau, kad koljė atrodo nuostabiai, — neiškentė dar kartą nepagyrusi juvelyro meistriškumo misis Piters. Ji grąžino papuošalą misteriui Painui ir tarė:

— Ar sutiktumėte ją jiems perduoti? O gal aš jau per daug prašau?

— Žinoma, aš ją perduosiu. Tiktai duokite man jų laišką, kad lengviau galėčiau rasti tą vietą. Ačiū. O dabar — ramios jums nakties ir *bon courage**. Rytoj jūsų berniukas pusryčiaus su jumis.

— Ak, kad taip būtų!

— Leiskite man tuo pasirūpinti... ir daugiau dėl nieko nesijaudinkite.

Ta naktis misis Piters nebuvo gera. Jei pavykdavo nors trumpam užmigti, sapnavo košmarus. Šarvuotomis mašinomis važiuojantys pagrobėjai šaudė į jos Vilardą, kuris, kažkodėl apsivilkęs pižamą, bėgo žemyn nuo kalno. Ji net apsidžiaugė, kai atėjo laikas keltis. Pagaliau pradėjo švisti... Misis Piters atsikėlė iš lovos ir apsirengė. Atsisėdo laukti.

Septintą valandą ryto pasigirdo beldimas į jos numerio duris. Iš susijaudinimo jai net gerklė išdžiūvo, ji vos galėjo prabilti.

— Įeikite, — vargais negalais ištarė ji.

Durys atsivėrė, ir į kambarį įžengė misteris Tompsonas. Ji žado netekusi spoksojo į jį. Apėmė bloga nuojauta. Bet

---

* — Viso geriausio *(pranc.)*, — vert. past.

Tompsonas kalbėjo ramiai ir dalykiškai.

— Labas rytas, misis Piters, — tarė jis.

— Kaip jūs išdrįsote, sere! Kaip jūs išdrįsote...

— Jūs man atleiskite už tokį netikėtą vizitą ir tokiu ankstyvu metu, misis Piters. Bet, suprantate, aš pas jus su reikalu...

Misis Piters, pasiruošusi puolimui, net palinko į priekį.

— Vadinasi, jūs pagrobėte mano berniuką! Tai nebuvo nežinomi nusikaltėliai!

— Taip, be abejo, ne nusikaltėliai. Tiesą pasakius, ta suokalbio dalis buvo įvykdyta nelabai vykusiai, bent man taip atrodo. Nė lašo meniškumo...

Misis Piters domino tik vienas dalykas.

— Kur yra mano berniukas? — pareikalavo ji atsakymo.

Jos akys svaidė žaibus — dabar ji buvo panaši į tigrę, ginančią savo vaiką.

— Beje, misis Piters, dabar jis stovi už durų...

— Vilardai! — sušuko ji.

Durys plačiai atsidarė, ir pasirodė jos sūnus — toks išblyškęs, akiniuotas, aiškiai seniai nesiskutęs... Jis puolė į motinos glėbį, o toji prispaudė jį prie širdies. Misteris Tompsonas kukliai stovėjo nuošaly ir stebėjo tą jaudinančią sceną.

— Vis tiek, — pagaliau atsipeikėjusi ir atsisukusi į misterį Tompsoną tarė ji, — aš priversiu jus už tai atsakyti. Aš jus paduosiu į teismą! Taip, to neišvengsite!

— Tu, mamyte, viską neteisingai supratai, — pasakė Vilardas. — Šis džentelmenas mane išlaisvino. Jis — mano išgelbėtojas.

— O kur tu buvai?

— Name prie skardžio, kokia mylia nuo čia.

— Ir dar, misis Piters, — tarė džentelmenas, — leiskite grąžinti jums priklausantį daiktą.

Jis padavė jai mažą paketėlį — kažką nestipriai įvyniotą į ploną popierėlį. Popierius prasiskleidė ir ji pamatė kolję su briliantais.

— Tą mažą maišelį su brangakmeniais galite išmesti, — tarė misteris Tompsonas su šypsena. — Tikrieji briliantai čia, jūsų kolję. Zomšiniame maišelyje tik puikiai padirbtos jų kopijos. Jūsų draugas buvo teisus sakydamas, kad Aristopulus — tikras genijus.

— Iš to, ką jūs pasakėte, nesuprantu nė žodžio, — vos girdimai pasakė misis Piters.

— Kad viską geriau suprastumėt, turite pažvelgti į visą šią istoriją iš mano pozicijų, — pasakė misteris Tompsonas. — Mano dėmesį patraukė viena pavardė, kuria buvo naudojamasi... Todėl aš sekiau jus ir tą jūsų storulį draugą, kai vakare buvote lauke, ir pasiklausiau, nuoširdžiai prisipažįstu, jūsų itin įdomaus pokalbio. Man jis pasirodė toks vertas dėmesio, kad papasakojau apie jį viešbučio valdytojui. Jis pasistengė įsiminti telefono numerį, kuriuo jūsų patikėtinis skambino. Valdytojas taip pat pasirūpino tuo, jog padavėjas nugirstų jūsų šio ryto pokalbį...

Suokalbio planas man buvo visiškai aiškus — jūs tapote poros gudrių brangakmenių vagių auka. Jie iš anksto žinojo apie jūsų brangią kolję ir atsekė jus net į čia. Jie pagrobė jūsų sūnų ir parašė gana juokingą, mano nuomone, „banditišką" laišką. Jūs, ko jie ir siekė, viską išsipasakojote pačiam suokalbio organizatoriui ir paprašėte jo pagalbos.

Toliau viskas vyko labai sklandžiai. Tas „gerasis"

džentelmenas įteikė jums maišelį su padirbtais briliantais ir jau ruošėsi pabėgti kartu su savo bendrininku. Šį rytą, sūnui nepasirodžius, jus būtų apėmusi panika. Pradingus jūsų „geradariui" būtumėt pagalvojusi, kad ir jis pateko į tariamų pagrobėjų rankas. Aš manau, jog jie iš anksto buvo sutarę, kad rytojaus dieną kas nors nueitų į tą vilą ir atrastų jūsų sūnų. Iki to laiko tie niekšai jau būtų buvę nuo čia labai toli.

— O kas dabar?

— O dabar jie saugiai sėdi užrakinti keliomis spynomis. Aš tuo pasirūpinau.

— Ak, koks jis, pasirodo, niekšas! Šlykštus apsimetėlis — tikras nenaudėlis! — sušuko misis Piters, su gėda prisimindama, kaip ji juo tikėjo.

— Taip, jis toli gražu nėra labai simpatiška persona... — sutiko misteris Tompsonas.

— Aš neįsivaizduoju, — susižavėjimo kupinu balsu prabilo Vilardas, — kaip sugebėjote viską išsiaiškinti. Jūs tiesiog genialus!

— Ne, ne, viskas paprasčiau, — tarė misteris Tompsonas papurtęs galvą. — Kai keliauji inkognito ir išgirsti, kaip kažkas pasivadina jūsų vardu ir pavarde...

Misis Piters klausiamai pažvelgė į jį.

— Na, kas jūs esate? — staiga griežtai paklausė ji.

— *Aš esu misteris Parkeris Painas*, — oriai atsakė džentelmenas.

AGATA KRISTI

Agata Kristi (Agatha Christie) dar vadinama nusikaltimų karaliene. Pasaulyje parduota daugiau nei milijardas jos knygų anglų kalba ir dar milijardas kitomis keturiasdešimt keturiomis kalbomis. Jos knygos plačiausiai leidžiamos, šią rašytoją lenkia tik Biblija ir Šekspyras. Ji yra beveik aštuoniasdešimties kriminalinių romanų ir trumpų apsakymų rinkinių, devyniolikos pjesių ir šešių romanų, pasirašytų Marijos Vestmekot (Mary Westmacott) slapyvardžiu, autorė.

Agata Kristi gimė Torkvėjuje. Jos pirmasis romanas „Paslaptinga afera Stailse" buvo parašytas baigiantis Pirmajam pasauliniam karui, kurio metu ji tarnavo medicinos sesele. Tada ji ir sukūrė Erkiulį Puaro, žemaūgį belgų seklį, kuriam buvo lemta tapti populiariausiu kriminalinių romanų sekliu po Šerloko Holmso. Romanas buvo išleistas 1920 metais „Bodley Head" leidyklos.

Iki 1926 metų Agata Kristi kasmet išleisdavo po vieną knygą. 1926 metais ji parašė savo šedevrą „Rodžerio Ekroido nužudymas". Tai buvo pirmoji jos knyga, išleista „Harper Collins" leidyklos. Nuo tada prasidėjo autorės ir šios leidyklos bendradarbiavimas, kuris tęsėsi ištisus penkiasdešimt metų. Ši leidykla išleido per septyniasdešimt Agatos Kristi knygų. „Rodžerio Ekroido nužudymas" buvo pirmoji inscenizuota Agatos Kristi knyga. Ji ilgai buvo rodoma Vest Endo scenoje pavadinimu „Alibi". Jos įžymiausia pjesė „Pelėkautai" yra ilgiausiai vaidinama pjesė teatro istorijoje.

1971 m. Agata Kristi apdovanota Britų imperijos ordinu. Paskutinės jos knygos buvo: „Užuolaidos: paskutinė Puaro byla" (1975 m.) ir „Miegantis žudikas" (1976 m.). Abi knygos tapo perkamiausios. Agata Kristi taip pat parašė keturis nebeletristinius darbus, tarp jų – autobiografiją ir žavingąją „Ateik, pasakyk man, kaip tu gyveni", apie ekspedicijas, kuriose ji daug kartų dalyvavo su savo vyru archeologu seru Maksu Melovanu.

Agata Kristi
TIRIA PARKERIS PAINAS

Redagavo:
Jolanta SADAUSKAITĖ
Lina KAMINSKIENĖ
Dailininkė **Daiva STAŠKEVIČIENĖ**
Maketavo **Danielius SAMULEVIČ**

2001. Užs. Nr. 163. Leidėjas UAB „Sirokas".
Spausdino UAB „Standartų spaustuvė",
Dariaus ir Girėno g. 39, Vilnius

TIRIA PARKE[redacted]
PAINAS

Misis Pakington jautėsi apleista, bejėgė ir be galo nelaiminga. Tačiau jos gyvenimas labai pasikeitė po to, kai dienraštyje „The Times" ji aptiko tokio turinio skelbimą: „Ar jūs esate laimingi? Jei ne, kreipkitės į misterį Parkerį Painą."

Galimas daiktas, kad misteris Parkeris Painas buvo pats keisčiausias privatus seklys pasaulyje. Jis sugebėdavo sujungti ne tik žmogžudystės tyrimo fragmentus, bet ir dūžtančių šeimų židinio nuolaužas.

Dvylika intriguojančių nepaprastosios Agatos Kristi istorijų.

„Meilės nusikaltimai buvo jo hobis"
Observer

